

**Analiza
organizacyjno-finansowa
oświaty
Gmina Choszczno
woj. zachodniopomorskie**

IBB Sp. z o.o. Warszawa

Spis treści

Wstęp.....	3
Metryczka Gminy Choszczno	5
Demografia w kontekście wieku szkolnego latach 2016-2023	7
Liczba uczniów placówek oświatowych prowadzonych przez Gm. Choszczno w latach szkolnych 2021/2022-2023/2024.	17
Kalkulacja – liczba uczniów w klasie (oddziale) a wysokość naliczonej subwencji (2024 rok).	19
Struktura zatrudnienia w placówkach oświatowych Gminy Choszczno.	22
Liczba uczniów na etat	27
Finanse	29
Budżet Gminy – dochody, wydatki, w tym wydatki na oświatę	30
Wydatki oświatowe.....	42
Podsumowanie analizy budżetu Gminy Choszczno	44
Dochody i wydatki placówek oświatowych	44
Analiza części oświatowej subwencji ogólnej na 2024 rok	45
Wydatki placówek a subwencja oświatowa. Średni koszt utrzymania jednego ucznia w szkołach.	51
Przedszkola.....	55
Podsumowanie wydatków subwencionowanych i niesubwencionowanych, w tym inwestycyjnych, w latach 2022-2024 (plan).....	57
Porównanie wydatków subwencionowanych na 2024 r. z naliczoną subwencją oświatową.	59
Wydatki ogółem (subwencionowane, niesubwencionowane) szkół w planie na 2024 oraz źródła ich pokrycia ...	60
Przedszkola.....	61
Wydatki ogółem subwencionowane i niesubwencionowane	61
Porównanie średniego kosztu kształcenia w przeliczeniu na 1 ucznia w szkołach.	64
Przedszkola – średni wydatek na dziecko w latach 2022-2024	66
Analiza arkuszy organizacyjnych szkół publicznych (wybrane aspekty prawne)	69
Liczba uczniów w klasie, podział na grupy	72
Świetlica szkolna, zajęcia świetlicowe	72
Klasy łączone	73
Połączenie zajęć z religii.....	73
Biblioteka	74
Zajęcia rewalidacyjne	75
Zakres pracy psychologa, pedagoga.....	75
Obowiązkowe zatrudnienie nauczycieli specjalistów	75
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	76
Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze	77
Nauczyciel wspomagający	77
Zajęcia z zakresu PPP	77
Realizacja art. 42 ust. 2 pkt 2 Karty Nauczyciela.....	79
Analiza arkuszy organizacyjnych.....	80
Analiza arkusza organizacyjnego Szkoły Podstawowej Nr 1 w Choszcznie	80
Arkusz organizacyjny Szkoły Podstawowej w Korytowie	83
Arkusz organizacyjny Szkoły Podstawowej w Zamęcie	87
Arkusz organizacyjny Szkoły Podstawowej w Sławęcinie na rok szkolny 2024/2025	92
Arkusz.....	92
Arkusz organizacyjny Szkoły Podstawowej w Suliszewie na rok szkolny 2024/2025.....	95
Analiza arkusza organizacyjnego Szkoły Podstawowej Nr 3 w Choszcznie z oddziałami integracyjnym na rok szkolny 2024/25.....	99
Pracownicy niepedagogiczni zatrudnieni w szkołach podstawowych oraz przedszkolach Gminy Choszczno.....	102
Biuro Obsługi Szkół Samorządowych (BOSS) w Choszcznie.....	108
Centrum Usług Wspólnych – uwagi ogólne	109
Dowozenie uczniów.....	111
Wskaźnik wykorzystania powierzchni klasowych w roku szkolnym 2023/2024.....	115
Wynik analizy finansowo-organizacyjnej szkół i placówek oświatowych Gminy Choszczno (skrót)	116
Propozycje rozwiązań	118
Podsumowanie proponowanych zmian organizacyjnych w zakresie oświaty Gminy Choszczno	118
Zmiana sieci szkół.....	122
Rekomendacja Nr 1	122
Rekomendacje Nr 2	124
Rekomendacja Nr 3	124
Rekomendacja Nr 4	126
Informacje dodatkowe:	126
Wyniki egzaminu ósmoklasisty w roku 2023 w szkołach Powiatu Choszczno	126

Przykładowe dokumenty – rozwiązania problemów organizacji oświaty w innych jednostkach samorządu terytorialnego..... 128

Wstęp

Niniejsza analiza organizacyjno-finansowa placówek oświatowych została zlecona Instytutowi Bezpieczeństwa Biznesu Sp. z o.o. (Warszawa) przez Burmistrza Choszczna wiosną 2024 r. U podstaw decyzji leżała troska o prawno-organizacyjne i finansowe podstawy funkcjonowania zarządzanej jednostki samorządu terytorialnego. Wśród nich zasadnicze miejsce zajmuje konieczność ponoszenia wysokich nakładów na szeroko rozumianą oświatę i wychowanie.

Dokument ma charakter badania funkcjonalnego i finansowego placówek oświatowych pod kątem historii ostatnich trzech lat i projekcji organizacji lat następnych, związanych z tym obciążeniami finansowymi wraz z kalkulacjami działania szkół w różnych płaszczyznach (zadania finansowane subwencji oświatowej, zadania finansowane z budżetu gminy), także na tle generalnie niekorzystnych prognoz demograficznych. Analiza jest oceną systemu. Przedmiotem jest badanie pod względem zgodności z określonymi standardami, przepisami prawa, normami i racjonalnością systemu funkcjonowania oświaty w danej jst, jak i niezbędnymi z punktu widzenia prawa zmianami.

Celem jest przekazanie władzom samorządowym **niezależnej, zewnętrznej, eksperckiej** odpowiedzi na pytanie, w jakim **kierunku winny iść konieczne i prawnie możliwe zmiany w organizacji pracy szkół, by racjonalizować działanie, zatrudnienie i poprzez to finansowanie placówek oświatowych i tym samym obniżyć zaangażowanie własne gminy**. Wyniki analizy będą miały znaczenie w procesie przygotowania podstaw pod ewentualne zmiany organizacyjne, realizacji i nowelizowania budżetu gminy, jak i akceptowania arkuszy organizacyjnych szkół.

Opisane są zjawiska i mechanizmy związane z organizacją pracy szkół, jak i finansami przeznaczonymi na oświatę obserwowane przez pryzmat dokumentów. Chcąc racjonalizować koszty działania oświaty trzeba zmieniać mechanizmy organizacyjne, a także wprowadzić działania controllingowe i kontrolne. Nie jest to zabieg czy też proces łatwy z różnych względów, również społecznych i politycznych w skali mikro, który przyniesie w pełni wymierne natychmiastowe rezultaty. Szkolnictwo pracuje w ramach cykli. **Jednak bez rozpoczęcia proponowanych zmian w całym procesie planowania, obciążenie budżetów samorządowych działaniami oświatowymi będzie rosło**, a doświadczenia wskazują, że pewna (znaczna) część kosztów nie będzie refundowana z budżetu Państwa.

Byłoby truizmem pisanie o trudnej sytuacji finansowej oświaty. Liczne dokumenty, w tym stanowiska organizacji grupujących samorzady wyrażały wielokrotnie sprzeciw wobec przetrzucaniu na gminy rosnących kosztów utrzymania szkół, niewystracającej subwencji oświatowej jak i pomijaniu stanowiska samorządów przy różnego rodzaju zmianach prawnych i negocjacjach ze środowiskami reprezentującymi pracowników oświaty. Organizacje wielokrotnie w ostatnim czasie bardzo stanowczo zabierały głos w kwestiach finansowania oświaty przez państwo.

Związek Miast Polskich wykonał Raport o finansowaniu oświaty w Polsce w latach 2004-2018, a obraz w nim uzyskany dobitnie potwierdził konieczność podjęcia rzetelnej debaty na temat systemowych zmian w tym zakresie. Postulat ten samorzady formułują go od wielu lat, zarówno podczas prac Komisji Wspólnej, jak i na różnych konferencjach. Potrzebę rzetelnej oceny systemu funkcjonowania oświaty od lat wskazują też eksperci, publikując swoje wnioski i dezyderaty. Jak do tej pory bezskutecznie. W analizach podkreśla się, że w ciągu ostatnich lat nastąpił skokowy wzrost luki pomiędzy kwotą subwencji a wydatkami bieżącymi JST na oświatę, co było efektem: rezygnacji z gwarancji ustawowej wysokości subwencji w nowych przepisach ustawowych, braku wystarczających środków na wprowadzenie reformy systemu oświaty oraz niedoszacowania kwot subwencji. W opracowaniu pisze się „Koszty zmian w systemie oświaty oraz niedoszacowania środków przekazywanych samorządom na podwyżki płac nauczycieli, w latach 2017-2018 szacujemy na kwotę 6,6 mld złotych (skala załamania wieloletniego trendu luki finansowej pomiędzy bieżącymi wydatkami samorządów na oświatę i wychowanie, a łączną kwotą dochodów bieżących, uzyskiwanych ze wszystkich źródeł na zadania oświatowe). Największą część tych dodatkowych kosztów spowodowała konieczność utworzenia ponad 25 tysięcy nowych oddziałów w szkołach podstawowych oraz zatrudnienia 20 tysięcy nowych nauczycieli. W efekcie, w przeciągu 2 lat skokowo zmniejszyła się liczba dzieci w oddziałach szkół

podstawowych, z blisko 20 do 15 na oddział oraz znacząco zmniejszyła się liczba uczniów przypadających na jednego nauczyciela (z 11 na 9,1)”

Niedoszacowania subwencji oświatowej wynikało także z zaniżenia środków przekazywanych na wypłatę wynagrodzeń i podwyżek płac nauczycielskich w latach 2017 i 2018. Zabieg ten przeniósł się na kolejne lata. Niedoszacowanie kwoty dodatkowych wydatków, jakie musiały ponieść JST w związku ze zmianami w systemie pogłębiły także błędne założenia dotyczące liczby pracowników przebywających na urlopiach dla poratowania zdrowia oraz skutków zmian w zasadach awansu zawodowego nauczycieli. W efekcie, tylko w latach 2017 i 2018 kwotę subwencji zaniżono o co najmniej 1,4 mld złotych na same płace. W tych latach wzrosły także niemal dwukrotnie (łącznie o blisko 5 mld zł) nieobjęte subwencją wydatki majątkowe w oświacie w związku z koniecznością dostosowania szkół, zwłaszcza podstawowych do wymogów reformy. Luka finansowa oświaty w ciągu dwóch lat wzrosła do 23,45 mld zł (54,3% otrzymanej subwencji oświatowej, która pokrywała jedynie 85% wydatków płacowych.

W wypowiedziach samorządowcy zwracali uwagę, że ten sam mechanizm został zastosowany przy kolejnych podwyżkach dla nauczycieli w 2020 roku. A to spowodowało efekt *śnieżnej kuli*; kolejne podwyżki płac nauczycielskich skumulują efekt wcześniejszego niedoszacowania i spotęgują jego skalę. Do tych problemów doszła konieczność wypłacenia podwyżek pracownikom administracyjnym szkół, którzy często zarabiają minimum, a od 1 stycznia 2020 wzrosła kwota minimalnego wynagrodzenia. Samorządowcy protestowali, że Rada Ministrów ustala minimalne wynagrodzenia, a JST muszą je wypłacać. Te kwoty winny być, ich zdaniem, uwzględnione w subwencji oświatowej.

Te stanowiska otrzymały w maju 2019 **bardzo silne wsparcie w wynikach kontroli NIK „Zmiany w systemie oświaty”**. Kontrolowano rzetelność przygotowań i skuteczność wdrożonych zmian w systemie oświaty, prawidłowość i skuteczność dokonania zmian warunków lokalowych i organizacyjnych ze strony szkół i organów prowadzących, skuteczność i adekwatność współpracy instytucji odpowiedzialnych za reformę. W przygotowaniu reformy stwierdzono M.in. brak kompleksowych analiz finansowych i organizacyjnych, brak rzetelnych informacji o liczbie przeszkolonych nauczycieli, niepełne ujęcie reformy oświaty w planach działalności MEN, nieprecyzyjne informacje o wydatkach i wadliwe konstrukcje umów z ekspertami. Kwota wydatków na zadania oświatowe w latach 2014-2018 wzrosła o 12,1 % a kwota subwencji zaledwie o 6,1 %. Rozziew finansowy osiągnął wartość ponad 28 mld zł. Aż w 34 % skontrolowanych szkół warunki nauczania pogorszyły się, w 50 % zmniejszyła się liczba zajęć pozalekcyjnych, w 59 % szkół podstawowych nie zapewniono bezpieczeństwa i stwierdzono trudności organizacyjne i lokalowe, w 38 % nie zapewniono bezpieczeństwa i higieny bazy lokalowej, w 19 % miało niezapewnione warunki do realizacji podstawy programowej.

Raport NIK: *„Minister Edukacji Narodowej w latach 2016-2018 nierzetelnie przygotował i wprowadził Zmiany w systemie oświaty. Przygotowując reformę nie dokonał rzetelnych analiz finansowych i organizacyjnych skutków projektowanych zmian. Nie dysponował pełnymi i rzetelnymi informacjami na temat:*

- kosztów reformy,
- stanu przekształcenia lub likwidacji gimnazjów,
- liczby nauczycieli przeszkolonych z nowej podstawy,
- możliwości przyjęcia do szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych absolwentów VIII klas szkół podstawowych oraz III klas wygaszanych gimnazjów (tzw. podwójnego rocznika). Również prowadzony przez Ministra proces przygotowania nowych podstaw programowych był nierzetelny. Minister stworzył podstawy prawne do przekształceń organizacyjnych i infrastrukturalnych. Podejmował także działania informacyjne, w zakresie zaprezentowania wdrażanych zmian w systemie oświaty jak największej liczbie osób, w szczególności rodzicom i uczniom. Jednocześnie Minister nie ujął kompleksowo wdrażania i monitorowania wprowadzanych zmian w swoich rocznych planach działalności w 2017 i 2018 roku, co NIK ocenia negatywnie.”

Eksperci IBB Sp. z o.o. – analitycy i samorządowcy z bogatym doświadczeniem w zarządzaniu samorządami, finansami i oświatą, z doświadczeniem w zarządzaniu przedsiębiorstwami, mający komfort działania bez tak częstych nacisków lokalnych i środowiskowych, przeanalizowali dostarczone dokumenty. Korzystając też ze źródeł zewnętrznych opisali najważniejsze elementy lokalnej struktury oświatowej, wskazując na trendy, na niekorzystne uwarunkowania finansowe oraz wskazali pola, gdzie wedle ich najlepszej wiedzy, tkwią rezerwy możliwe do uruchomienia.

Głęboko wierzymy, że przedstawione rekomendacje pozwolą na działania strukturalne i organizacyjne, które dadzą bezpiecznie z punktu widzenia finansów jednostki samorządu zarządzać tą społecznie niezwykle ważną sferą życia społecznego gminy.

Instytut Bezpieczeństwa Biznesu Sp. z o.o.

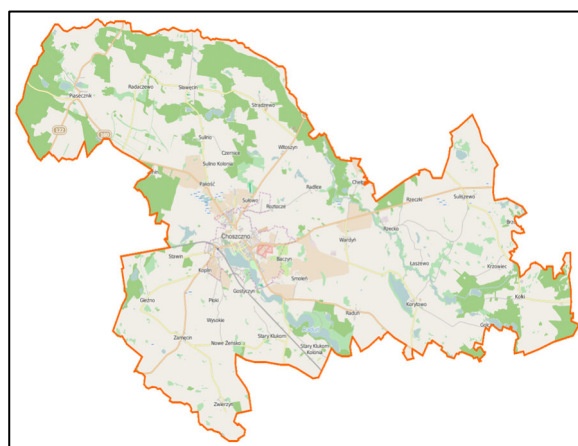
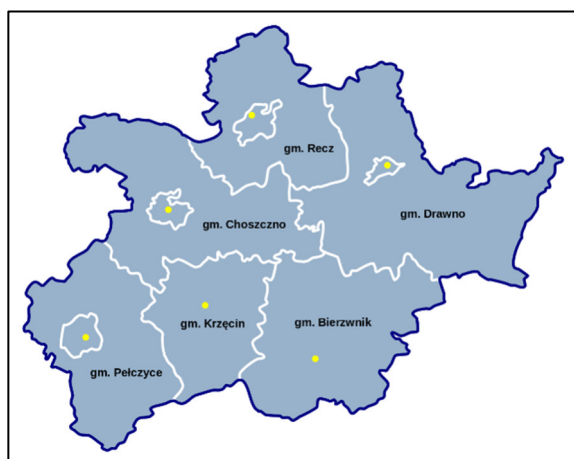
Warszawa

www.ibb.com.pl

Prezes: Jacek M. Kowalski

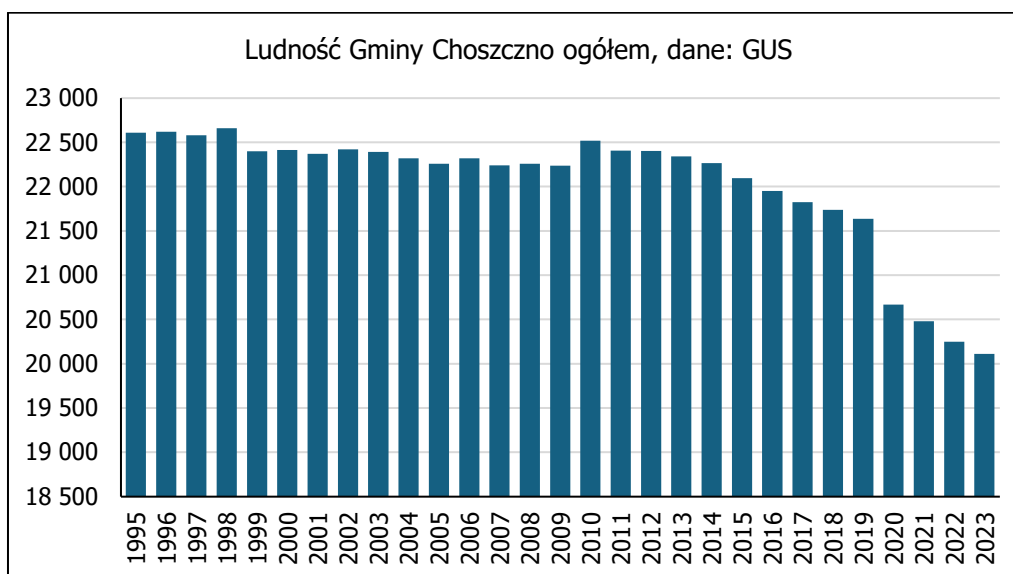
Email: jacek@ibb.com.pl

Metryczka Gminy Choszczno

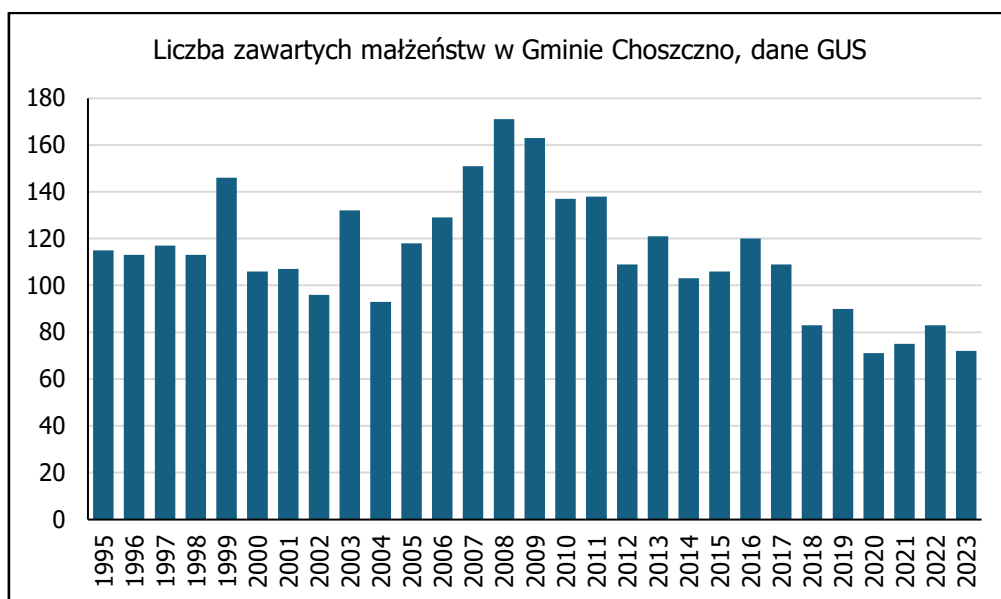
Omawiana jednostka samorządu leży w Powiecie choszczeńskim województwa zachodniopomorskiego. Gmina Choszczno ma, wg danych GUS (dostęp: czerwiec 2024), 20182 mieszkańców, z czego 51,5% stanowią kobiety, a 48,5% mężczyźni. W latach 1995-2023 liczba mieszkańców zmalała o 11,0% (!). Średni wiek mieszkańców wynosi 42,6 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego oraz mieszkańców całej Polski.

Rysunek 1

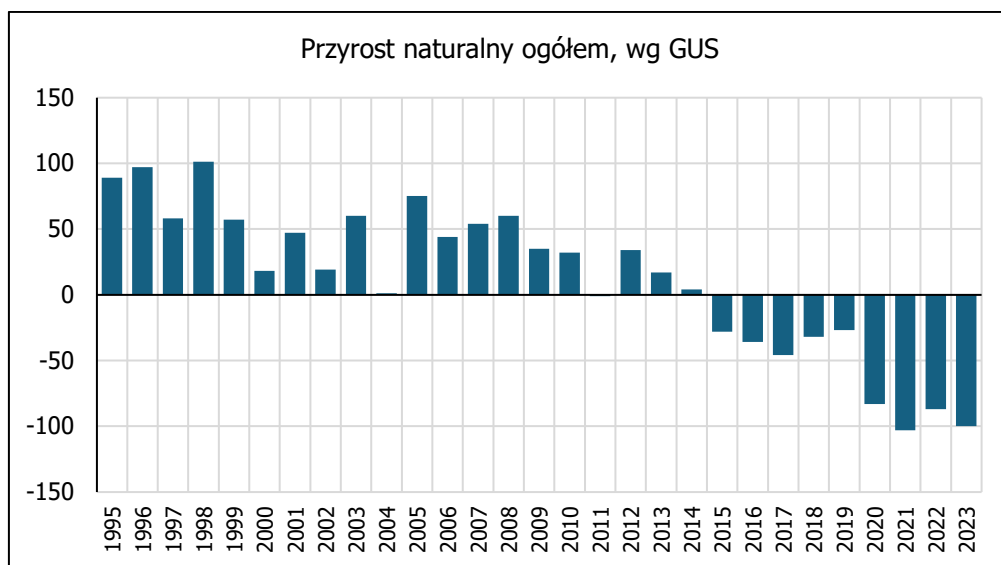
Mieszkańcy gminy Choszczno zawarli w 2023 roku 72 małżeństwa. Od roku 2008 rysuje się trend spadkowy w liczbie zawieranych małżeństw. Ma to również pewien wpływ na dietność w gminie.

Rysunek 2

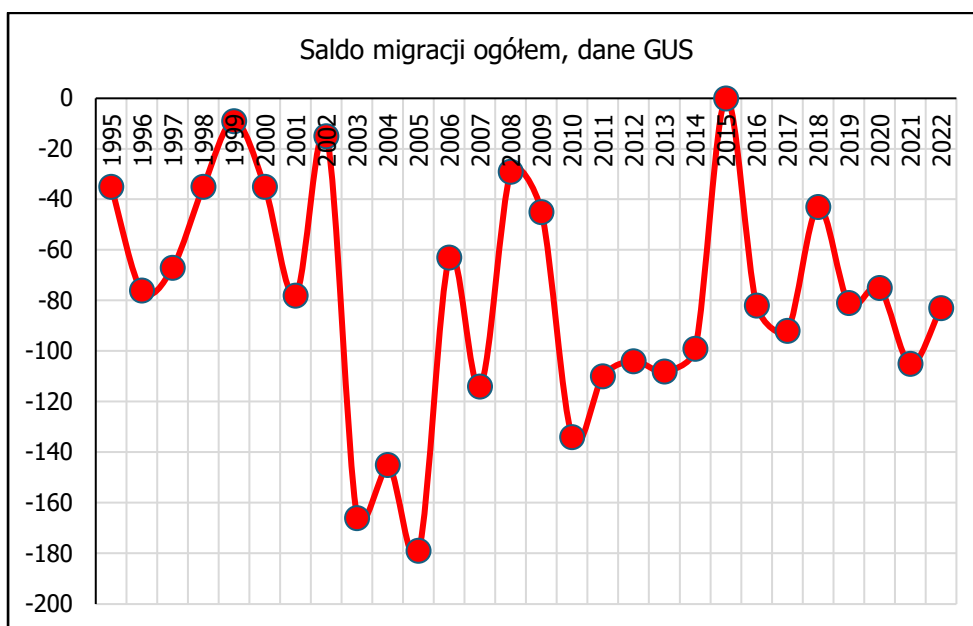
Gmina Choszczno w roku 2023 miała ujemny przyrost naturalny wynoszący -100. Niepokojący jest niemal stały trend malejący utrzymujący się 2008 r.

Rysunek 3

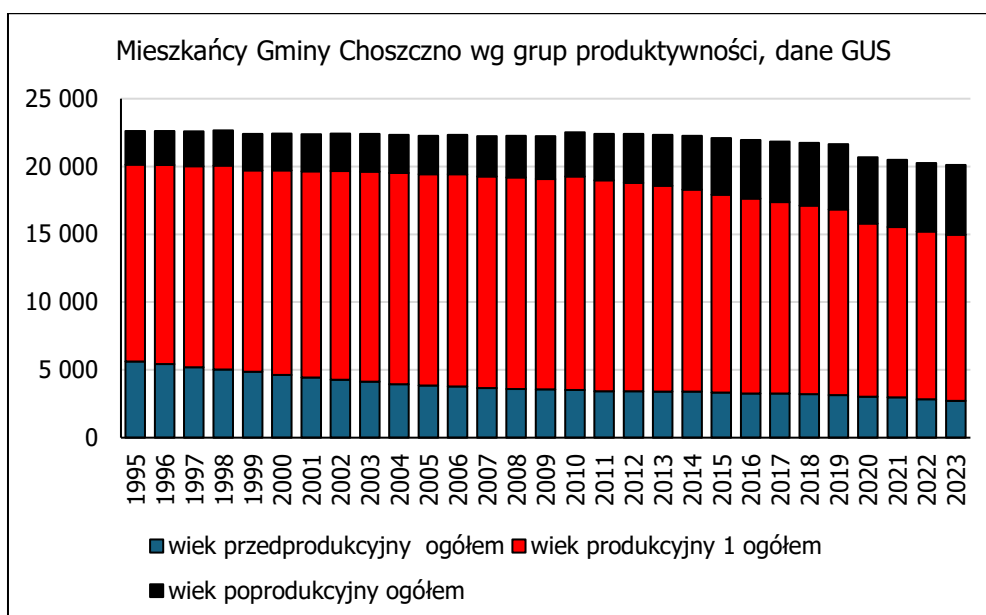
W 2022 roku zarejestrowano 234 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 317 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Choszczno -83. Należy zwrócić uwagę na fakt, że od roku 1995 niemal stale notowane jest ujemne saldo w tym zakresie.

Rysunek 4

Wg GUS 58,3% mieszkańców gminy jest w wieku produkcyjnym, 17,6% w wieku przedprodukcyjnym, a 24,2% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Obserwując to zjawisko od roku 1995 wyraźnie widać, że liczba osób w wieku poprodukcyjnym zwiększa się.

Rysunek 5

Podsumowanie. Sytuacja demograficzna Gminy Choszczno jest trudna. Liczba ludności zmniejsza się od szeregu lat, spada przyrost naturalny, migracje ludności osiągają wartości ujemne (więcej osób wyprowadza się z gminy niż w niej się osiedla). Generalnie populacja gminy się starzeje. Wszystkie te czynniki mają bardzo znaczący wpływ na projekcję sytuacji w oświacie gminy.

Demografia w kontekście wieku szkolnego latach 2016-2023

Dane demograficzne mają fundamentalne znaczenie dla prowadzenia strategicznej polityki oświatowej w każdej gminie. Szczegółowa analiza danych demograficznych (w tym urodzeń i udziału dzieci) pozwala na racjonalne podejmowanie ważnych decyzji, mających istotne znaczenie dla organizacji systemu edukacji, nakładów inwestycyjnych w tym obszarze czy polityki kadrowej. Warto

też pamiętać, że dane demograficzne mają niebagatelne znaczenie w dochodach jednostki samorządu terytorialnego, pozwalając planować udział gminy w podatku PIT.

Zmniejszająca się liczba uczniów powoduje obniżenie subwencji oświatowej. Oprócz niżu demograficznego do zmniejszania liczby dzieci w szkołach przyczyniają się również migracje. Niebagatelny wpływ sytuację gmin miała i miała również niestabilna polityka oświatowa, np. zmiana wieku szkolnego, likwidacja gimnazjów, powstanie 8-klasowych szkół podstawowych. Kłopoty demograficzne poszczególnych gmin, problemy z obniżającą się liczbą uczniów w szkołach i oddziałach klasowych mają nie tylko znaczący wymiar finansowy, ale również społeczny. Powodują konieczność podejmowania przez samorządy niepopularnych decyzji dotyczących likwidacji małych szkół, obniżania stopnia organizacji, czy przekazywania małych szkół stowarzyszeniom. Spadek liczby uczniów, reforma oświatowa (likwidacja gimnazjów) sprawiła, że samorządy, które nie decydują się na zmianę sieci szkół, mają coraz większe problemy z pełnym wykorzystaniem powierzchni obiektów i zasobów szkół.

Dane demograficzne dla obszaru Gminy Choszczno przedstawia poniższa tabela opracowana na podstawie danych otrzymanych z Urzędu Miejskiego oraz z GUS. Liczba urodzeń w latach 2016-2023 ma istotne znaczenie w przedmiocie prowadzenia polityki oświatowej w Gminie. Dokładna analiza demograficzna przyporządkowana do określonego obwodu szkoły pozwala na podejmowanie ważnych decyzji dotyczących organizacji sieci szkół i przedszkoli, ich wielkości, stopnia organizacji, nakładów inwestycyjnych, itp.

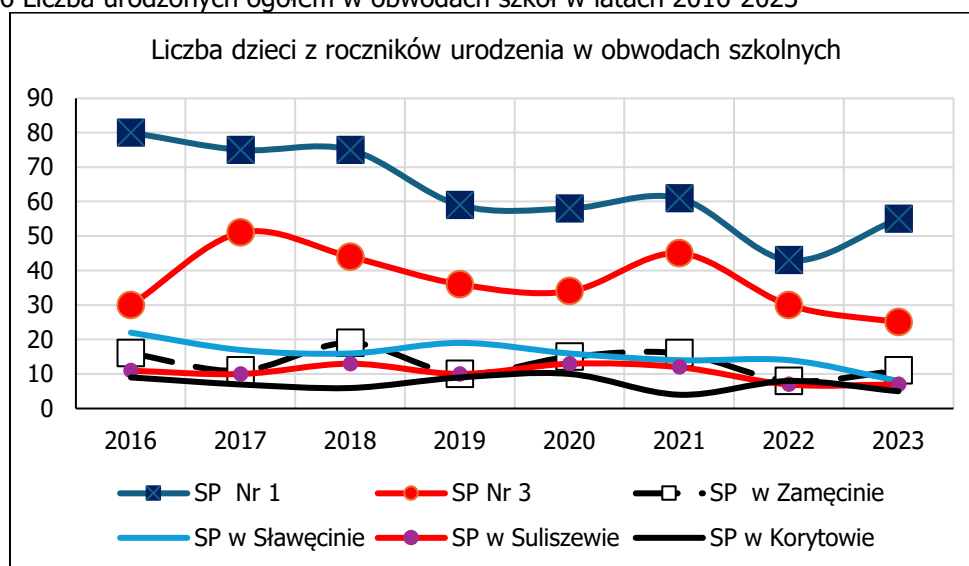
Tabela 1 Liczba dzieci zamieszkujących w obwodach szkolnych Gminy Choszczno w latach 2016-2023

Obwód szkolny	Rok urodzenia								
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	razem
SP Nr 1	80	75	75	59	58	61	43	55	506
SP Nr 3	30	51	44	36	34	45	30	25	295
SP w Zamecinie	16	11	19	10	15	16	8	11	106
SP w Sławęcinie	22	17	16	19	16	14	14	8	126
SP w Suliszewie	11	10	13	10	13	12	7	7	83
SP w Korytowiu	9	7	6	9	10	4	8	5	58
Suma	168	171	173	143	146	152	110	111	1174

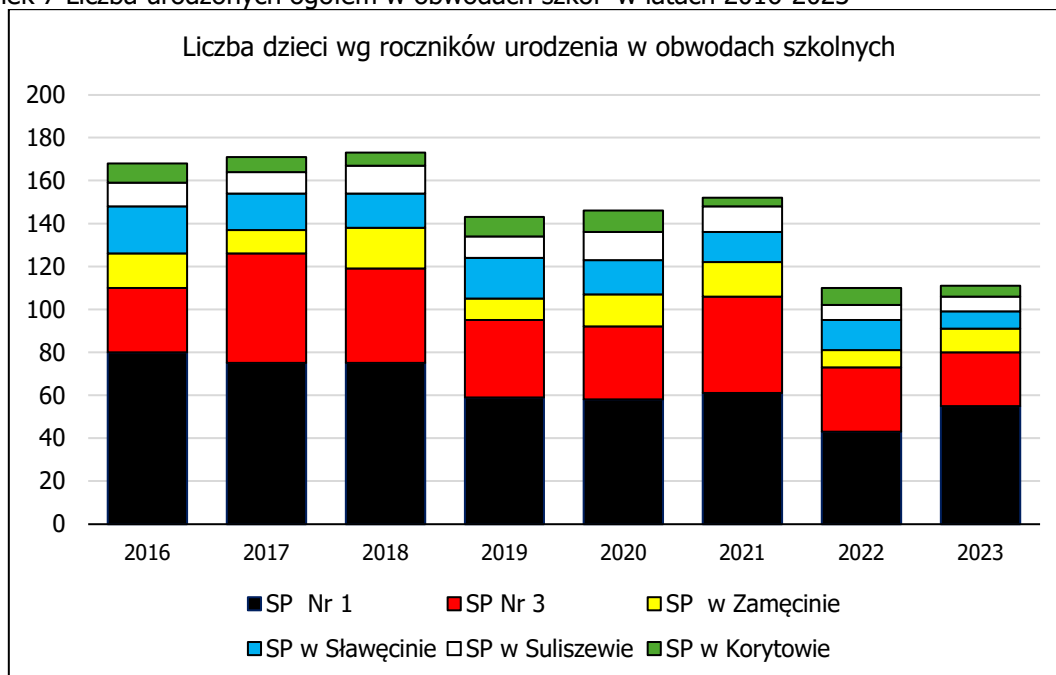
Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane otrzymane z UM w Choszcznie.

Rada Miejska w Choszcznie Uchwałą Nr VIII/60/219 z dnia 28 maja 2019 roku (ze zmianą uchwałą Nr XXXVIII/303/2022 z dnia 2 czerwca 2022 r.) ustaliła plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę oraz określiła granice obwodów tych szkół przyporządkowując poszczególne miejscowości i ulice do obwodu danej szkoły.

Rysunek 6 Liczba urodzonych ogółem w obwodach szkół w latach 2016-2023

Rysunek 7 Liczba urodzonych ogółem w obwodach szkół w latach 2016-2023

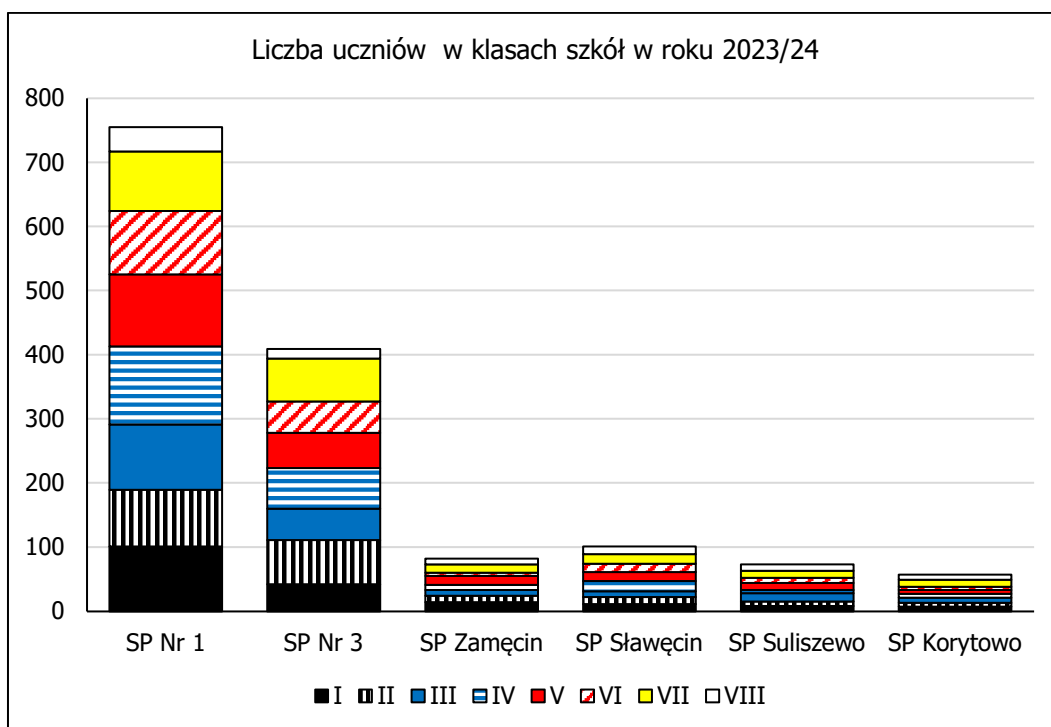
W analizowanych latach najczęściej dzieci urodziło się w 2018 – 173, najmniej w 2022 – 110 i podobnie w 2023 – 111. Od 2016, kiedy urodziło się 168 dzieci do 2018 roku (173 dzieci) liczba urodzin lekko wzrastała. Od 2018 roku liczba urodzeń maleje osiągając w 2022 roku – 110. Najwięcej dzieci urodziło się w obwodach szkół miejskich – 801 (SP Nr 1 – 506, SP Nr 3 – 295). Najmniej w SP Korytowie 58, oraz SP w Suliszewie 83. Praktycznie we wszystkich obwodach szkół liczba urodzin maleje. Na ogólną liczbę urodzin w latach 2016-2023 – 1174 w mieście urodziło się 801 dzieci (68,22%) na terenach wiejskich 373 (31,77%).

W kolejnej tabeli i na wykresie przedstawiono liczbę uczniów w poszczególnych klasach szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Choszczno w roku szkolnym 2023/2024.

Tabela 2 Liczba uczniów w poszczególnych klasach szkół w roku szkolnym 2023/2024

Klasa	SP Nr 1	SP Nr 3	SP Zamęcie	SP Sławęcin	SP Suliszewo	SP Korytowo	Razem
I	101	42	14	11	8	7	183
II	88	69	10	11	7	6	191
III	102	49	9	9	13	8	190
IV	122	63	8	16	5	6	220
V	112	55	14	14	11	6	212
VI	99	49	5	13	8	5	179
VII	93	67	13	15	11	11	210
VIII	38	15	9	12	10	8	92
razem	755	409	82	101	73	57	1477

Rysunek 8

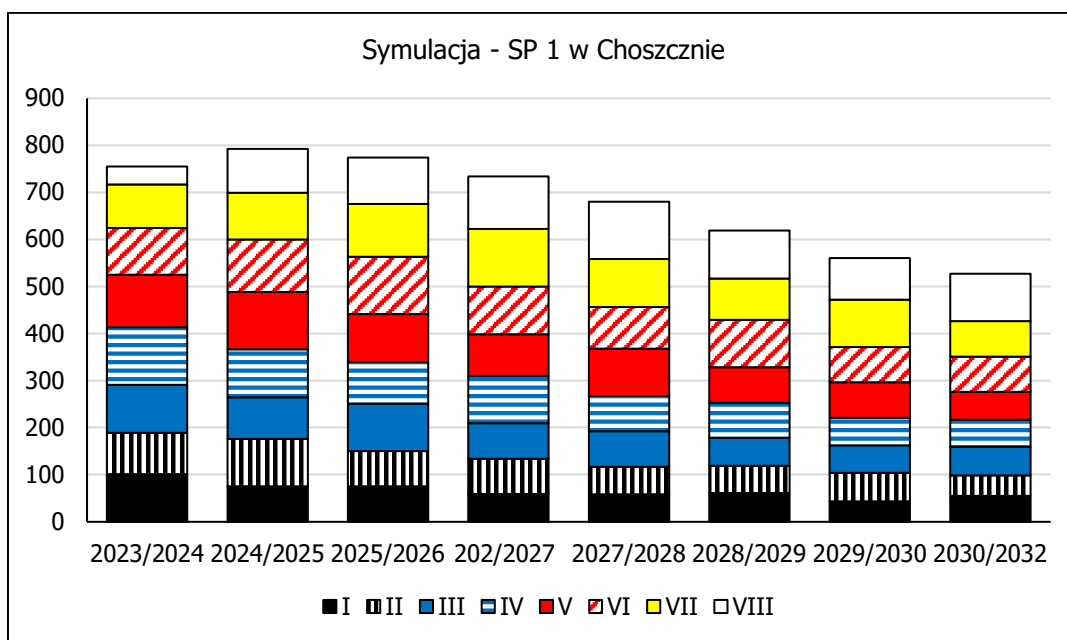
Na podstawie liczby urodzeń i liczby uczniów w poszczególnych klasach szkół podstawowych wykonano symulację liczebności uczniów w szkołach w kolejnych latach. Analizy tej dokonano w oparciu o dane otrzymane z Urzędu Miejskiego – aktualnych arkuszy organizacyjnych i danych z ewidencji ludności dotyczących liczby urodzeń w latach 2016-2023. Przy obliczeniach założono, że wszystkie dzieci urodzone w obwodzie danej szkoły będą realizować obowiązek szkolny w lokalnej szkole. Analiza nie uwzględnia więc potencjalnej migracji ludności w perspektywie lat.

Tabela 3 Symulacja liczebności uczniów SP 1 w Choszczynie

klasa	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028	2028/2029	2029/2030	2030/2032
I	101	75	75	59	58	61	43	55
II	88	101	75	75	59	58	61	43
III	102	88	101	75	75	59	58	61
IV	122	102	88	101	75	75	59	58
V	112	122	102	88	101	75	75	59
VI	99	112	122	102	88	101	75	75
VII	93	99	112	122	102	88	101	75
VIII	38	93	99	112	122	102	88	101
razem	755	792	774	734	680	619	560	527

Źródło: Obliczenia własne w oparciu o dane UM w Choszczynie.

Rysunek 9

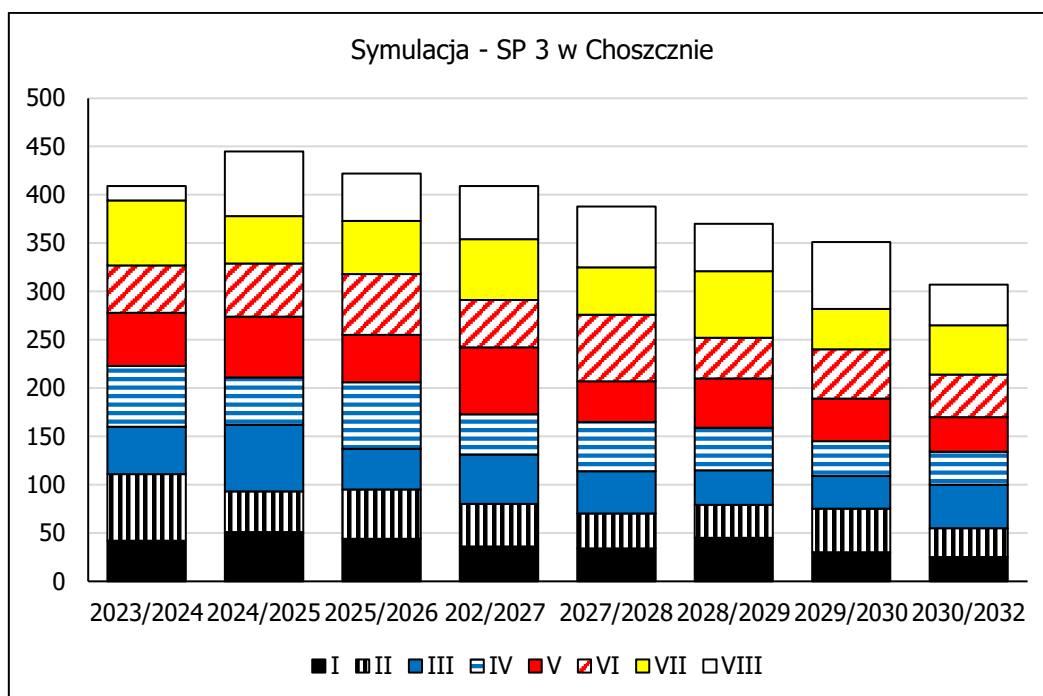
Symulacja wskazuje na systematyczny spadek liczby uczniów w szkole w kolejnych latach.

Tabela 4 Symulacja liczebności SP 3 w Choszcznie

klasa	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028	2028/2029	2029/2030	2030/2032
I	42	51	44	36	34	45	30	25
II	69	42	51	44	36	34	45	30
III	49	69	42	51	44	36	34	45
IV	63	49	69	42	51	44	36	34
V	55	63	49	69	42	51	44	36
VI	49	55	63	49	69	42	51	44
VII	67	49	55	63	49	69	42	51
VIII	15	67	49	55	63	49	69	42
razem	409	445	422	409	388	370	351	307

Źródło: Obliczenia własne w oparciu o dane UM w Choszcznie.

Rysunek 10

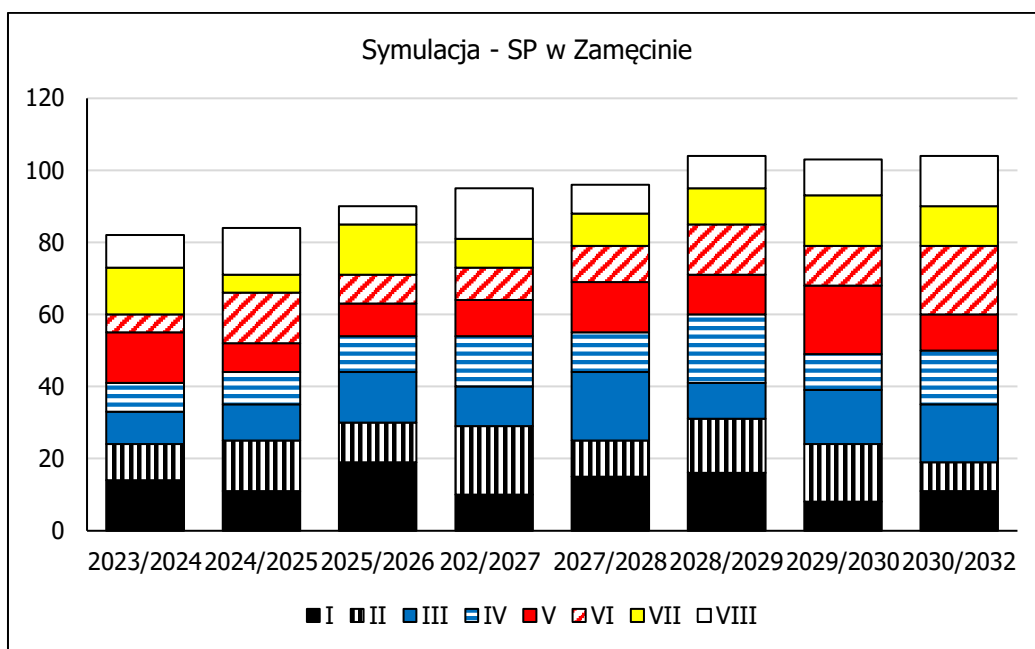
Symulacja wskazuje – analogicznie jak w poprzedniej placówce - na systematyczny spadek liczby uczniów w szkole w kolejnych latach.

Tabela 5 Symulacja liczebności uczniów SP w Zamecinie

klasa	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028	2028/2029	2029/2030	2030/2032
I	14	11	19	10	15	16	8	11
II	10	14	11	19	10	15	16	8
III	9	10	14	11	19	10	15	16
IV	8	9	10	14	11	19	10	15
V	14	8	9	10	14	11	19	10
VI	5	14	8	9	10	14	11	19
VII	13	5	14	8	9	10	14	11
VIII	9	13	5	14	8	9	10	14
razem	82	84	90	95	96	104	103	104

Źródło: Obliczenia własne w oparciu o dane UM w Choszcznie.

Rysunek 11

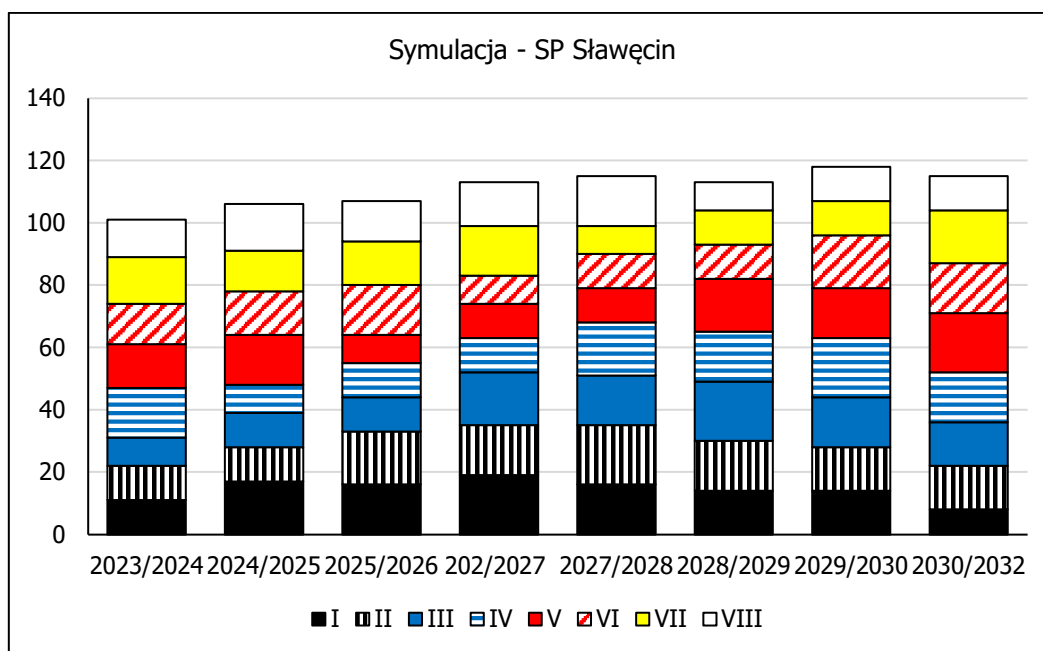
Symulacja wskazuje na systematyczny wzrost liczby uczniów w szkole w kolejnych latach. Należy jednak pamiętać, że w szkole uczy się obecnie stosunkowo niewiele dzieci.

Tabela 6 Symulacja liczebności uczniów SP w Sławęcinie

klasa	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028	2028/2029	2029/2030	2030/2032
I	11	17	16	19	16	14	14	8
II	11	11	17	16	19	16	14	14
III	9	11	11	17	16	19	16	14
IV	16	9	11	11	17	16	19	16
V	14	16	9	11	11	17	16	19
VI	13	14	16	9	11	11	17	16
VII	15	13	14	16	9	11	11	17
VIII	12	15	13	14	16	9	11	11
razem	101	106	107	113	115	113	118	115

Źródło: Obliczenia własne w oparciu o dane UM w Choszczynie.

Rysunek 12

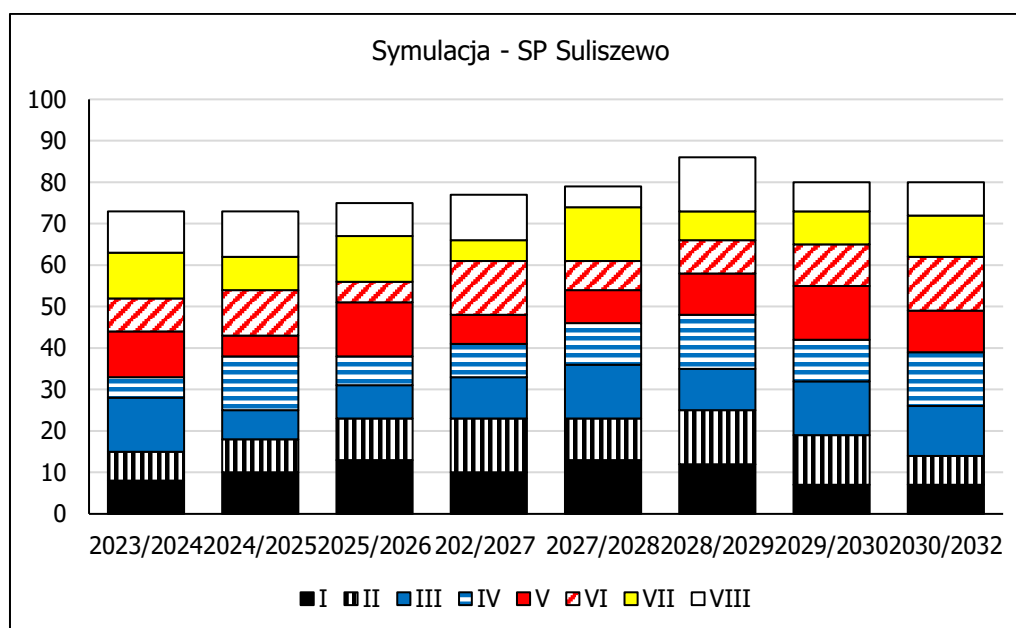
Symulacja wskazuje na niewielki wzrost (z rocznymi wahaniami) liczby uczniów w szkole w kolejnych latach. Należy jednak pamiętać, że w szkole uczy się obecnie stosunkowo niewiele dzieci.

Tabela 7 Symulacja liczebności uczniów SP w Suliszewie

klasa	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028	2028/2029	2029/2030	2030/2032
I	8	10	13	10	13	12	7	7
II	7	8	10	13	10	13	12	7
III	13	7	8	10	13	10	13	12
IV	5	13	7	8	10	13	10	13
V	11	5	13	7	8	10	13	10
VI	8	11	5	13	7	8	10	13
VII	11	8	11	5	13	7	8	10
VIII	10	11	8	11	5	13	7	8
razem	73	73	75	77	79	86	80	80

Źródło: Obliczenia własne w oparciu o dane UM w Choszczynie.

Rysunek 13

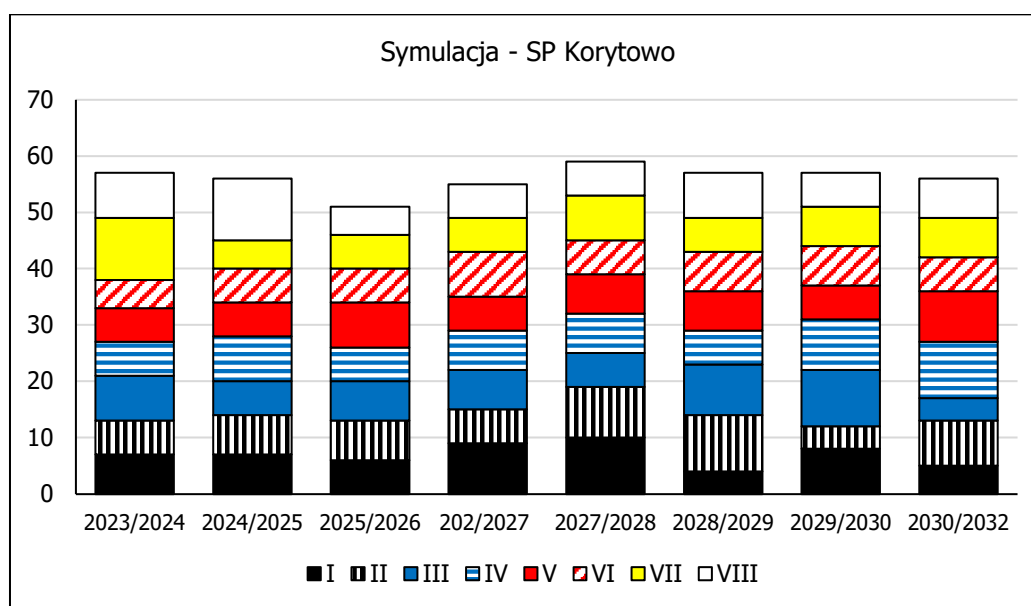
Symulacja wskazuje na bardzo niewielki wzrost liczby uczniów w szkole w kolejnych latach, z pikiem w roku 2028/29 i późniejszym spadkiem. Należy pamiętać, że w szkole uczy się obecnie stosunkowo niewiele dzieci.

Tabela 8 Symulacja liczebności uczniów SP w Korytowie

klasa	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028	2028/2029	2029/2030	2030/2032
I	7	7	6	9	10	4	8	5
II	6	7	7	6	9	10	4	8
III	8	6	7	7	6	9	10	4
IV	6	8	6	7	7	6	9	10
V	6	6	8	6	7	7	6	9
VI	5	6	6	8	6	7	7	6
VII	11	5	6	6	8	6	7	7
VIII	8	11	5	6	6	8	6	7
razem	57	56	51	55	59	57	57	56

Źródło: Obliczenia własne w oparciu o dane UM w Choszcznie.

Rysunek 14

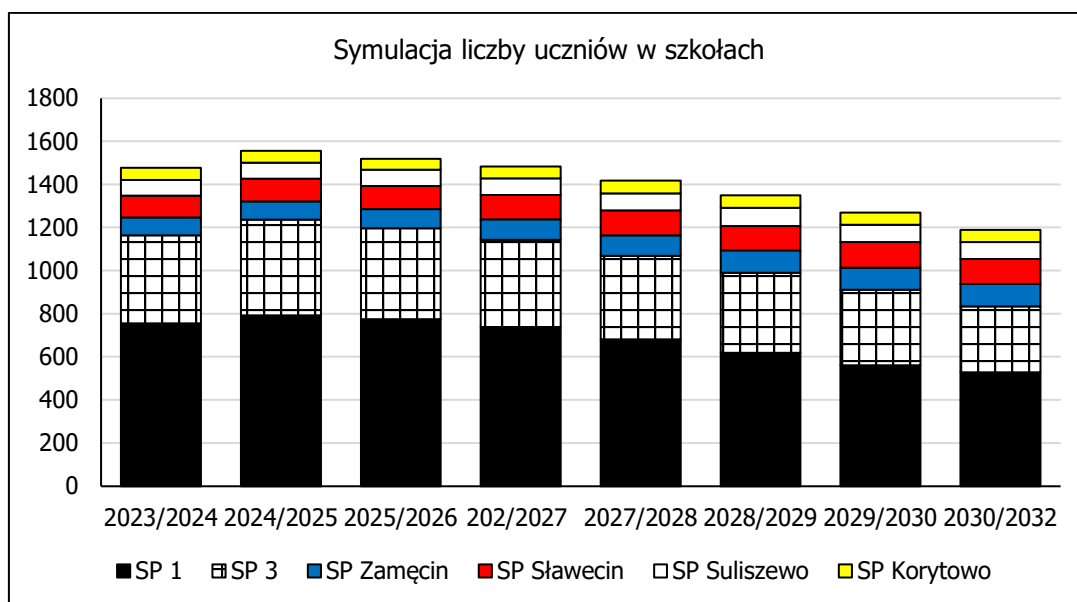

Symulacja wskazuje, że w tej niewielkiej szkole nie zaznacza się żadne wyraźny trend. Liczebność uczniów się waha w kolejnych latach.

Tabela 9 Przewidywana liczba uczniów w poszczególnych szkołach podstawowych Gminy Choszczno w latach 2023/2024 – 2030/2031

szkoła	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028	2028/2029	2029/2030	2030/2032
SP 1	755	792	774	734	680	619	560	527
SP 3	409	445	422	409	388	370	351	307
SP Zamęcin	82	84	90	95	96	104	103	104
SP Sławęcin	101	106	107	113	115	113	118	115
SP Suliszewo	73	73	75	77	79	86	80	80
SP Korytowo	57	56	51	55	59	57	57	56
razem	1477	1556	1519	1483	1417	1349	1269	1189

Źródło: Obliczenia własne w oparciu o dane UM w Choszcznie.

Podsumowując łączną liczebność uczniów w placówkach widać wyraźny ich spadek. Ma na to zasadniczy wpływ spadek w szkołach największych – miejskich.

Wykres ogólnej liczby uczniów w gm. Choszczno w latach 23/24-30/31 jest odzwierciedleniem wykresu liczby uczniów w SP Nr 1. Dane demograficzne tej szkoły praktycznie determinują o najważniejszych wskaźnikach, liczba uczniów tej placówki do ok. 50% wszystkich uczniów gminy. Ogółem najwięcej uczniów uczyć się będzie w 24/25 – 1556, od tego roku sukcesywnie następować będzie spadek do 1189 – w 2030/31.

Przedstawiona analiza oparta została na założeniu, że wszystkie dzieci urodzone w obwodach poszczególnych szkół podstawowych faktycznie będą uczęszczać do przypisanych placówek.

Należy zwrócić uwagę, że liczba urodzeń nie zawsze obrazuje sytuację demograficzną w Gminie i jej bezpośredni związek z liczbą uczniów w danej szkole. Przy analizach planistycznych należy wziąć pod uwagę **migracje ludności** (formalne i nieformalne). Określając liczbę uczniów w szkole w perspektywie najbliższych lat należy liczyć się również z indywidualnymi decyzjami rodziców, do której szkoły wyślą swoje dziecko. Dla zbadania skali tego zjawiska zespół ekspertów poddał analizie liczbę dzieci urodzonych w 2016 roku w kontekście liczby uczniów klas I w roku szkolnym 2023/24.

Tabela 10

Nazwa szkoły	Dzieci urodzone w 2016r. w obwodach szkół	Liczba uczniów klas I w roku szkolnym 2023/2024	Różnica w stosunku do liczby urodzeń	Różnica w procentach
SP Nr 1	80	101	+21	+ 26,25%
SP Nr 3	30	42	+12	+ 40%
SP Zamęcin	16	14	-2	- 12,5%
SP Sławęcin	22	11	-11	- 50%
SP Suliszewo	11	8	-3	- 27,27%
SP Korytowo	9	7	-2	- 22,22%
Razem	168	183	+15	+ 8,92%

Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane UM w Choszcznie.

Powyższa analiza pokazuje na przykładzie liczby urodzeń dzieci w 2016 roku, będących uczniami klas I w roku szkolnym 2023/2024, że 15 uczniów spoza jej terenu realizuje obowiązek szkolny w placówkach Gm. Choszczno. W szkołach wiejskich (SP Zamęcin, Sławęcin, Suliszewo, Korytowo) nie wszystkie zamieszkujące dzieci realizują obowiązek szkolny w „swoich” obwodach szkolnych. W SP Sławęcin stanowi to 50% (11 uczniów), w SP w Suliszewie 27,27% (3 uczniów), w Korytowie – 22,22% (2 uczniów) i Zamęcinie 12,5% (2 uczniów). Uczniowie najprawdopodobniej realizują obowiązek szkolny w szkołach miejskich, gdzie liczba uczniów w kl. I jest o 33 uczniów większa od liczby urodzeń (SP Nr 1 – 21, SP Nr 3 – 12).

Przedstawione dane powinny skłonić organ prowadzący do głębokiej analizy tego zjawiska oraz w perspektywie - do zweryfikowania realnych potrzeb obecnie ustanowionej sieci szkół w Gminie Choszczno.

Liczba uczniów placówek oświatowych prowadzonych przez Gm. Choszczno w latach szkolnych 2021/2022-2023/2024.

Celem poniższej analizy jest:

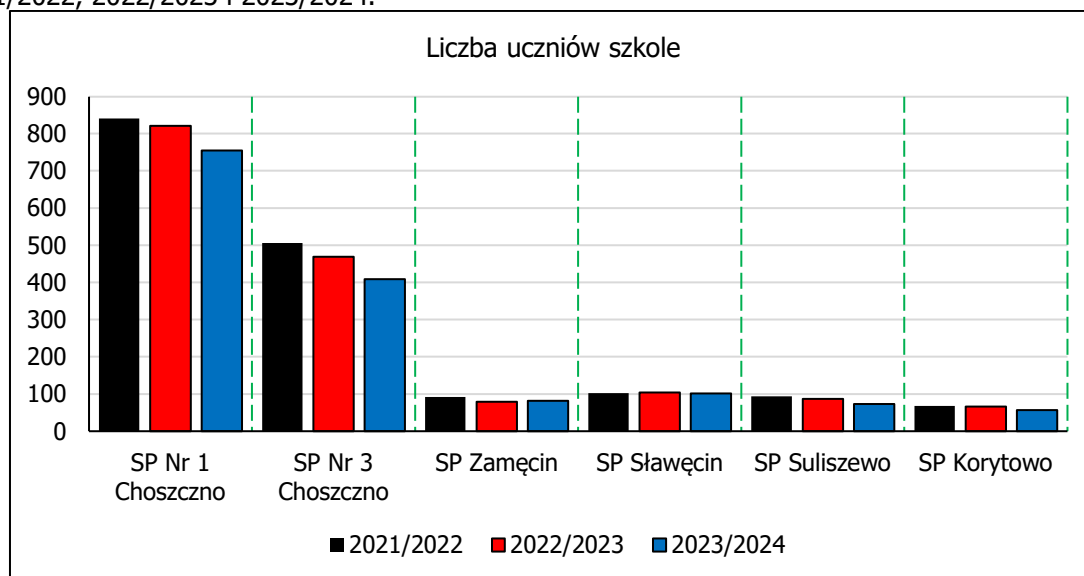
1. ustalenie liczby uczniów w poszczególnych typach szkół i oddziałach (klasach) w oparciu o dane otrzymane z Urzędu Miasta w Choszcznie.
2. określenie wskaźnika liczby uczniów na oddział.

Tabela 11 Liczba uczniów w placówkach oświatowych latach 2021/2022-2023/2024

Nazwa placówki	2021/2022		2022/2023		2023/2024	
	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
SP Nr 1	841	34	821	32	755	30
SP Nr 3	506	22	469	21	409	19
SP Zamęcin	92	8	79	8	82	8
SP Sławęcin	102	8	104	8	101	8
SP Suliszewo	94	8	87	8	73	8
SP Korytowo	68	8	66	8	57	8
SUMA	1 703	88	1 626	85	1 477	81

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z UM Choszczno

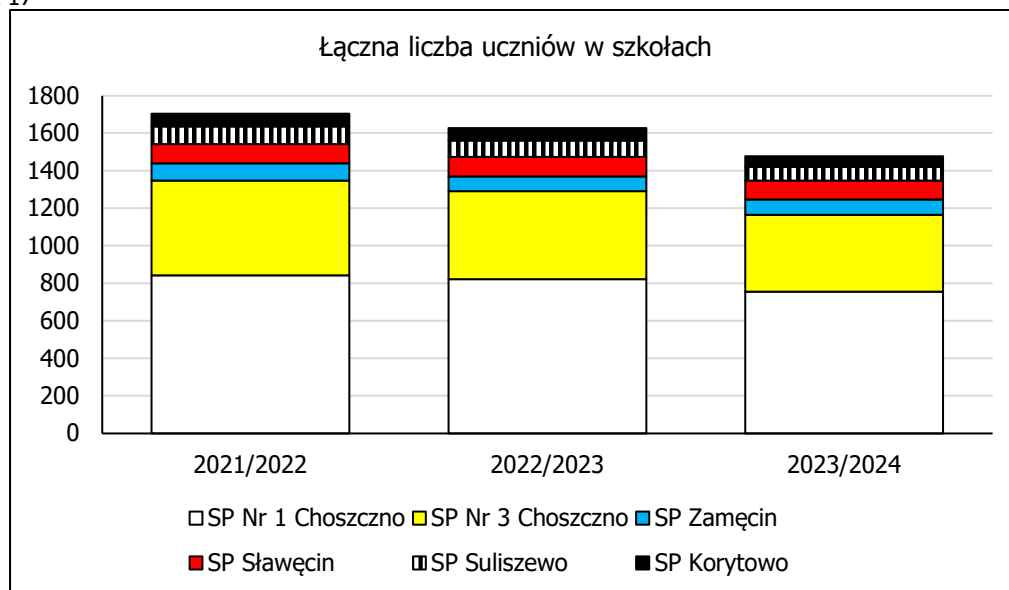
Rysunek 16 Liczba uczniów w szkołach prowadzonych przez Gminę Choszczno w roku szkolnym 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024.

W analizowanym okresie liczba uczniów ogółem w szkołach podstawowych Gm. Choszczno maleje. W roku szkolnym 2023/24 uczy się już 1477 uczniów, czyli o 226 mniej niż w roku 2021/2022. Kryzys demograficzny dotyka praktycznie każdą z funkcjonujących szkół, jedynie w SP w Sławęcinie liczba uczniów utrzymuje się na zbliżonym poziomie (ok. 100 uczniów). Największy spadek odnotowuje się w SP Nr 3 – 97 uczniów na przestrzeni roku 2021/22 – 2023/24. Podobną sytuację obserwujemy w SP Nr 1 – 86.

W roku szkolnym 2023/24 na 6 funkcjonujących szkół trzy klasyfikowane są jako tzw. „małe szkoły” – tj. SP w Zamęcinie, Suliszewie, Korytowie. Liczba uczniów w klasie/oddziale takiej placówki jest mniejsza niż 12 uczniów.

Rysunek 17

W dalszej części analizy obliczono średnią liczbę uczniów przypadającą na oddział, mającą decydujące znaczenie dla relacji między wysokością naliczonej dla jst subwencji a wysokością wydatków na oświatę. Wskaźnik jest równy liczby uczniów i liczby oddziałów klasowych.

Tabela 12 Liczby uczniów przypadająca na oddział w szkołach prowadzonych przez Gminę Choszczno w latach 2021/2022 - 2023/2024.

Nazwa placówki	Średnia liczba uczniów w oddziale		
	2021/2022	2022/2023	2023/2024
SP Nr 1 Choszczno	24,73	25,65	25,16
SP Nr 3 Choszczno	23	22,33	21,52
SP Zamęcin	11,5	9,87	10,25
SP Sławęcin	12,75	13,00	12,62
SP Suliszewo	11,75	10,87	9,12
SP Korytowo	8,5	8,25	7,12
Średnia w gminie	19,35	19,12	18,23

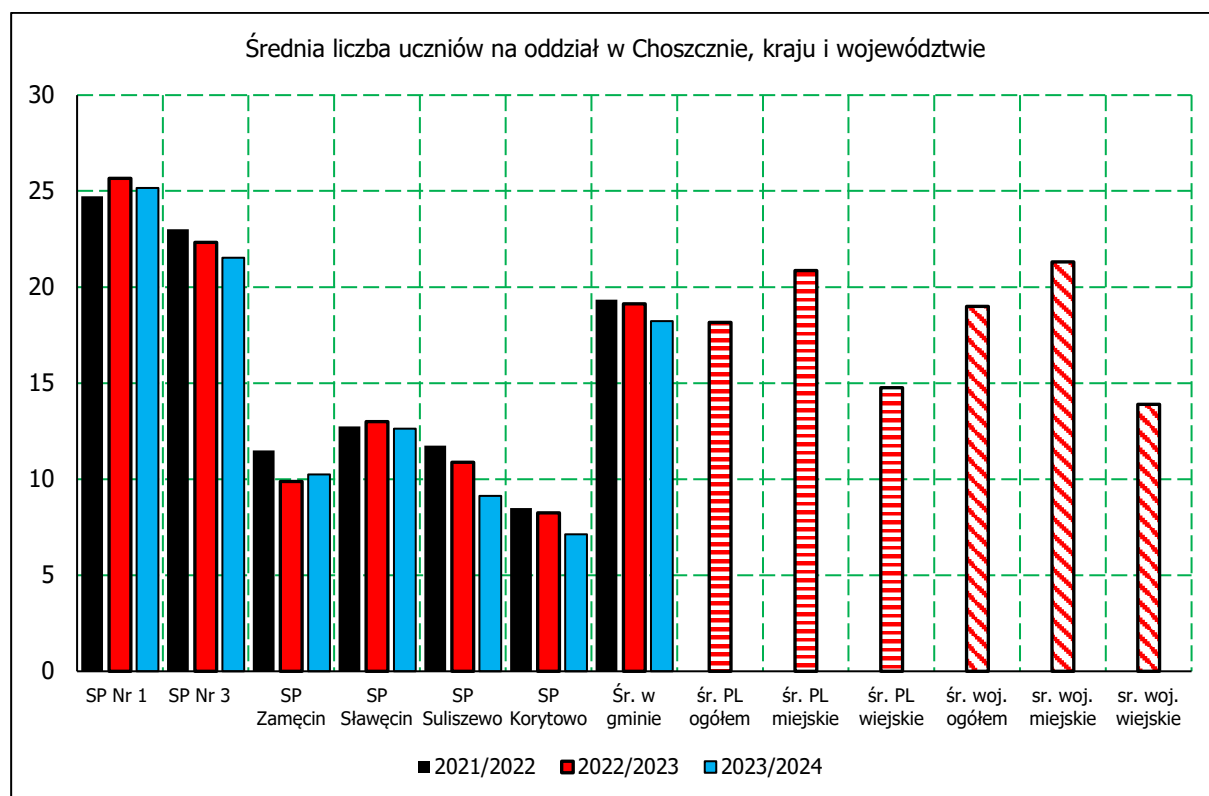
* bez oddziałów „0”. Źródło: opracowanie własne

W szkołach prowadzonych przez samorząd Gminy Choszczno liczba uczniów w oddziale klasowym jest bardzo zróżnicowana. Najmniej uczniów uczy się w klasach SP w Korytowie – 7,12, następnie w SP w Suliszewie – 9,12 oraz w SP Zamęcinie – 10,25. Najwięcej zaś jest w SP Nr 1 – ponad 25 uczniów, i SP Nr 3 – 21,52.

W szkołach podstawowych Gm. Choszczno w analizowanych latach obserwuje się spadek średniej liczby uczniów w klasie.

Średnia liczba uczniów ucząca się w klasach w roku szkolnym 2023/24 wynosi 18,23 i jest najniższa na okresie ostatnich trzech lat. Niższy od średniej wskaźnik występuje w Szkole Podstawowej w Zamęcinie, Sławęcinie, Suliszewie i Korytowie.

Poniższy wykres obrazuje średnie dla szkół gminnych w porównaniu do średnich ogółem oraz dla szkół wiejskich i miejskich Polski i województwa zachodniopomorskiego. **Różnica między choszczeńskimi szkołami wiejskimi a danymi porównawczymi jest bardzo znacząca i wyraźna.**

Przeciętna liczba uczniów w oddziale klasowym jest najważniejszym wyznacznikiem jednostkowych kosztów nauczania i wydatków oświatowych w przeliczeniu na jednego ucznia. Średnia wielkość oddziału klasowego ma bezpośredni wpływ na koszty prowadzenia szkół, jest więc szczególnie ważna dla organów prowadzących.

Samorząd musi monitorować tworzenie oddziałów klasowych w szkołach, zwłaszcza klas pierwszych, aby przeciwdziałać nadmiernemu zmniejszaniu w nich liczby uczniów, co dzieje się, gdy szkoły utrzymują niezmienną liczbę oddziałów pomimo spadającej liczby uczniów. Samorząd powinien systematycznie porównywać średnią wielkość oddziałów klasowych w swoich szkołach i analizować, czy występujące między nimi różnice są uzasadnione i powinny zostać utrzymane, czy też są nieuzasadnione i wymagają interwencji organu prowadzącego. Akceptując arkusz organizacyjny szkoły samorząd podejmuje decyzję o organizacji pracy w prowadzonych przez siebie szkołach, w tym o liczbie oddziałów. Monitorowanie wskaźnika liczby uczniów na oddział jest istotnym elementem kontroli zarządczej i analizy racjonalności ich wielkości.

Kalkulacja – liczba uczniów w klasie (oddziale) a wysokość naliczonej subwencji (2024 rok).

Założenie:

- podstawowa – metryczka subwencji oświatowej Gm. Choszczyno na rok szkolny 2024 rok.
- subwencja podstawowa przypadająca na ucznia w Gm. Choszczyno rok 2024 liczona z uwzględnieniem:
 - standardu finansowego A – 8.991, 3565
 - wartość wskaźnika finansowego Di – 1,0278191443
 - subwencja podstawowa wynosi

$$A \times Di = 9\,241,49 \text{ zł/ucz.}$$

Wartość subwencji przypadającej na ucznia wzrastać będzie w zależności od:

- położenia szkoły – wieś/miasto (liczby mieszkańców)
- zamożności gminy
- niepełnosprawności
- innych wag części SOC metryczki subwencji oświatowej

Kalkulacja przeprowadzona będzie w 4 wariantach.

- **Wariant 1** – liczba uczniów w klasie/oddziale, np. 10
10 uczniów x 9 241,49 zł/ucznia = 92 414 zł na oddział
- **Wariant 2** – liczba uczniów w klasie/oddziale, np. 18
18 x 9241,49 zł/ucznia = 166 346 zł na oddział
- **Wariant 3** – optymalny : 24 uczniów
24 uczniów x 9 241,49 zł = 221.795, na oddział

- **Wariant 4** – liczba uczniów: 28.

Liczba uczniów w oddziale powyżej 24 powoduje konieczność podziału na grupy w kl. IV-VIII na języku obcym (1-2), informatyce, a powyżej 26 - dodatkowo na wychowaniu fizycznym.

Założenie kl. VIII – liczba uczniów – 28

Podział na grupy:	j. obcy (1) –	3 godzina
	j. obcy (2) –	2
	informatyka –	1
	wych. fizyczne –	4

10 godzin

Efekt finansowy:

- Rozliczenie godzinowe – 10 godz. x 4 tyg. x 12 x 79 zł = 37.920 zł
- Rozliczenie etatowe (18 godzin) 0,55 et. x 123 tys. (nauczyciel dyplomowany) = 67.650 zł
- Subwencja : 28 uczniów x 9 241,49 zł = 258 764,72 zł brutto

Różnica: 258 761,72 – 37.920 (**rozliczenie godzinowe**) = 220 841,72 zł;

258 761,72 – 67.650 zł (**rozliczenie etatowe**) = 191.111,72 zł

**

Dalej poddano analizie liczbę dzieci objętą wychowaniem przedszkolnym w Gminie Choszczno w latach 2021 / 2022, 2022 /2023, 2023 /2024.

Wychowanie przedszkolne (dzieci 3-6 lat) realizowane może być w:

- przedszkolach
- oddziałach „0” przy szkołach podstawowych
- innych formach wychowania przedszkolnego – punktach przedszkolnych.

Wymienione placówki mogą być prowadzone przez jednostkę samorządu terytorialnego lub inne osoby prawne, fizyczne niebędące jst. Paragraf 5 ust. 1 Rozporządzenie MEN z dnia 17 marca 2017 roku w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. 2017 r. poz. 649 z późn. zm.) stanowi, że **liczba dzieci w oddziale przedszkola nie może wynosić więcej niż 25.**

Liczbę dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego pokazano w poniższej tabeli.

Tabela 13 Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w placówkach oświatowych Gminy Choszczno w roku szkolnym 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024.

	2021/2022		2022/2023		2023/2024	
	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Liczba oddziałów
SP Zamęcin Oddz. przedszkolne	p „0” - 5 „0” - 12 17	1 1 2	p „0” - 6 „0” - 11 17	1 1 2	p „0” - 4 „0” - 14 18	1 1 2
SP Sławęcin Oddz. przedszkolne	p „0” - 12 „0” - 16 28	1 1 2	15 17 32	1 1 2	7 17 24	1 1 2
SP Suliszewo Oddz. przedszkolne	p „0” - 13 „0” - 14 27	1 1 2	14 10 24	1 1 2	5 10 15	1 1 2
SP Korytowo Oddz. przedszkolne	p „0” - 13 „0” - 7 20	1 1 2	11 9 20	1 1 2	12 7 19	1 1 2
Razem	92	8	93	8	76	8
Przedszkole Nr 1 w Choszcznie	177	8	187	8	177	8

Przedszkole Nr 2 w Choszczynie	98	4	102	4	99	4
Przedszkole Nr 4 w Choszczynie	117	5	127	5	114	5
Przedszkole Nr 5 w Choszczynie	114	5	109	5	118	5
Razem	506	22	525	22	508	22
Ogółem	598	30	618	30	584	30

Tabela 14 Średnia liczba dzieci przypadająca na oddział przedszkolny w szkołach oraz przedszkolach Gm. Choszczno.

Placówka	2021/2022	2022/23	2023/24
Oddz. przedszkolny SP Zamęcin	8,5	8,5	9
Oddz. przedszkolny SP Sławęcin	14	16	1
Oddz. Przedszkolny Suliszewo	13,5	12	7,5
Oddz. Przedszkolny Korytowo	10	10	9,5
Średnia	11,5	11,6	9,5
Przedszkole Nr 1	22,12	23,37	22,12
Przedszkole Nr 2	24,5	25,5	24,75
Przedszkole Nr 4	23,4	25,4	22,5
Przedszkole Nr 5	22,8	21,8	23,6
Średnia	22	20,6	19,4

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o dane otrzymane z UM Choszczno

Średnia liczba dzieci przypadająca na oddział we wszystkich formach wychowania przedszkolnego spada. W roku szkolnym 2023/24 w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych wyniosła tylko 9,5, w przedszkolach 19,4.

Średnia w oddziale przedszkolnym w szkołach to połowa średniej w przedszkolach. Kwestie dotyczące funkcjonowania ww. oddziałów omówione zostały w rozdziale poświęconym analizie arkuszy organizacyjnych przedszkoli. W roku szkolnym 2023/24 w przedszkolach w Gm. Choszczno (Nr 1, Nr 3, Nr 4, Nr 5) funkcjonują 22 oddziały, do których uczęszcza 508 dzieci. Zakładając maksymalną liczbę tj. 25, do 22 oddziałów uczęszczać może 550 dzieci. **Różnica wynosi więc 42 dzieci, co pozwoliłoby na ograniczenie funkcjonowania prawie 2 oddziałów.**

Średni planowany wydatek na oddział na 2024 rok w Przedszkolu Nr 1 wynosi 566 983 zł (4535867 : 8).

Zwiększając liczbę dzieci w oddziałach przedszkolnych ograniczyć można, w oparciu o powyższą analizę, kwotę łączną o ok. 1,2 mln zł.

Tabela 15 Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym przez placówki prowadzone przez gm. Choszczno w roku szkolnym 2023/2024

Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	
584	
Przedszkola samorządowe	Oddziały przedszkolne w szkołach odstawowych
508	76
86,98%	13,01%

Na 584 dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (placówki samorządowe) 86,98% uczęszcza do przedszkoli, a 13,01 do oddziałów „0” przy szkołach podstawowych.

Poza placówkami prowadzonymi przez j.s.t funkcjonują dwa przedszkola prowadzone przez osoby prawne, fizyczne inne niż j.s.t tj. Przedszkole Oxford i Ancymonek. Liczba dzieci objęta wychowaniem przedszkolnym placówek wynosi:

Ancymonek – 114 dzieci
Oxford – 35 dzieci
Razem 149 dzieci

Struktura zatrudnienia w placówkach oświatowych Gminy Choszczno.

Kolejnym bardzo istotnym czynnikiem wpływającym na system oświaty i mającym duże znaczenie w kształtowaniu wydatków gminy jest struktura zatrudnienia uwzględniająca zarówno kadre pedagogiczną, jak i pracowników obsługi. Karta Nauczyciela i wynikające z niej prawa zatrudnionych na jej podstawie pedagogów, które w dużej mierze mają odzwierciedlenie w finansach, stanowią duże obciążenie dla budżetu gminy. Warto zatem zwrócić uwagę na racjonalne zarządzanie zasobami ludzkimi, co w przypadku placówek oświatowych jest wyjątkowo trudne, gdyż w ślad za kadrami pedagogicznymi podąża jakość kształcenia.

W strukturze wydatków działu 801 najbardziej kosztowną pozycją są wynagrodzenia i pochodne. Stanowią one średnio ponad 80% wszystkich wydatków. Znaczna część środków na wynagrodzenia znajduje się w otrzymywanej przez każdą jst subwencji oświatowej będącej częścią subwencji ogólnej. Wysokość subwencji zależy głównie od ilości uczniów, a także od stopnia awansu zawodowego zatrudnionych nauczycieli w placówkach oświatowych danej gminy (wskaźnik DI). Podstawą rozliczenia subwencji oświatowej są dane przekazywane corocznie przez każdą gminę zawarte w sprawozdaniu SIO – spis na 30 września/10 października danego roku.

Sprawozdawczość SIO – stan na 30 września danego roku objęte są placówki prowadzone przez samorząd oraz osoby prawne/fizyczne inne niż jst. Stowarzyszenia i inne podmioty prowadzą własną politykę kadrową w prowadzonych szkołach, gmina nie ma na to wpływu. W związku z powyższym w dalszej części analizy zespół opracowujący skupia się głównie na placówkach, dla których organem prowadzącym jest gmina.

W tabeli poniżej przedstawiono liczbę stosunków pracy nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w placówkach oświatowych Gminy Choszczno w roku szkolnym 2021/2022 w ujęciu osobowym i etatowym.

Tabela 16 Liczba stosunków pracy nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2021/2022 (w osobach i etatach).

Nazwa placówki	Liczba stosunków pracy nauczycieli w etatach i osobach							Ilość etatu na osobę
	Bez stopnia	Stażysta	Kontraktowy	Mianowany	Dyplomowany	Ogółem etaty	Ogółem osoby	
SP Nr 1 w Choszcznie	0,5 (0,5)	2,356 –	9,544 (0,842)	8,502 (0,28)	51,719 (1,483)	72,618 (3,105)	68 (9)	1,07
SP Nr 3 w Choszcznie	1,611 –	2,788 –	7,616 (0,333)	17,249 (0,22)	38,967 (0,5)	68,231 (1,053)	59 (3)	1,15
SP Zamęcin	–	–	2,194 –	6,167 (1,789)	11,854 (3,714)	20,215 (5,503)	23 (10)	0,87
SP Sławęcin	–	–	3,441 (0,802)	1,771 (0,771)	14,925 (2,756)	20,137 (4,329)	25 (11)	0,80
SP Suliszewo	–	2,555 (0,333)	5,52 (0,222)	1,222 (1,222)	11,341 (1,737)	20,638 (3,514)	25 (11)	0,82
SP Korytowo	–	–	2,969 (0,823)	1,561 (0,561)	9,822 (1,028)	14,352 (2,412)	21 (10)	0,68
Razem (1)	2,111 (0,5)	7,699 (0,333)	31,284 (3,022)	36,472 (4,843)	138,625 (11,218)	216,191 (19,916)	221 (54)	0,97
Przedszkole Nr 1	–	1 –	8,998 (0,227)	2,525 –	12,939 (0,591)	25,462 (0,818)	25 (3)	1,02
Przedszkole Nr 2	–	–	3,2 –	4,54 –	5,818 (0,545)	13,558 (0,545)	14 (2)	0,96
Przedszkole Nr 4	–	–	6,273 –	4,767 (0,091)	2,591 (0,591)	13,631 (0,682)	14 (2)	0,97
Przedszkole Nr 5	–	2,348 –	4,376 –	1,591 (0,591)	6,313 –	14,628 (0,591)	15 (9)	0,97
Razem (2)	–	3,348 –	22,847 (0,227)	13,423 (0,682)	27,661 (1,727)	67,279 (2,636)	68 (9)	0,98
Ogółem (1) + (2)	2,111 (0,5)	11,047 (0,333)	54,1313 (3,249)	49,895 (5,525)	166,286 (12,945)	283,47 (22,552)	289 (63)	0,98

(x) – liczba nauczycieli niepełnozatrudnionych. Źródło: opracowanie własne na podstawie

W roku szkolnym 2021/2022 w placówkach zatrudnionych było 289 nauczycieli (w osobach), co w przeliczeniu na etaty stanowiło 283,5 etatu. Wskaźnik zatrudnienia (W_z), czyli średnia ilość etatu przypadająca na 1 nauczyciela w osobie wyniósł 0,98. W strukturze zatrudnienia najczęściej było nauczycieli dyplomowanych – 166,2 (58,6%) etatu; blisko 50 etatów to nauczyciele mianowani.

W kolejnej tabeli zestawiono liczbę stosunków pracy nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w roku szkolnym 2022/2023 w ujęciu osobowym i etatowym.

Tabela 17 Liczba stosunków pracy nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2022/2023 w osobach i etatach).

Nazwa placówki	Liczba stosunków pracy nauczycieli w etatach i osobach						Ilość etatu na osobę
	Bez stopnia	Początkujący	Mianowani	Dyplomowani	Ogółem etaty	Ogółem osoby	
SP Nr 1 w Choszczynie	–	9,634 (1,885)	11,873 (0,667)	50,657 (0,591)	72,164 (3,143)	63 (6)	1,15
SP Nr 3 w Choszczynie	–	6,131 (1,28)	18,503 (0,22)	34,172 (0,5)	58,806 (2)	52 (4)	1,13
SP Zamęcin	–	4,522 (0,842)	6,738 (1,577)	9,326 (2,028)	20,586 (4,447)	21 (8)	0,98
SP Sławęcin	–	2,981 (0,62)	0,832 (0,832)	15,716 (3,583)	19,529 (5,035)	25 (12)	0,78
SP Suliszewo		4,333 (0,6)	3,147 (1,056)	9,974 (0,96)	17,454 (2,616)	20 (8)	0,87
SP Korytowo		2,312 (1,162)	2,641 (0,222)	10,183 (1,028)	15,136 (2,412)	20 (9)	0,75
Razem (1)		29,913 (6,389)	43,734 (4,574)	130,028 (8,69)	203,675 (19,653)	201 (47)	1,01
Przedszkole Nr 1		8,803 (0,386)	3,428 –	13,43 (0,091)	25,661 (0,477)	24 (2)	1,06
Przedszkole Nr 2		2,1 –	5,303 (0,432)	5,5 (0,5)	12,903 (0,932)	14 (3)	0,92
Przedszkole Nr 4	0,386 (0,386)	9,386 –	2,411 (0,091)	2,773 (0,773)	14,956 (1,25)	16 (3)	0,93
Przedszkole Nr 5		4 –	2,472 (1,472)	6,386 –	12,858 (1,472)	15 (4)	0,86
Razem (2)	0,386 (0,386)	24,289 (0,386)	13,614 (1,995)	28,089 (1,364)	66,378 (4,131)	69 (12)	0,96
Ogółem	0,386 (0,386)	54,202 (6,775)	57,348 (6,569)	158,117 (10,054)	270,053 (23,784)	270 (59)	1,00

(x) nauczyciele niepełnozatrudnieni.

W stosunku do roku szkolnego 2021/2022 liczba nauczycieli ogółem zmalała o 19 osób oraz o 13,41 etatów. Wskaźnik zatrudnienia wzrósł z 0,98 do 1,00. Dominującą grupą byli nauczyciele dyplomowani. Należy podkreślić, że zmniejszyła się liczba nauczycieli niepełnozatrudnionych. W roku szkolnym 2021/2022 pedagogów zatrudnionych na niepełnych etatach było 63 nauczycieli, w roku 2022/2023 – 59.

Na podstawie zmiany ustawy z 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r., poz. 1762 ze zm.) z dniem 1 września 2022 roku – w roku szkolnym 2022/23 likwidacji uległy stopnie awansu nauczyciela-stażysty oraz kontraktowego. Wprowadzono pojęcie nauczyciela początkującego.

W kolejnej tabeli przedstawiono liczbę stosunków pracy nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2022/2023 w ujęciu osobowym i etatowym.

Tabela 18 Liczba stosunków pracy nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2023/2024 (w osobach i etatach).

Nazwa placówki	Liczba stosunków pracy nauczycieli w etatach i osobach						Ilość etatu na osobę
	Bez stopnia	Nauczyciel początkujący	Mianowani	Dyplomowani	Ogółem etaty	Ogółem osoby	

SP Nr 1 w Choszcznie		8,722 (0,833)	10,052 (0,667)	53,479 (2,361)	72,253 (3,861)	64 (7)	1,13
SP Nr 3 w Choszcznie		3,001 (0,924)	17,704 (1,117)	34,536 –	55,241 (2,041)	47 (4)	1,17
SP Zamęcin	1,287 (0,231)	4,905 (0,417)	4,955 (0,855)	9,743 (2,139)	20,89 (3,642)	25 (11)	0,83
SP Sławęcin	–	5,8 (3,8)	0,587 (0,587)	14,669 (3,694)	21,056 (8,081)	29 (17)	0,72
SP Suliszewo		6,377 (1,43)	3,524 (1,333)	9,788 (0,889)	19,689 (3,652)	24 (11)	0,82
SP Korytowo		1,472 (0,472)	2,056 (1,056)	11,47 (1,106)	14,998 (2,634)	21 (10)	0,71
Razem (1)	1,287 (0,231)	30,277 (7,876)	38,878 (5,615)	133,68 (10,189)	204,127 (23,911)	210 (60)	0,97
Przedszkole Nr 1	–	4,25 (0,386)	7,985 –	12,387 (0,091)	24,622 (0,477)	23 (2)	1,07
Przedszkole Nr 2		0,25 (0,25)	3,535 (0,295)	7,58 (0,5)	11,365 (1,045)	14 (4)	0,81
Przedszkole Nr 4		7,782 (0,386)	3,411 (0,091)	2,864 (0,864)	14,057 (1,341)	15 (3)	0,93
Przedszkole Nr 5		4,818 (0,727)	1,837 (0,477)	6,431 –	13,086 (1,204)	14 (3)	0,93
Razem (2)		17,1 (1,749)	16,768 (0,863)	29,262 (1,455)	63,13 (4,067)	66 (12)	0,95
Ogółem (1) + (2)	1,287 (0,231)	47,377 (9,625)	55,646 (6,478)	162,947 (11,644)	267,257 (27,978)	276 (72)	0,96

(x) – liczba nauczycieli niepełnozatrudnionych. Źródło: opracowanie własne na podstawie

W roku szkolnym 2023/2024 liczba nauczycieli w placówkach oświatowych prowadzonych przez jst wzrosła o 8 nauczycieli w osobach. Wskaźnik zatrudnienia osiągnął poziom 0,96 i zmalał w stosunku do roku poprzedzającego. Dominującą grupą nauczycieli są nauczyciele dyplomowani, którzy stanowią prawie 61% wszystkich zatrudnionych. W roku szkolnym 2023/24 znacząco wzrosła liczba nauczycieli niepełnozatrudnionych z 59 osób do 72.

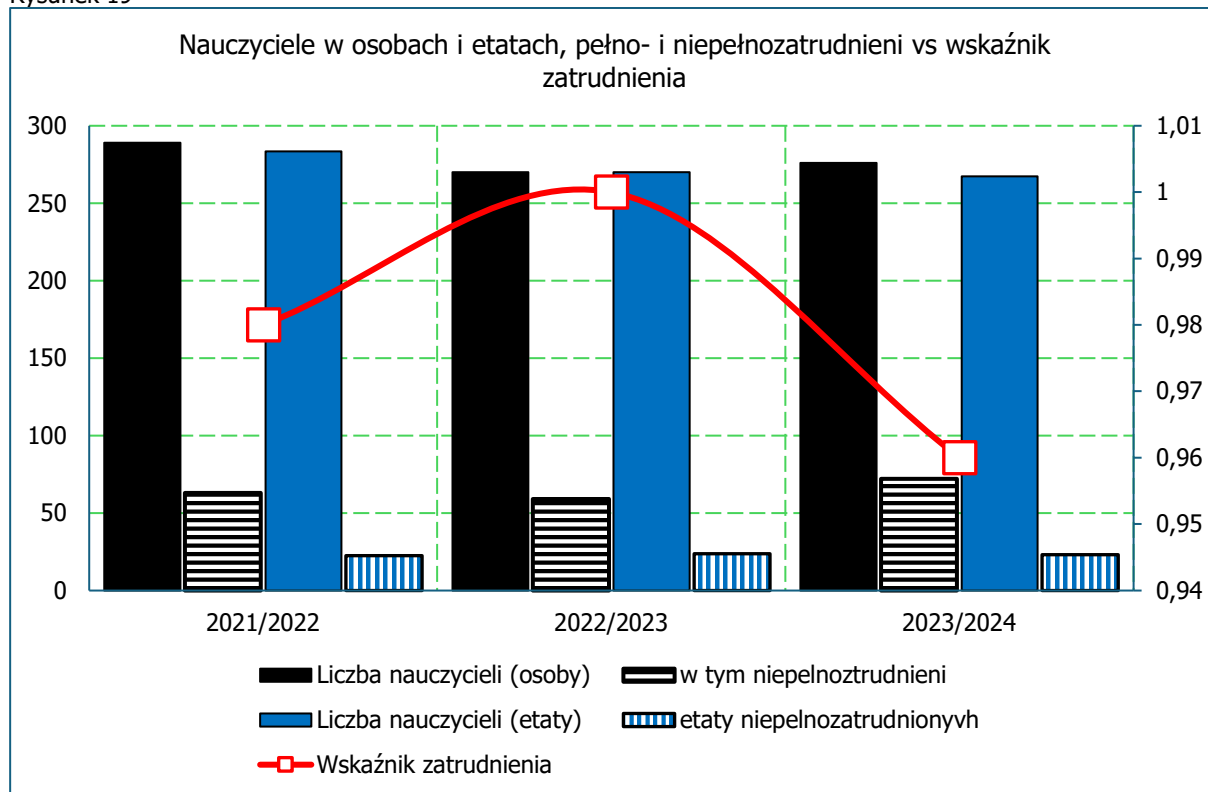
Tabela 19 Ogólna liczba stosunków pracy nauczycieli w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Choszczno (w osobach i etatach).

	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Liczba nauczycieli (w osobach)	289 (63)	270 (59)	276 (72)
Liczba nauczycieli (w etatach)	283,47 (22,55)	270,05 (23,78)	267,25 (27,97)
Wskaźnik osoby/etaty	0,98	1,00	0,96

(x) – liczba nauczycieli niepełnozatrudnionych. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych w UM w Choszcznie.

Niepubliczne przedszkola prowadzone przez osoby prawne lub fizyczne inne niż jst (np. stowarzyszenia) prowadzą suwerenną politykę kadrową i finansową. Samorząd nie ma wpływu na funkcjonowanie tych placówek, stąd w analizie zostają pominięte.

Rysunek 19

W szkołach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Choszczno zarówno liczba nauczycieli w osobach, jak i etatach w analizowanych latach maleje. Wskaźnik zatrudnienia utrzymuje się w granicach 1,00. W roku szkolnym 2023/24 wskaźnik zatrudnienia dla wszystkich placówek wyniósł 0,96, natomiast dla szkół podstawowych – 0,96, przedszkoli – 0,95. Najwyższy wskaźnik występuje w SP Nr 1 – 1,13, SP Nr 3 – 1,17 oraz Przedszkolu Nr 1 – 1,07. Najniższy natomiast w SP Korytowo – 0,71, gdzie zatrudnionych jest 21 nauczycieli w osobach, w tym 10 na cząstkowych etatach. Podobna sytuacja występuje w SP Sławęcín – 0,72 – na 29 nauczycieli 17 zatrudnionych jest na niepełnych etatach.

Na podkreślenie zasługuje fakt dużej liczby nauczycieli zatrudnionych na niepełnych etatach. Na 276 nauczycieli w osobach zatrudnieni na cząstkowych etatach stanowią ponad 1/4 (26%) – 72.

Tabela 20 Udział poszczególnych stopni awansu zawodowego nauczycieli w ogólnej liczbie nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych w latach 2021/2022 – 2023/2024 (w etatach i procentach).

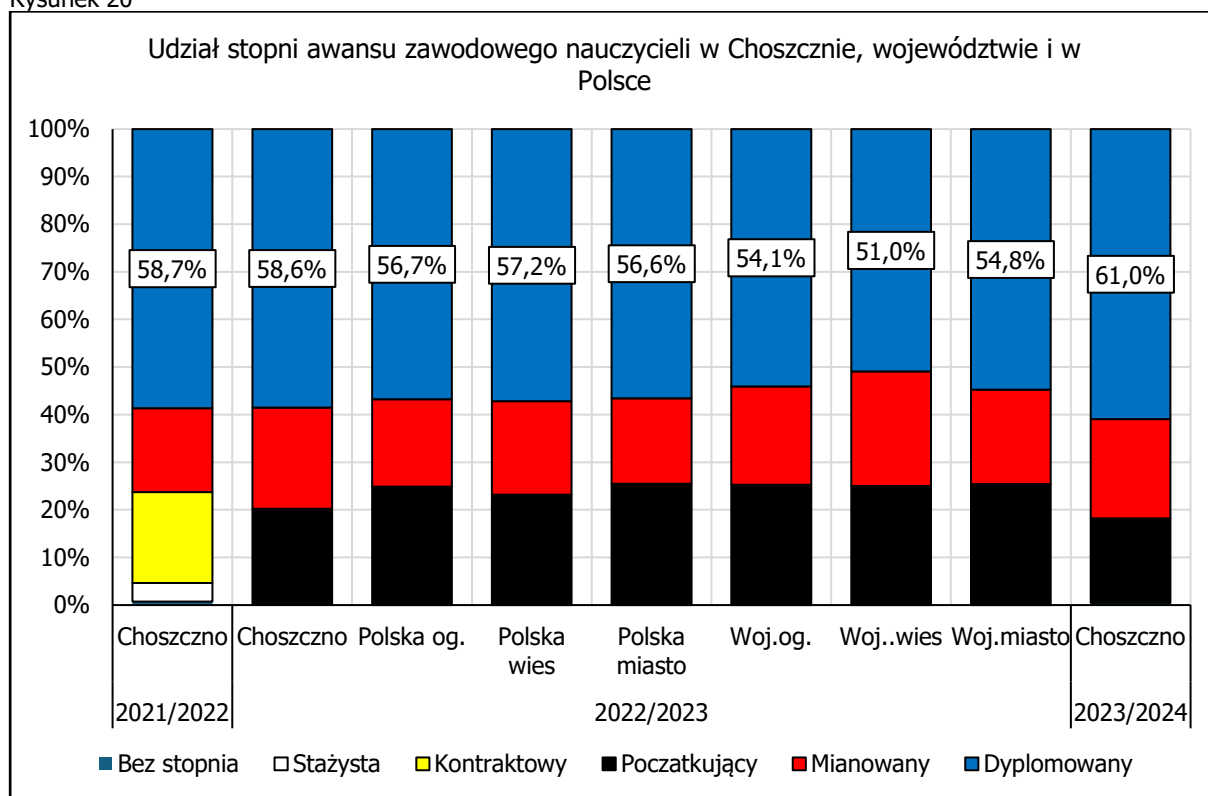
Rok szkolny	Bez stopnia	Stażysta	Kontraktowy	Początkujący	Mianowany	Dyplomowany	Ogółem
2021/2022	2,111 (0,74%)	11,047 (3,89%)	54,1313 (19,09)		49,895 (17,6%)	166,286 (58,66)	283,47
2022/2023	0,386 0,14%			54,20 (20,07)	57,348 (21,23%)	158,117 (58,55)	270,053
2023/2024*	1,287 0,48%			47,377 (17,72%)	55,646 (20,82)	162,947 (60,97%)	267,257

Źródło: opracowanie własne na podstawie. *rok szkolny 2022/23 – likwidacja stopnia awansu – nauczyciela stażysty, kontraktowego. Wprowadzono nauczyciela początkującego.

W latach 2021/2022 – 2023/2024 liczba nauczycieli w etatach maleje osiągając w rok szkolnym 2023/2024 poziom 267,25 etatów. Rośnie liczba nauczycieli dyplomowanych i w roku szkolnym 2023/2024 wynosi ponad 162,9 etatów, co stanowi prawie 61% ogółu. Kolejną pod względem liczebności grupą są nauczyciele mianowani, których udział stanowi prawie 21%.

Kolejny wykres obrazuje udział poszczególnych stopni awansu zawodowego nauczycieli w ogólnej liczbie nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Choszczno w latach 2021/2022-2023/2024 w porównaniu do danych ogólnopolskich i wojewódzkiej (ogółem, szkoły miejskie i wiejskie).

Rysunek 20

Warto zauważyć, że obecna sytuacja Gminy pod względem stopni awansu zawodowego nauczycieli kształtuje się pozytywnie. W strukturze awansu zawodowego najliczniejszą grupę stanowią nauczyciele dyplomowani i mianowani. Taka sytuacja pozytywnie wpływa na wysokość otrzymywanej przez gminę subwencji oświatowej. Wzrost stopnia awansu zgodnie ze strukturą algorytmu subwencji oświatowej przekłada się na wysokość otrzymywanej subwencji. **Należy także zwrócić uwagę na stosunek generowanej subwencji ze względu na stopień awansu zawodowego do rzeczywistych kosztów wynagrodzeń po stronie pracodawcy, które będą rosły wraz ze wzrostem awansu.**

Powyższa analiza pozwala na prognozowanie kierunków i dynamiki zmian wydatków na wynagrodzenia. Analiza struktury awansu umożliwi odpowiednie dostosowanie planów dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli do potrzeb szkół i placówek. W ocenie zespołu ekspertów opracowujących analizę, **polityka kadrowa doskonalenia kadry pedagogicznej placówek oświatowych Gminy Choszczno powinna być nakierowana na zdobywanie dodatkowych kwalifikacji nauczycieli do nauczania kilku przedmiotów.** Wynika to z dużej liczby nauczycieli niepełnozatrudnionych, stanowi 26% wszystkich zatrudnionych w roku szkolnym 2023/2024.

Organ prowadzący ma obowiązek zabezpieczenia funduszy na ten cel w wysokości 1% planowanych rocznych wydatków na wynagrodzenia osobowe nauczycieli. Co roku określa również wysokość dofinansowania do studiów licencjackich, magisterskich i doktoranckich, studiów podyplomowych oraz kursów kwalifikacyjnych. Wsparcia dla nauczycieli powinny być poprzedzone diagnozą potrzeb szkół (jako organizacji uczących się). System doskonalenia powinien funkcjonować w sposób efektywny – uwzględniać monitorowanie rezultatów i efektywności kosztownej proponowanych działań.

W Gminie Choszczno wydatki rozdziału 80146 – doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli w latach 2022-2024 (plan) kształtowały się w następujący sposób:

- 2022 r. – 156 tys. zł
- 2023 r. – 114 tys. zł
- 2024 r. – 164 tys. zł

Wskaźnik zatrudnienia (Wz) to wielkość etatu przypadającego na osobę nauczyciela. W analizowanych latach ogółem wskaźnik ten przedstawia się następująco:

- 2021/2022 – 0,98

- 2022/2023 – 1,00
- 2023/2024 – 0,96

Wskaźnik zatrudnienia (Wz) w placówkach prowadzonych przez Gminę Choszczno kształtuje się na niskim poziomie. Zakładając średni 18-sto godzinny obowiązkowy wymiar zajęć, jeden nauczyciel (osoba) pracował w poszczególnych latach na:

- 2021/2022 – ok. 17,6/18 etatu
- 2022/2023 – ok. 18/18 etatu
- 2023/2024 – ok. 17/18 etatu.

Rosnąca liczba zatrudnionych nauczycieli w osobach (a szczególnie nauczycieli na niepełnych etatach) powoduje spadek wskaźnika Wz. W roku szkolnym 2023/2024 szkoły prowadzone przez Gminę Choszczno zatrudniają 72 nauczycieli na niepełnych etatach, co stanowi 26% wszystkich zatrudnionych, a wskaźnik zatrudnienia wynosi 0,96 (tj. ok. 17/18 etatu), co świadczy, że szkoły zatrudniają za dużo nauczycieli.

Wartość wskaźnika (Wz) ma niebagatelne znaczenie dla realizacji art. 30 Karty Nauczyciela – osiągnięcia średniego wynagrodzenia na poszczególnych stopniach awansu zawodowego. Wskaźnik Wz powinien oscylować w granicach 1,2. Oznacza to, że każdy nauczyciel powinien być zatrudniony na pełny etat i około 3 godziny ponadwymiarowe. Godziny ponadwymiarowe stanowią pod tym względem bardzo istotny składnik wynagrodzenia nauczyciela.

Art. 30 ust. 1 Karty Nauczyciela wyróżnia cztery elementy składowe wynagrodzenia nauczyciela:

1. Wynagrodzenie zasadnicze
2. Dodatki za wysługę lat, motywacyjny, funkcyjny, za warunki pracy, itp.
3. Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw
4. Nagrody i inne świadczenia wynikające ze stosunku pracy, za wyłączeniem świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i dodatku socjalnego określonego w art. 54 KN (dodatek wiejski, dodatek mieszkaniowy został zlikwidowany od 2018 roku).

W pkt. 3 ustawodawca wyróżnił godziny ponadwymiarowe, jako jeden z najważniejszych realizacji art. 30 KN. Prawidłowo prowadzona polityka kadrowa organu prowadzącego szkoły i dyrektorów placówek oświatowych powinna być ukierunkowana na ograniczenie ilości nauczycieli niepełnozatrudnionych w zamian za pełnozatrudnionych z godzinami ponadwymiarowymi. Tematyka godzin ponadwymiarowych omówiona została również w rozdziale poświęconym analizie arkuszy organizacyjnych.

W kolejnej tabeli zestawiono dane dotyczące realizacji art. 30 KN.

Tabela 21 Realizacja art. 30 KN w placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Choszczno w latach 2020-2022 (w zł).

Stopień awansu zawodowego nauczyciela		Kwota różnicy art. 30 ust. 1 KN i art. 30 ust. 3 KN		
		2021	2022	2023
Stażysta	początkujący	30 605	367 881	284 335
Kontraktowego		307 170		
Mianowany		109 679	100 929	218 768
Dyplomowany		232 867	422 021	441 487
Razem: niedopłata (-)		-		
Nadpłata (+)		680 322	890 832	944 591

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń w placówkach oświatowych w latach 2021-2023.

Nauczyciele zatrudnieni w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Choszczno w latach 2021-2023 **osiągają wymagane prawem średnich wynagrodzeń**. Samorząd nie wypłacał nauczycielom dodatku uzupełniającego (określanego jako tzw. „14”). W analizowanych latach **nauczyciele wypracowali nawet nadwyżkę sięgającą za 2023 rok kwotę 0,94 mln zł.**

Wypracowana nadwyżka powinna skłonić organ prowadzący do szczegółowej analizy arkuszy organizacyjnych przed zatwierdzeniem ze szczególnym uwzględnieniem ilości godzin ponadwymiarowych, godzin zastępstw itp.

Liczba uczniów na etat

W dalszej części opracowania analizie poddano liczbę uczniów/dzieci przypadającą na jeden etat nauczycielski w placówkach prowadzonych przez Gminę w latach 2021/2022, 2022/2023 oraz

2023/2024. Liczbę uczniów/dzieci na etat nauczycielski została wyliczona jako iloraz sumy uczniów oddziałów szkół podstawowych, oddziałów „0” i sumy etatów nauczycielskich.

Tabela 22 Średnia liczba uczniów/dzieci na jeden etat w placówkach oświatowych w latach 2021/2022, 2022/2023 oraz 2023/2024.

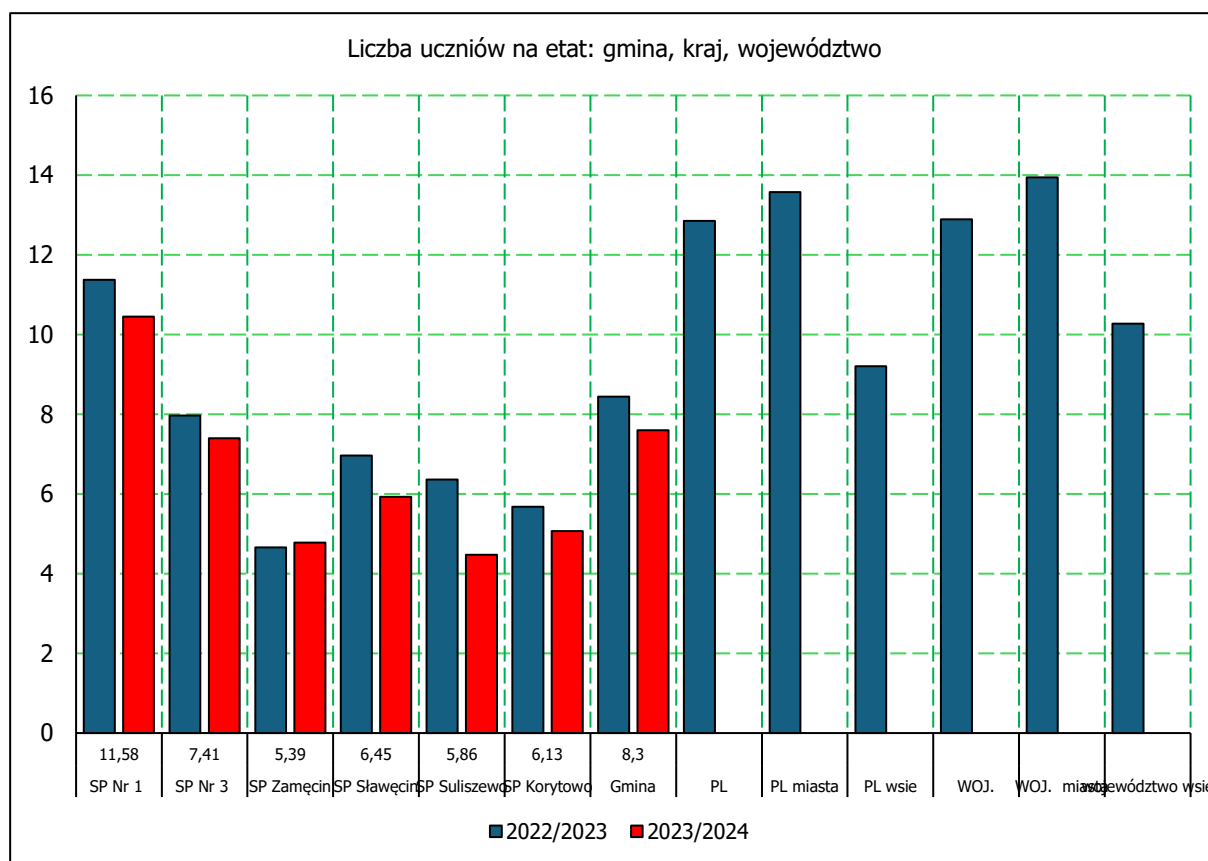
Nazwa placówki	2021/2022				2022/2023				2023/2024			
	Liczba uczniów		Liczba nauczycieli/ wskaźnik		Liczba uczniów		Liczba nauczycieli/ wskaźnik		Liczba uczniów		Liczba nauczycieli/ wskaźnik	
SP Nr 1 Choszczno	Razem SP „0”	841 –	etaty wskaźnik	72,62 11,58	Razem SP „0”	821 –	etaty wskaźnik	72,16 11,37	Razem SP „0”	755 –	etaty wskaźnik	72,25 10,45
SP Nr 3 Choszczno		506 –		68,23 7,41		469 –		58,8 7,97		– 409		55,24 7,40
SP Zamęcin	Razem SP „0”	109 92 17	etaty wskaźnik	20,21 5,39	Razem SP „0”	96 79 17	etaty wskaźnik	20,58 4,66	Razem SP „0”	100 82 18	etaty wskaźnik	20,89 4,78
SP Sławęcin	Razem SP „0”	130 102 28	etaty wskaźnik	20,13 6,45	Razem SP „0”	136 104 32	etaty wskaźnik	19,53 6,96	Razem SP „0”	125 101 24	etaty wskaźnik	21,05 5,93
SP Suliszewo	Razem SP „0”	121 94 27	etaty wskaźnik	20,63 5,86	Razem SP „0”	111 87 24	etaty wskaźnik	17,45 6,36	Razem SP „0”	88 73 15	etaty wskaźnik	19,68 4,47
SP Korytowo	Razem SP „0”	88 68 20	etaty wskaźnik	14,35 6,13	Razem SP „0”	86 66 20	etaty wskaźnik	15,13 5,68	Razem SP „0”	76 57 19	etaty wskaźnik	14,99 5,07
Średnio	Razem SP „0”	1795 1703 92	etaty wskaźnik	216,19 8,3	Razem SP „0”	1719 1626 93	etaty wskaźnik	203,67 8,44	Razem SP „0”	1553 1477 76	etaty wskaźnik	204,12 7,60
	l.dzieci		Etaty Wsk.		l.dzieci		Etaty Wsk		l.dzieci		Etaty Wsk	
Przedszkole Nr 1	177		25,462 6,95		187		25,661 7,28		177		24,622 7,18	
Przedszkole Nr 2	98		13,558 7,22		102		12,903 7,9		99		11,365 8,71	
Przedszkole Nr 4	117		13,631 8,58		127		14,956 8,49		114		14,057 8,10	
Przedszkole Nr 5	114		14,628 7,79		109		12,858 8,47		118		13,086 9,01	
razem	506		67,279 7,52		525		66,378 7,9		508		63,13 8,04	

Źródło: opracowanie własne na podstawie

Na jeden etat nauczycielski w roku szkolnym 2023/2024 przypada średnio 7,60 uczniów. Najmniej uczniów na etat nauczycielski w roku szkolny 2023/24 przypada w SP w Zamęcinie 4,78, a najwięcej – 10,45 w SP Nr 1.

Średnia dla przedszkoli w analogicznym okresie wynosi 8,04 dziecka na etat. Ten parametr w przypadku całego kraju wynosił w roku 2022/23 13,9 w przedszkolach, 15,1 w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, a w województwie zachodniopomorskim: odpowiednio 13,6 i 14,4.

W placówkach oświatowych Gminy Choszczno średnia liczba uczniów przypadająca na etat nauczycielski kształtuje się poniżej średniej krajowej, podanej przez GUS. Taka sytuacja prowadzi do wniosku, że gminne placówki oświatowe zatrudniają za dużo nauczycieli. Warto dodać, że według danych OECD Polska ma najniższy współczynnik liczby uczniów przypadających na jednego nauczyciela na poziomie szkół podstawowych wśród wszystkich krajów członkowskich, gdzie średnia wynosi – 16,4 ucznia na etat.

Liczba uczniów na etat nauczycielski spada rok do roku. W szkołach miejskich, choć jest wyraźnie wyższy niż w wiejskich, to jednak i tak jest **znaczco niższy** w porównaniu do polskich i wojewódzkich szkół miejskich. Jeszcze wyraźniejsza jest różnica w przypadku szkół wiejskich.

Powyższa analiza prowadzi do następujących wniosków:

1. W Gminie Choszczno wskaźnik zatrudnienia w roku szkolnym 2023/2024 wynosi 0,96 (łącznie szkoły podstawowe, przedszkola). Najniższy wskaźnik występuje w Szkole Podstawowej w Korytowie (0,71) i SP w Sławęcinie 0,72.
2. Duża liczba zatrudnionych nauczycieli i mała ilość uczniów w klasach powoduje, że średnio na etat nauczycielski w placówkach przypada ok. 7,6 uczniów, w **Szkole Podstawowej w Suliszewie** jest to nawet 4,47 uczniów/etat.
3. W szkołach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Choszczno pracują doświadczeni nauczyciele. Świadczy o tym struktura stopni awansu zawodowego; ponad 60% to nauczyciele dyplomowani a blisko 21% mianowani.
4. Dane wskazują konieczność redukcji zatrudnienia wraz z rozważeniem racjonalizacji sieci szkół. **Każde inne podejście do problemu będzie jedynie kosmetycznym rozwiązaniem, nie przynoszącym oczekiwanych efektów finansowych.**

Finanse

Analiza finansowa stanowi istotny element badania finansowo-organizacyjnego oświaty. Pozwala ona określić obecną kondycję budżetu gminy, wskazać udział oświaty w tym zestawieniu oraz określić czy zaistniałe propozycje są zgodne z przyjętym planem.

Wydatki przeznaczone na oświatę stanowią duże obciążenie dla każdej gminy. Powszechnie spotyka się sytuację, gdzie subwencja oświatowa otrzymana z budżetu państwa jest niewystarczająca i część kosztów związanych z oświatą finansowana jest ze środków gminnych.

Aby dokonać rzetelnej analizy finansowej niezbędne jest szczegółowe zbadanie wszystkich elementów związanych z finansowaniem oświaty, jak i komparatystyczna analiza uwzględniająca stan budżetu z lat poprzednich. W związku z tym, poniżej przedstawiamy dane w formie tabel i wykresów, obrazujących sytuację finansową Gminy Choszczno od 2022 do 2024 roku (plan).

Wszelkie analizy oparto o dostarczone przez Urząd dokumenty, a także o dane znajdujące się w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Choszczno i innych oficjalnych danych publicznych.

Budżet Gminy – dochody, wydatki, w tym wydatki na oświatę

Plan dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego stanowi podstawę gospodarki finansowej gminy. Prawidłowa konstrukcja budżetu opiera się na konkretnych zasadach wśród których w kontekście opracowywanego dokumentu na szczególną uwagę zasługuje zasada równowagi. Sytuację finansową każdej gminy można ocenić na wiele sposobów, np. poprzez wykorzystanie zestawu wskaźników, czy przez analizę zasobów. Dla celów niniejszego opracowania wykorzystano metody obrazujące podejście samorządu do realizowanych celów i zadań.

Za podstawowe źródła analizy przyjęto sprawozdania budżetowe, które są sporządzane obligatoryjnie lub fakultatywnie. Sprawozdania finansowe, jako podstawowy materiał źródłowy w analizie finansowej, poddane zostały obróbce analitycznej poprzez badanie struktury pionowej dochodów i wydatków budżetu, a także udziału poszczególnych składników w wielkościach ogółem lub udziału w danej, określonej grupie dochodów i wydatków. Analiza dokonana będzie w ujęciu budżetu historycznego w latach 2022-2023 oraz planowanego budżetu na rok 2024 (po zm. I kw.).

W pierwszej kolejności analizie poddano dochody Gminy Choszczno. Źródła dochodów jest określa zarówno art. 167 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku jak i ustawa z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z tą ustawą dochody jest dzielą się na dochody własne, subwencje, dotacje.

Pojęcie dochodów własnych samorządu terytorialnego nie zostało zdefiniowane w żadnej ustawie. jednak według większości teoretyków finansów definicja dochodów własnych jest związana z budżetem lokalnym, bezterminowo, bez jakichkolwiek wpływów ze strony państwa. Ważną rolę odgrywa aspekt samodzielności samorządów lokalnych w możliwości stanowienia o dochodach, ich pobierania oraz wydatkowania według własnego uznania.

Dochody własne można podzielić na:

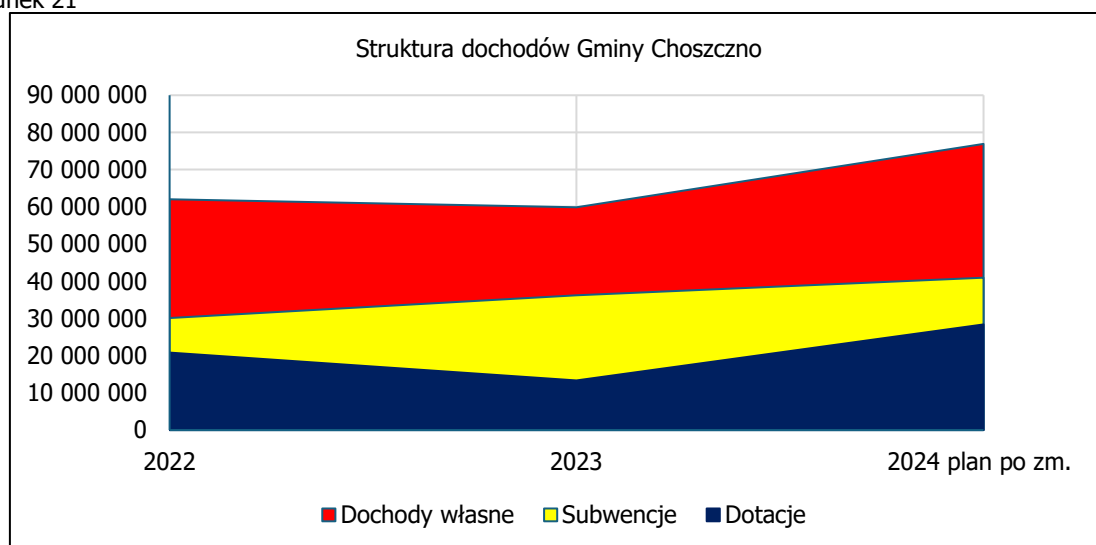
- dochody o charakterze podatkowym, np. podatek od nieruchomości, rolny, leśny
- dochody niepodatkowe, np. opłata skarbową, miejscową, targową, użytkowanie wieczyste
- pozostałe dochody, np. kary pieniężne, grzywny itp.

Tabela 23 Struktura dochodów Gminy Choszczno ze względu na źródło pochodzenia w latach 2022-2024 plan po zm. I kw.

	2022	2023	2024 (plan) po zm. I kwartał
Dochody ogółem	112 924 649	109 335 912	146 297 648
Dochody własne	62 018 691	59 860 703	76 936 431
Subwencje	30 113 076	36 190 045	40 984 152
Dotacje	20 792 882	13 285 164	28 377 065

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania Rb-27S, Rb NDS lata 2022-2023 oraz plan po zm. I kw.

W latach 2022-2024 (plan) dochody ogółem Gminy Choszczno rosną. Rosną też subwencje. Dochody własne spadają, natomiast w planie na 2024 r. zaplanowano je na znacznie wyższym poziomie. Rysunek 21

Strukturę dochodów przedstawiono w oparciu o wskaźnik udziału dochodów własnych ogółem w dochodach budżetu ogółem (WDW), liczony według wzoru:

$$WDW = \frac{DW}{D} \times 100$$

gdzie: DW – dochody własne ogółem, D – dochody budżetu ogółem. W analizowanych latach wskaźnik ten kształtuje się następująco:

WDW (2022)= 54,92 %

WDW (2023)= 54,74 %

WDW (2024 plan)= 52,58 %

WDW obrazuje wielkość a także dynamikę i tempo zmian wielkości dochodów własnych w strukturze dochodów budżetu ogółem. Informuje o potencjale finansowym i samodzielności finansowej jednostki samorządu terytorialnego. Obraz struktury dochodów własnych np. dochody podatkowe i niepodatkowe, które będą w dalszej części przedmiotem analizy, wskazują na faktyczną niezależność od zewnętrznych źródeł finansowania zadań samorządu terytorialnego, a także na wyciągnięcie wniosków w zakresie polityki finansowej jst i ewentualnych zagrożeń dla budżetu wynikających z tego tytułu.

Wskaźnik WDW w Gminie Choszczno oscyluje w granicach 55% i nieznacznie rośnie na przestrzeni badanych lat. Oznacza to, powyżej 50 % dochodów ogółem to dochody własne, niezależne od budżetu państwa. Finansowanie zewnętrzne to ok. 45 % dochodów gminy (subwencje, dotacje). Jak wynika z tej analizy Gmina Choszczno jest samorządem o umiarkowanym potencjale dochodowym.

Z punktu widzenia konstrukcji budżetu ważną kwestią jest podział dochodów na bieżące i majątkowe.

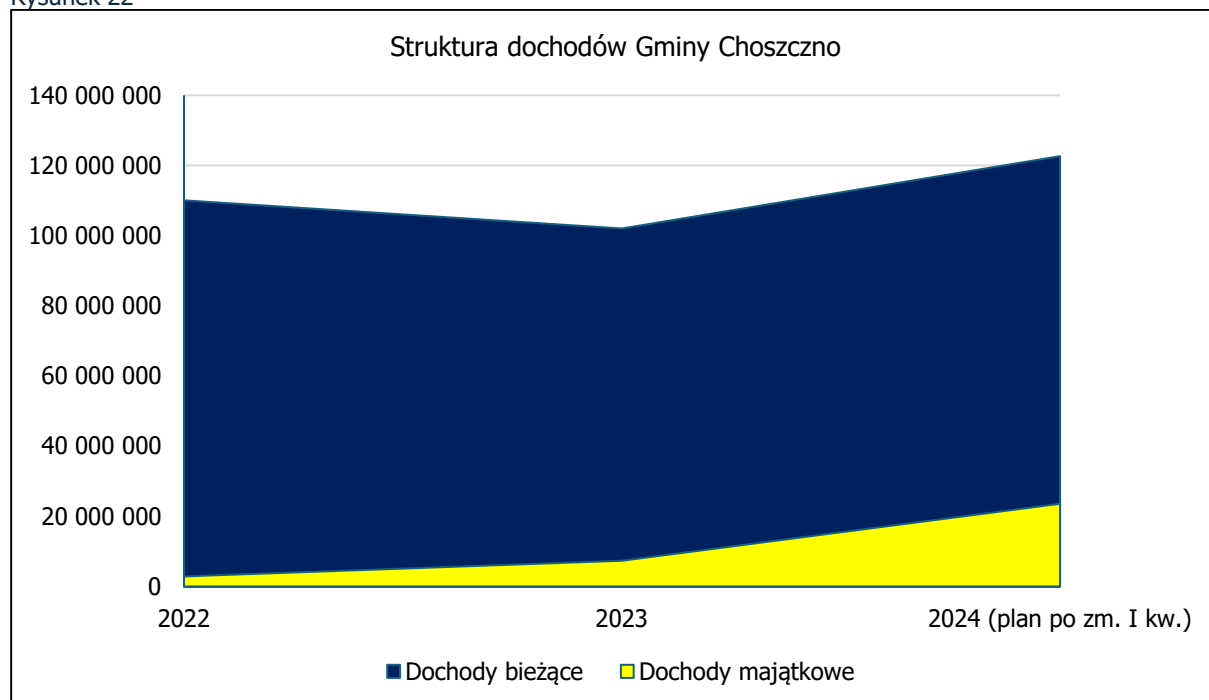
Tabela 24 Struktura dochodów Gminy Choszczno w latach 2022 -2024 plan po zm. I kw.

	2022	2023	2024
Dochody ogółem, z tego:	112 924 649	109 335 912	146 297 649
Dochody bieżące	110 062 443	102 008 784	122 669 421
Dochody majątkowe	2 862 206	7 327 128	23 628 228

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań za lata 2022 i 2023r. (Rb-28S, Rb-NDS) oraz planu na rok 2024r.

Strukturę dochodów w latach 2022-2024 plan I kw. przedstawia wykres.

Rysunek 22

Strukturę dochodów Gminy Choszczno poddano analizie przy użyciu wskaźników finansowych. Pierwszym z nich jest wskaźnik udziału dochodów bieżących w dochodach budżetu ogółem (WDB), liczony według wzoru:

$$WDB = \frac{DB}{D} \times 100$$

gdzie: DB – dochody bieżące ogółem. D – dochody budżetu ogółem. Wskaźnik udziału dochodów bieżących w dochodach budżetu ogółem (WDB) w badanych latach kształtuje się następująco:

WDB 2022	=	97,46 %
WDB 2023	=	93,29 %
WDB 2024r. (plan)	=	83,84 %

W analizowanych latach wskaźnik udziału dochodów bieżących w dochodach ogółem (wykonanie za 2022-2023 rok) oraz plan po zm. I kw. 2024 maleje, choć nominalnie w 2024 rośnie w stosunku do 2023. Dochody bieżące mają niebagatelne znaczenie w realizacji zapisów art. 235-243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2022r. poz. 1634 z późn. zm.).

Kolejnym zastosowanym w analizie wskaźnikiem jest wskaźnik udziału dochodów majątkowych w dochodach budżetu ogółem (WDM), liczony według następującego wzoru:

$$WDM = \frac{DM}{D} \times 100$$

gdzie: DM – dochody majątkowe ogółem, D – dochody budżetu ogółem. W badanych latach wskaźnik ten przybiera następujące wartości:

WDM 2022	=	2,53 %
WDM 2023	=	6,70 %
WDM 2024 (plan)	=	16,15 %

Wskaźnik udziału dochodów majątkowych w dochodach budżetu ogółem (WDM) w Gminie Choszczno był najniższy w 2022 roku. Dochody majątkowe wyniosły w tym roku 2,8 mln zł. W 2023r. wskaźnik wzrósł do 6,7%, wydatki wyniosły ok. 7,4 mln zł. Według planu na 2024 rok dochody majątkowe wyniosą 23,6 mln zł, a wskaźnik WDM może osiągnąć wartość ponad 16%.

Należy pamiętać, że dochody majątkowe mogą mieć charakter incydentalny, to znaczy, że ich udział w strukturze danego roku występuje jednostkowo, np. w sytuacji sprzedaży nieruchomości. Obowiązującą zasadą jest, że im większy jest udział dochodów majątkowych w strukturze dochodów budżetu (szczególnie tych, które nie mają charakteru incydentalnego), tym większy jest potencjał rozwoju danej jst. Nowelizacja ustawy o finansach publicznych zakłada, że przy wyliczaniu wskaźnika zadłużenia nie będą brane pod uwagę dochody ze sprzedaży majątku. Dochody ze sprzedaży majątku będą mogły być źródłem wcześniejszej spłaty długu.

W kolejnej części opracowania dokonano analizy struktury dochodów własnych Gminy Choszczno, obejmującej dochody podatkowe, w tym udziału Gminy we wpływach z podatków stanowiących dochód budżetu państwa tj. PIT (podatek dochodowy od osób fizycznych) oraz CIT (podatek dochodowy od osób prywatnych) oraz skutków realizacji polityki podatkowej gminy.

Podatki samorządowe stanowią podstawową grupę dochodów własnych gminy. Podatek to przymusowe, jednostronne, bezzwrotne i nieodpłatne świadczenia o charakterze ogółem, pobierane przez organy państwowe lub jednostki samorządu terytorialnego. Podatki stanowiące dochód gminy określa art. 4 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1672 z późn. zm.).

Wpływy pochodzące z podatków i opłat mają charakter lokalny i uzależnione są od decyzji rady gminy, która w drodze uchwały określa ich wysokość. Ustawodawca określa jedynie maksymalny poziom określonych podatków.

Tabela 25 Wybrane dochody podatkowe Gminy Choszczno w latach 2022-2024 (plan po zm. I kwartał)

	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Dochody podatkowe ogółem	35 237 066	35 081 872	46 765 530
Rozdział 75615, z tego m. innymi	7 275 281	8 914 129	12 193 587
- podatek od nieruchomości	6 534 642	7 833 119	10 943 487
- podatek rolny	462 492	613 640	760 000
- podatek leśny	140 018	216 529	230 000
- podatek od środków transportu	62 075	124 045	140 000
Rozdział 75616, z tego:	6 999 067	8 606 502	10 997 000
- podatek od nieruchomości	3 618 351	4 466 288	5 950 000
- podatek rolny	1 651 132	2 085 509	2 650 000
- podatek leśny	4 582	9 429	7 000

- podatek od środków transportu	225 339	408 317	400 000
Ogółem rozdziały 75615 i 75616	14 274 348	17 520 631	23 190 587

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań za lata 2022 i 2023 (Rb-28S) oraz planu na 2024r.

Dochody podatkowe ogółem działu 756 w analizowanych latach wykazują tendencję rosnącą. Plan na 2024 rok zakłada osiągnięcie dochodów z tego tytułu blisko 47 mln złotych i jest o ponad 11 mln zł większy niż w 2023 roku. Dotyczy to przede wszystkim podatku od nieruchomości oraz znaczącemu udziałowi w PIT.

Suma planowanych dochodów rozdziału 75615 (dochody podatkowe od osób prawnych) oraz rozdziału 75616 (dochody podatkowe od osób fizycznych) w latach 2022-2024 kształtuje się w granicach 13,2 – 23,2 mln zł. .

Udział sumy dochodów rozdziałów 75615 i 75616 w dochodach całego 756 wynosi w kolejnych latach odpowiednio:

- 2022 r. = 40,5%
- 2023 r. = 49,9%
- 2024 r. (plan) = 49,58%

Wykonania 2022 i 2023 roku wskazują, że udział dochodów rozdziałów 75615 i 75616 nieznacznie rośnie w kwocie ogółem dochodów działu 756. Natomiast plan na 2024 r. zakłada zbliżony poziom do roku 2023. Przy analizie wielkości poszczególnych źródeł dochodów rozdziałów 75615 i 75616 należy zwrócić uwagę, że największą pozycję stanowią dochody z tytułu podatku od nieruchomości, których wielkość w badanych latach przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 26 Wysokość wpływów z tytułu podatku od nieruchomości w latach 2021-2023-plan

	Podatek od nieruchomości		Razem
	Osoby prawne	Osoby fizyczne	
2022 r.	6 534 642	3 618 351	10 152 993
2023 r.	7 833 119	4 466 288	12 299 407
2024 r. (plan)	10 943 487	5 950 000	16 893 487

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań za lata 2022 i 2023 oraz planu na 2024 r.

Do dochodów własnych gmin ustawodawca zalicza także udział we wpływach z podatków stanowiących dochód budżetu państwa tj. PIT (podatek dochodowy od osób fizycznych) oraz CIT (podatek dochodowy od osób prawnych). Ich stawki ustalane są centralnie; władze samorządowe nie mają wpływu na ich konstrukcję. Nie mogą także stosować w ich zakresie ulg czy zwolnień podatkowych. Tym samym udziały w podatkach dochodowych nie są instrumentem zarządzania wpływającym na konkurencyjność jednostki samorządu terytorialnego.

Tabela 27 Udziały we wpływach z PIT i CIT Gminy Choszczno w latach 2022-2024 plan

	2022r.	2023r.	2024r. (plan)
Dochody budżetowe ogółem	112 924 649	109 335 912	146 297 649
Dochody działu 756, z tego:	35 237 066	35 081 872	46 765 530
Udział PIT	18 914 505	15 405 344	20 901 041
Udział CIT	601 825	867 979	1 095 902
Razem	19 516 330	16 273 223	21 996 943

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań za rok 2022 i 2023 oraz planu na 2024 r.

Udziały w podatku stanowiącym dochód budżetu państwa – PIT w latach 2022-2024 wykazują w ujęciu trzyletnim tendencję rosnącą, choć w 2023r. nastąpił znaczny spadek. Był on spowodowany efektem wprowadzenia m.in. kwoty wolnej od podatku. W 2023 roku wpływy z tego podatku wyniosły ponad 15 mln zł, zaś plan na 2024 r. przewiduje ponad 20 mln zł. Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) określane są przez samorząd na podstawie wykonania roku poprzedniego. Wpływy w roku 2022 wyniosły 601 tys. zł, w 2023 r. prawie 870 tys. zł, plan na 2024 r. zakłada ponad 1 mln zł.

W dalszej części analizy obliczono wskaźnik struktury wielkości udziału w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa w dochodach budżetu ogółem w badanych latach, a także wskaźnik struktury poszczególnych źródeł udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa w sumie ogółem tego rodzaju dochodów.

Wskaźnik struktury wielkości udziału w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa w dochodach budżetu ogółem (WSUD), liczony jest według wzoru:

$$WSUD = \frac{UD}{D} \times 100$$

gdzie: UD – kwota udziałów ogółem w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT, CIT),
D – dochody budżetu ogółem. W badanych latach osiąga on następujące wartości:

WSUD 2022 =	17,28 %
WSUD 2023 =	14,88 %
WSUD 2024 (plan) =	15,03 %

Wskaźnik WSUD w latach 2022-2024 plan oscyluje w granicach 17%. Wskaźnik ten informuje o atrakcyjności danej jst jako kreatora dochodów podatkowych na danym terenie.

Kolejnym zastosowanym w analizie budżetu gminy jest wskaźnik struktury poszczególnych źródeł udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT czy CIT) w sumie ogółem tego rodzaju dochodów (razem PIT i CIT) - WSUD₁, liczony według wzoru:

$$WSUD_1 = \frac{DUn}{UD} \times 100$$

gdzie: DUn – dochody z danego n źródła dochodów – PIT, UD – kwota ogółem udziałów. W badanych latach osiąga on następujące wartości:

WSUD ₁ 2022 =	96,91 %
WSUD ₁ 2023 =	94,66 %
WSUD ₁ 2024 (plan) =	95,01 %

Wskaźnik WSUD₁ w Gminie Choszczno jest na wysokim poziomie, wynoszącym ok. 95%. Podatek PIT jest podatkiem dominującym, wskaźnik dla podatku CIT wynosi około 5%.

Niebagatelny wpływ na kondycję budżetu jst ma prowadzona przez nią polityka podatkowa. W zakresie wybranych podatków i opłat lokalnych gminy mogą obniżyć górne stawki, wprowadzać ulgi i zwolnienia podatkowe, umarzać zaległości, a także rozkładać na raty płatności podatkowe i odraczać termin płatności. Uchwalenie stawek podatkowych przez organy stanowiące gminy należy traktować nie tylko jako uprawnienie, ale i obowiązek w rozumieniu pobierania dochodów budżetu gminy. Rada gminy nie może nie wprowadzić albo zlikwidować w drodze uchwały konkretnych podatków i opłat lokalnych. Nie może również ustalić stawki podatkowej na poziomie zerowym, ponieważ stanowi to, zgodnie z poglądami doktryny i stosowanie do orzecznictwa, brak stawki, co z kolei uniemożliwia powstanie zobowiązania podatkowego. Skutki prowadzonej polityki podatkowej w 2022 i 2023 roku przedstawia tabela.

Tabela 28 Skutki polityki podatkowej Gminy Choszczno w latach 2022-2023

Rok	Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych	Skutki udzielania ulg i zwolnień	Skutki decyzji o umorzeniu zaległości podatkowych	Razem
2022	1 720 893	101 581	–	1 822 474
2023	1 415 512	189 037	5 709	1 610 258

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania RB-PDP za lata 2022-2023

Analiza sprawozdania Rb-PDP za lata 2022 i 2023 wskazuje, że Rada Miejska Choszczna nie uchwała maksymalnych stawek podatkowych. Dotyczy to podatku od nieruchomości i podatku od środków transportu. Skutkiem prowadzonej polityki podatkowej jest uszczuplenie budżetu o kwoty ponad 1,8 mln zł 2022 roku i 1,6 mln zł w 2023 roku. Określenie stawek podatkowych, udzielanie ulg i zwolnień to suwerenna polityka Rady. Skutki prowadzonej polityki podatkowej powodują nierekompensowaną w żaden sposób utratę dochodów własnych, ograniczając tym samym finansowe możliwości rozwoju infrastruktury gminy. Skutki polityki podatkowej wliczone są do dochodów podatkowych ogółem gminy, co ma przełożenie na wysokość subwencji wyrównawczej. Oznacza to, że wykorzystywane przez rady gmin władztwo podatkowe nie może być gminom refundowane w postaci kwoty podstawowej części wyrównawczej subwencji ogólnej.

Kolejnym źródłem dochodów jst są subwencje. Subwencja jest szczególną formą zasilania budżetu jst. Stanowiąc bezzwrotne środki transferowe przekazywane nieodpłatnie z budżetu państwa do budżetu gminy. Subwencja jest zatem pomocą skierowaną do jednostek samorządu terytorialnego, w sytuacji gdy uzyskują one zbyt niskie dochody z własnych źródeł. Głównym celem subwencji jest równoważenie budżetu gminy, to jest wyrównanie dochodów poszczególnych jednostek. Subwencja nie jest związana z realizacją konkretnego zadania.

Tabela 29 Wysokość i struktura subwencji przekazywanej do budżetu Gminy Choszczno w latach 2022-2024 plan

	2022 r.	2023r.	2024r. (plan)
Suma subwencji ogólnej	28.098.927	30.636.952	39.791.327
Subwencja oświatowa	17.157.554	19.125.523	25.432.489
w %	61,06%	62,42%	63,91%
Subwencja wyrównawcza	10.532.678	11.139.421	13.930.635
w %	37,59%	36,35%	35,00%
Subwencja równoważąca	378.695	372.008	428.203
w %	1,34%	1,21%	1,07%
Uzupełnienie subwencji ogólnej	1.493.922	4.521.120	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania RB 27S za lata 2022 i 2023 oraz planu na 2024 rok.

W prawie polskim subwencja ogólna dla gmin składa się z kilku części. Może mieć charakter redystrybucji pionowej (część wyrównawcza) lub redystrybucji poziomej (część równoważąca). Subwencję wyrównawczą otrzymują te gminy, w których wskaźnik dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca (wskaźnik G) jest mniejszy niż 92% wskaźnika dochodu podatkowego dla wszystkich gmin w przeliczeniu na jednego mieszkańca (Gg).

W analizowanych latach subwencja ogólna wykazuje tendencję rosnącą. Dominującą częścią subwencji jest subwencja oświatowa ok. 63%, a subwencja wyrównawcza to ok. 37%.

Subwencja oświatowa kierowana jest do jednostek samorządu terytorialnego w związku z finansowaniem przez nie zadań związanych z prowadzeniem szkół podstawowych. Od 2017 roku subwencją oświatową objęte zostały także dzieci 6-letnie – przedszkolaki oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Łączna kwota części oświatowej subwencji ogólnej ustalana jest w wysokości nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej, w tak zwanym roku bazowym, z możliwością korekty o inne wydatki z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych. Podział tej części subwencji ma charakter zobiektywizowany, a jego instrumentem jest algorytm ustalony w formie rozporządzenia ministra właściwego do spraw oświaty. W algorytmie tym główną zasadą jest założenie, że „pieniądze idą za uczniem”.

Subwencja naliczana jest na podstawie liczby uczniów w placówkach prowadzonych lub dotowanych przez gminę. Jest ona skorygowana wskaźnikiem uwzględniającym ewentualne zróżnicowanie kosztów kształcenia (np. liczby osób niepełnosprawnych) oraz formalnych poziom przygotowania zawodowego nauczycieli, decydujący o wydatkach na wynagrodzenie.

Dla zobrazowania znaczenia subwencji otrzymywanej z budżetu państwa dla budżetu Gminy Skąła wyliczono wskaźnika udziału subwencji ogólnej w dochodach budżetu ogółem (WSO).

$$WSO = \frac{SO}{D} \times 100$$

gdzie: SO – subwencja ogólna (bez 758 02 Uzupełnienie subwencji ogólnej dla jst), D – dochody budżetu ogółem. W badanych latach wskaźnik utrzymuje się na poziomie:

WSO 2022 = 24,88 %

WSO 2023 = 28,02 %

WSO 2024 (plan) = 27,19 %

Subwencja ogólna w dochodach budżetu (ogółem) Gminy Choszczno stanowi około 18%. Jest to blisko 1/3 budżetu Gminy. W analizowanych latach udział subwencji ogólnej w dochodach budżetu rośnie.

Kolejnym, zastosowanym w analizie wskaźnikiem jest wskaźnik udziału części oświatowej subwencji ogólnej w dochodach budżetu ogółem (WSO₁), liczony według wzoru:

$$WSO_1 = \frac{SO_n}{D} \times 100$$

gdzie: SO_n – subwencja oświatowa, D – dochody budżetu ogółem. W latach 2023-2024 plan wskaźnik przyjmuje następujące wartości:

WSO₁ 2022 = 15,19%

WSO₁ 2023 = 17,49%

WSO₁ 2024 (plan) = 17,38%

Subwencja oświatowa stanowi znaczący element dochodów ogółem. Wskaźnik WSO1 w badanych latach utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Subwencja oświatowa to blisko 1/5 dochodów budżetu gminy.

Dochodem budżetu jest również dotacje celowe. Środki finansowe dotacyjne, w przeciwieństwie do środków subwencyjnych, przeznaczone są na realizację ściśle określonych zadań. Nie można ich wydatkować dowolnie. Dotacje z budżetu państwa są przekazywane na zadania z zakresu administracji rządowej, usuwanie bezpośrednich zagrożeń dla bezpieczeństwa, skutków powodzi i osuwisk, finansowanie zadań własnych itp. Ponadto, do kategorii dotacji celowych uzyskiwanych przez gminę, zaliczane są dotacje udzielone przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, czy środki z budżetu Unii Europejskiej.

Udział dotacji w dochodach budżetu przedstawiono na podstawie wskaźnika struktury dotacji ogółem w dochodach budżetu ogółem (WDC), obliczonego według wzoru:

$$WDC = \frac{DC}{D} \times 100$$

gdzie: DC – dotacje ogółem, D – dochody budżetu ogółem. W badanych latach wskaźnik ten wynosi:

WDC 2022 = 18,41 %

WDC 2023 = 12,15 %

WDC 2024 (plan) = 19,39 %

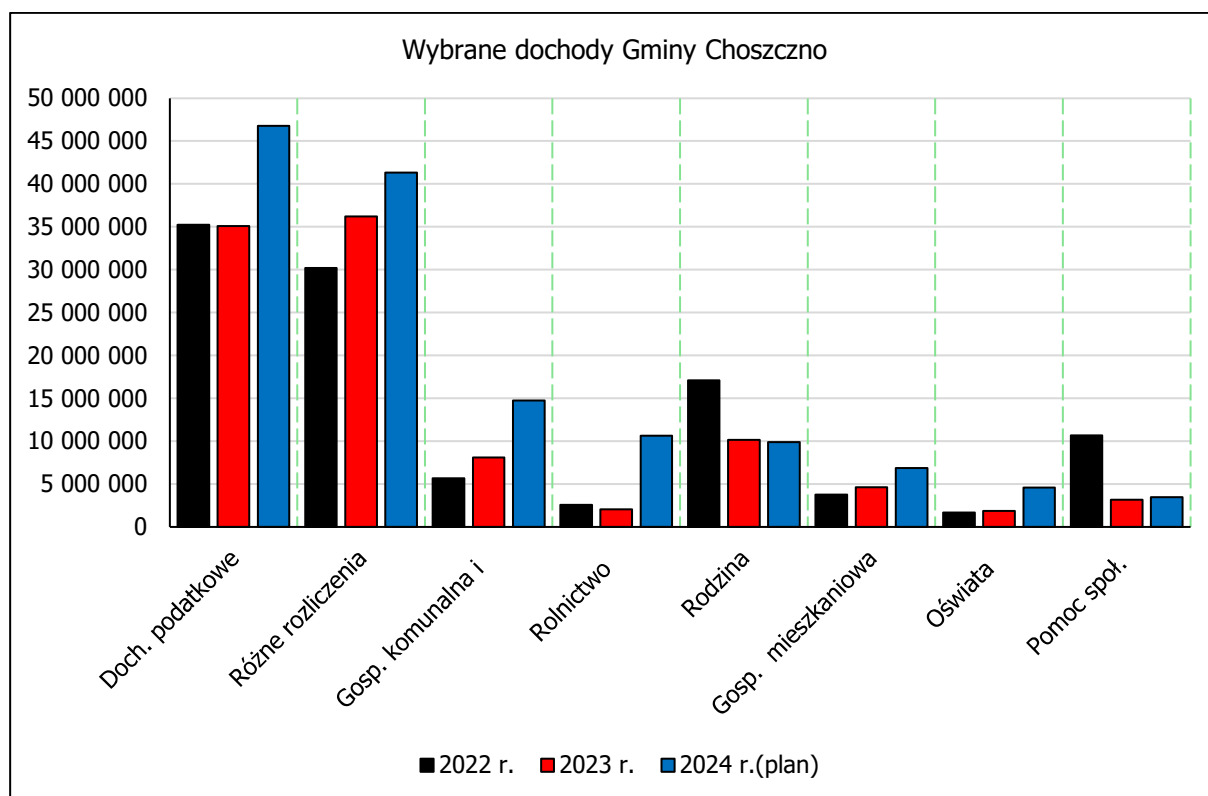
Wskaźnik WDC uwzględniający kwoty dotacji ogółem w latach 2022-2024 (plan) oscyluje w granicach 19 %. Wysoki wskaźnik w ubiegłych latach obserwowany we wszystkich jest spowodowany był rządowym programem 500+. Od maja 2022r. program finansowany jest przez ZUS, stąd znaczący spadek dotacji w latach 2022-2024. Im większy udział dotacji celowych w budżecie, tym mniejsza samodzielność w określaniu rodzajów zadań, jakie gmina może finansować. Ważną kwestią jest również przeznaczenie tych dotacji, tj. na zadania bieżące i inwestycyjne. Dotacje na zadania bieżące mają charakter zwykle cykliczny, natomiast inwestycyjne incydentalny.

W kolejnej tabeli przedstawiono wybrane dochody.

Tabela 30 Wybrane dochody Gminy Choszczno w latach 2022-2024 plan. po zm. I kw.

Klasyfikacja budżetowa dochodów	2022 r.	2023 r.	2024 r.(plan)
Dochody razem z tego m. innymi	112 924 649	109 335 912	146 297 649
Dział 010 Rolnictwo i łowiectwo	2 553 204	2 053 277	10 627 080
Dział 600 Transport i łączność	121 298	4 922 462	1 792 790
Dział 700 Gospodarka mieszkaniowa	3 757 064	4 614 165	6 839 688
Dział 750 Administracja	745 602	818 171	744 943
Dział 756 Dochody podatkowe	35 237 066	35 081 872	46 765 530
Dział 758 Różne rozliczenia	30 210 860	36 201 011	41 316 216
Dział 801 Oświata i wychowanie	1 671 370	1 835 405	4 580 654
Dział 852 Pomoc społeczna	10 652 395	3 154 130	3 460 881
Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza	229 727	258 230	–
Dział 855 Rodzina	17 089 909	10 153 737	9 871 316
Dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5 647 709	8 074 644	14 742 191

Źródło: opracowanie własne na podstawie . sprawozdania RB 27S za okres 2022-2024 plan. po zm. I kw.

Największym stałym źródłem dochodów Gminy Choszczno w 2023 roku były dochody dz. 756 – dochody podatkowe. Dochody ogółem tego działu zostały wykonane w kwocie 35 mln zł, co stanowi 32% dochodów ogółem. Wysoką wartość dochodów uzyskano w dziale 758 różne rozliczenia – 36 mln. Kolejnym pod względem wielkości źródłem są dochody dz. 855 Rodzina – 10,15 mln zł - 9,28% dochodów ogółem. Plan na 2024 r. zakłada największe wpływy z dz. 756 – dochody podatkowe 46,7 mln zł (32%), następnie działu 758 – różne rozliczenia. 41,3 mln zł (28,2%) oraz działu 900 gospodarka komunalna 14,74 mln zł (10,07%) i działu 010 rolnictwo – 10,62 mln zł (7,26%). Dochody oświatowe dz. 801 to kwota 4,58 mln zł – 3,13%.

Wydatki publiczne to rozdysponowanie środków pieniężnych przez państwo i inne związki publicznoprawne w celu zaspokojenia potrzeb publicznych. Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, środki publiczne przeznaczone są wyłącznie na dwie kategorie rozdysponowania, którymi są wydatki oraz rozchody. Określa przy tym jedynie rodzaje rozchodów publicznych (art. 2 ust. 2), do których w przypadku gminy zalicza się spłaty zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych i inne operacje finansowe związane z zarządzaniem długiem publicznym i płynnością finansową. Strukturę wydatków zaprezentowano w kolejnej tabeli.

Tabela 31 Wybrane wydatki Gminy Choszczno w latach 2022-2024 plan.

	2022 r	2023 r.	2024 r. plan po zm. I kw.
Wydatki ogółem, z tego:	121 245 442	113 795 688	140 364 520
Wydatki bieżące	111 653 738	100 293 780	120 865 447
Wydatki majątkowe	9 591 704	13 501 908	19 499 073

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania Rb-27S (Rb NDS) 2022 i 2023 oraz planu na 2024 rok I kw.

Wydatki budżetu oscylują w granicach 140 mln zł. Najwyższą wartość odnotowujemy w plan na 2024r. – 140,4 mln zł. Rok 2023 zamknął się kwotą 113,8 mln zł.

W analizie wydatków budżetu Gminy Choszczno zastosowano metodę wskaźnikową, obliczając wskaźnik struktury wydatków bieżących i majątkowych w wydatkach ogółem.

$$WZB = \frac{ZB}{W} \times 100$$

gdzie: WZB – wskaźnik udziału wydatków bieżących w wydatkach ogółem, ZB – wydatki bieżące, W – wydatki budżetu ogółem. W latach 2022-2024 wskaźnik kształtował się na następującym poziomie:

WZB 2022 =	92,08 %
WZB 2023 =	88,13%
WZB 2024 (plan) =	86,10 %

Wydatki bieżące główna część wydatków ogółem. W latach 2022-2023 stanowią odpowiednio 92-88% wydatków ogółem. Plan na 2024 r. zakłada spadek wskaźników WZB do około 86%.

Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem, liczony według wzoru:

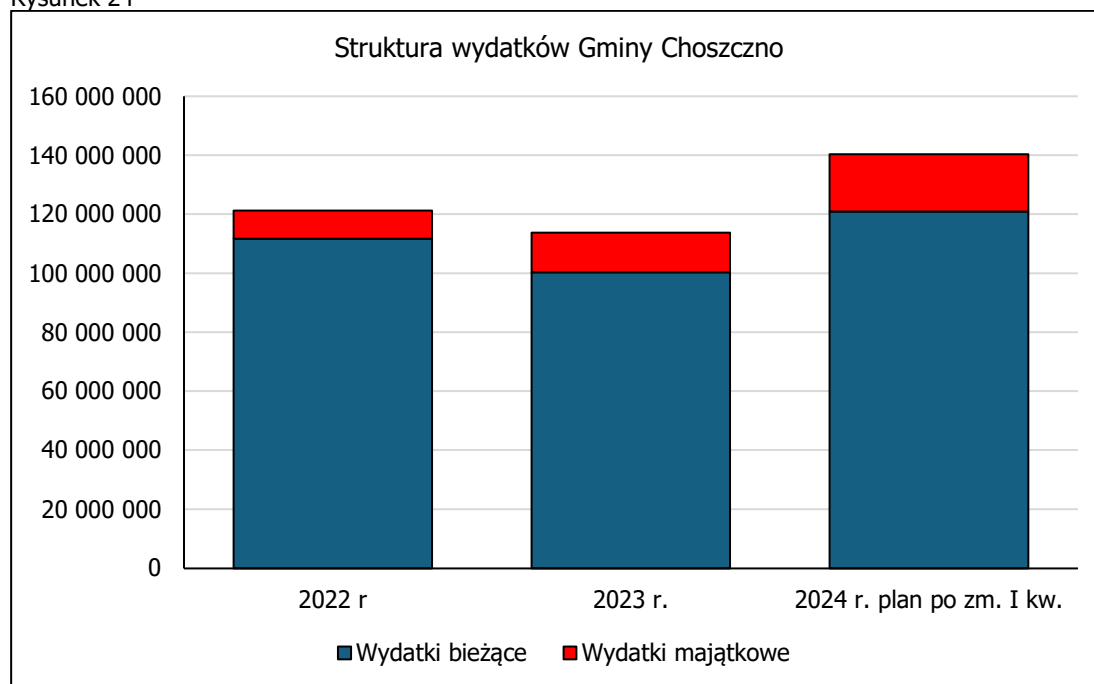
$$WZM = \frac{ZM}{W} \times 100$$

gdzie: WZM – wskaźnik udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem, ZM – wydatki majątkowe, W – wydatki budżetu ogółem; stanowił w kolejnych latach odpowiednio:

WZM 2022 =	7,91%
WZM 2023 =	11,86%
WZM 2024 (plan) =	13,89%

Wydatki majątkowe opisane wskaźnikiem WZM w analizowanych latach 2022-2023 wykazują **tendencję rosnącą**. W 2022 roku stanowiły 7,9% budżetu ogółem, a w 2023 roku – 11,86%. Plan na 2024 r. przewiduje wydatki na poziomie 19,49 mln zł, co stanowi prawie 14% wydatków ogółem.

Rysunek 24

Struktura wydatków Gminy Choszczno w latach 2022-2024 plan po zm. I kw. przedstawia kolejna tabela.

Tabela 32 Wybrane wydatki Gminy Choszczno w latach 2022-2024 plan.

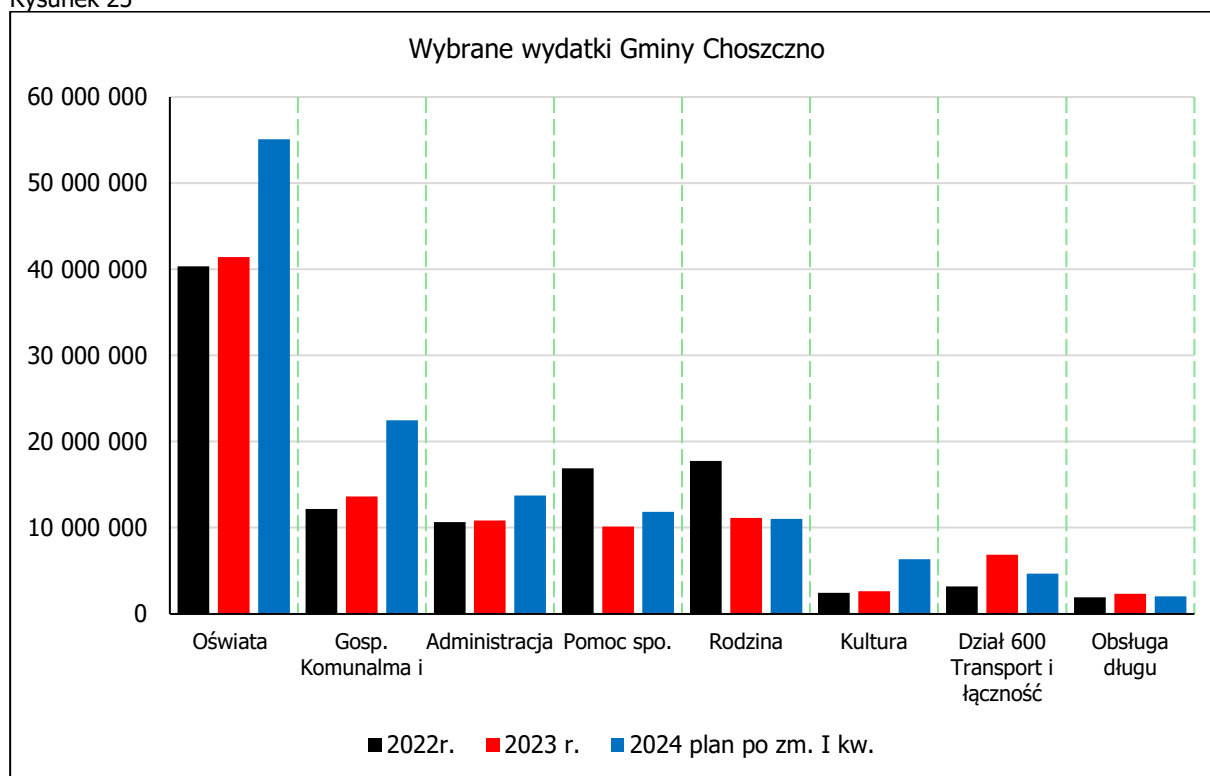
Klasyfikacja budżetowa wydatków	2022r.	2023 r.	2024 plan po zm. I kw.
Wydatki razem, z tego: m. innymi	121 245442	113 795688	140 364521
Dział 010 Rolnictwo i łowiectwo	1 199114	1 959124	72100
Dział 600 Transport i łączność	3 168212	6 852616	4 659780
Dział 700 Gospodarka mieszkaniowa	2 208722	1 463723	1 784500
Dział 750 Administracja	10 646 483	10 804 803	13 709 587
Dział 757 Obsługa długu	1 912 523	2 294 380	2 011 250
Dział 801 Oświata i wychowanie	40 336 856	41 414 352	55 093 181
Dział 852 Pomoc społeczna	16 873 305	10 116 390	11 825 195

Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza	279 017	283 786	–
Dział 855 Rodzina	17 732 528	11 116 830	11 002 650
Dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	12 166 443	13 598 285	22 445 736
Dział 921 Kultura	2 408 739	2 607 015	6 321 629
Dział 926 Kultura fizyczna	4 258 627	4 300 841	3 940 467

Źródło: opracowanie własne na podstawie wykonania budżetu, sprawozdania RB 28S za lata 2022 i 2023 oraz planu na 2023r.

W Gminie Choszczno ponad 36% wszystkich wydatków w 2023 pochłaniał dział 801. W analizowanych latach wydatki tego działu **wykazują tendencję rosnącą**. W 2022r. na oświatę wydano 40,3 mln zł, w 2023 była to kwota 41,4 mln zł, a plan na 2024 r. zakłada 55 mln zł. Wydatki działu 801 to największe i najważniejsze źródło finansowania oświaty. Poza wspomnianym, zadania oświatowe finansowane są z działu 854. Wydatki tu sięgają ok. 300 tys. zł rocznie. Wydatki „socjalne” w 2023r. pochłonęły łącznie (dział 852, 855) prawie 21,4 mln złotych. Administracja kosztowała samorząd ok. 11 mln zł.

Rysunek 25

W dalszej kolejności analizie poddano wynik budżetowy Gminy Choszczno. Jest to różnica pomiędzy dochodami ogółem a wydatkami ogółem. Budżet jednostki samorządu terytorialnego może być zrównoważony, wówczas wydatki są na tym samym poziomie co dochody. Nadwyżka występuje wówczas, gdy wydatki są mniejsze niż dochody, natomiast deficyt definiujemy jako odwrótność nadwyżki.

Wynik budżetu operacyjnego (nadwyżka operacyjna) ma bardzo duże znaczenie. Stanowi jeden z najistotniejszych wskaźników sytuacji finansowej jst. Obrazuje on zdolność jednostki samorządu terytorialnego do pokrycia wydatków bieżących dochodami bieżącymi. Wydatki bieżące wyższe od dochodów bieżących (deficyt operacyjny) oznaczają, że wydatki są na poziomie przekraczającym możliwości finansowe jst. Wykonywanie zdań bieżących przez jednostkę odbywa się w tym przypadku kosztem sprzedaży majątku lub poprzez zaciągnięcie nowych zobowiązań. W sytuacji gdy dochody bieżące są wyższe od wydatków bieżących (nadwyżka operacyjna), jst ma możliwości finansowe na prowadzenie nowych inwestycji lub spłaty wcześniej zaciągniętych pożyczek, kredytów. Obecne prawo finansów publicznych narzuca samorządom obowiązek zrównoważenia budżetów w części operacyjnej.

Obowiązek ten dotyczy zarówno planowania budżetu, jak i etapów jego wykonania (art. 235-243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.) Ustawa dopuszcza wyższe wykonanie wydatków bieżących powiększonych o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, w przypadku gdyby środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym.

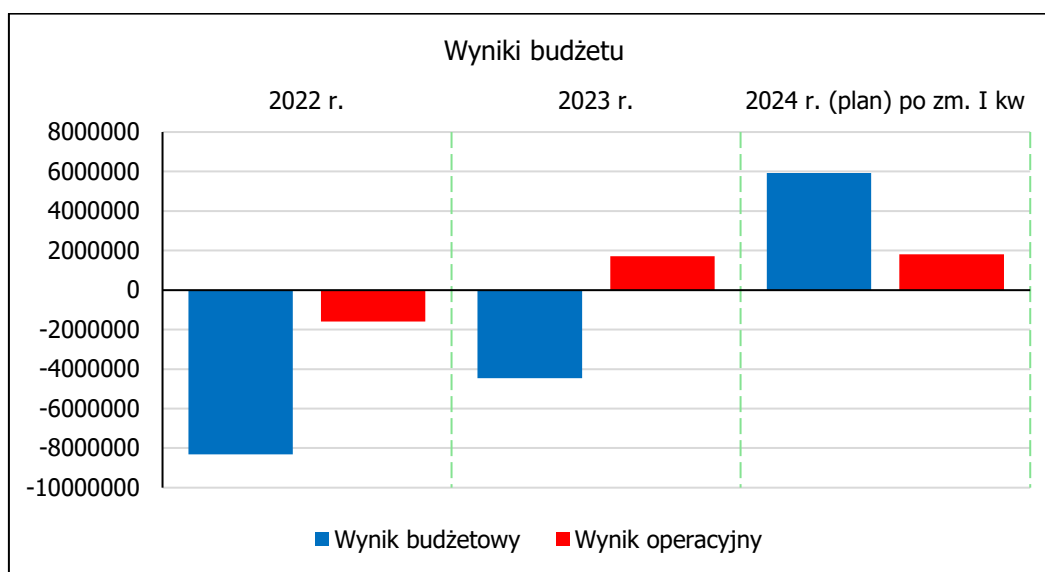
Tabela 33 Wynik budżetu oraz wynik operacyjny Gminy Choszczno w latach 2022-2024 plan

		2022 r.	2023 r.	2024 r. plan po zm. I kw.
Wynik budżetowy	Nadwyżka (+)			5 933 128
	Deficyt (-)	-8 320 793	-4 459 776	
Wynik operacyjny		-1 591 295	1 715 004	1 803 973

Źródło: opracowanie własne na podstawie wykonania budżetu Gminy Choszczno, sprawozdania RB NDS za lata 2022 i 2023 oraz planu na 2024 r.

Wynik budżetu i wynik operacyjny zobrazowano na poniższym wykresie.

Rysunek 26

Budżet Gminy Choszczno w 2022 roku zakończył się deficytem w wysokości 8,32 mln zł, a w 2023 roku 4,45 mln zł. Plan na 2024r. przewiduje nadwyżkę w wysokości ok. 6 mln zł. Wynik operacyjny w latach 2022-2024 (plan) wykazuje tendencję rosnącą, jest na bezpiecznym poziomie i spełnia wymagania art. 243 ustawy o finansach publicznych. Rosną wydatki bieżące. Rok 2022 zakończył się deficytem operacyjnym w kwocie 1,59 mln zł!

Wynik budżetu również został poddany analizie wskaźnikowej. W pierwszej kolejności obliczono wskaźnik obrazujący nadwyżkę operacyjną jako wyraz stopnia możliwości akumulacji środków, które mogą być angażowane w wydatki majątkowe lub rozchody budżetowe.

$$NO = DB - WB$$

gdzie: NO – kwota nadwyżki operacyjnej, DB – dochody bieżące, WB – wydatki bieżące. W badanych latach wskaźnik ten kształtuje się następująco:

$$NO\ 2022 = -1,59\ \text{mln}\ \text{zł}!$$

$$NO\ 2023 = 1,71\ \text{mln}\ \text{zł}$$

$$NO\ 2024\ (\text{plan}) = 1,80\ \text{mln}\ \text{zł}.$$

W analizowanych latach wskaźnik NO rośnie, co jest pozytywnym zjawiskiem. Należy podkreślić, iż rok 2022 zakończył się ujemnym wynikiem operacyjnym, co należy uznać za niepokojące zjawisko.

Kolejny zastosowany wskaźnik obrazuje stopień pokrycia wydatków bieżących dochodami bieżącymi.

$$NOI = \frac{DB}{WB} \times 100$$

gdzie: NO_1 – stopień pokrycia wydatków bieżących dochodami bieżącymi, DB – dochody bieżące, WB – wydatki bieżące. W analizowanych latach wskaźnik przyjmuje następujące wielkości:

NO_1 2022 = 0,98!

NO_1 2023 = 1,017

NO_1 2024 (plan) = 1,014

W badanych latach wskaźnik NO_1 jest na niskim poziomie.

Wskaźnik pokrycia wydatków bieżących dochodami ogółem, liczony według wzoru:

$$WD = \frac{D}{WB} \times 100\%$$

gdzie: WD – wskaźnik pokrycia wydatków bieżących dochodami ogółem, WB – wydatki bieżące, D – dochody ogółem. W kolejnych latach osiąga następujące wielkości:

WD 2022 = 1,01 % !

WD 2023 = 1,09 %

WD 2024 (plan) = 1,21 %

Analiza wybranych wskaźników wzajemnych relacji pomiędzy dochodami i wydatkami może wykazywać pozytywne i negatywne trendy w dysponowaniu zasobami publicznymi. Wskaźnik pokrycia wydatków bieżących dochodami ogółem (WD) osiągający wartości równe lub poniżej jedności, oznacza, że w danej jednostce w sposób przejściowy lub trwały zaczyna brakować środków na realizację zadań bieżących. Bez zmian w ich strukturze może to doprowadzić do trwałych trudności finansowych a nawet niewypłacalności (utrata płynności). **Wskaźnik WD w Gminie Choszczno w 2023 r. wykonanie i 2024 plan po zm. I kw. osiąga wartości przekraczające 1, lecz poziom wskaźnika może sugerować konieczność podjęcia działań ograniczających wydatki bieżące.**

Poniżej przeanalizowano zadłużenie Gminy Choszczno.

Tabela 34 Zadłużenie Gminy Choszczno w latach 2022-2024 plan po zm. I kw.

	2022r.	2023r.	2024r. I kw.
Łączna kwota długu (zobowiązanie)	29 450000	31 233128	28 050000
Wskaźnik Wz relacja długu do dochodów ogółem	26,07 %	28,56 %	19,17 %
Kwota wydatków na obsługę długu	1 912523	2 294380	2 011250

Źródło: opracowanie własne na podstawie RB-Z za lata 2022 i 2023 oraz planu na 2024r.

Wskaźnik zadłużenia w stosunku do dochodów ogółem (Wz) liczony według wzoru:

$$Wz = \frac{Z_o}{D_o} = 100$$

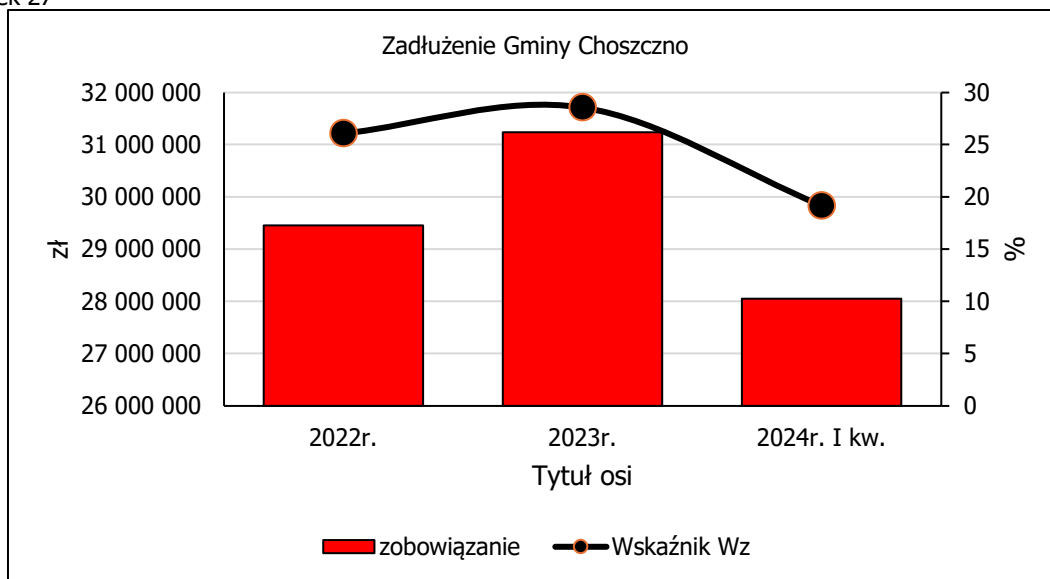
gdzie: Z_o – zobowiązania ogółem na dzień 31 grudnia, D_o – dochody ogółem; na dzień 31 grudnia wynosił w badanych latach:

Wz 2022 = 26,07 %

Wz 2023 = 28,56 %

Wz 2024 (plan) = 19,17 %

Rysunek 27

Wskaźnik zadłużenia (Wz) w 2023 r. w porównaniu do 2022r. wzrósł. Wysokość zadłużenia na koniec 2022r., w oparciu o sprawozdanie Rb-Z wynosi 26% (relacja kwoty długu do dochodów ogółem), a zadłużenie nominalne stanowi prawie 29,5 mln złotych. Na koniec 2023 roku nastąpił wzrost zadłużenia do kwoty 31,2 mln zł. Plan na koniec 2024 roku zakłada zadłużenie na poziomie 28 mln zł.

Koszty obsługi długu w latach 2021-2023 plan wahają się w granicach 1,9 do 2,3 mln zł rocznie. Wydatki na obsługę długu w 2023 r. wykonanie wyniosły 2,3 mln zł. Kwota zaplanowana na ten cel w 2024 roku wynosi 2,01 mln zł.

Zwracamy uwagę, że od 2014 r. podstawą wyliczenia maksymalnej kwoty długu jest indywidualny wskaźnik, który odnosi się do zrealizowanych dochodów bieżących, dochodów z majątku oraz wydatków bieżących w ujęciu ex post za okres trzech lat. Nowe rozwiązania kładą nacisk na możliwość spłaty zadłużenia, a nie na jego rozmiary. Ustawodawca założył, iż istotny jest jedynie potencjał do ponoszenia spłaty zadłużenia w kolejnych latach budżetowych. Nowelizacja ustawy o finansach publicznych znosi obowiązujące ograniczenia we wcześniejszej spłacie zadłużenia samorządów. Dotychczas, jeśli jednostka samorządu terytorialnego nie miała nadwyżki bieżącej z ostatnich trzech lat, a posiadała własne środki, nie mogła przeznaczyć ich na wcześniejszą spłatę długów, bo nie pozwala na to art. 243 ustawy o finansach publicznych. Po zmianach, jst, jeśli tylko będą posiadały wolne środki, pochodzące np. ze zwrotu udzielonej pożyczki czy z nadwyżki budżetowej z lat poprzednich, będą mogły przeznaczyć je na wcześniejszą spłatę zadłużenia. Zgodnie z regulacją prawną, przy wyliczeniu indywidualnego wskaźnika spłaty zadłużenia, uwzględniane są zobowiązania, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umowy pożyczki lub kredytu. Oznacza to, że wszystkie zobowiązania samorządów, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umowy pożyczki zostaną objęte ograniczeniem, takim jak dla tradycyjnych kredytów i pożyczek, a samorządy przed ich zaciągnięciem są zobowiązane do uzyskania opinii RIO. Limitem spłaty zadłużenia objęte zostaną wszystkie wydatki na obsługę długu, a wolne środki zostaną wyłączone z reguły dotyczącej zrównoważenia budżetu, określanej w ustawie o finansach publicznych, aby samorządy nie zaciągały nadmiernych kredytów. Ponadto, przy wyliczaniu wskaźnika zadłużenia nie są brane pod uwagę dochody ze sprzedaży majątku. Wykonane dochody ze sprzedaży majątku będą mogły być źródłem wcześniejszej spłaty długów. Nowela ustawy wydłuża też do 7 lat okres, z którego liczony jest limit spłaty zadłużenia. Ponadto, wyliczenia indywidualnego wskaźnika zadłużenia są oparte na danych z wykonania budżetu, a nie z planowania. Nowa ustawa oprócz uszczelnienia systemu samorządowych finansów, ma uelastyczyć zarządzanie nimi w jst. Organ wykonawczy jednostki może dokonywać zmian w budżecie i wieloletniej prognozie finansowej jednostki, w związku z realizacją projektu finansowanych z udziałem środków europejskich.

Wydatki oświatowe

Przedmiotem dalszych analiz będą wydatki oświatowe. **Wydatki działu 801 to największa pozycja wydatków budżetu.** Wydatki tego działu wykazują ponadto tendencję rosnącą. W 2022 roku

na ten cel wydatkowano kwotę 40,33 mln złotych, w 2023 była to kwota 41,41 mln, plan na 2024 rok przewiduje kwotę ponad 55 mln zł.

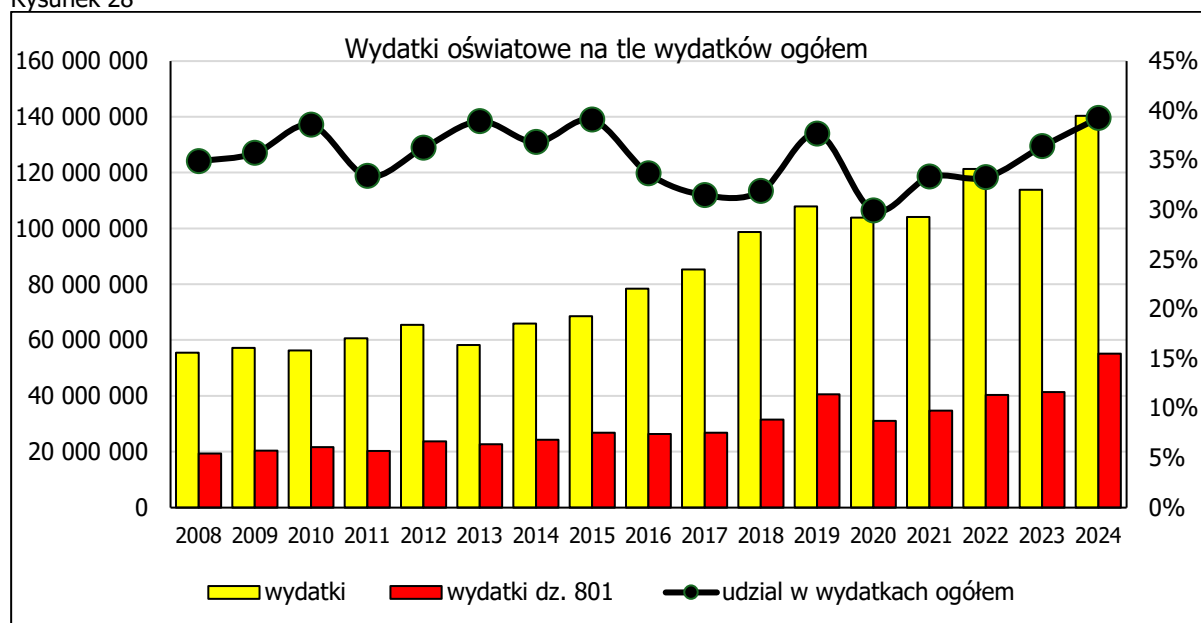
Tabela 35 Wydatki Gminy Choszczno w dziale 801 w latach 2022-2024 plan po zm. I kw.

	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Dział 801 ogółem, z tego:	40 336856	41 264 352	55 093181
Rozdział 80101 Szkoły podstawowe	21 294171	22 331709	27 543871
Rozdział 80103 Oddział „0” przy szkołach podstawowych	814949	944093	1 142930
Rozdział 80104 Przedszkola	11 653549	12 816291	15 878677
Rozdział 80106 Inne formy wychowania przedszkolnego	–	–	–
Rozdział 80107 Świetlice	442309	399733	604940
Rozdział 80113 Dowożenie uczniów	1 977418	2 249041	2 363440
Rozdział 80146 Doskonalenie nauczycieli	156007	114310	164320
Rozdział 80149 Specjalna organizacja nauczania	398179	550876	1 058900
Rozdział 80150	1 154940	1 166618	2 360150
80153	142843	200280	–
Rozdział 80195	450717	491400	2 039865
Wydatki majątkowe ogółem, z tego:	1 851774	150000	1 936088
80101	1 839653	–	1 586843
80104	–	150000	20000
80195	–	–	329245
80113	12121	–	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania RB 28S za lata 2022 i 2023 oraz planu na 2024 r.

Wydatki działu 801 w latach 2022-2024 (plan) rosą od kwoty 40,3 mln zł w 2022r. do 55 mln zł w planie na 2024 r. Najwięcej kosztuje utrzymanie szkół podstawowych. W 2022 r. na ten cel wydatkowano kwotę 21,2 mln zł, w 2023 r. wydatki wyniosły 22,3, co stanowiło wzrost o 1,1 mln zł w stosunku do 2022 r. Plan na 2024 zakłada kwotę 55 mln zł. Samorząd coraz więcej wydaje na rozdział 80104 przedszkola. W 2024 r. może on kosztować ok. 16 mln zł. Podobną sytuację obserwujemy w rozdziale 80113 - dowożenie uczniów.

Rysunek 28

Wydatki działu 801 w analizowanych latach stanowią powyżej 30 % wszystkich wydatków gminy (w 2022 r. – 33,3%, w 2023 r. – 36,4% i w planie na 2024 r. – 39,3%).

Powyższy diagram obrazujący **udział wydatków oświatowych** od roku 2008 wskazuje, że stale był on wysoki, a od roku 2020 dodatkowo wzrasta. Drugim działem, w którym księgowane są

wydatki związane z funkcjonowaniem oświaty jest dział 854 edukacyjna opieka wychowawcza. Wysokość wydatków w tym dziale w poszczególnych latach przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 36 Wydatki w dziale 854 - edukacyjna opieka wychowawcza w latach 2022-2024 plan

	2022 r.	2023 r.	2024 r. (plan)
Rozdział 85415	256 933	267 606	–
85495	22 084	16 180	–
Rozdział 854			–
RAZEM	279 017	283 786	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania RB 28S za lata 2022 i 2023 oraz planu na 2024 r.

Podsumowanie analizy budżetu Gminy Choszczno

1. Budżet Gminy Choszczno w latach 2022-2023 zakończył się deficytem (wydatki ogółem przewyższają dochody ogółem). Rok 2023 zakończył się deficytem budżetowym w wysokości ponad 4,4 mln zł, plan na 2024 r. zakłada nadwyżkę na poziomie 5,9 mln zł. Wynik operacyjny w badanym okresie wzrasta z – 1,59 mln zł w 2022r., do 1,80 mln w planie na 2024r.
2. W analizowanych latach 2022-2024 plan dochody ogółem wzrastają. Podobnie, w porównaniu do roku 2022 wzrastają dochody własne.
3. Dochody gminy to w 47 % subwencje i dotacje.
4. Za negatywne zjawisko należy uznać wysokie wydatki bieżące, które stanowiły w 2023 r. ponad 88% wydatków ogółem. Plan na 2024r. przewiduje spadek do ok. 86%. Istnieje konieczność podjęcia działań związanych z ograniczeniem wydatków bieżących.
5. Wskaźnik zadłużenia na koniec 2023r. kształtuje się na poziomie ponad 28% dochodów ogółem i w stosunku do roku 2022 wzrósł o 2%. Wysokość zadłużenia gminy na koniec 2024r. wynieść może 28 mln zł.
6. Wydatki oświatowe w 2024 r. plan po zm. I kw. mogą stanowić prawie 40% wydatków ogółem.

Dochody i wydatki placówek oświatowych

Celem analizy jest określenie:

- dochodów szkół podstawowych Gm. Choszczno w latach 2022-2024 plan po zm. I kw.
- wydatków w rozbiciu na wydatki subwencionowane i niesubwencionowane.
- wydatków ogółem dz. 801 i dz. 854 w latach 2022-2024 plan
- stopnia pokrycia wydatków subwencionowanych oraz wydatków ogółem subwencją oświatową na 2024 rok
- udziału funduszy samorządu w pokryciu wydatków subwencionowanych i ogółem
- wydatków w przeliczeniu na jednego ucznia szkół oraz przedszkoli prowadzonych przez jst z uwzględnieniem wydatków ogółem (subwencionowanych i niesubwencionowanych)
- źródeł finansowania zadań oświatowych

W poniższej analizie ujęto tylko dochody i wydatki księgowane (przyporządkowane) konkretnej placówce oświatowej (wg sprawozdań Rb-27S, Rb-28S za okres 2022-2024 plan po zm. I kw.).

Dochodami: dz. 801 mogą być między innymi:

Tabela 37

Dz. 801 oświata i wychowanie
Wpływ z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego
Wpływy z opłat za korzystanie z wyżywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego
Wpływy z różnych opłat
Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze (§0750)
Wpływy z pozostałych odsetek
Wpływy z różnych dochodów
Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych) i inne

Dz. 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza: dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na pomoc materialną dla uczniów o charakterze specjalnym

Tabela 38

Dz. 801 rozdziały	2022	2023	2024 plan
80101 – Szkoły podstawowe	283 781	249 665	781 368
80103 – Oddziały przedszkolne w SP	40 000	41 225	–
80104 – Przedszkola	1 085 816	1 202 188	2 046 647
80146 – Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	44 593	32 060	–
80149 –	12 000	12 000	–
80153 –	142 843	200 281	–
80195 –	62 336	97 986	1 752 639
razem	1 671 369	1 835 405	4 580 654
85415 – pomoc materialna dla uczniów	207 643	242 050	–
85495	22 084	16 180	–
razem	229 727	258 230	–

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o sprawozdanie Rb-27S za 2022-2024 plan po zm. I kw.

Tabela 39 Dochody placówek oświatowych prowadzonych przez Gm. Choszczno w 2022

Źródło dochodu rozdział	SP Nr 1 Choszczno	SP Nr 3 Choszczno	SP Zamęcin	SP Sławęcin	SP Suliszewo	SP Korytowo	Przedszkole Nr 1	Przedszkole Nr 2	Przedszkole Nr 4	Przedszkole Nr 5
801 01	126	12941	613	839	648	952	–	–	–	–
801 04	357	–	–	–	–	–	982	3127	458	485
801 95	3750	–	–	1726	12820	1660	–	–	–	–
Razem	4233	12941	613	2565	13468	2612	982	3127	458	485

Tabela 40 Dochody placówek oświatowych prowadzonych przez Gm. Choszczno w 2023 r.

Źródło dochodu rozdział	SP Nr 1 Choszczno	SP Nr 3 Choszczno	SP Zamęcin	SP Sławęcin	SP Suliszewo	SP Korytowo	Przedszkole Nr 1 e	Przedszkole Nr 2	Przedszkole Nr 4	Przedszkole Nr 5
80101	172064	13354	654	962	656	732	–	–	–	–
80104	–	–	–	–	–	–	1218	573	737	528
80195	–	22058	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem	172064	35412	654	962	656	732	1 218	573	737	528

Tabela 41 Dochody placówek oświatowych prowadzonych przez Gm. Choszczno w 2024 plan

Źródło dochodu rozdział	SP Nr 1	SP Nr 3	SP Zamęcin	SP Sławęcin	SP Suliszewo	SP Korytowo	Przedszkole Nr 1	Przedszkole Nr 2	Przedszkole Nr 4	Przedszkole Nr 5
80101	143828	11878	588	868	588	618	–	–	–	–
80103	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
80104	–	–	–	–	–	–	1030	500	700	480
85230	91800	81400	–	33000	–	30000	–	–	–	–
Razem	235628	93278	588	33868	8588	30618	1030	500	700	480

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o sprawozdania Rb-27S placówek oświatowych w latach 2022-2024 plan po zm. I kw.

Analiza części oświatowej subwencji ogólnej na 2024 rok

O zakresie, sposobie i źródle finansowania zadań oświatowych stanowią przepisy Ustawy o finansowaniu zadań oświatowych z dnia 27 października 2017 roku (Dz. U. z 2022 roku poz. 2203, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 754.). Przepisy te zastępują materię uregulowaną dotychczas w innych aktach prawnych, przede wszystkim w Ustawie o systemie oświaty. Środki niezbędne na realizację zadań

oświatowych zagwarantowane są w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 167 ust. 2. Konstytucja RP dochodami jst są dochody własne, subwencje (w tym część oświatowa subwencji ogólnej) oraz dotacje celowe z budżetu państwa. Sposób ustalania subwencji oświatowej jest określony ustawą – art. 27 i art. 28 Ustawy z dnia 13 listopada 2023r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Kwota subwencji określana jest corocznie w ustawie budżetowej. Podział subwencji oświatowej, po odliczeniu rezerwy ustawowej między gminy, powiaty i województwa samorządowe dokonuje się według kryteriów ustalanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, zgodnie z zasadami przyjmowanymi w rozporządzeniu w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w danym roku. W celu doprecyzowania sposobu mierzenia skali zadań oświatowych i dostosowania do nich wysokości subwencji rozporządzenie uzależnia tą wysokość do liczby uczniów przeliczeniowych, otrzymywanej przez zastosowanie zróżnicowanych wag dla wybranych kategorii wiekowych, ustalonych typów i rodzaju szkół oraz wskaźnika korygującego i uwzględniającego stopnie awansu zawodowego nauczycieli.

Zakresem analizy części oświatowej subwencji ogólnej Gminy Choszczno objęto następujące obszary:

- wysokość przydzielonej gminie subwencji oświatowej w oparciu o algorytm podziału części oświatowej subwencji ogólnej na 2024r.
- zgodność metryczki subwencji oświatowej na 2024r. ze sprawozdaniem SIO – stan na 30 września/10 października 2023r.
- szczegółowe badanie danych dotyczących obliczenia wysokości ostatecznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na 2024r. z podziałem na poszczególne placówki oświatowe Gminy Choszczno.

Analizy dokonano w oparciu o Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej 22 grudnia 2023 roku w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na 2024 rok. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2755).

Część oświatowa subwencji ogólnej na 2024r. jest dzielona między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego z uwzględnieniem zakresu realizowanych przez te jednostki zadań oświatowych określonych w ustawie z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty oraz ustawie Prawo oświatowe. Część oświatowa subwencji ogólnej jest dochodem jednostki samorządu terytorialnego, co wynika z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Część oświatowa subwencji ogólnej (SO) składa się z trzech części:

- SOA – kwota bazowa części oświatowej, według finansowego standardu A podziału części oświatowej na realizację zadań szkolnych,
- SOB – kwota uzupełniająca, uwzględniająca wagi P, zwiększające finansowy standard A na realizację zadań szkolnych,
- SOC – kwota części oświatowej na realizację zadań pozaszkolnych.

$$SO = SOA + SOB + SOC$$

Tabela 42 Wartości standardu finansowego A oraz wskaźnika korygującego Di w 2024 – rok (w zł).

	Wartość w 2023r.
Standard A	8.991,3565
Wskaźnik korygujący Di	1,0278191443

Źródło: opracowanie własne na podstawie metryczki subwencji oświatowej Gminy Choszczno na 2024 rok.

Standard A – otrzymuje się dzieląc kwotę ogólną subwencji (SO), pomniejszoną o 0,4% rezerw, przez ogólną liczbę uczniów przeliczeniowych w kraju.

Wskaźnik korygujący Di – wskaźnik uwzględniający stopnie awansu zawodowego nauczycieli. Zastosowanie tego wskaźnika umożliwia przekazanie relatywnie wyższych kwot części oświatowej subwencji ogólnej do tych jst, w których udział etatów nauczycieli o najwyższych stopniach awansu zawodowego w relacji do ogólnej liczby etatów nauczycieli jest wyższy niż średnia w skali kraju, co przekłada się na poziom ponoszonych przez poszczególne jst wydatków na wynagrodzenia nauczycieli.

Wysokość części oświatowej subwencji ogólnej uzależniona jest od liczby uczniów przeliczeniowych otrzymanej poprzez zastosowanie zróżnicowanych wag dla wybranych kategorii uczniów oraz określonych typów i rodzajów szkół oraz wskaźnika korygującego uwzględniającego stopnie awansu zawodowego nauczycieli. Od 2017r. rozszerzeniu uległy zadania pozaszkolne subwencji oświatowej (SOC) o zadania związane z prowadzeniem przedszkoli/ oddziałów przedszkolnych

zorganizowanych w szkołach podstawowych, a także innych form wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 6 lat i więcej.

W 2024 roku subwencją oświatową objętych zostało 23 dzieci 6-letnich i starszych – uczęszczających do oddziałów „0” przy szkołach podstawowych oraz 166 dzieci w przedszkolach. Przy obliczaniu subwencji uwzględniono liczbę uczniów szkół podstawowych ustaloną na podstawie danych SIO dla bazowego roku szkolnego, stan na dzień 30 września 2023 (r. szkolny 2023/24) - zwiększa się o 2,36% (Rozp. MEN z 8 grud. 2023r. Dz. U. 2023, poz. 2755 pkt. 26).

Tabela 43 Liczba uczniów fizycznych i przeliczeniowych objętych subwencją oświatową Gminy Choszczno na 2024 rok (w osobach).

Typ placówki	Liczba uczniów zwiększona wskaźnikiem 2,36%
Szkoła podstawowa	1458,6300
Uczniowie objęci nauczaniem domowym i poza szkołą	12,2832
Razem	1470,9132

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z UM w Choszcznie.

W dalszej części opracowania analizie poddano liczbę uczniów objętych subwencją oświatową. Tabela 44 Liczba uczniów fizycznych i przeliczeniowych w poszczególnych placówkach oświatowych na terenie Gminy Choszczno objętych subwencją oświatową na 2023 roku.

Nazwa placówki	Liczba uczniów	razem
SP Nr 1 w Choszcznie	734,9448	742,11
	7,1652*	
SP Nr 3 w Choszcznie	410,4636	413,5344
	3,0708*	
SP Zamęcin	83,9352	83,9352
SP Sławęcin	98,2656	99,2892
	1,0236*	
SP Suliszewo	74,7228	74,7228
SP Korytowo	56,298	57,3216
	1,0236*	
Razem szkoły podstawowe	1470,9132	1470,9132
<i>*uczniowie objęci nauczaniem domowym i pozaszkolnym</i>		12,2832

Źródło: opracowanie własne na podstawie metryczki subwencji oświatowej Gminy Choszczno na 2024 rok.

Rozliczenia subwencji oświatowej Gminy Choszczno na 2024r. na poszczególne typy szkół dokonano w oparciu o:

- metryczkę subwencji oświatowej na 2024r. (zasadniczą)
- metryczkę analityczną – wykaz szkół i placówek oświatowych opracowaną przez MEN na podstawie sprawozdania SIO, stan na 30 września/10 października 2023r. na rok szkolny 2023/2024

Od 2018 roku Ministerstwo prowadziło zmiany w zakresie naliczania subwencji na uczniów tzw. „małych szkół”. Podwyższona została waga dla uczniów z takich placówek (P₃) z 0,18 na 0,2. Zmieniona została również definicja małej szkoły, tak aby mogła obejmować 7 i 8 klasy. Do tej pory waga przysługiwała dla uczniów szkół podstawowych, w których liczba uczniów nie przekraczała 70. **Teraz jest to szkoła, w której średnia liczba uczniów nie przekracza dwunastu.** Taka zmiana definicji umożliwia uwzględnienie klas VII i VIII szkoły podstawowej.

W Gm. Choszczno „małymi szkołami” – objętymi wagą (P₄) są:

- SP Zamęcin
- SP Suliszewo
- SP Korytowo

Tabela 45 Podział subwencji oświatowej na 2023 r. na poszczególne placówki oświatowe.

Nazwa placówki	SOA	SOB	SOC	Razem
SP Nr 1 w Choszczynie 734,9448 7,1652	6 791 983	(P ₅) - 64 690	(P ₉₃) - 4 713	7 987 229
	52 973	(P ₆) - 80 400	(P ₉₄) - 10 287	
	6 844 957	(P ₈) - 526 764	15 000	
		(P ₄₀) - 12 291		
		(P ₅₂) - 168 795		
		(P ₅₇) - 171 455		
		(P ₆₃) - 102 873		
		1 127 271		
SP Nr 3 w Choszczynie 410,4636 3,0708	3 793 294	(P ₅) - 25 876	(P ₉₄) - 5 732	5 991 551
	22 703	(P ₆) - 214 402		
	Σ 3 815 997	(P ₇) - 33 269		
		(P ₈) - 1 404 706		
		(P ₉) - 184 829		
		(P ₄₀) - 3 511		
		(P ₅₂) - 94 910		
		(P ₅₃) - 55 448		
		(P ₅₇) - 95 541		
		(P ₆₃) - 57 325		
		2 169 821		
SP w Zamęcinie 83,9352	775 686	(P ₁) - 310 274	(P ₆₅) - 30 496	1 980 044
		(P ₃) - 303 120	(P ₆₆) - 6 931	
		(P ₄) - 151 560	(P ₇₇) - 87 794	
		(P ₅) - 12 938	(P ₈₁) - 26 800	
		(P ₆) - 26 800	(P ₈₄) - 17 078	
		(P ₈) - 87 794	(P ₉₄) - 1 163	
		(P ₅₂) - 19 822	170 264	
		(P ₅₇) - 19 392		
		(P ₆₀) - 102 390		
		1 034 093		
SP w Sławęcinie 98,2656 1,0236	908 120	(P ₁) - 363 248	(P ₆₅) - 54 894	1 902 610
	7 567	(P ₃) - 358 569	(P ₆₆) - 12 476	
	915 688	(P ₅) - 12 938	(P ₈₄) - 20 737	
		(P ₅₂) - 18 621	(P ₉₄) - 1 376	
		(P ₅₇) - 22 939	89 484	
		(P ₆₀) - 121 120		
		897 437		
SP w Suliszewie 74,7228	690 549	(P ₁) - 276 219	(P ₆₅) - 30 496	1 970 705
		(P ₃) - 269 851	(P ₆₆) - 6 931	
		(P ₄) - 134 925	(P ₇₇) - 87 794	
		(P ₅) - 38 814	(P ₈₄) - 12 198	
		(P ₇) - 33 269	(P ₉₄) - 1 035	
		(P ₈) - 263 382	138 456	
		(P ₅₂) - 16 819		
		(P ₅₇) - 17 263		
		(P ₆₀) - 91 152		
		1 141 699		

SP w Korytowie	56,298 1,0236	520 277 7 594	(P ₁) - 208 110 (P ₃) - 207 009 (P ₄) - 103 504 (P ₅) - 25 876 (P ₅₂) - 12 614 (P ₅₇) - 13 243 (P ₆₀) - 69 925	(P ₆₅) - 24 397 (P ₆₆) - 5 544 (P ₈₄) - 8 539 (P ₉₄) - 794	1 207 405
		527 844		39 276	
			640 284		
suma					21 039 547
Przedszkole Nr 1 w Choszcznie	-	-		(P ₆₄) - 318 831 (P ₇₇) - 263 382 (P ₇₉) - 85 391 (P ₈₁) - 214 402 (P ₉₀) - 142 836	1 024 844
				1 024 844	
Przedszkole Nr 2	-	-		(P ₆₄) - 166 346 (P ₈₁) - 26 800 (P ₈₉) - 151 874	345 021
				345 021	
Przedszkole Nr 4	-	-		(P ₆₄) - 263 382 (P ₈₁) - 107 201 (P ₈₉) - 162 613	533 196
				533 196	
Przedszkole Nr 5				(P ₆₄) - 270 313 (P ₈₁) - 107 201 (P ₈₉) - 177 954 (P ₉₃) - 1 571	557 039
suma					2 460 102
Oxford				(P ₆₄) - 13 862 (P ₈₈) - 64 856	78 719
				78 719	
Ancymonek				(P ₆₄) - 117 828 (P ₇₇) - 965 735 (P ₇₉) - 333 802 (P ₈₁) - 268 003 (P ₈₉) - 168 749 1 854 119	1 854 119
Ogółem	13 570 724	7 010 608	7 010 608	4 851 156	25 432 488

Źródło: opracowanie własne na podstawie metryczki subwencji oświatowej na 2024 rok.

Część oświatowa subwencji ogólnej Gminy Choszczno na 202 rok wyniosła 25 432489 zł.

SO = SOA + SOB + SOC

SO – subwencja ogólna

SOA – zadania szkolne – kwota bazowa

SOB – zadania szkolne – kwota uzupełniająca

SOC – zadania pozaszkolne

Tabela 46 Wysokość subwencji oświatowej Gminy Choszczno na 202 r.

SO		
25 432 489		
SOA	SOB	SOC
13 570 724	7 010 608	4 851 156

Źródło: opracowanie własne na podstawie metryczki subwencji oświatowej Gminy Choszczno na 2024 rok.

Podstawą naliczenia subwencji oświatowej na daną jednostkę oświatową jest między innymi liczba uczniów. W roku szkolnym 2023/2024 stan uczniów na 30 września 2023 r. był podstawą do rozliczenia kwoty subwencji oświatowej na 2024r. Liczba uczniów według SIO (stan na 30 września 2023r.) w poszczególnych typach szkół wyniosła:

- szkoła podstawowa – 1 470,9132
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych i przedszkola (6 lat i więcej) – 189

Liczba uczniów wykazana w sprawozdaniu SIO (spis na 30 września 2023r.) jest zgodna z metryczką subwencji na 2024 rok (szczegóły w części dotyczącej liczby uczniów w szkołach).

W pozycji *razem* powyżej tabeli znajdują się również środki finansowe na uczniów dysfunkcyjnych (niepełnosprawnych) szkół podstawowych oraz przedszkoli.

Z ogólnej kwoty subwencji oświatowej na 2024 rok wynoszącej 25 432489 zł, na poszczególne typy szkół przypadają następujące kwoty:

- szkoła podstawowa, w tym oddziałami przedszkolnymi – 21 039547 zł
- przedszkola samorządowe – 2 460102 zł
- przedszkola prowadzone przez osoby, prawne, fizyczne inne niż j.s.t. – 1 932838 z l

Z ogólnej kwoty subwencji oświatowej na 2023 rok najwięcej przypada na szkoły podstawowe prowadzone przez samorząd.

Z kategorii szkół podstawowych, bez oddziału „0”, największa kwota subwencji została naliczona dla:

- Szkoły Podstawowej Nr 1 w Choszcznie 7 987229 zł
- Szkoły Podstawowej Nr 3 w Choszcznie 5 991551 zł

W kwotach naliczonej subwencji oświatowej na poszczególne placówki oświatowe prowadzone przez gminę oraz osoby prywatne, fizyczne inne niż jst, znajdują się środki finansowe na organizację specjalnych form nauki dla uczniów niepełnosprawnych wszystkich szczebli tj. szkół podstawowych, przedszkoli. Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2014 roku zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, wprowadzone zostały w dziale 801 rozdziały:

- 80149 – Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego
- 80150 – Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych,

Rozdziały te zostały wprowadzone w celu stworzenia możliwości ewidencji przez jst wydatków na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w ogólnodostępnych szkołach, przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego.

W subwencji oświatowej przewidziano wsparcie finansowe samorządów poprzez wagi dla uczniów z upośledzeniem umysłowym, niesłyszących, niewidzących, z autyzmem, niepełnosprawnością ruchową.

W tabeli poniżej przedstawiono liczbę uczniów niepełnosprawnych.

Tabela 47 Liczba uczniów niepełnosprawnych (szkoły podstawowe) w Gminie Choszczno w roku szkolnym 2023/2024, dla których została naliczona subwencja

Waga	Szkoła podstawowa	Kwota
(P ₅)	14	181 133
(P ₆)	12	321 604
(P ₇)	2	66 539
(P ₈)	26	2 282 647
Ogółem	54	2 851 923

Źródło: opracowanie własne na podstawie metryczki subwencji oświatowej Gminy Choszczno na 2024 rok.

Łączna liczba niepełnosprawnych (waga P₅-P₈) realizujących obowiązek szkolny w placówkach oświatowych w roku 2023/2024 wynosi 54. Poza subwencją oświatową naliczoną na uczniów niepełnosprawnych szkół podstawowych i gimnazjów, samorząd otrzymuje pieniądze na dzieci dysfunkcyjne w przedszkolach (oddziały „0” i inne). Fundusze na ten cel zapisane są w części SOC – zadania pozaszkolne. Gmina Choszczno otrzymała na ten cel 2 574 308,99 zł, (waga (P₇₇), (P₇₉), (P₈₁))

Samorząd ma obowiązek wydatkować środki otrzymane w subwencji na kształcenie specjalne.

Konsekwencje związane z niezrealizowaniem przez jst art. 32 ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej wynikają z samorządowych ustaw ustrojowych, które regulują zagadnienia związane naruszeniem m.in. ustaw przez organ jst (Ustawa z dnia 17 grudnia 2004r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych). Ustawa o finansowaniu zadań oświatowych obowiązująca od 2018r. uszczegóławia i doprecyzowuje wątpliwości interpretacyjne związane z wyodrębnieniem przez jednostki samorządu terytorialnego środków na zadania wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w wysokości, nie mniejszej niż wynikająca z podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na realizację zadań (art. 11 ust. 6 ustawy Prawo oświatowe). Wprowadzone rozwiązanie określa, że w przypadku szkół ogólnodostępnych, do wydatków na kształcenie specjalne zaliczają się wyłącznie wydatki na zadania, wynikające z realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego oraz orzeczeniach o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych (bez uwzględnienia wydatków finansowanych w ramach podstawowej kwoty subwencji naliczanej standardem finansowym). Takie podejście wyklucza zaliczanie do takich wydatków środków przeznaczonych na obsługę, administrację, itp.

Postulat wprowadzenia zmian w tym kierunku był zgłaszany przez dyrektorów szkół i samorządy w celu uproszczenia rozliczania środków wykazywanych w rozdziale 80150 i innych. Ważne jest, aby środki naliczane dodatkowo wagami nie były wykorzystywane na pokrycie kosztów związanych np. z obsługą administracyjną, kosztami mediów, itp., lecz aby w ramach tych środków były finansowane specjalne potrzeby uczniów niepełnosprawnych. W stosunku do poprzednio funkcjonującego rozwiązania pozostawiono możliwość **elastycznego sposobu wyodrębniania środków na kształcenie specjalne w ramach samorządu.**

Środki otrzymane na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki oraz metod pracy dla dzieci i młodzieży mają być przeznaczane na kształcenie specjalne **łącznie w ramach jednostki samorządu terytorialnego.** Oznacza to, że nie ma obowiązku odnosić środków otrzymanych w subwencji na ucznia do konkretnego ucznia niepełnosprawnego, podobnie nie ma obowiązku alokacji do konkretnej szkoły samorządowej.

Zespół opracowujący analizę finansowo-organizacyjną oświaty w Gminie Choszczno rekomenduje rozważenie przeniesienia w przyszłości do przedszkoli dzieci 6-letnich i starszych z oddziałów „0”.

W przypadku utworzenia przedszkola uległaby zwiększeniu kwota subwencji na dzieci 6-letnie i więcej, z wag (P_{65}) na (P_{64}). Kwota przypadająca na dziecko uczęszczające do przedszkola przeliczana jest wagą 0,75, natomiast do oddziału „0” przy szkołach podstawowych lub innych formach wychowania przedszkolnego wagą 0,66. W 2024 roku różnica w kwocie na jedno dziecko wynosi 831,73 zł rocznie. Kalkulacja:

Stan obecny:

- liczba dzieci 6-letnich w oddziałach „0” waga (P_{65}) – 23
- wartość subwencji – 23 dzieci x 6.099,38 zł/dziecko/rok = 140 285,7 zł

Stan w przypadku przeniesienia:

- liczba dzieci w przedszkolu, waga (P_{64}) – 23
- wartość subwencji – 23 dzieci x 6931,11 zł/dziecko/rok = 159 415,5 zł

Różnica: 159 415,5 – 140 285,7 = 19 129,8 zł

Wydatki placówek a subwencja oświatowa. Średni koszt utrzymania jednego ucznia w szkołach.

Przedmiotem analizy jest uzyskanie odpowiedzi na pytanie, czy otrzymywana subwencja oświatowa na 2024r. pokrywa wszystkie **wydatki subwencionowane** placówek prowadzonych przez Gminę Choszczno.

Wydatkami subwencionowanymi są wszystkie wydatki bieżące działu 801 w rozdziałach:

– 80101	– Szkoła podstawowa
– 80107	– Świetlice szkolne
– 80146	– Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli
– 80149, 80150	– Specjalna organizacja nauki – uczniowie/dzieci Niepełnosprawne
– 80153	– Bezpłatny dostęp do podręczników
– 80195	– Pozostała działalność.

Rozporządzenie Ministra Finansów (Dz. U. z 2021r. poz. 1382) zmienia klasyfikację budżetową, przemieniono świetlice szkolne z działu 854 (rozd. 85401) do działu 801 (rozd. 80107).

Wydatki subwencionowane powinny być (maksymalnie) pokryte otrzymywaną subwencją oświatową.

Wydatki placówek oświatowych ze względu na źródło finansowania dzielą się na:

- **subwencionowane**, które powinny być pokryte subwencją oświatową, to wydatki działu 801 rozdziałów: 80101, 80110, 80146, 80149, 80150, 80152, 80153, 801 95, oraz działu 854 rozdziałów: 85415, 85416, 85495 itp., wydatków majątkowych,
- **niesubwencionowane**, pokrywane z dochodów własnych samorządu i dotacji. To wydatki działu 801 rozdziałów 80103, 80104, 80106, 80113, 80148.

W kolejnych tabelach zestawiono wysokość wydatków subwencionowanych działu 801 w latach 2022-2024 plan I kw. poszczególnych placówek oświatowych.

Tabela 48 Wydatki subwencionowane działu 801 SP Nr 1 w Choszczynie w latach 2022-2024 plan

Rok	Rozdz. 80101	Rozdz. 80107	Rozdz. 80146	Rozdz. 80150	Rozdz. 80153	Rozdz. 80195	Razem
2022	9296760	234592	48177	116518	73127	154070	9923244
2023	9666025	155730	3 628	150129	98071	126848	10230431
2024 (plan) I kw.	11712882	340650	47320	601900	-	154350	12857102

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb-28S szkół za lata 2022 i 2023r. (Rb-28S) oraz planu na 2024r. I kwartał

Tabela 49 Wydatki subwencionowane działu 801 SP Nr 3 w Choszczynie w latach 2022-2024 plan

Rok	Rozdz. 80101	Rozdz. 80107	Rozdz. 80146	Rozdz. 80150	Rozdz. 80153	Rozdz. 80195	Razem
2022	6 610 967	207 717	45 752	766923	37932	73708	7742999
2023	5 002 828	244 003	18 961	841991	55938	117315	6281036
2024 (plan)I kw.	6 642 232	264 290	35 150	1309900	-	78270	8329842

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb-28S szkół za lata 2022 i 2023r. (Rb-28S) oraz planu na 2024r. I kwartał

Tabela 50 Wydatki subwencionowane działu 801 SP w Zamęcie w latach 2022-2024 plan

Rok	Rozdz. 80101	Rozdz. 80146	Rozdz. 80149	Rozdz. 80150	Rozdz. 80153	Rozdz. 80195	Razem
2022	1 798 293	6 308	5 266	72 976	6 788	16155	1905786
2023	1 895 097	13 246	7 969	97 755	10 932	14071	2039070
2024 (plan) I kw.	2 452 600	11 400	43 200	16300	-	13050	2683250

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb-28S szkół za lata 2022 i 2023r. (Rb-28S) oraz planu na 2024r. I kwartał

Tabela 51 Wydatki subwencionowane działu 801 SP w Sławęcinie w latach 2022-2024 plan

Rok	Rozdz. 80101	Rozdz.80146	Rozdz.80150	Rozdz.80153	Rozdz.80195	Razem
2022	1 887949	5 227	26 464	9 2727	26235	1955147
2023	2 088646	4 489	8 897	13 777	19784	2135593
2024 (plan)I kw.	2 544540	11 500	30 800	-	28270	2615110

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb-28S szkół za lata 2022 i 2023r. (Rb-28S) oraz planu na 2024r. I kwartał

Tabela 52 Wydatki subwencionowane działu 801 SP w Suliszewie w latach 2022-2024 plan

Rok	Rozdz.80101	Rozdz.80146	Rozdz.80149	Rozdz.80150	Rozdz.80153	Rozdz.80195	Razem
2022	1 703860	7 824	13 314	162 648	9 685	46 010	1943341
2023	1 814346	21 108	419	59 171	12 726	21 579	1929349
2024 (plan)I kw.	2 334800	11 000	37 400	209 900	-	21 740	2614840

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb-28S szkół za lata 2022 i 2023r. (Rb-28S) oraz planu na 2024r. I kwartał

Tabela 53 Wydatki subwencionowane działu 801 SP w Korytowie w latach 2022-2024 plan

Rok	Rozdz.80101	Rozdz.80146	Rozdz.80149	Rozdz.80150	Rozdz.80153	Rozdz.80195	Razem
2022	1 731447	4 325	12 539	9 411	6 039	19 949	1783710
2023	1 864767	3 514	8 314	8 675	8 837	64 653	1958760
2024 (plan)I kw.	2 351818	10 600	-	44 650	-	13 050	2420118

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb-28S szkół za lata 2022 i 2023r. (Rb-28S) oraz planu na 2024r. I kwartał

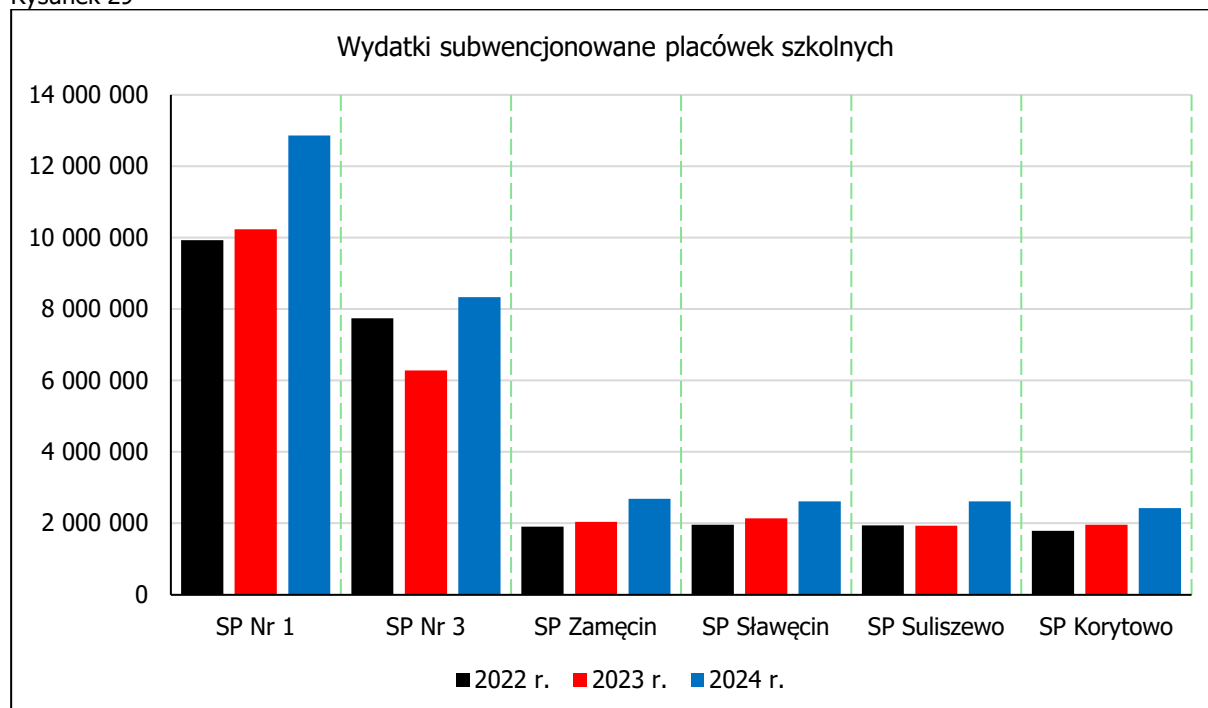
W kolejnej tabeli i na wykresie zestawiono łączne wydatki wszystkich placówek oświatowych prowadzonych przez Gm. Choszczno w latach 2022-2024r. plan I kw.

Tabela 54 Wydatki subwencionowane działu 801 placówek oświatowych w latach 2022-2024 I kw.

Rok	SP Nr 1	SP Nr 3	SP Zamecin	SP Sławęcin	SP Suliszewo	SP Korytowo	razem
2022	9923244	7742999	1905786	1955147	1943341	1783710	25254227
2023	10230431	6281036	2039070	2135593	1929349	1958760	24574239
2024	12857102	8329842	2683250	2615110	2614840	2420118	31520262
[%]*	25,65%	32,61%	31,59%	22,45%	35,52%	23,55%	28,26%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gm. Choszczno za lata 2022 i 2023 oraz planu na 2024. *przyrost wydatków rok 2024 plan I kw. versus wykonanie 2023.

Rysunek 29

W latach 2022-2023 oraz planie na 2024 r. we wszystkich szkołach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Choszczno wydatki subwencionowane działu 801 sukcesywnie rosną. Największy przyrost wydatków (rok 2024 plan I kw. do 2023 wyk.) występuje w SP Suliszewie 35,52%,. **Ogółem przyrost wydatków subwencionowanych wynosi ponad 28%.**

W dalszej kolejności poddano analizie wydatki subwencionowane działu 854 – edukacyjna opieka wychowawcza. Wydatkami subwencionowanymi tego działu są:

- rozdz. 85415
- rozdz. 85495

Suma wydatków działu 854 wg Rb-28S Gminy wniosła:

- w 2022 r. – 279 017 zł
- w 2023 r. – 283 786 zł
- w 2024 r. plan – 0

W ramach wydatków działu 854 finansowane były:

- rozdz. 85415 – Pomoc materialne dla uczniów
- rozdz. 85495 – Pozostała działalność

W Gm. Choszczno wydatki dz. 854 nie są księgowane w wydatkach poszczególnych szkół. **Część środków wykazana jest w Rb-28S BOSS.** Na ogólną kwotę wykazaną w Rb-28S gminy w 2022-279017 zł, w Rb-28S rozdz. 85415 – BOSS wykazano kwotę 10486 zł, podobnie jest w 2023 na 283786 zł wykazano kwotę 12050 zł. Brak jest informacji w jaki sposób wydatkowano pozostałe kwoty.

Oprócz przeanalizowanych wydatków subwencionowanych dz. 801 oraz dz. 854 organ prowadzący ponosi również wydatki, które nie są pokrywane z subwencji. Wydatkami niesubwencionowanymi działu 801 są:

- rozdz. 80103 – oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych
- rozdz. 80104 – przedszkola
- rozdz. 80106 – inne formy wychowania przedszkolnego
- rozdz. 80113 – dowożenie uczniów
- rozdz. 80148 – stołówki szkolne.

W Gminie Choszczno wydatki rozdziału 80103 i 80104 księgowane są na poszczególne placówki. **Pozostałe wydatki, tj. rozdział 80113 księgowany jest wspólnie na poziomie BOSS-u. Nie wyodrębniono wydatków rozdziału 80148 – stołówki.**

Zespół ekspertów zwraca natomiast uwagę, że w wykazie pracowników niepedagogicznych przedszkoli wykazane są powiązane stanowiska:

- intendent – łącznie 3,76 etatu
- kucharka/pomoc kuchenna – łącznie 14,62 etaty świadczące o funkcjonujących stołówkach.

Nieznana jest przyczyna braku ujęcia księgowania wydatków związanych z prowadzeniem stołówek w rozdz. 80148. Podobny problem występuje z prowadzeniem cateringu w szkołach podstawowych.

Podstawa prawna:

art. 106 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.), załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (t.j. Dz.U. z 2022r. poz. 513).

Paragraf 14 ust. 1 pkt. 17 załącznika nr 8 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2020r. poz. 2396 ze zm.).

Wydatki niesubwencionowane rozdziału 80103 przedstawione zostały w kolejnych tabelach. Tabela 55 Wydatki niesubwencionowane działu 801 oddziały przedszkolne w SP w Zamęcinie w latach 2022-2024 plan

Rok	Rozdz. 80103	Rozdz. 80104	Rozdz. 80106	Rozdz. 80113	Rozdz. 80148	Razem
2022	220 046	–	–	–	–	220 046
2023	215 247					215 247
2024 plan	253 630					253 630

Źródło: opracowanie własne na podstawie wykonania budżetu za lata 2022 i 2023r. oraz planu na 2024r.

Tabela 56 Wydatki niesubwencionowane działu 801 Oddział Przedszkolny SP w Sławęcinie w latach 2022-2024 plan

Rok	Rozdz. 80103	Rozdz. 80104	Rozdz. 80106	Rozdz. 80113	Rozdz. 80148	Razem
2022	214 065	–	–	–	–	214 065
2023	242 833					242 833
2024 plan	329 790					329 790

Źródło: opracowanie własne na podstawie wykonania budżetu, sprawozdania RB 28S za lata 2022 i 2023r. oraz planu na 2024r.

Tabela 57 Wydatki niesubwencionowane działu 801 Oddział Przedszkolny SP w Suliszewie w latach 2022-2024 plan

Rok	Rozdz. 80103	Rozdz. 80104	Rozdz. 80106	Rozdz. 80113	Rozdz. 80148	Razem
2022	181 992	–	–	–	–	181 992
2023	239 613	–	–	–	–	239 613
2024 plan	228 020	–	–	–	–	228 020

Źródło: opracowanie własne na podstawie wykonania budżetu za lata 2022 i 2023r. oraz planu na 2024r.

Tabela 58 Wydatki niesubwencionowane działu 801 Oddział Przedszkolny SP w Korytowie w latach 2022-2024 plan (w zł).

Rok	Rozdz. 80103	Rozdz. 80104	Rozdz. 80106	SUMA
2022	198 846	–	–	198 846
2023	246 400	–	–	246 400
2024 plan	331 490	–	–	331 490

Źródło: opracowanie własne na podstawie wykonania budżetu za lata 2022 i 2023r. oraz planu na 2024r.

Przedszkola

Tabela 59 Wydatki niesubwencionowane działu 801 Przedszkola Nr 1 w Choszczynie w latach 2022-2024.

Rok	Rozdz. 80104	Rozdz. 80146	Rozdz. 80149	Rozdz. 80195	Razem
2022	2 851 163	13 499	318 916	19 453	3 203 031
2023	3 333 946	12 714	449 006	21 971	3 817 637
2024 plan	3 737 497	14 900	755 200	28 270	4 535 867

Źródło: opracowanie własne na podstawie wykonania budżetu za lata 2022 i 2023r. oraz planu na 2024r.

Tabela 60 Wydatki niesubwencionowane działu 801 Przedszkole Nr 2 w Choszczynie w latach 2022-2024

Rok	Rozdz. 80104	Rozdz. 80146	Rozdz. 80149	Rozdz. 80195	Razem
2022	2 074 487	13 575	14 607	6 909	2 109 578
2023	2 135 515	4 750	10 237	6 909	2 157 411
2024 plan	2 282 970	6 600	22 500	10 870	2 322 940

Źródło: opracowanie własne na podstawie wykonania budżetu za lata 2022 i 2023r. oraz planu na 2024r.

Tabela 61 Wydatki niesubwencionowane działu 801 Przedszkole Nr 4 w Choszczynie w latach 2022-2024

Rok	Rozdz. 80104	Rozdz. 80146	Rozdz. 80149	Rozdz. 80195	Razem
2022	1 842 476	5 496	15 863	21 231	1 885 066
2023	2 238 833	1 240	33 795	23 005	2 296 873
2024 plan	2 650 282	8 050	98 950	26 090	2 783 372

Źródło: opracowanie własne na podstawie wykonania budżetu za lata 2022 i 2023r. oraz planu na 2024r.

Tabela 62 Wydatki niesubwencionowane działu 801 Przedszkole Nr 5 w Choszczynie w latach 2022-2024

Rok	Rozdz. 80104	Rozdz. 80146	Rozdz. 80149	Rozdz. 80195	Razem
2022	2 100 632	5 823	17 673	7 398	2 131 526
2023	2 074 653	660	41 136	8 601	2 125 050
2024 plan	2 514 700	7 800	101 650	10 870	2 635 020

Źródło: opracowanie własne na podstawie wykonania budżetu za lata 2022 i 2023r. oraz planu na 2024r.

W uchwale Nr VIII/59/2019 z dn. 28 maja 2019 roku Rada Miejska w Choszczynie ustaliła plan sieci publicznych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i punktów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez gm. Choszczyno. **Punkty przedszkolne funkcjonują w SP w Korytowie, Sławęcinie, Suliszewie, Zamęcie.** W sprawozdaniach budżetowych Rb-28S gminy szkół nie wyodrębniono wydatków rozdz. 80106 – inne formy wychowania przedszkolnego.

W szkołach podstawowych Gm. Choszczyno wybrane zajęcia dydaktyczno-wychowawcze finansowane są z środków rozdz. 85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi. Pomoc w zakresie dożywiania finansowana jest z dz. 852 – opieka społeczna rozdz. 85230.

Tabela 63 Wydatki rozdz. 85154 placówek oświatowych w latach 2022-2024 plan po zm. I kwartał

	2022	2023	2024 plan po zm. I kw.
SP Nr 1 Choszczyno	–	964	1 500
SP Nr 3 Choszczyno	–	–	1 500
SP w Zamęcie	670	1 000	1 000
SP w Sławęcinie	750	549	1 000
SP w Suliszewie	–	995	1 000
SP w Korytowie	730	1 000	1 000

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o sprawozdanie Rb-28S szkół podstawowych w latach 2022-2024 plan po zm. I kw.

Tabela 64 Wydatki rozdziału 85230

Klasyfikacja budżetowa - rozdz.	852 30
SP Nr 1 w Choszczynie	205 400
SP Nr 3 w Choszczynie	170 200
SP w Zamęcie	–
SP w Sławęcinie	69 000
SP w Suliszewie	10 000
SP w Korytowie	56 000

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o sprawozdanie Rb-28S szkół podstawowych w latach 2022-2024 plan po zm. I kw.

Przy szkołach podstawowych (SP Zamęcie, Sławęcino, Suliszewo, Korytowo) funkcjonują oddziały przedszkolne („0”). Na pokrycie ich wydatków (rozdz. 80103) samorząd w analizowanych latach wydatkował następujące środki:

- w 2022 r. – 814949 zł
- w 2023 r. – 944093 zł
- w 2024 r. (plan) I kw. – 1 14930 zł

Wydatki ogółem na utrzymanie oddziałów przedszkolnych przy szkołach rosną.

Rosną również wydatki rozdz. 80104. Wychowanie przedszkolne jest zadaniem własnym jst, finansowane jest z kilku źródeł:

- dochodów własnych jst
- wpłat rodziców (opłata za korzystanie i wyżywienie)
- subwencji (dzieci 6 letnie i starsze)
- dotacji z budżetu państwa (dzieci 3-5 letnie)
- programów UE i krajowych
- darowizn itp.

Prowadzenie przedszkoli, oddziałów przedszkolnych (tzw. „0”) w szkołach podstawowych oraz innych formach wychowania przedszkolnego należy do zadań własnych samorządu terytorialnego. Środki finansowe przeznaczone na funkcjonowanie wychowania przedszkolnego pochodzą z różnych źródeł. Podstawową częścią są fundusze samorządu, część pochodzi z dotacji oraz subwencji z budżetu państwa. Kwestie dotacji normuje ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych oraz Rozporządzenie MEN z dnia 14 grudnia 2017r. w sprawie udzielenia jst dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego (Dz. U. z 2017r. poz. 2425 oraz Dz. U. z 2022r., poz. 2806).

Zgodnie z zapisami art. 53 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego uczniów, objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat, jednostka samorządu terytorialnego otrzymuje dotację celową z budżetu państwa, która może być wykorzystana wyłącznie na finansowanie wydatków bieżących, związanych z realizacją tych zadań. Wysokość dotacji dla danej jednostki samorządu

terytorialnego jest obliczana jako iloczyn kwoty rocznej (w roku 2023 była to kwota 1607 zł, w 2024 – 1506) art. 109 ust. 1 pkt. 2 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych oraz liczby uczniów, którzy w roku bazowym (roku poprzedzającym rok budżetowy) kończą 5 lat lub mniej, w placówkach wychowania przedszkolnego:

- prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego,
- dla których jednostka samorządu terytorialnego jest organem rejestrującym, ustalonej na podstawie danych systemu informacji oświatowej według stanu na 30 września roku bazowego.

Subwencją oświatową objęte są dzieci 6-cio letnie i starsze w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych formach wychowania przedszkolnego. W metryczce oświatowej na 202 rok dzieci przedszkolne zostały wykazane w części SOC – zadania pozaszkolne waga (P₆₄), (P₆₅), (P₆₆). Subwencją objęte są również dzieci niepełnosprawne.

Podsumowanie wydatków subwencjonowanych i niesubwencjonowanych, w tym inwestycyjnych, w latach 2022-2024 (plan)

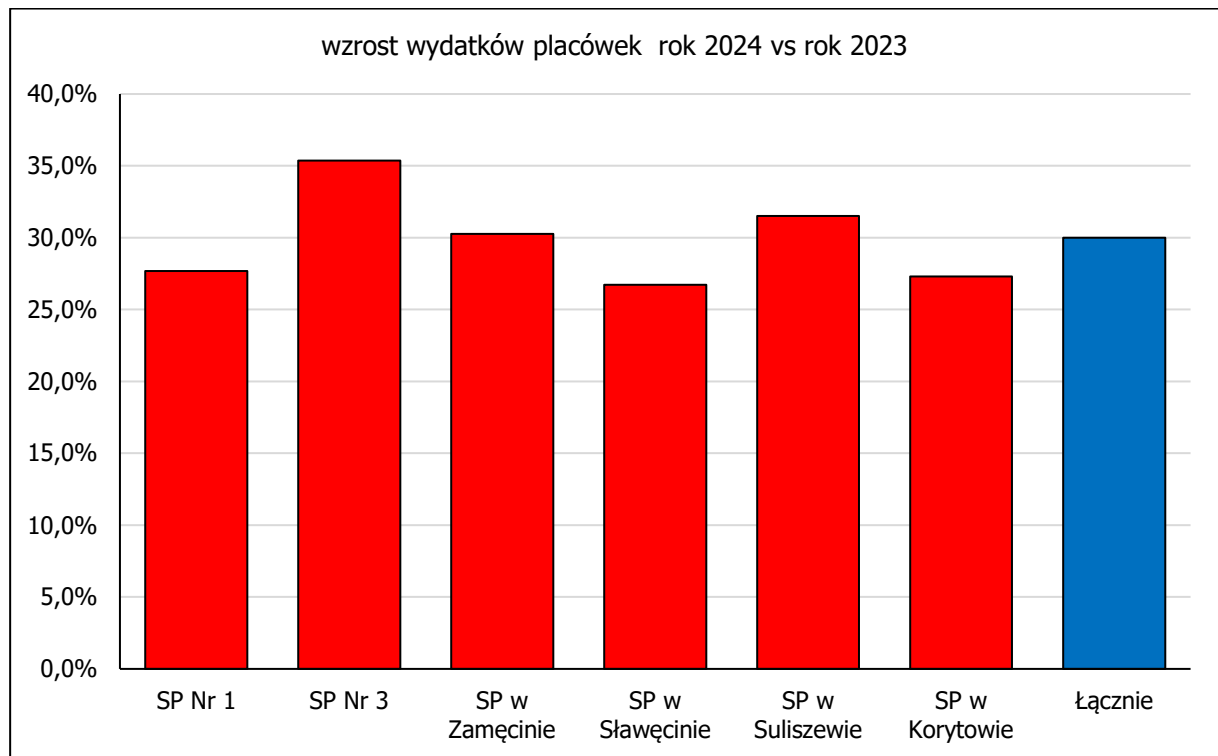
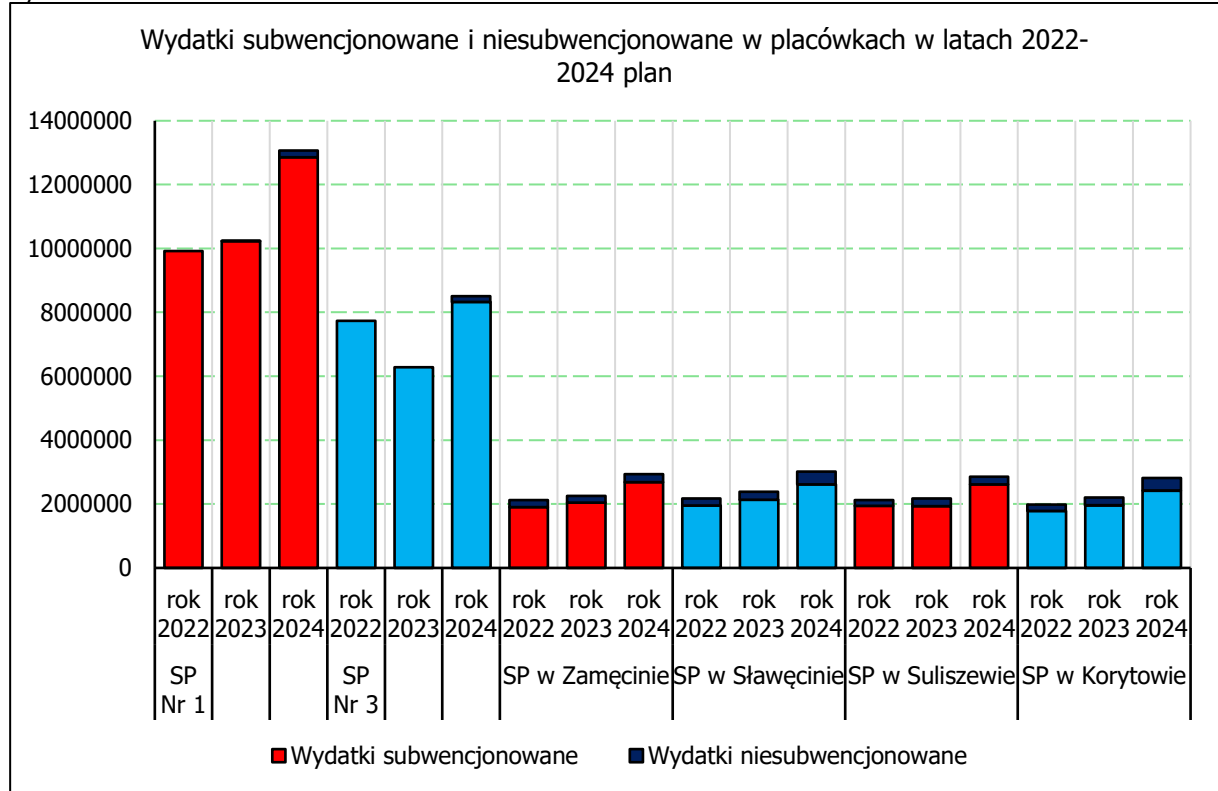
Tabela 65 Wydatki subwencjonowane i niesubwencjonowane szkół prowadzonych przez Gm. Choszczno w latach 2022-2024 plan .

Nazwa	Rok	Wydatki subwencjonowane			Wydatki niesubwencjonowane				Ogółem (1)+(2) Przyrost 2024/23
		Dz.801	Dz.854	Razem (1)	Dz.801	Inwest.	Dz.85154	Razem (2)	
SP Nr 1 w Choszczynie	2022	9 923 244	–	9 923 244	–	–	–	–	9 923 244
	2023	10 230 431	–	10 230 431	–	–	964	964	10 231 395
	2024 (plan)	12 857 102	–	12 857 102	–	–	1 500 205 400*	206 900	13 064 002 27,68%
SP Nr 3 w Choszczynie	2022	7 742 999	–	7 742 999	–	–	–	–	7 742 999
	2023	6 281 036	–	6 281 036	–	–	–	–	6 281 036
	2024 (plan)	8 329 842	–	8 329 842	–	–	1 500 170 200	171 700	8 501 542 35,35%
SP w Zamęciecinie	2022	1 905 786	–	1 905 786	220 046	–	700	220 746	2 126 532
	2023	2 039 070	–	2 039 070	215 247	–	1000	216 247	2 255 317
	2024 (plan)	2 683 250	–	2 683 250	253 630	–	1000	254 630	2 937 880 30,26%
SP w Stawęciecinie	2022	1 955 147	–	1 955 147	214 065	–	750	214 815	2 169 962
	2023	2 135 593	–	2 135 593	242 833	–	549	243 382	2 378 975
	2024 (plan)	2 615 110	–	2 615 110	329 790	–	1000 69 000*	399 790	3 014 900 26,73%
SP w Suliszewie	2022	1 943 341	–	1 943 341	181 992	–	–	181 992	2 125 333
	2023	1 929 349	–	1 929 349	239 613	–	995	240 608	2 169 957
	2024 (plan)	2 614 840	–	2 614 840	228 020	–	1 000 10 000*	239 020	2 853 860 31,51%
SP w Korytowie	2022	1 783 710	–	1 783 710	198 846	–	730	199 576	1 983 286
	2023	1 958 760	–	1 958 760	246 400	–	1000	247 400	2 206 160
	2024 (plan)	2 420 118	–	2 420 118	331 490	–	1000 56 000*	388 490	2 808 608 27,3%
SUMA	2022			25 254 227	814 949		2 180	817 129	26 071 356
	2023			24 574 239	944 093		4 508	948 601	25 522 840
	2024 (plan) Przyrost plan 2024/2023			3 152 262 28,26%	1 142 930		517 600	1 660 530 75,05%	33 180 792 30,00%

* rozdz. 85230

W analizowanych latach rosła wydatki ogółem szkół podstawowych. W 2024 plan po zm. I kw. przyrost wydatków w stosunku do wykonania 2023 roku wynoszą 30%, przy czym wydatki subwencjonowane rosła o **28,26%**, natomiast wzrost wydatków niesubwencjonowanych wynosi **75%**.

Rysunek 30

Największy przyrost wydatków ogółem w 2023-2024 r. – plan nastąpił w SP Nr 3. Łącznie we wszystkich placówkach wydatki wzrosły o 30 %.

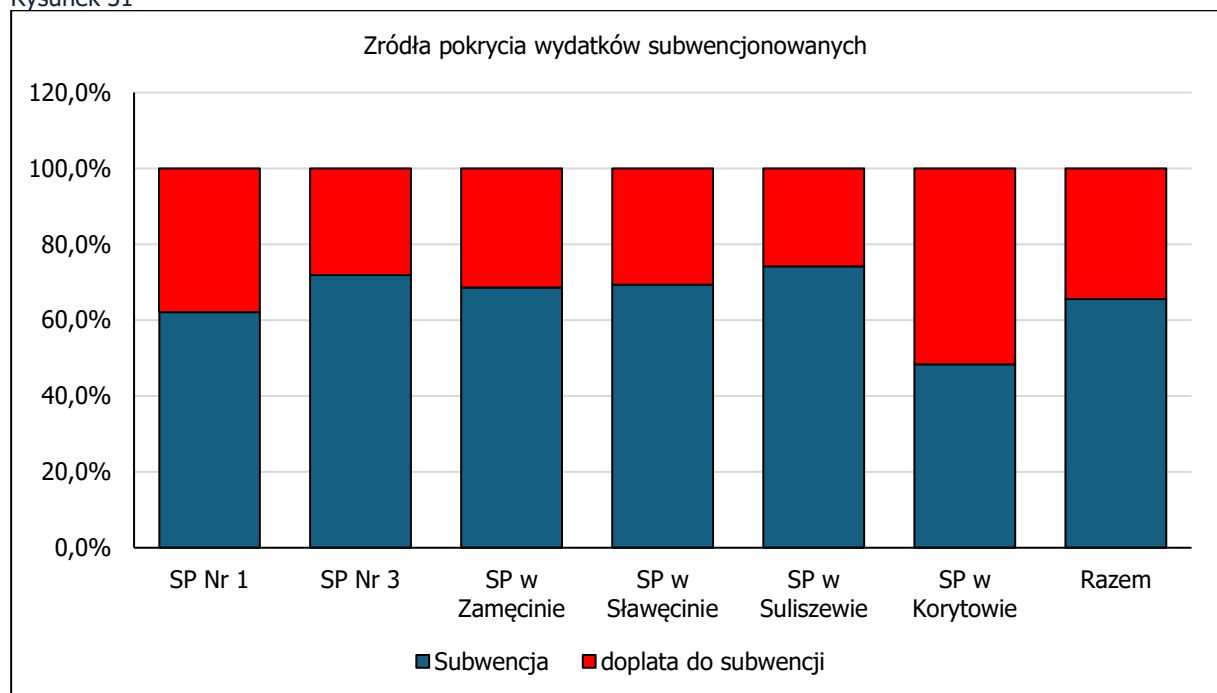
Porównanie wydatków subwencjonowanych na 2024 r. z naliczoną subwencją oświatową.

Tabela 66 Wydatki subwencjonowane szkół planowane w 2024r. i naliczona dla nich subwencja oświatowa.

Nazwa placówki	Subwencja*	Wydatki subwencjonowane	Różnica
SP Nr 1	7 987 229	12 857 102	4 869 873
%	62,12%		37,87%
SP Nr 3	5 991 552	8 329 842	2 338 290
%	71,92%		28,07%
SP w Zamecinie	1 810 944	2 640 050	829 106
%	68,59%		31,40%
SP w Sławęcinie	1 814 502	2 615 110	800 608
%	69,38		30,61%
SP w Suliszewie	1 833 285	2 577 440	744 155
%	74,13 %		28,87%
SP w Korytowiu	1 168 924	2 420 118	1 251 194
%	48,3%		51,69%!!
Razem	20 606 436	31 439 662	10 883 226
%	65,54%		34,61%

* bez subwencji na dzieci 6 lat i więcej (SOC – wych. przedszkolne); ** bez wydatków rozdz. 801 03, 801 04, inwestycji oraz rozdz. 801 49; Źródło: opracowanie własne na podstawie planu szkół na 2024r. oraz metryczki subwencji oświatowej Gminy Choszczno na 2024 r.

Rysunek 31

Planowane wydatki subwencjonowane szkół podstawowych na 2024 r. I kw. tylko w 65,54% pokryte mogą być przez subwencję oświatową. Samorząd do nich musi dopłacić kwotę prawie 11 mln zł. Procentowo najwięcej dofinansowana jest SP w Korytowiu, blisko 52%; subwencja nie pokrywa nawet połowy planowanych wydatków subwencjonowanych. Najmniej samorząd dopłaca do SP Nr 3 – 28,07% oraz SP w Suliszewie.

W żadnej ze szkół prowadzonych przez Gminę Choszczno planowane wydatki subwencjonowane na 2024r. nie zostaną pokryte otrzymaną subwencją. Różnica w wysokości wydatków i subwencji pokrywana jest z dochodów własnych Gminy Choszczno.

Należy podkreślić, że w powyższej analizie ujęto tylko wydatki subwencjonowane księgowane (przyporządkowane) danej szkole.

Wydatki ogółem (subwencjonowane, niesubwencjonowane) szkół w planie na 2024 oraz źródła ich pokrycia

Tabela 67 Wydatki ogółem (subwencjonowane i niesubwencjonowane) szkół plan na 2024r. oraz źródła ich pokrycia (subwencja, dochody własne, dotacje, fundusze samorządu).

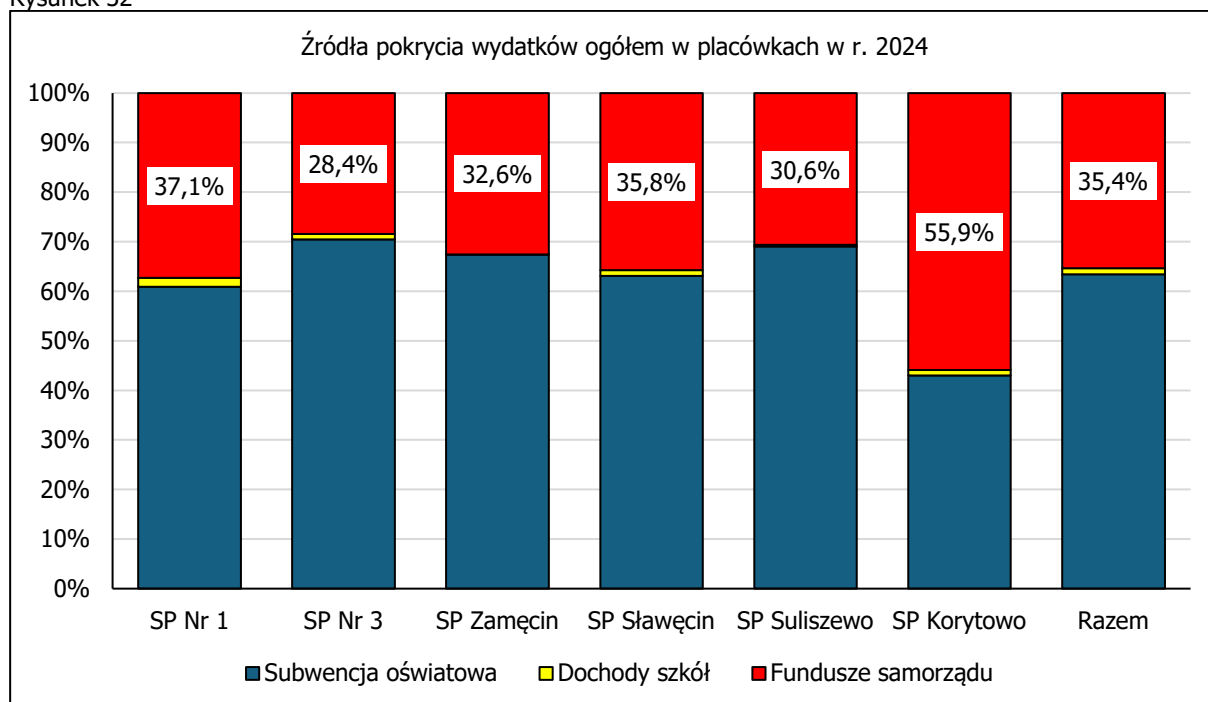
	SP Nr 1	SP Nr 3	SP Zamęcin	SP Sławęcín	SP Suliszewo	SP Korytowo	Razem
Wydatki ogółem	13064002	8501542	2937880	3014900	2853860	2 808 608	33180792
Subwencja oświatowa	7897229	5991552	1980044	1 902610	1970706	1207406	21039547
%	61,13	70,47	67,39	63,10	69,05	42,98	63,4
Dochody szkół**	235628	93278	588	33868	8588	30618	402568
%	1,80	1,09	0,02	1,12	0,3	1,09	1,21
Fundusze samorządu	4841145	2 416712	957248	1078422	874566	1570584	11738677
% udział funduszy jst	37,05%	28,42%	32,58	35,76	30,64	55,92	35,37

** wg planu dochodów szkół – Rb-27S I kw. 2024r., * wg Rb-28S (I kw. 2024) szkół, Źródło: Obliczenia własne w oparciu o dane UM Choszczno – sprawozdania Rb-27S, Rb-28S I kw. 2024 szkół, metryczka subwencji oświatowej na 2024r.

Planowane w I kw. 2024r. wydatki ogółem (subwencjonowane i niesubwencjonowane) szkół wynoszą 33 180792 zł. Naliczona subwencja oświatowa na poszczególne szkoły wynosząca 21 039547 zł pokrywa wydatki ogółem w 63,4%. Dochody szkół wynoszą 402568 zł i pokrywają zaledwie 1,21%.

Główna część tj. 11 738677 zł – 35,37% całości to fundusze samorządu.

Rysunek 32

Podkreślić należy, że dochody szkół podstawowych w rozdz. 80101 (wg Rb-27S I kw. – gminy) wynoszą 781368 zł, natomiast wykazane w Rb-27S (I kw. 2024r.) szkół to kwota 402568 zł. Różnica - prawie 380 tys. zł – pozostaje w budżecie gminy.

Powyższa analiza nie uwzględnia wydatków inwestycyjnych (brak w ewidencji Rb-28S I kw. 2024 – szkół).

Samorząd najwięcej procentowo do wydatków ogółem dopłaca do SP w Korytowie - prawie 56%. Powyższa analiza nie uwzględnia wydatków:

1 – rozdz. 80153 – bezpłatne podręczniki

2 – rozdz. 80113 – dowożenie uczniów

3 – dz. 854 – edukacyjna opieka wychowawcza (pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym)

4 – funkcjonowania Biura Obsługi Szkół Samorządowych (BOSS).

Wydatki z poz. 2, 3, 4 wykazywane są w wydatkach BOSS. Taki sposób księgowania, nie naruszający jednak przepisów ustawy o rachunkowości, nie pozwala jednak na precyzyjne określenie faktycznych kosztów funkcjonowania szkół, a co za tym idzie, jednostkowych kosztów utrzymania uczniów w danej szkole.

Przedszkola

Tabela 68 Wydatki ogółem przedszkoli prowadzonych przez Gminę Choszczno w 2024 plan po zm. I kw. oraz źródła pokrycia.

	Przedszkole Nr 1	Przedszkole Nr 2	Przedszkole Nr 4	Przedszkole Nr 5
Wydatki ogółem	4 535 867	2 322 940	2 783 372	2 635 020
Subwencja	1 024 844	345 022	533 197	557 040
W %	22,59%	14,85%	19,15%	21,13
Dochody placówki	1 030	500	700	480
W %	0,02	0,02%	0,02	0,01
Fundusz Gminy	3 509 993	1 977 418	2 249 475	2 077 500
W %	77,38%	85,12%	80,81%	78,84%

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o sprawozdanie Rb-28S przedszkoli w 2024r. plan po zm. I kw. Kwota planowanych na 2024r. wydatków na przedszkola sięga 12 270199 zł. Subwencja oświatowa naliczona na poszczególne placówki wynosząca ogółem 2 460103 i pokrywa 20,04% wszystkich wydatków. Najwięcej procentowo funduszy samorządowych trafia do Przedszkola Nr 2 – 85,12%.

Tabela 69 Ogólne wydatki rozdz. 80104 oraz źródła ich pokrycia plan po zm. I 2024r.

Rozdział	Wydatki ogółem	Subwencja	Dochody	Fundusze gminy
80104	15 878 677	4 392 942	2 046 647	9 439 088
W %	100 %	27,66%	12,88%	59,44%

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o Rb-27S, Rb-28S gminy Choszczno na 2024r. plan po zm. I kw.

Wydatki rozdz. 80104 w analizowanym okresie rosną. Plan na 2024 (po zm. I kw.) zakłada wydatki rzędu 15,87 mln zł i które są wyższe niż w 2023 o ponad 3 mln zł.

Planowane wydatki w prawie 28% pokrywa subwencja oświatowa (część SOC), blisko 13% – to dochody rozdz. 80104, pozostałe 60% to fundusze samorządu. W ogólnej kwocie wydatków rozdz. 80104 znajdują się fundusze na dotacje dla dwóch niepublicznych przedszkoli funkcjonujących na terenie gminy Choszczno.

Kwota dotacji to zgodnie z ustawą o finansowaniu zadań oświatowych jest równa 75% podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli z tym, że na dziecko niepełnosprawne w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na takiego ucznia w części oświatowej subwencji ogólnej dla gminy. Przez podstawową kwotę dotacji dla przedszkoli należy rozumieć kwotę wydatków bieżących zaplanowanych na rok budżetowy na prowadzenie przez gminę przedszkoli.

Wynika z tego ważny wniosek: **jeśli następuje wzrost wydatków bieżących na prowadzenie przedszkoli samorządowych, to tym samym automatycznie wzrasta obciążenie gminy wyższą kwotą dotacji dla przedszkoli niepublicznych.** Oczywiście nie leży to całkowicie w interesie gminy.

Wydatki ogółem subwencionowane i niesubwencionowane

Tabela 70 Wydatki subwencionowane ogółem działu 801 i 854 Gminy Choszczno a naliczona subwencja oświatowa w latach 2022-2024 plan.

Dział	Źródło	Rozdział	Nazwa wydatku	2022 r.	2023 r.	2024 r.
801	Subwencja	80101	Szkoły podstawowe	21 294 171	22 331 709	27 543 871
		80107	Świetlice szkolne	442 309	399 733	604 940
		80146	Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	156 007	114 310	164 320

		80149	Specjalna organizacja nauki	398 179	550 876	1 058 900
		80150	Specjalna organizacja nauki	1 154 940	1 166 618	2 360 150
		80153	Podręczniki	142 843	200 280	–
		80195	Pozostała działalność	450 717	491 400	2 039 865
		Suma wydatków dz. 801		24 039 166	25 254 926	33 772 046
854	Subwencja	85415	Pomoc materialna dla uczniów	256 933	267 606	–
		85495	Pozostała działalność	22 084	16 180	–
		Suma wydatków dz. 854		279 017	283 786	–
		Ogółem suma dz. 801, 854		24 318183	25 538712	33 772046
		Kwota subwencji oświatowej		17 157554	19 125523	25 432489
				70,55%	74,88%	75,30%
		Różnica		7 160 629	6 413 189	8 339 557
				29,44%	25,11%	24,69%

W latach 2022-2024 (plan) **procentowy udział** subwencji oświatowej w pokryciu wydatków subwencionowanych działu 801 i 854 lekko rośnie. W 2022 subwencja pokrywała 70,55% wydatków subwencionowanych, w 2023 było to 74,8% plan na 2024r. zakłada, że będzie to 75,3%. **Rośnie udział środków własnych gminy w pokryciu wydatków subwencionowanych.** W 2022 roku udział samorządu wynosił 7,16 mln zł, w 2023 roku 6,41 plan na 2024 rok przewiduje już prawie 8,4 mln zł wydatków subwencionowanych. **Rosnący udział środków gminnych sugerować może konieczność wprowadzenia programu oszczędnościowego.**

Stopecień pokrycia wydatków oświatowych działu 801 częścią oświatową subwencji ogólnej w latach 2022-2024 plan po zm. I kw. przedstawiono za pomocą wskaźnika, obliczonego wzoru:

$$PWO = \frac{CoSo}{Wo} \times 100$$

gdzie: PWO – wskaźnik stopnia pokrycia wydatków oświatowych częścią oświatową subwencji ogólnej
CoSo – część oświatowa subwencji ogólnej, Wo – suma wydatków subwencionowanych dz. 801 i 854

PWO(2022) = 70,55%

PWO(2023) = 74,88%

PWO(2024 plan) = 75,30%

Wartość wskaźnika w latach 2022-2024 plan oznacza, że subwencja oświatowa pokrywa wydatki działów 801 i 854 tylko w części, pozostałą kwotę dopłaca samorząd z dochodów własnych.

W dalszej kolejności przeanalizowano wydatki niesubwencionowane.

Tabela 71 Wydatki niesubwencionowane ogółem 801 placówek oświatowych Gminy Choszczno w latach 2022-2024 plan

Dział	Źródło	Rozdział	Nazwa wydatku	2022r.	2023r.	2024r.
801	Zadania własne – środki budżetu gminy	80103	Oddziały „0” przy SP	814949	944093	1 142930
		80104	Przedszkola	11 653549	12 916291	15 878677
		80106	Inne formy wychowania przedszkolnego	–	–	–
		80113	Dowożenie uczniów	1 977418	2 249041	2 363440
		80148	Stołówki	–	–	–
		Razem			14 445916	16 009425

Źródło: opracowanie własne na podstawie wykonania budżetu za lata 2022 i 2023, sprawozdania RB 28S, oraz planu na 2024 r.

W badanych latach rosną wydatki niesubwencionowane w każdym analizowanym rozdziale działu 801. Znaczący wzrost odnotowujemy w rozdz. 80104. W 2022 roku samorząd wydał na ten cel ponad 11,6 mln zł, w 2023 - 12,81 mln zł. Plan na 2024 rok zakłada wydatki na poziomie ponad 15,87 mln zł.

Zespół ekspertów zwraca uwagę na brak wyodrębnionych wydatków rozdziału 80106 – inne formy wychowania przedszkolnego oraz rozdziału 80148 – stołówki szkolne, przedszkolne.

W kolejnej tabeli zestawiono wydatki inwestycyjne z budżetu Gminy Choszczno związane z oświatą.

Tabela 72 Wydatki inwestycyjne na zadania związane z funkcjonowaniem oświaty w latach 2022-2024 plan

Rozdział	Nazwa	2022r.	2023r.	2024r.
80101	Szkoły podstawowe	1 839 653	–	1 586 843
80104	Przedszkola	–	150 000	20 000
80195	Pozostała działalność	–	–	329 245
80113	Dowożenie uczniów	12 121	–	–
Razem		1 851 774	150 000	1 936 088

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rb-28S gminy za lata 2022 i 2023, sprawozdania RB 28S, planu na 2024r. I kw.

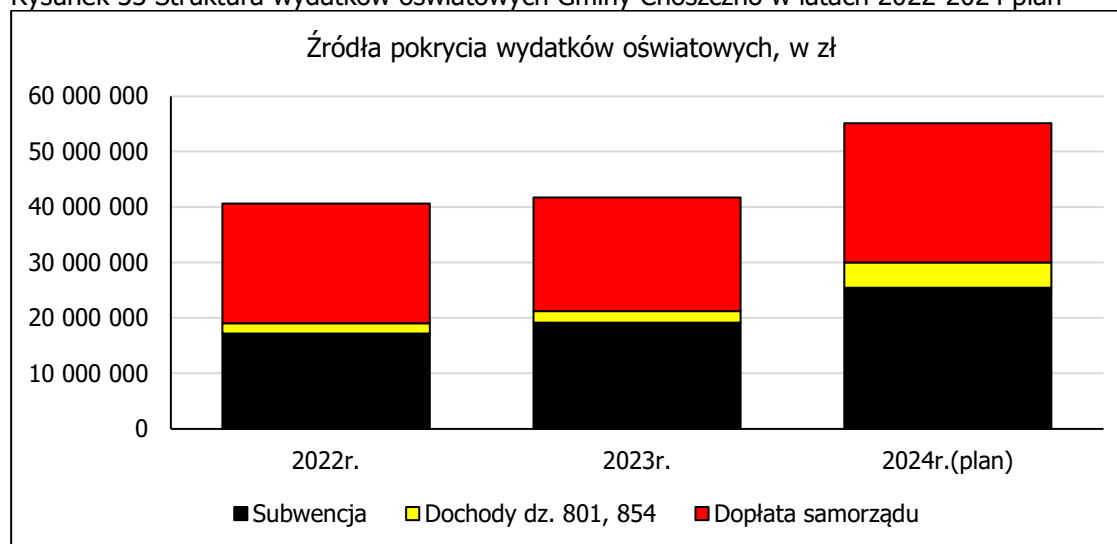
Prowadzenie i finansowanie inwestycji należy do zadań własnych samorządu. Inwestycje to zadanie niesubwencionowane. Jednostki samorządu terytorialnego środki finansowe na prowadzenie inwestycji mogą pozyskiwać z programów UE, krajowych (dotacje), darowizna, itp. W 2022 roku na ten cel wydatkowano ponad 1,85 mln zł, w 2023 roku 0,15 mln zł według planu na 2024 r. będzie to 1,93 mln zł.

W poniższej tabeli zestawiono wszystkie wydatki związane z realizacją zadań oświatowych subwencionowanych, niesubwencionowanych i inwestycyjnych.

Tabela 73 Wydatki na zadania związane z funkcjonowaniem oświaty w latach 2022-2024 plan

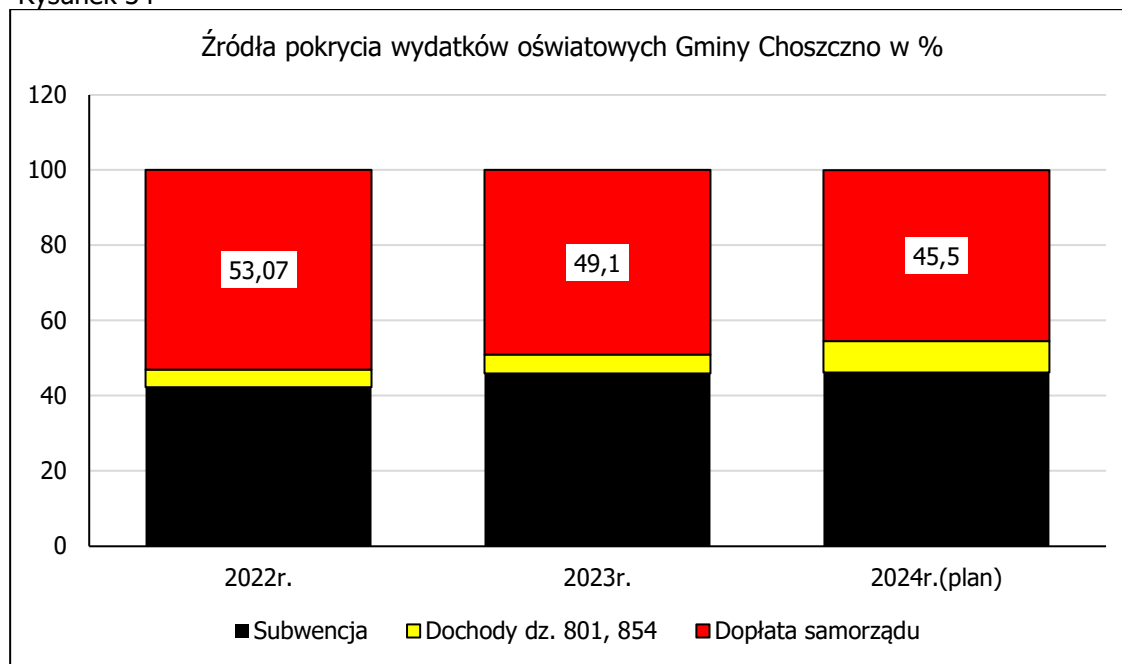
	2022r.	2023r.	2024r.(plan)
Wydatki subwencionowane dział 801, 854	24 318 183	25 538 712	33 772 046
Wydatki niesubwencionowane	14 445 916	16 009 425	19 385 047
Inwestycje	1 851 774	150 000	1 936 088
Razem	40 615 873	41 698 137	55 093 181
Subwencja oświatowa	17 157 554	19 125 523	25 432 489
%	42,24	45,86	46,16
Dochody dz. 801, 854	1 901 096	2 093 635	4 580 654
%	4,68	5,02	8,31
Dopłata samorządu	21 557 223	20 478 979	25 080 038
%	53,07	49,11%	45,52%

Rysunek 33 Struktura wydatków oświatowych Gminy Choszczno w latach 2022-2024 plan

Wydatki na oświatę w Gminie Choszczno w latach 2022-2024 (plan) są kwotowo coraz wyższe. Rosną wydatki subwencionowane i niesubwencionowane.

Rysunek 34

Porównanie średniego kosztu kształcenia w przeliczeniu na 1 ucznia w szkołach.

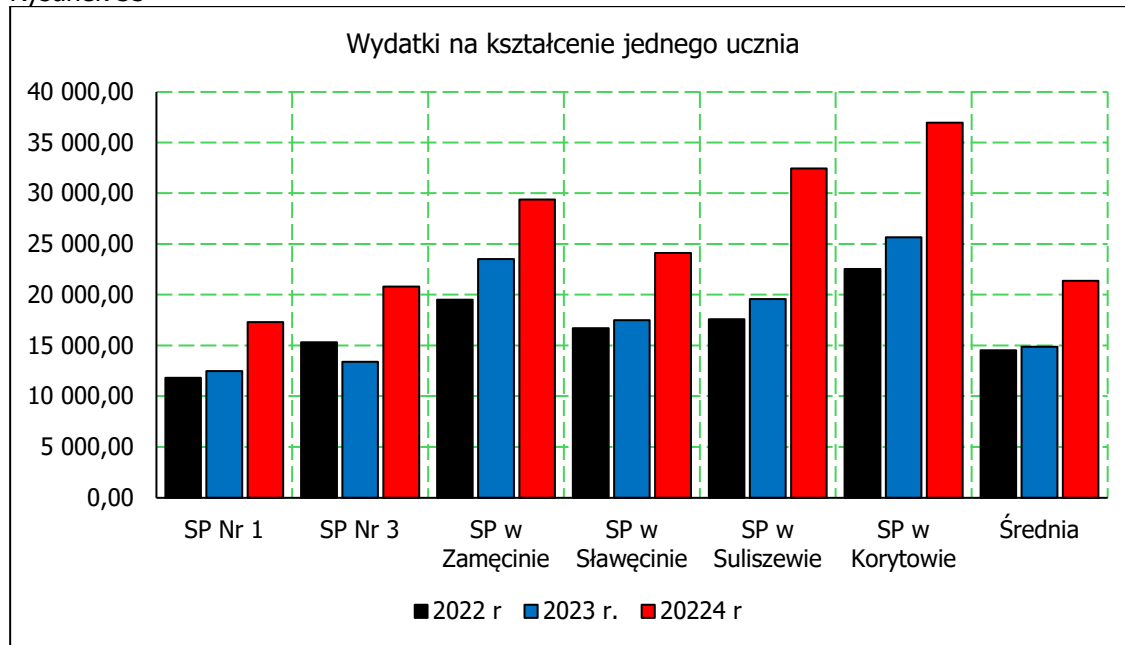
Tabela 74 Średni wydatek na ucznia w szkołach podstawowych w latach 2022-2024 plan I kw.

Nazwa placówki	2022 r.			2023 r.			2024-plan I kw.		
	Wydatki ogółem**	Liczba uczniów*	Średni wydatek	Wydatki ogółem**	Liczba uczniów*	Średni wydatek	Wydatki ogółem	Liczba uczniów	Średni wydatek
SP Nr 1	9 923244	841	11799	10 231395	821	12462	13064002	755	17303
SP Nr 3	7 742999	506	15302	6 281036	469	13392	8 501542	409	20786
SP w Zamęcie	2 126532	10992+17	19509	2 255317	96 79+17	23492	2 937880	100 82+18	29378
SP w Sławęcinnie	2 169962	130102+28	16692	2 378975	136 104+32	17492	3 014900	125 101+24	24119
SP w Suliszewie	2 125333	12194+27	17564	2 169957	111 87+24	19549	2 853860	88 73+15	32430
SP w Korytowie	1 983286	8868+20	22537	2 206160	86 66+20	25653	2 808608	76 57+19	36955
Średnia	26 071356	1795 1703+92	14524	25 522840	1719 1626+93	14847	33180 792	1553 1477+76	21365

***łącznie szkoła podstawowa, oddział „0”, **bez wydatków inwestycyjnych (wydatki inwestycyjne mają charakter incydentalny, ich uwzględnienie zniekształca skalę porównawczą). Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania RB 28S za 2022-2023, planu na 2024 (I kw.) szkół gm. Choszczno*

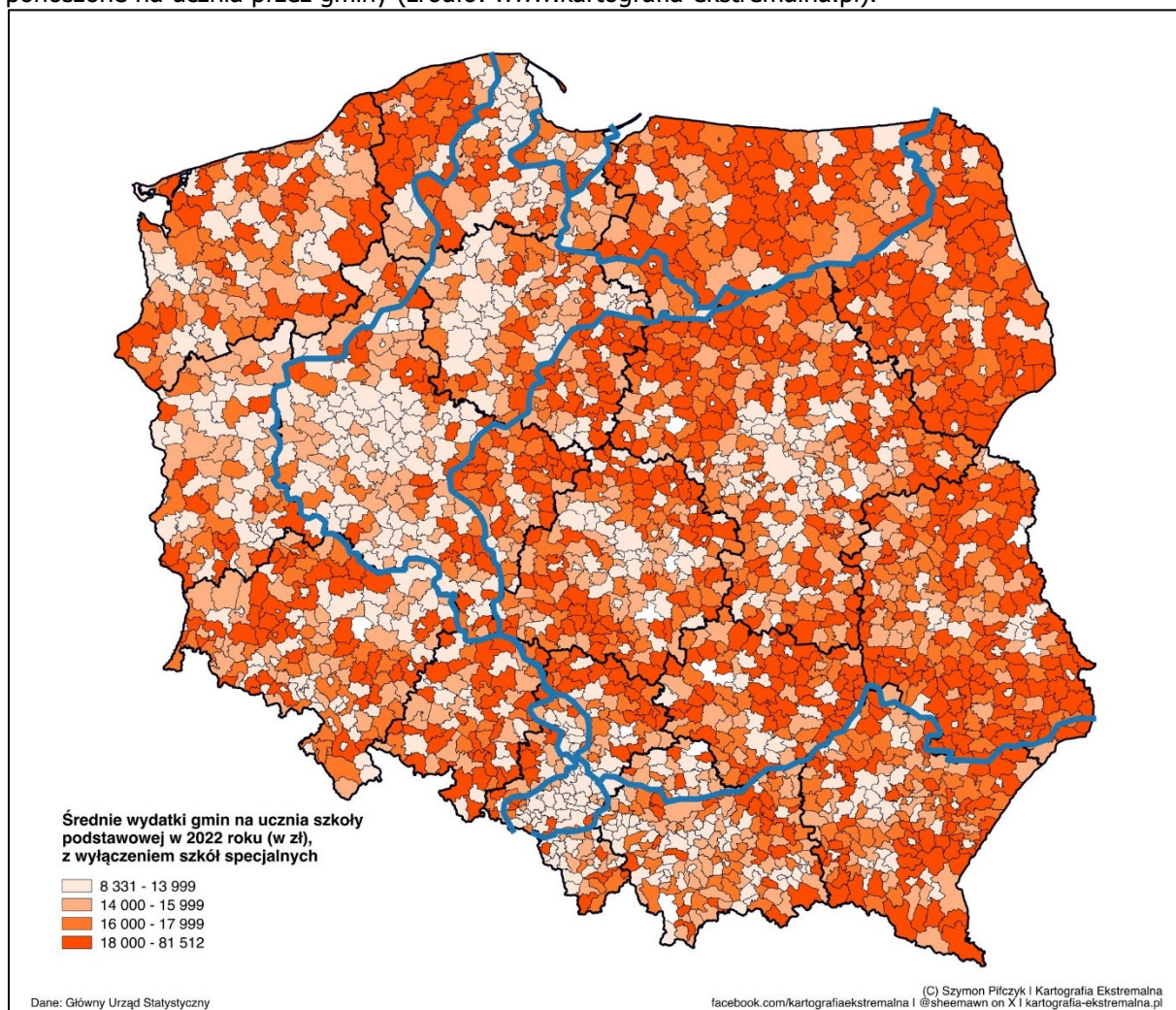
Średni wydatek na ucznia w szkołach podstawowych Gminy Choszczno rośnie. W 2022 r. wyniósł – 14,52 tys. zł, 2023r. – 14,84 tys. zł, plan po zm. I kw. 2024 – to już 21,36 tys. zł. W 2024r. (plan) najwięcej kosztuje uczeń w SP w Korytowie – 36,95 tys. zł oraz SP w Suliszewie – 32,43 tys. zł. W SP w Zamęcie – 29,37, a w Sławęcinnie – 24,11.

Rysunek 35

Średni wydatek na jednego ucznia w szkołach w latach 2022-2024 będzie wyższy, jeżeli uwzględnimy wydatki dz. 854 oraz **wydatki generowane przez BOSS.**

Dla celów informacyjnych zamieszczono poniżej mapę Polski obrazującą średnie wydatki ponoszone na ucznia przez gminy (źródło: www.kartografia-ekstremalna.pl).

Przedszkola – średni wydatek na dziecko w latach 2022-2024

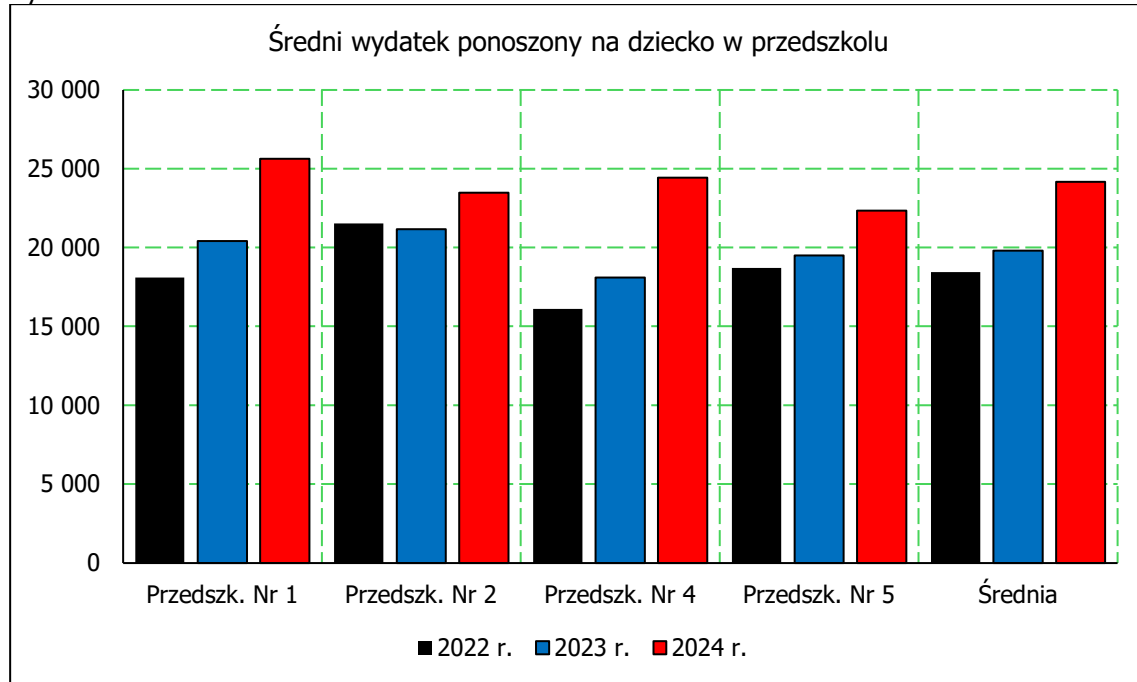
Tabela 75 Średni wydatek na dziecko w przedszkolach prowadzonych przez Gm. Choszczno w latach 2022-2024 plan po zm. I kw.

Nazwa placówki	2022 r.			2023 r.			2024 plan		
	Wydatki ogółem	Liczba dzieci	Średni wydatek	Wydatki ogółem	Liczba dzieci	Średni wydatek	Wydatki ogółem	Liczba dzieci	Średni wydatek
Przedszkole Nr 1	3203031	177	18 096	3817637	187	20 415	4535867	177	25 626
Przedszkole Nr 2	2109578	98	21 526	2157411	102	21 151	2322940	99	23 464
Przedszkole Nr 4	1885066	117	16 111	2296873	127	18 085	2783372	114	24 415
Przedszkole Nr 5	2131526	114	18 697	2125050	109	19 495	2635020	118	22 330
Średnia	9329201	506	18 437	10396971	525	19 803	12277199	508	24 167

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o Rb-28S przedszkoli w latach 2022-2024 plan po zm. I kw. oraz danych UM w Choszcznie.

Średni wydatek na dzieci w przedszkolach prowadzonych przez Gm. Choszczno rośnie. W 2022 roku była to kwota 18,4 tys. zł na dziecko w 2023 – 19,8 tys. zł, plan na 2024 zakłada – 24,16 tys. zł. W 2024 r. najwięcej „kosztuje” dziecko w Przedszkolu Nr 1 – 25,62 tys. zł. oraz w Przedszkolu Nr 4 – 24,41 tys. zł.

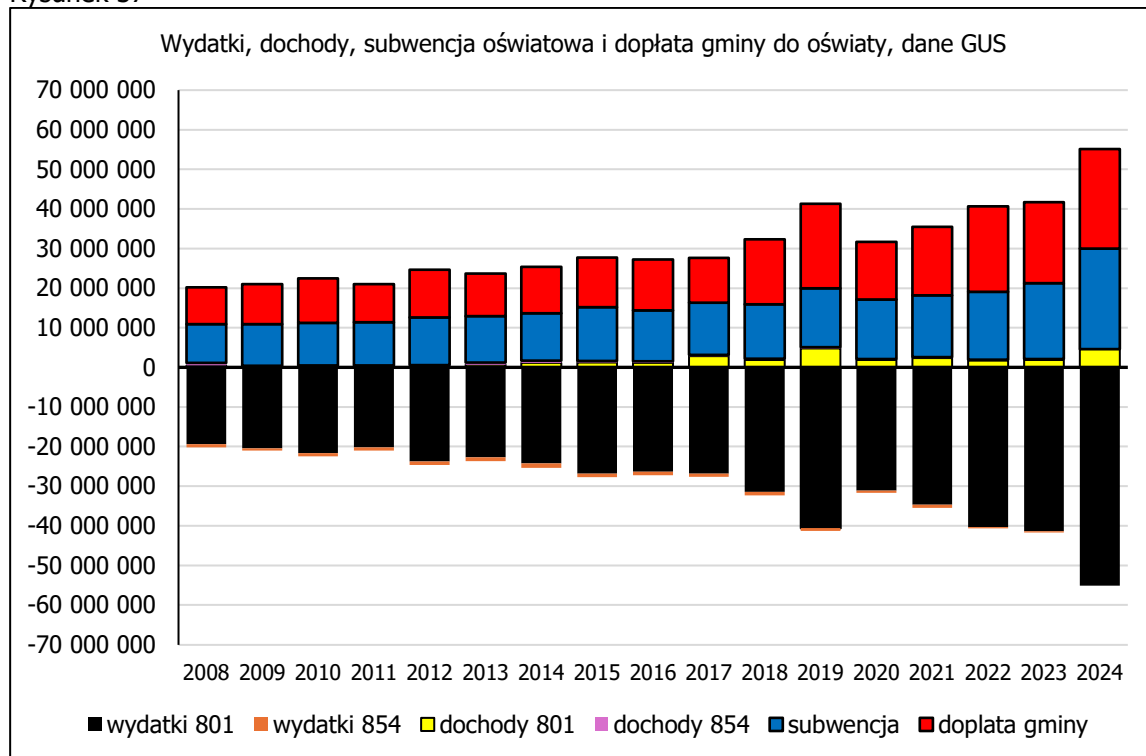
Rysunek 36

Wyższy wydatek bieżący ponoszony na dziecko w przedszkolu prowadzonym przez Gminę Choszczno skutkuje wyższą dotacją na dziecko w przedszkolu niepublicznym

Podsumowując kwestie finansowe załącza się poniższy wykres obrazujący dopłatę omawianej gminy do zadań oświatowych dz. 801 i 854 w latach od 2008 r. obliczoną jako różnica sumy dochodów placówek i subwencji oświatowej oraz wydatków dz. 801 i 854. Dane pochodzą z GUS.

Rysunek 37

Podsumowanie:

1. W Gminie Choszczno część wydatków szkół, dla których organem prowadzącym jest samorząd, księgowana jest wspólnie na poziomie Gminy lub BOSS. Dotyczy to wydatków działu 801 rozdziałów

- 80113 – dowożenie uczniów. Nie wyodrębniono natomiast wydatków rozdz. 80148 – stołówki szkolne i 80106 – inne formy wychowania przedszkolnego.
2. Wydatki na poszczególne placówki są zróżnicowane i uzależnione przede wszystkim od liczby uczniów i godzin ujętych w zatwierdzonych arkuszach organizacyjnych.
 3. Otrzymana subwencja oświatowa na 2024r. tylko w części pokrywa wydatki subwencionowane. Największy stopień pokrycia wydatków subwencją występuje w SP Nr 3 – 71,92%, a potem w SP w Sławęcinnie – 69,38 % i SP Nr 1 – 62,12%; najmniej zaś w SP w Korytowie – 48,3%.
 4. **Wydatki poszczególnych szkół będą wyższe, jeżeli uwzględnimy** w nich wydatki księgowane wspólnie oraz funkcjonowanie **BOSS (obsługa administracyjno-finansowa)**.
 5. Samorząd w 2022 roku do wydatków ogółem dz. 801 i 854 dopłacił kwotę ponad 21,5 mln zł, co stanowiło 53,07 % wydatków ogółem, w 2023 roku – 20,47 mln zł (49,11%), a w 2024 planowana kwota to 25,08 mln zł (45,52%).
 6. Podkreślić należy, że gmina wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017r. o finansowaniu zadań oświatowych – „środki niezbędne do realizacji zadań oświatowych jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 11 ust. 2-4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. – Prawo oświatowe, w tym na wynagrodzenie nauczycieli oraz utrzymanie placówek wychowania przedszkolnego, szkół i placówek, są zagwarantowane w dochodach jednostek samorządu terytorialnego”. Powtórzeniem tych przepisów jest zapis zawarty w art. 30 ust. 8 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. – Karta Nauczyciela. Zgodnie z tym przepisem, środki niezbędne na średnie wynagrodzenie nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela, wraz z wydatkami pochodnymi od wynagrodzeń, środki na odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, o których mowa w art. 53 ust. 1 tej ustawy oraz środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli z uwzględnieniem doradztwa metodycznego, o których mowa w art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela, zagwarantowane są przez państwo w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 167 ust. 2 Konstytucji RP dochodami jednostek samorządu terytorialnego są: dochody własne, subwencje ogólne (w tym część oświatowa tej subwencji) oraz dotacje z budżetu państwa. Warto podkreślić, że żaden z powyższych przepisów nie zapewnia, że subwencja z budżetu państwa ma pokrywać w całości wydatki oświatowe jednostek samorządu terytorialnego. Stanowi ona jedno ze źródeł finansowania tych zadań, obok innych dochodów jednostek samorządu terytorialnego. W świetle obowiązujących przepisów, jedynym punktem odniesienia w zakresie bilansowania środków na zadania własne (w tym zadania oświatowe) mogą być łączne dochody danego samorządu terytorialnego, a nie tylko część oświatowa subwencji ogólnej, która jest jedynie jednym ze źródeł dochodów”
 7. Koszty jednostkowe utrzymania ucznia/dziecka w placówkach oświatowych kształtują się na wysokim poziomie. Szczególnie wysoki koszt jednostkowy występuje w szkołach w Korytowie 36,9 tys. zł na ucznia, w Suliszewie 32,4 tys. zł i w Zamęcinnie – 29,37 tys. zł na ucznia.
 8. **Główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest przede wszystkim:**
 - **niewydolna sieć organizacyjna szkół**, która nie jest dostosowana do realnych potrzeb. Na 6 szkół podstawowych 3, to tzw. małe szkoły,
 - **mała liczba uczniów w szkołach**, co przekłada się na **mało liczne klasy**,
 - **duża liczba oddziałów i godzin nauczycielskich lekcyjnych**, co powoduje dużą liczbę etatów
 - **duża liczba nauczycieli** w osobach; średnio w Gminie Choszczno, w roku szkolnym 2023/2024 na **jednego nauczyciela w osobie przypada zaledwie 7,6 ucznia**.
 9. Kluczem do efektywnego wykorzystania środków pochodzących z subwencji, jak również do ograniczenia wydatków w jednostce w ogóle jest **zoptymalizowanie liczby uczniów** w oddziale.
 10. **Optymalna liczba uczniów w klasie (24-26)** umożliwi w pełni wykorzystanie subwencji oświatowej, która tym samym powinna wystarczyć na subwencionowane wydatki w oświacie. Optymalizacja liczby uczniów w oddziale może odbywać się zarówno w ramach szkoły, **ale również w ramach gminy** (np. likwidacja niektórych szkół). W Gminie Choszczno optymalizacja w ramach szkoły, np. w SP Zamęcina, Sławęcina, Suliszewo, Korytowo **nie jest możliwa**, gdyż są one placówkami małymi, jednociągowymi. Należy podkreślić, że **mniejsza liczba oddziałów oznacza też mniejszą liczbę potrzebnych do realizacji programu oświatowego etatów nauczycielskich**.

11. Zdaniem ekspertów opracowujących analizę oszczędności w oświacie można wygenerować tylko poprzez restrukturyzację wydatków na wynagrodzenia. Jest to wymuszone strukturą wydatków w każdej szkole, wśród których ponad 80% stanowią wydatki na wynagrodzenia i pochodne.

Analiza arkuszy organizacyjnych szkół publicznych (wybrane aspekty prawne)

Arkusze organizacyjne to obecnie najważniejsze dokumenty szkół. Zatwierdzenie arkusza na kolejny rok szkolny, to zaciągnięte zobowiązanie finansowego organu prowadzącego na okres wrzesień – grudzień oraz na kolejny rok – do końca sierpnia włącznie. Innymi słowy, zatwierdzone arkusze stanowią podstawę planowania przyszłorocznego budżetu. Spotykana w wielu przypadkach **formalnie potraktowana, nieprofesjonalna i nierzetelna weryfikacja przez jednostkę samorządową projektu dokumentu, skutkować może problemami finansowymi dla organu prowadzącego**. Często odmienne rozumienie priorytetów poprzez dyrektora szkoły, odpowiedzialnego za przygotowanie arkusza i organ prowadzący generuje konflikty. Dyrektor szkoły zawsze będzie stawiał na wysoką jakość kształcenia, stąd w jego polu zainteresowania przy planowaniu zawsze znajdą się mało liczne oddziały, wielokrotny podział na grupy i sporo różnorodnych, płatnych zajęć pozalekcyjnych. **Dyrektor to także reprezentant interesów własnego środowiska zawodowego – jest pracodawcą nauczycieli**. Często nie jest zainteresowany redukcją etatów, nawet tych częściowych, również wtedy, gdy z roku na rok do szkoły trafia coraz mniej uczniów, a rosną koszty jej działania.

Organ prowadzący ma inne priorytety, m.in. ze względu na stale rosnącą kwotę dopłaty do części oświatowej subwencji ogólnej, która w wielu przypadkach nie pokrywa nawet wydatków na wynagrodzenia nauczycieli. Prowadzenie szkół jest zadaniem własnym samorządu. Samorządowy system finansowania jednostek oświatowych powinien zatem zapewnić ich funkcjonowanie, ale i zachęcać do **racjonalnego wydawania pieniędzy publicznych**. Stronami biorącymi udział w przygotowaniu arkusza organizacyjnego są dyrektor szkoły, który proponuje organizację pracy szkoły oraz organ prowadzący, który zatwierdzając projekt organizacyjny zobowiązuje się do zapewnienia środków finansowych na jego realizację. Dyrektor szkoły opracowując projekt organizacji pracy szkoły ma obowiązek przestrzegać prawa oświatowego, zapewniając realizację zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych szkoły, **ale również dostosować wielkość tych zadań do planu finansowego prowadzonej przez siebie placówki**. Aspekty finansowe są często w tym zakresie pomijane przez dyrektorów, co może skutkować naruszeniem dyscypliny finansowej.

Organ prowadzący nie ma kompetencji do stanowienia prawa dotyczącego organizacji pracy szkoły, ale sprawuje nadzór nad jej działalnością w zakresie spraw finansowych i administracyjnych. Orzecznictwo sądowe na przestrzeni lat kwestionuje tzw. wytyczne organów prowadzących odnoszące się do standaryzacji zatrudnienia w szkołach, uzasadniając takie działania wójtów, burmistrzów, prezydentów i starostów nadmiernym wkraczaniem w kompetencje dyrektorów jednostek. W uzasadnieniu sądy podniosły, że nadzór finansowy i organizacyjny nad szkołą nie obejmuje interwencji w uprawnienia dyrektora jako pracodawcy. Uprawnienia dyrektora w tym zakresie na zasadzie wyłączności kompetencji wynikają wprost z art. 68 ust. 5 ustawy z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe z 2021r. Autonomiczną pozycję dyrektora potwierdza też artykuł 7 ustawy Karta Nauczyciela, który stanowi, że dyrektor kieruje szkołą, jest jej przedstawicielem na zewnątrz, przełożonym służbowym wszystkich pracowników szkoły, przewodniczącym rady pedagogicznej. Zakaz ingerencji organu prowadzącego w kompetencje dyrektora wynika też, zdaniem sądu, z art. 58 Prawa oświatowego. Przepis ten stanowi, że organ prowadzący szkołę może ingerować w jej działalność wyłącznie w zakresie i na zasadach określonych w ustawie. W ocenie sądu wójt (burmistrz, prezydent) gminy, stawiając sobie za cel jak najlepsze wykorzystanie potencjału placówek oświatowych pod kątem jakości poziomu nauczania i realizacji programu oświatowego, **nie może w drodze wydawanego przez siebie aktu przekraczać obowiązujących przepisów prawa**, w szczególności ustaw: Prawo oświatowe, Karta Nauczyciela oraz Kodeksu pracy, **nawet jeżeli w określonych przypadkach pewne wprowadzone nim rozwiązania mogłyby być dla gminy korzystniejsze**.

Biorąc pod uwagę stanowisko sądów w tym zakresie, zaleca się organom prowadzącym **ostrożniejsze formułowanie** swoich wymagań. Uzasadnionym wydaje się przyjęcie przez jednostki samorządu **mniej sformalizowanych stanowisk**, na przykład przygotowanie pisemnych *oczekiwań (zleceń, wytycznych)* organu prowadzącego przy tworzeniu projektu organizacyjnego na nowy rok, **zamiast** wydawania aktów typu *zarządzenia* czy *uchwały*, które podlegają nadzorowi i zawsze mogą być uchylone lub zastrzeżone. Przykładowe dokumenty tego rodzaju, nie wchodzące w strefę zastrzeżoną dla dyrektorów szkół, są tworzone i stosowane, a ich przykłady przytoczone w końcowej

części audytu. Stanowczo rekomenduje się nakładanie obowiązku **wcześniejszego** składania przez dyrektorów wstępnych planów organizacyjnych, tak by burmistrz miał czas na ich **dogłębną** analizę.

Projekt arkusza organizacyjnego musi być zgodny z aktualnym statutem szkoły, a ten powinien być na bieżąco aktualizowany. To od tego dokumentu organ prowadzący powinien rozpocząć sprawdzanie arkusza. To, czego nie ma w statucie (np. świetlica, zajęcia integracyjne, stanowisko drugiego wicedyrektora, psychologa, pedagoga) nie powinno znaleźć się w projekcie organizacyjnym i może być podstawą negatywnego stanowiska organu prowadzącego. Przed zatwierdzeniem przez organ prowadzący, projekt arkusza na dany rok szkolny podlega **zaopiniowaniu** przez związki zawodowe, działające na terenie danej gminy oraz organ nadzoru – Kurator Oświaty. Opinia w tym przypadku powinna być pozytywna. **Opinia kuratora nie jest natomiast wiążąca dla organu prowadzącego.**

Kurator Oświaty pozytywną opinię wydaje po stwierdzeniu, że przedłożony projekt arkusza organizacyjnego szkoły **jest zgodny z przepisami prawa:**

- Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół
- Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli oraz poprzednie (
- Ustawą z dnia 14 grudnia 2016r. przepisy wprowadzające Prawo oświatowe
- Ustawą z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe
- Ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r.
- Ustawą Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982r.
- Ustawą o finansowaniu zadań oświatowych z dnia 27 października 2017r.
- Innymi obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Zawartość arkusza organizacyjnego określają:

- Dla przedszkoli – rozporządzenie MEN z dnia 28 lutego 2019r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli
- Dla szkół – rozporządzenie MEN z dnia 28 lutego 2019r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli
- Dla szkół podstawowych, w których zorganizowano oddział przedszkolny – rozporządzeniem MEN z dnia 28 lutego 2019r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznej szkół i publicznych przedszkoli
- Harmonogram opracowania oraz zatwierdzenia projektu arkusza organizacyjnego placówki oświatowej na rok szkolny 2022/2023 reguluje Rozporządzeniem MEN w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli
- Procedurę wprowadzania aneksów do dnia 30 września po 30 września normuje §17 ust. 11 oraz ust. 12 ww. rozporządzenia.

Liczba zatwierdzonych godzin w arkuszach organizacyjnych szkół jest sumą obowiązkowych godzin wynikających z ramowych planów nauczania oraz tzw. godzin dodatkowych. Ilość godzin obowiązkowych określa Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół. Ramowe plany nauczania określają tygodniową (semestralną) liczbę godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i zajęć z wychowawcą w poszczególnych klasach danych typu szkoły. Dyrektor szkoły uwzględniając ramowy plan nauczania opracowuje tygodniowy rozkład zajęć. Zgodnie z rozporządzeniem, każdy ramowy plan nauczania obejmuje również zajęcia z religii, etyki, wychowania do życia w rodzinie, zajęcia języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej, języka regionalnego oraz naukę własnej historii i kultury, zajęcia sportowe w oddziałach i szkołach sportowych oraz oddziałach i szkołach mistrzostwa sportowego, dodatkowe zajęcia edukacyjne (o których mowa w art. 109 ustawy Prawo oświatowe), zajęcia języka migowego itp. **Godziny określone w ramowych planach nauczania mają odzwierciedlenie w otrzymanej przez jst subwencji oświatowej.**

W analizie arkuszy organizacyjnych szkół, dla których organem jest samorząd, dokonując kalkulacji kosztów zastosowanych rozwiązań przyjęto dwa sposoby rozliczenia:

- **Rozliczenie godzinowe**, tj. ilość godzin zajęć w tygodniu x 4 tygodnie w miesiącu x 12 miesięcy x stawka godzinowa, czyli około 61 zł brutto dla nauczyciela dyplomowanego. **Rozliczenie godzinowe ma zastosowanie w przypadku braku konieczności całkowitego zwolnienia nauczyciela lub ograniczenia zatrudnienia** (część etatu). Oczywiście jest to rozliczenie uśrednione dla celów statystycznych dla najwyższego stopnia awansu zawodowego nauczycieli. Przy

szczegółowym wyliczeniu należy mieć na względzie sposób wyliczania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe, doraźnych zastępstw oraz średniomiesięczne świadczenia urlopowego wypłacane jako wynagrodzenie za okres ferii i wakacji oraz prawo do dodatkowego wynagrodzenia rocznego (trzynastka). Jako kwotę bazową przyjęto średnie wynagrodzenie brutto (nie minimalne), więc w przypadkach nauczycieli z innymi stopniem awansu dodatek wyrównujący (potocznie zwany czternastką) jest już wliczony w tę kwotę.

- **Rozliczenie etatowe**, tj. roczna kwota brutto wynagrodzenia nauczyciela x etat (lub część etatu). Roczna kwota brutto wynagrodzenia nauczyciela dyplomowanego (po stronie pracodawcy) wynosi ok. 95 tys. zł (z uwzględnieniem tzw. „13”). **Rozliczenie etatowe ma zastosowanie w przypadku ograniczenia zatrudnienia (zwolnienia).**

Dla celów diagnostycznych bardziej miarodajne jest rozliczenie godzinowe.

Dodatkowe zajęcia edukacyjne, to wyłącznie, o których mowa w §2 ust. 3 pkt. 5 rozporządzenia MEN w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół i publicznych przedszkoli z dnia 3 kwietnia 2019r. Powyższy przepis odsyła do art. 109 ust. 1 pkt. 2 ustawy Prawo oświatowe, który stanowi, że do dodatkowych zajęć edukacyjnych zalicza się:

- a) zajęcia z języka obcego nowożytnego, innego niż język obcy nowożytny nauczany w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych,
- b) zajęcia, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tych zajęć został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania.

Natomiast ust. 3 ww. rozporządzenia stanowi, że zajęcia edukacyjne, o których mowa w ust. 1 pkt. 2, organizuje dyrektor szkoły, za zgodą organu prowadzącego szkołę i po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady rodziców.

Dodatkowymi zajęciami edukacyjnymi nie są np.:

- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne,
- zajęcia psycho-edukacyjne,
- koła przedmiotowe,
- koła zainteresowań,
- zespoły muzyczne,
- chór szkolny,
- pozalekcyjne zajęcia sportowe i inne.

Art. 42 ust. 2 pkt. 2 Karty Nauczyciela stanowi, że w ramach 40-to godzinnego tygodnia pracy nauczyciela, obowiązkiem jest realizowanie innych zajęć i czynności, wynikających z zadań statutowych szkoły, w tym zajęć opiekuńczych i wychowawczych, uwzględniających potrzeby i zainteresowania uczniów. Nowy ustęp 2d w art. 42 KN przesądza, że nauczyciel, w ramach innych zadań statutowych nie prowadzi ani zajęć świetlicowych, ani tych z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Zgodnie z przepisami, jst jest zobowiązana finansować dodatkowe zajęcia dopiero wtedy, gdy uczeń jest zdiagnozowany przez poradnię, jako potrzebujący specjalnej organizacji nauki.

§2 ust. 1 pkt. 2 i §3 rozporządzenia MEN w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół normuje również przeznaczenie godzin do dyspozycji dyrektora szkoły oraz godzin przyznanych przez organ prowadzący. Zgodnie z tymi przepisami godziny do dyspozycji dyrektora szkoły, mogą być przeznaczone na zajęcia uwzględniające potrzeby, zainteresowania i uzdolnienia uczniów, w szczególności zajęcia związane z kształtowaniem aktywności i kreatywności uczniów oraz zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Głównym celem zajęć pozalekcyjnych jest ujawnianie zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz propagowanie alternatywnych sposobów spędzenia wolnego czasu. Ponadto, zajęcia pozalekcyjne, wspomagają w opiece nad dziećmi rodziców, którzy mają wydłużony czas pracy i tych, którzy mają kłopoty w realizacji zadań opiekuńczych i wychowawczych.

W corocznej analizie arkuszy organizacyjnych ważną kwestią jest maksymalna liczba uczniów, mogąca uczyć się w jednym oddziale. Rozporządzenie MEN z dnia 17 marca 2017r. oraz 28 lutego 2019r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli, **nie określa liczby uczniów w kl. IV-VIII**, tą kwestię pozostawiono do decyzji organu prowadzącego, przy czym zwiększając liczbę uczniów powyżej 24 lub 26 uczniów na oddział należy dokonać podziału na grupy, tj. powyżej 24 uczniów podział obowiązuje na obowiązkowych zajęciach z informatyki i języków obcych, natomiast w przypadku powyżej 26 uczniów na zajęciach z wychowania fizycznego – Rozporządzenie MEN w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z

2019r. poz. 639). Liczba na zajęciach z informatyki (nie więcej niż 24) uzależniona jest również od ilości stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej.

Liczba uczniów w klasie, podział na grupy

Podstawa prawna: Rozporządzenie MEN z dnia 17 marca 2017r. oraz 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli, które stanowi:

§5.1. Liczba dzieci w oddziale przedszkola wynosi nie więcej niż 25. Oddział przedszkola obejmuje dzieci w zbliżonym wieku, z uwzględnieniem ich potrzeb, zainteresowań, uzdolnień oraz rodzaju niepełnosprawności.

2. Liczba uczniów w oddziale klas I-III podstawowej wynosi nie więcej niż 25.

3. W przypadku przyjęcia z urzędu, w okresie od rozpoczęcia do zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych, do oddziału klasy I, II lub III szkoły podstawowej ucznia zamieszkałego w obwodzie tej szkoły, dyrektor szkoły podstawowej, po poinformowaniu rady oddziałowej, o której mowa w art. 83 ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo oświatowe, dzieli dany oddział, jeżeli liczba uczniów jest zwiększona ponad liczbę określoną w ust. 2.

4. Na wniosek rady oddziałowej, o której mowa w ust. 3 oraz za zgodą organu prowadzącego szkołę, dyrektor szkoły podstawowej może odstąpić od podziału, o którym mowa w ust. 3, zwiększając liczbę uczniów w oddziale ponad liczbę określoną w ust. 2. Liczba uczniów w oddziale może być zwiększona nie więcej niż o 2 uczniów.

6. Oddział, w którym liczbę uczniów zwiększono zgodnie z ust. 4, może funkcjonować ze zwiększoną liczbą uczniów w ciągu całego etapu edukacyjnego.

Żaden przepis prawny nie określa liczby uczniów w klasach IV-VIII. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół stanowi:

§7.1. W klasach IV-VIII szkoły podstawowej, branżowej szkole I stopnia, liceum ogólnokształcącym, technikum, branżowej szkole II stopnia i szkole policealnej podział na grupy jest obowiązkowy:

- 1) na obowiązkowych zajęciach z informatyki w oddziałach liczących więcej niż 24 uczniów; zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej lub międzyoddziałowej liczącej nie więcej niż 24 uczniów; liczba uczniów w grupie nie może przekraczać liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej;
- 2) na obowiązkowych zajęciach z języków obcych nowożytnych w oddziałach liczących więcej niż 24 uczniów; zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej lub międzyoddziałowej liczącej nie więcej niż 23 uczniów; przy podziale na grupy należy uwzględnić stopień zaawansowania znajomości języka obcego nowożytnego;
- 7) na obowiązkowych zajęciach wychowania fizycznego; zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyklasowej, a w przypadku zespołu szkół – także w grupie międzyszkolnej, liczącej nie więcej niż 26 uczniów, z tym, że jeżeli w skład grupy oddziałowej, międzyoddziałowej, międzyklasowej lub międzyszkolnej wchodzi uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność, uczęszczający do oddziałów integracyjnych lub uczniowie oddziałów specjalnych, liczba uczniów w grupie nie może być większa niż liczba uczniów odpowiednio w oddziale integracyjnym lub oddziale specjalnym określona w przepisach wydanych na podstawie art. 111 ustawy – Prawo oświatowe.

Świetlica szkolna, zajęcia świetlicowe

Na zajęciach świetlicowych w szkole podstawowej ogólnodostępnej pod opieką jednego nauczyciela, zgodnie z §7 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli może pozostawać **nie więcej niż 25 uczniów**. Godzina rozliczeniowa prowadzonych zajęć trwa **60 minut**. Szkoły podstawowe są zobowiązane zapewnić zajęcia świetlicowe dla uczniów, którzy pozostają w szkole dłużej ze względu na:

- czas pracy rodziców, na wniosek rodziców,
- organizację dojazdu do szkoły lub inne okoliczności wymagające zapewnienia opieki w szkole.

Należyte planowanie oraz racjonalne wykorzystanie pracy świetlicy zależy od tygodniowego rozkładu pracy szkoły (tzw. podziału godzin). Jeżeli wskaźnik zmianowości w szkole wynosi 1, tzn. liczba oddziałów jest równa liczbie klasopracowni, to praktycznie **w godzinach 8.00-12.00 nie ma konieczności organizowania pracy świetlicy**, bo uczniowie wszystkich klas uczestniczą w zajęciach lekcyjnych. Należyte planowanie oraz racjonalne wykorzystanie pracy świetlicy zależy od tygodniowego

rozkładu pracy szkoły (tzw. podziału godzin). Z doświadczenia wynika, że ze świetlicy szkolnej korzystają najczęściej dzieci I-III. **Nie powinno mieć miejsca organizowanie pracy świetlicy w godzinach, kiedy wszyscy uczniowie realizują zajęcia edukacyjne.** Obowiązkowe zajęcia dydaktyczne w szkole podstawowej w minimalnym zakresie trwają 4 godziny (w oddziale przedszkolnym 5).

Zespół ekspertów zwraca uwagę, że czas pracy świetlicy bardzo często w dużym zakresie pokrywa się z organizacją innych zajęć pozalekcyjnych, np. w bibliotece, w kołach zainteresowań, na zajęciach sportowo-rekreacyjnych, zajęciach z pedagogiem, logopedą, itp. W sposób naturalny powoduje to realnie mniejszą liczbą uczniów korzystających ze świetlicy, a to z kolei powoduje mniejszą liczbą grup świetlicowych. **Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, realnym czasem pracy świetlicy są godziny 7.00-8.00 oraz 12.00-16.00** (8 godzin lekcyjnych mają tylko najstarsze klasy), co daje łącznie 25 godzin tygodniowo, w jednej grupie świetlicowej (do 25 osób).

Rekomendujemy organowi prowadzącemu bieżącą weryfikację realnych potrzeb szkoły w tym zakresie na podstawie dzienników zajęć świetlicowych oraz deklaracji rodziców o zapisaniu dziecka do świetlicy (zwrócenie uwagi na konkretne godziny). W godzinach porannych i popołudniowych grupy należy łączyć, mając na uwadze dopuszczalną liczbę uczniów pozostających pod opieką jednego nauczyciela. Organ prowadzący minimum dwa razy w trakcie semestru powinien poddać analizie liczebność grup świetlicowych w danych godzinach.

Klasy łączone

Zgodnie z treścią Rozporządzenia MEN z dnia 28 lutego 2019r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli, jeżeli w szkole organizowane jest nauczanie w klasach łączonych to:

- obowiązkowe zajęcia edukacyjne w klasie I, z wyjątkiem edukacji muzycznej, edukacji plastycznej i wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych samych klas z innymi klasami,
- w klasach I i III co najmniej połowę wymiaru godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z wyjątkiem edukacji muzycznej, edukacji plastycznej, wychowania fizycznego prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami,
- w klasach IV-VII co najmniej połowę wymiaru godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z wyjątkiem muzyki, plastyki i wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami,
- obowiązkowe zajęcia edukacyjne w klasie VIII, z wyjątkiem wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami.

W tabeli poniżej wykazano maksymalną ilość zajęć łączonych w poszczególnych klasach szkoły podstawowej zgodnie ze wskazanym powyżej rozporządzeniem.

Tabela 63. Maksymalna liczba zajęć łączonych w poszczególnych klasach szkół podstawowych.

Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ogółem (w godzinach)	KL. I	KL. II	KL. III	KL. IV	KL. V	KL. VI	KL. VII	KL. VIII	Razem
	20*	20	20	24*	25	25	32	31	197
Możliwość łączenia	5	5	5	6	6	6	6	4	43
- eduk. muzyczna	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)		
- eduk. plastyczna	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)		
- wf	(3)	(3)	(3)	(4)	(4)	(4)	(4)	(4)	
Inne łączenia (obowiązkowych zajęć eduk. – bez pkt. 2)	–	7,5	7,5	9	9,5	9,5	13	–	56
Razem liczba godzin łączonych	5	12,5	12,5	15	15,5	15,5	19	4	99
Liczba godzin oddzielnych	15	7,5	7,5	9	9,5	9,5	13	27	98

*kl. I, IV, VII – nowe podstawy programowe oraz nowy ramowy program nauczania od roku 017/2018 – liczba godzin obowiązująca od 1 września 2017 r. bez godzin do dyspozycji dyrektora kl. I-III, drugiego języka obcego kl. VII-VIII, religii kl. I-VIII. Źródło: opracowanie własne na podstawie Rozporządzenia MEN z dnia 28 lutego 2019r. w sprawie organizacji publicznych szkół i przedszkoli.

Połączenie zajęć z religii.

Organizację zajęć z religii normuje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w szkołach publicznych. Podstawą

wprowadzenia rekomendacji łączenia zajęć religii jest Stanowisko Komisji Wychowania Katolickiego KEP w sprawie łączenia klas podczas zajęć z religii (Warszawa, z dnia 9 kwietnia 2013r.). W punkcie 2 wspomnianego stanowiska czytamy: „Wobec niżu demograficznego i zmniejszającej się liczby uczniów w szkołach Komisja Wychowania stoi na stanowisku:

- jeżeli wszystkie przedmioty w szkole nauczane są w klasach łączonych, ponieważ grozi to np. likwidacją placówki, można odstąpić od wspomnianego wyżej zapisu Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach co do minimalnej liczby uczniów,
- jeśli dotyczy to tylko nauczania religii i przedmiotów spoza ramowego planu nauczania lub przedmiotów typu: muzyka, plastyka – nie ma na to zgody.”

Ponadto Oświadczenie Komisji Wychowania Katolickiego KEP w sprawie organizowania zajęć z religii w publicznych przedszkolach i szkołach (bp Marek Mendyk – przewodniczący Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski – Warszawa dnia 18 marca 2019r.) w pkt. 5 stanowi: „Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedszkole i szkoły mają obowiązek zorganizowania zajęć z religii dla grupy nie mniejszej niż 7 uczniów danej klasy lub oddziału. Łączenie klas dla grup większych niż 7 uczniów jest możliwe, jeśli dotyczy to również innych przedmiotów nauczanych w szkole”.

Możliwość łączenia zajęć edukacyjnych kl. I z oddziałem „0” normuje art. 96 ust. 4-5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. ustawy Prawo oświatowe, który stanowi, że: **w szkołach działających w szczególnie trudnych warunkach demograficznych lub geograficznych, w zakresie danego etapu edukacyjnego dopuszcza się organizację nauczania w klasach łączonych.** W przypadku, o którym mowa w ust. 4, w szkole podstawowej, w której zorganizowano oddział przedszkolny, dopuszcza się łączenie zajęć prowadzonych w oddziale przedszkolnym dla dzieci 6-letnich z zajęciami edukacyjnymi prowadzonymi w klasie I, z tym, że co najmniej połowa zajęć prowadzonych w oddziale przedszkolnym oraz co najmniej połowa obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu odpowiednio edukacji polonistycznej, przyrodniczej, matematycznej oraz języka obcego nowożytnego w klasie I powinna być prowadzona oddzielnie w oddziale przedszkolnym i w klasie I.

Uwaga: w obecnym czasie diskutowane są zmiany w tym zakresie.

Biblioteka

Przepisy prawa oświatowego nie określają wymiaru czasu, w którym szkoła ma zapewnić dostęp do biblioteki. Nie ma tzw. norm zatrudnienia nauczycieli bibliotekarzy. Decyzję w zakresie organizacji pracy szkoły, w tym biblioteki, podejmuje dyrektor szkoły. Doświadczenie zespołu ekspertów, a **także praktyka wielu samorządów w Polsce, wskazuje na stosowanie przelicznika 1 godziny biblioteki na 15 uczniów.** Zwracamy uwagę, że proponowany przelicznik ma formę umowną i nie może być usankcjonowany np. uchwałą rady miasta, czy zarządzeniem burmistrza. Dla potwierdzenia przedstawiamy stanowisko Wojewody Świętokrzyskiego, unieważniającego Uchwałę Rady Gminy Bałtów z 16 czerwca 2018r. Nadzór prawny wojewody podniósł, że uchwała Rady Gminy została podjęta z istotnym naruszeniem prawa, bowiem, zdaniem wojewody, Rada Gminy nie ma upoważnienia „do określania w formie uchwały limitów uczniów, na których przysługuje etat nauczyciela bibliotekarza”. Takiego prawa nie daje radnym ani ustawa o samorządzie gminnym, ani też Karta Nauczyciela. a na takie przepisy powołali się radni, przyjmując przytoczoną uchwałę. Wojewoda Świętokrzyski przypomniał, że kwestie limitów uczniów, na których przysługuje etat nauczyciela bibliotekarza regulował zarządzenie resortu edukacji z 4 czerwca 1997r., jednak zostało ono uchylone 1 stycznia 1997r. Uchylenie ww. zarządzenia nie skutkowało jednak przejściem upoważnienia w tym zakresie na radę gminy. W uzasadnieniu do rozstrzygnięcia nadzorczego Wojewoda Świętokrzyski wskazał, że brak jest również podstawy do określenia przez radnych ilości godzin pracy nauczyciela bibliotekarza, ponieważ kwestię tą wyczerpuje art. 42 ust. 3 pkt. 10 ustawy Karta Nauczyciela. Zgodnie z nim tygodniowa liczba godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych dla nauczyciela bibliotekarza wynosi 30 godzin.

W przypadku aktów prawnych miejscowego przekroczenia delegacji ustawowej stanowi istotne naruszenie prawa. Rada gminy obowiązana jest przestrzegać zakresu udzielonego przez ustawę upoważnienia w zakresie tworzenia przepisów wykonawczych i w tych działaniach nie może tego upoważnienia ani zwać, ani przekraczać.

Ustalenie liczby godzin zajęć bibliotecznych w danej placówce należy do decyzji dyrektora szkoły i organu prowadzącego. Prawo nie zabrania „umownego” określenia ilości uczniów przypadających na 1 godzinę zajęć. Nie można tego jednak usankcjonować w formie uchwały czy zarządzenia. Organ prowadzący (rada gminy) nie ma prawa ingerować w treść art. 42 ust.

3 pkt. 10 (tabeli) KN (Dz.U. z 2018r. poz. 967 z późn. zm.), dotyczącego obowiązkowego wymiaru zajęć nauczyciela bibliotekarza (30 godzin).

Zajęcia rewalidacyjne

Zajęcia rewalidacyjne odbywają się tylko w przypadku ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Są organizowane na podstawie rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania, organizacji kształcenia uczniów niepełnosprawnych oraz w sprawie szczegółowej organizacji szkół i przedszkoli. Zgodnie z zapisami rozporządzenia (§2 ust. 1 pkt. 2) ramowy plan nauczania określa m.in. minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych. W poszczególnych załącznikach określa się ten wymiar jako 2 godziny na każdego ucznia z niepełnosprawnością. Zajęcia te powinny być uwzględnione w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, opracowanym dla ucznia niepełnosprawnego zgodnie z §6 ust. 1 pkt. 5 rozporządzenia. Czas trwania zajęć rewalidacyjnych określa rozporządzenie w sprawie szczegółowej organizacji szkół i przedszkoli. Zgodnie z §10 ust. 3 i 4 tego rozporządzenia, godzina zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych trwa 60 minut. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się prowadzenie zajęć w czasie krótszym niż 60 minut, zachowując ustalony dla ucznia łączny czas tych zajęć w okresie tygodniowym. **Przepisy nie rozstrzygają, czy zajęcia rewalidacyjne powinny być prowadzone indywidualnie, czy zespołowo. O tym powinny decydować potrzeby ucznia, cel zajęć oraz formułowane na tej podstawie zalecenia zespołu. Podstawa prawna:**

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym §6 ust. 1 pkt. 5,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 28 lutego 2019r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli §10 ust. 3-4,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017r. w sprawie organizowania kształcenia, wychowania i opieki nad dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną, niedostosowaną społecznie i zagrożoną niedostosowaniem społecznym
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 25 sierpnia 2017r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegów nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji.

Zakres pracy psychologa, pedagoga

Organizację zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej normuje Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. W ustawie z dnia 27 października 2017r. o finansowaniu zadań oświatowych, określono, że tygodniowy, obowiązkowy wymiar godzin od 2018r. wynosi odpowiednio:

- Dla nauczyciela pedagoga, logopedy, psychologa i doradcy zawodowego, a także terapeuty pedagogicznego, z wyjątkiem nauczycieli zatrudnionych w poradni psychologiczno-pedagogicznej – **nie więcej niż 22 godziny,**
- Dla nauczycieli, posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej, zatrudnianych dodatkowo w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego oraz współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym – **20 godzin.**

Liczba godzin zajęć pedagoga lub logopedy powinna wynikać z faktycznych potrzeb placówki i winna być uzgodniona z organem prowadzącym.

Obowiązkowe zatrudnienie nauczycieli specjalistów

W maju 2022r. weszła w życie ustawa z 12 maja 2022r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022r., poz. 1116). Przewiduje ona szereg zmian dla szkół i przedszkoli jedną z ważniejszych jest ta dotycząca zatrudniania specjalistów. Nowe regulacje pojawiły się również w Karcie nauczyciela. Wprowadziły one obowiązek zatrudnienia nauczycieli specjalistów w jednostkach publicznych i niepublicznych:

- przedszkolach innych niż specjalne, w tym oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych,

- szkołach podstawowych i ponadpodstawowych,
- zespołach powyższych jednostek,
- szkołach artystycznych, realizujących treści z zakresu kształcenia ogólnego.

Oznacza to, że szkoły i przedszkola będą musiały zatrudniać takich specjalistów jak:

- pedagogów,
- psychologów,
- logopedów,
- terapeutów pedagogicznych,
- pedagogów specjalnych.

Formalnie, szkoła czy przedszkole nie będzie musiała zatrudnić wszystkich specjalistów, ale określoną liczbę specjalistów. Obowiązek zatrudnienia nauczycieli specjalistów w łącznej liczbie etatów, określonych w Karcie nauczyciela, będzie wprowadzany stopniowo, a to oznacza, że wymogi te będą nieco łagodniejsze w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 (z uwagi na przepisy przejściowe).

W kolejnej tabeli przedstawiono limit specjalistów wynikający z przepisów Karty nauczyciela.

Tabela 64. Limit nauczycieli specjalistów

Liczba dzieci (uczniów)	Liczba etatów do 31 sierpnia 2024	Liczba etatów od 1 września 2024 r.
Od 101	1,5 etatu + 0,2 etatu na każdych kolejnych 100 uczniów	2 etaty + 0,2 etatu na każdych kolejnych 100 uczniów
51 - 100	1	1,5
41 - 50	0,5	1
31 - 40		0,8
21 - 30		0,6
11 - 20	0,25	0,4
1 - 10		0,25

Źródło: opracowanie własne na podstawie art. 42 d ustawy Karta Nauczyciela.

Do tej puli nie będą wliczani nauczyciele, posiadający kwalifikacje do zajmowania stanowiska tzw. nauczyciela wspomagającego. Liczbę uczniów oblicza się według stanu na dzień 1 września danego roku szkolnego. Tym samym przez cały rok szkolny trzeba będzie odnosić się do liczby uczniów z początku tego roku.

Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne

Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się, czyli z dysleksją rozwojową, w formie dysleksji, dysortografii lub dysgrafii.

- Liczba uczniów na zajęcia nie może być większa niż 5.
- Zajęcia prowadzą nauczyciele i specjaliści, posiadający kwalifikacje z zakresu terapii pedagogicznej.
- Godzina zajęć trwa 60 minut, w uzasadnionych przypadkach zajęcia mogą być prowadzone w czasie krótszym niż 60 minut, przy zachowaniu ustalonego dla ucznia łącznego czasu tych zajęć.
- W klasach I-III szkoły podstawowej najważniejszym celem zajęć jest rozpoznanie i usuwanie przyczyn trudności w uczeniu się dziecka, w tym ryzyka trudności specyficznych, a więc usprawnienie funkcji spostrzegania wzrokowego, funkcji słuchowej, orientacji przestrzennej koordynacji wzrokowo-słuchowej, funkcji motorycznych; wyrównanie braków w zakresie edukacji polonistycznej i matematycznej oraz rozwijanie pozytywnej motywacji do pracy.
- W klasach IV-VIII szkoły podstawowej i szkole ponadpodstawowej celem zajęć jest głównie stworzenie możliwości wszechstronnego rozwoju umysłowego, psychicznego i społecznego uczniom z utrudnieniami rozwojowymi, umożliwienie uczniom opanowania podstawowych umiejętności czytania i pisania, wyrównywanie braków w wiadomościach i umiejętnościach, będących przyczyną trudności szkolnych oraz przezwyciężanie skutków niepowodzeń szkolnych, tj. trudności w czytaniu, pisaniu i liczeniu, a także ich emocjonalnych i społecznych konsekwencji.

Organizację tych zajęć reguluje Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017r. poz. 1578 ze zm.).

Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze

Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze nie należą do grupy zajęć dodatkowych. Organizuje się je dla uczniów mających trudności w nauce, w szczególności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego. Liczba uczestników zajęć wynosi **do 8 uczniów** (Rozporządzenie MEN w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017r., poz. 1591) ze zm.

Ujęcie zajęć w arkuszu organizacyjnym następuje w uzasadnionych przypadkach ze względu na kwestie finansowania, tylko za akceptacją organu prowadzącego.

Nie podlegają natomiast dyskusji orzeczenia PPP.

Nauczyciel wspomagający

Nauczyciel wspomagający realizuje następujące zadania:

1. prowadzi wspólnie z innymi nauczycielami zajęcia edukacyjne oraz wspólnie z innymi nauczycielami, specjalistami i wychowawcami grup wychowawczych realizuje zintegrowane działania i zajęcia określone w programie,
2. prowadzi wspólnie z innymi nauczycielami zajęcia edukacyjne oraz wspólnie z innymi nauczycielami, specjalistami i wychowawcami grup wychowawczych pracę wychowawczą z uczniami niepełnosprawnymi, niedostosowanymi społecznie oraz zagrożonymi niedostosowaniem społecznym,
3. uczestniczy, w miarę potrzeb, w zajęciach edukacyjnych prowadzonych przez innych nauczycieli oraz w zintegrowanych działaniach i zajęciach, określonych w programie, realizowanych przez nauczycieli, specjalistów i wychowawców grup wychowawczych,
4. udziela pomocy nauczycielom prowadzącym zajęcia edukacyjne oraz nauczycielom, specjalistom i wychowawcom grup wychowawczych, realizującym zintegrowane działania i zajęcia, określone w programie, w doborze form i metod pracy z uczniami niepełnosprawnymi, niedostosowanymi społecznie oraz zagrożonymi niedostosowaniem społecznym,
5. prowadzi zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, w szczególności zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne (jeśli posiada odpowiednie kwalifikacje do niepełnosprawności ucznia),
6. uczestniczy w zespole opracowującym IPET.

Zatrudnienie nauczyciela wspomagającego normuje:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017r. poz. 1578) – §5 pkt. 4, §6 i §7,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 25 sierpnia 2017r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz.U. z 2017r. poz. 1646) – §18 i §19.

Ustawa o finansowaniu zadań oświatowych wprowadziła od roku szkolnego 2018/2019 jednolite pensum dla nauczycieli wspomagających, które wynosi 20 godzin tygodniowo. Oznacza to, że nauczyciele ci, z definicji nie będą na wszystkich lekcjach, nawet w klasie pierwszej szkoły podstawowej – art. 76 ust. 22 ustawy z dnia 27 października 2017r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. z 2017r. poz. 2203), wprowadzający zmiany w art. 42 ustawy Karta Nauczyciela.

Zajęcia z zakresu PPP

Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej wyróżnia rodzaje zajęć:

- **zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze** – organizuje się dla uczniów mających trudności w nauce, w szczególności w spełnianiu wymagań edukacyjnych określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego. Liczba uczestników zajęć wynosi **do 8 uczniów**,
- **zajęcia specjalistyczne**, w tym m.in.:
 - **zajęcia korekcyjno-kompensacyjne** - organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Liczba uczestników zajęć wynosi **do 5 uczniów**,

- **zajęcia logopedyczne** – organizuje się dla uczniów z zaburzeniami mowy, które powodują zaburzenia komunikacji językowej oraz utrudniają naukę. Liczba uczestników wynosi **do 4 uczniów**.

Organizując zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej należy mieć na uwadze **przyczynę kierowania** na nie ucznia, tj. orzeczenie, opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, wniosek nauczyciela, itp. Dla organu prowadzącego **wiążące jest tylko orzeczenie poradni**. W innych przypadkach jest to zadanie fakultatywne. Ważną kwestią w zakresie organizacji jest ilość uczniów na określonych zajęciach.

Uczeń dysfunkcyjny, niepełnosprawny

Podstawy prawne (podstawowe):

- Rozporządzenie MEN w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,
- Rozporządzenie MEN w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych oraz integracyjnych.
- Rozporządzenie MEN w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży w specjalnych szkołach i oddziałach oraz ośrodkach.

Ustawodawca wyraźnie odróżnia dwa zagadnienia z tego obszaru, a mianowicie pomoc psychologiczno-pedagogiczną (PPP) i organizację kształcenia specjalnego.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna może wynikać z:

- szczególnych uzdolnień,
- niepełnosprawności,
- przewlekłej choroby,
- niedostosowania społecznego,
- zagrożenia niedostosowaniem społecznym,
- specyficznymi trudnościami w uczeniu się,
- zaburzeniami komunikacji językowej,
- sytuacji kryzysowych lub traumatycznych,
- niepowodzeń edukacyjnych,
- zaniedbań środowiskowych (np. sytuacja bytowa ucznia i jego rodziny),
- trudnościami adaptacyjnymi,
- innych potrzeb dziecka.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczną organizuje dyrektor szkoły przez opracowanie arkusza organizacyjnego na dany rok szkolny. **Powinien on przygotować dla organu prowadzącego szczegółową informację w zakresie** realnym potrzeb szkoły, zawierającą liczbę uczniów planowanych do objęcia z zakresu ppp, przyczynę kierowania (opinie, orzeczenia, prośby, zalecenia itp.), liczbę planowanych godzin zajęć, ich rodzaj, itp. Organ prowadzący po szczegółowej analizie przedłożonych dokumentów **przydziela (lub nie przydziela)** określoną liczbę godzin na cały rok szkolny. Kwestia rozdysponowania przydzielonych przez organ prowadzący godzin w trakcie roku szkolnego należy do dyrektora szkoły.

Kształcenie specjalne organizuje się dla uczniów:

- niesłyszących (słabosłyszących),
- słabowidzących,
- niewidomych,
- z niepełnosprawnością ruchową, w tym afazją,
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim,
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znaczącym,
- z autyzmem, w tym zespołem Aspergera,
- z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Kształcenie specjalne organizuje się dla uczniów/dzieci **posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego**. Placówka edukacyjna ma obowiązek realizować zapisy podstawowy programowej oraz zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego. **Realizacja zleceń z orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego należy do obowiązków dyrektora szkoły.**

Uczniowie/dzieci posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wykazywani są w sprawozdawczości SIO (Systemu Informacji Oświatowej) – ze spisu na 30 września danego roku (uwaga: niezbędna jest ważność orzeczenia). W oparciu o sprawozdawczość SIO jednostka samorządu terytorialnego otrzymuje dodatkową kwotę środków finansowych zawartych w subwencji oświatowej na dany rok szkolny (patrz: Rozporządzenie MEN w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jst). Kwota środków finansowych uzależniona jest od stopnia niepełnosprawności. Ustawa o finansowaniu zadań oświatowych wskazuje wprost, że środki z dodatkowej subwencji przekazanej z tytułu orzeczeń mogą zostać przeznaczone **wyłącznie** na organizację kształcenia specjalnego. Ma to również odzwierciedlenie w sprawozdawczości budżetowej (Rb-27S, RB-28S po stronie dochodowej i wydatkowej – rozdziały 801 49, 801 50, 801 52).

Realizacja art. 42 ust. 2 pkt 2 Karty Nauczyciela

Czas pracy nauczyciela określa art. 42 Karty Nauczyciela. W ramach czasu pracy, który nie może przekroczyć tygodniowo **40 godzin** oraz ustalonego wynagrodzenia nauczyciel realizuje:

1. zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze prowadzone bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, tzw. pensum (wszystkie godziny ponad pensum są dodatkowo płatne – godziny ponadwymiarowe i doraźne zastępstwa);
2. inne zajęcia i czynności wynikające z zadań statutowych szkoły, w tym zajęcia opiekuńcze i wychowawcze, uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów (bez dodatkowego wynagrodzenia);
3. zajęcia i czynności związane z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym (bez dodatkowego wynagrodzenia).

Ponadto w ramach zajęć i czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 2, nauczyciel nie prowadzi zajęć świetlicowych oraz zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej (od 1.09.2017r., art. 42 ust. 2d KN).

Nauczyciel w ramach stosunku pracy pozostaje do dyspozycji dyrektora szkoły. **Dyrektor może więc przydzielać nauczycielowi czynności w ramach zakresu jego obowiązków/zadań wynikających ze statutu szkoły, jak również obowiązującego go czasu pracy.** Dyrektor szkoły nie może zlecić nauczycielowi realizacji zajęć niezgodnych z zapisami statutowymi. Katalog zadań nauczyciela określa statut szkoły. Nie można formułować zadań, które nie mają odzwierciedlenia w przepisach zewnętrznych prawa oświatowego. Ponadto wybór zadań powinien uwzględniać rzeczywiste potrzeby uczniów, możliwości szkoły, przydatność w procesie realizacji przyjętych w statucie zadań szkoły. Rada pedagogiczna powinna ustanowić katalog zadań nauczyciela, doprecyzowując w nim zakres i czynności realizowane przez nauczyciela poza pensum oraz poza zajęciami i czynnościami związanymi z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym, a także sposób realizacji zadań szkoły. Przykłady innych zajęć i czynności:

- uczestnictwo w przeprowadzaniu egzaminów zewnętrznych w szkole, w tym w wymianie międzyszkolnej,
- organizacja zajęć wynikających z zainteresowań uczniów (według bieżących potrzeb uczniów, nieujętych w stałym harmonogramie),
- organizacja/współorganizacja imprez o charakterze wychowawczym lub rekreacyjno-sportowym, zgodnie z programem wychowawczo-profilaktycznym szkoły i planem pracy szkoły,
- zajęcia sportowe i rekreacyjne według potrzeb uczniów (np. kółko szachowe, klub sportowy, imprezy rekreacyjne i wypoczynkowe: rajdy, biwaki, obozy, itp.),
- zajęcia pozalekcyjne artystyczne (np. chór szkolny, plastyczne, muzyczne, taneczne, kółko teatralne, klub filmowy, kółko fotograficzne, itp.),
- nieobowiązkowe zajęcia o charakterze edukacyjnym (np. koła przedmiotowe, SKS, zajęcia rozwijające wiedzę),
- zajęcia rozwijające pozostałe zainteresowania (np. gry planszowe, gry dydaktyczne komputerowe, zajęcia kulinarne, garncarstwo, wycieczki i turystyczno-krajoznawcze, itp.),
- zapewnienie stałej opieki uczniom podczas realizowanych przez siebie zajęć edukacyjnych, w tym organizowanych imprez szkolnych i środowiskowych oraz wycieczek,
- pełnienie dyżurów podczas przerw międzylekcyjnych i przed lekcjami, odpowiedzialność za porządek i bezpieczeństwo uczniów znajdujących się na terenie objętym dyżurem (wg planu uczniów),
- udzielanie uczniom konsultacji indywidualnych/zbiorowych (doraźne zajęcia wyrównawcze), a także pomoc w przygotowaniu się do egzaminów, konkursów przedmiotowych i innych form współzawodnictwa,

- koordynacja pozostałych działań statutowych szkoły w wybranym zakresie zgodnie z planem pracy szkoły,
- prowadzenie wymaganej przepisami prawa dokumentacji przebiegu nauczania, wychowania i opieki,
- udział w pracy szkolnych zespołów nauczycielskich,
- pełnienie funkcji w szkole (opiekun samorządu szkolnego, członek komisji rekrutacyjnej, członek komisji stypendialnej, itp.),
- współpraca z instytucjami wspierającymi działalność statutową szkoły,
- uczestnictwo w zebraniach rad pedagogicznej oraz indywidualne spotkanie z rodzicami, itp.

Analiza arkuszy organizacyjnych

Analiza arkusza organizacyjnego Szkoły Podstawowej Nr 1 w Choszcznie

na rok szkolny 2024/25. Arkusz zatwierdzony dnia – brak informacji

dane organizacyjne:

1. szkoła wielociągowa
2. Liczba oddziałów – ogółem 33,
3. Liczba uczniów ogółem 817
4. Liczba zatwierdzonych godzin nauczycielskich 1384,1 z czego ponadwymiarowych 257,1

dane finansowe:

1. Kwota subwencji oświatowych na 2024 rok 7 987 229 zł
2. Planowane wydatki ogółem (2024r.) – 13 064 002 zł , z czego
 - subwencionowane 12 857 102 zł
 - niesubwencionowane /w tym inwestycje/ 206 900 zł
3. Średni wydatek na ucznia 17 303 zł
4. Średnia liczba uczniów przypadająca na etat nauczycielski 10,45
5. Procentowy udział funduszy samorządu w finansowaniu wydatków subwencionowanych – 37,87%

Liczba uczniów w klasie/oddziale – możliwy podział na grupy

Tabela 76 klasa IV

Klasa/oddział	IV A	B	C	D	razem
Obecna liczba uczniów	26*	25*	25*	24	100
Rekomendowana	26*	24	26*	24	100

* podział na grupy

Zmiana liczby uczniów kl. IV B / IV C powoduje brak konieczności podziału na grupy kl. IV B – 4 godziny.

Tabela 77 klasa V

Klasa/oddział	V A	V B	V C	V D	V E	razem
Obecna liczba uczniów	25*	24	25*	23	24	121
Rekomendowana liczba uczniów	26*	24	24	23	24	121

* podział na grupy

Zmiana liczby uczniów w klasie Vc powoduje brak podziału na grupy – 4 godziny (j. obcy, informatyka)

Tabela 78 klasa VI

	VI A	VI B	VI C	VI D	razem
Obecna liczba uczniów	27*	29*	27*	26*	109
Rekomendowana	26*	29*	28*	26*	109

* podział na grupy

W oddziałach kl. VI liczba uczniów (powyżej 24) uprawnia do podziału na grupy na informatyce i jęz. obcym. Rekomendowana liczba uczniów w klasie VI A – 26 nie powoduje konieczności podziału na grupy. **Ograniczenie liczby godzin nauczycielskich – 4.**

Tabela 79 klasa VII

	VII A	VII B	VII C	VII D
Obecna liczba uczniów	25*	24	26*	24
Rekomendowana	24	24	27*	24

Zmiana liczby uczniów kl. VIII A / VIII C powoduje braku podziału na grupy w kl. VII A, natomiast w kl. VIII C następuje podział na grupy na wychowaniu fizycznym. Bilans 2 godziny.

Wprowadzenie rekomendowanych rozwiązań powoduje ograniczenie liczby godzin nauczycielskich ogółem o 14 (2 + 4 + 4 + 4) godzin.

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe 14 x 4 x 12 x 79 zł/godz. = 53 088 zł brutto rocznie
- rozliczenie etatowe 0,77 x 123 000 zł = 94 710 zł brutto rocznie

Zatrudnianie specjalistów.

Obowiązek zapewnienia odpowiedniej łącznej liczby etatów nauczycieli specjalistów został wprowadzony 1 września 2022r. Przez 2 lata szkolne obowiązywały przepisy przejściowe w ustawie z dnia 12 maja 2022r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, które przewidywały łagodniejsze limity. Jednak począwszy od roku szkolnego 2024/2025 wymogi dotyczące zatrudniania specjalistów w szkołach i przedszkolach przedstawiają się następująco:

Tabela 80

Liczba dzieci lub uczniów	Liczba etatów od 1 września 2024 r.
Od 101	2 etaty + 0,2 etatu na każdych kolejnych 100 uczniów
Od 801 – 900	3,4 etatu

Do grupy specjalistów zalicza się:

- pedagoga,
- pedagoga specjalnego,
- psychologa,
- logopedę,
- terapeutę pedagogicznego.

Arkusze organizacyjny szkoły na rok 2024/25 zakłada zatrudnienie w/w specjalistów w wymiarze:

- pedagog szkolny	-	44 godziny	- 2 etaty
- psycholog szkolny	-	22	- 1 etat
- pedagog specjalny	-	10	- 0,45 etatu
- logopeda (zajęcia logopedyczne)	-	19	- 0,86 etatu
	suma	95 godzin	-4,31 etatu

Kalkulując łączną liczbę etatów nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych w przedszkolu, szkole lub zespole należy uwzględnić łączną liczbę etatów ww. zatrudnionych specjalistów, a nie rodzaj zajęć i czynności przez nich realizowanych. Specjaliści powinni być zatrudnieni zgodnie z potrzebami przedszkola lub szkoły z uwzględnieniem art. 42 d oraz art. 42 ust. 1-2 i 7 pkt. 3 lit. b ustawy – Karta Nauczyciela, a przydział zajęć i czynności w ramach obowiązkowego tygodniowego wymiaru zajęć musi być zgodny z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych, z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Biorąc pod uwagę wymienione przepisy prawa oświatowego łączny wymiar etatów nauczycieli specjalistów dla liczby uczniów 817 – wynosi 3,4 etatów, z czego:

- 25% etatu psychologa – 3,4 x 25% = 0,85 etatu – 18,7 godzin
- 25% etatu pedagoga specjalnego – 3,4 x 25% = 0,85 18,7
- 50% etaty pozostałych specjalistów, pedagoga, logopedy, terapeuty pedagogicznego – 3,4 x 50% = 1,7 etatu 37,4 godzin

W ocenie ekspertów **liczba zatrudnionych nauczycieli specjalistów jest o 0,91 etatu większa (20,02 godzin), nie zachowane zostały również obowiązujące wymiary etatów tj.**

- pedagog specjalny powinien być zatrudniony na 0,85 etatu (18,7 godzin), natomiast jest na 0,45 etatu (10 godzin)
- psycholog zatrudniony jest na 1 etat (22 godziny), ma być na 0,85 etatu (18,7 godzin)
- pedagog szkolny – 2 etaty (44 godziny), norma przewiduje 1,7 etatu na pozostałych specjalistów (pedagog, logopeda, terapeuta).

Zwiększona liczba etatów specjalistów skutkuje **zwiększonymi wydatkami:**

- rozliczenie godzinowe: 20,02 godz. x 4 x 12 x 79 zł/godz. = 75.916 zł brutto
- rozliczenie etatowe: 0,91 etatu x 123 000 zł = 111 930 zł brutto

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 76 do 112 tys. zł w zależności od rodzaju rozliczenia.

Zajęcia rewalidacyjne – łącznie 18 godzin

Zajęcia prowadzi 5 nauczycieli, w tym 7 godzin zatrudniony pedagog specjalny

Prowadzenie zajęć rewalidacyjnych jest jednym z zadań pedagoga specjalnego realizowanych w ramach jego pensum, więc te godziny **wlicza się do wymiaru zatrudnienia specjalistów**. Należy jednak zwrócić uwagę, że poza prowadzeniem zajęć rewalidacyjnych pedagog specjalny posiada jeszcze szereg innych zadań (określonych w §3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. poz. 1610).

Rekomendacja

– prowadzenie 7 godzin rewalidacji powinno być realizowane w ramach pensum zatrudnionego pedagoga specjalnego (zgodnie z obowiązującym prawem 18,7 godzin (0,85 etatu)

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe: 7 x 4 x 12 x 79 zł/godz. = 26 544 zł brutto rocznie
- rozliczenie etatowe: 0,31 etat x 123 000 zł = 38 130 zł brutto rocznie

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 26,5 do 38 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

Należy podkreślić, iż zatrudniony pedagog specjalny w roku szkolnym 2024/25 realizować będzie łącznie 27 godzin. w tym 5 ponadwymiarowych, które **mogą być w trakcie roku szkolnego cofnięte**.

Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne – 4 godziny

Zajęcia prowadzi zatrudniony w szkole pedagog.

Rekomendacja

zajęcia może prowadzić w ramach przydzielonego etatu (22 godzin) zatrudniony pedagog.

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe: 4 x 4 x 12 x 79 zł/godz. = 15 168 zł brutto rocznie
- rozliczenie etatowe : 0,18 etatu x 123 000 zł = 22 140 zł brutto rocznie

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 15 do 22 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

Uwaga – zatrudniony pedagog łącznie w roku szkolnym 2024/25 realizować będzie 26 godzin, **w tym 4 godziny ponadwymiarowe, które mogą zostać cofnięte**.

Zajęcia logopedyczne – 19 godzin

W ocenie ekspertów logopeda należy do grupy specjalistów, których szkoła może zatrudniać. W przypadku SP Nr 1 – 1,7 etatu (37,4 godzin) przypadać powinno na pedagoga, logopedy, terapeuty pedagogicznego. Natomiast arkusz organizacyjny na 2024/25 tylko dla pedagoga przewiduje 44 godziny (2 etaty!!!).

Zajęcia logopedyczne – liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 4. Planowaną ilością godzin można objąć 76 uczniów (19 x 4). Zważywszy że zajęcia logopedyczne powinny być prowadzone przede wszystkim w klasach przedszkolnych, klasach I-III oraz z uczniami posiadającymi zalecenia PPP

(orzeczenie) **liczbę godzin ograniczyć** można do 3 godzin na każdą klasę od I do III – 3 x 3 = 9 godzin, plus na ewentualne zajęcia w klasach wyższych – 3 godziny. Łącznie 12 godzin.
Różnica – 7 godzin. (19 – 12)

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe $7 \times 4 \times 12 \times 79 \text{ zł/godz.} = 26\,544 \text{ zł}$ brutto rocznie
- rozliczenie etatowe $0,32 \text{ et.} \times 123\,000 \text{ zł} = 39\,360 \text{ zł}$ brutto rocznie

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 26 do 39 tys. zł rocznie w zależności od rozliczenia.

Obowiązki wychowawcy w świetlicy

W arkuszu zaplanowano 87 godzin pracy świetlicy.

Informacje ogólne:

- liczba godzin zajęć świetlicy – 87
- czas pracy świetlicy w ciągu dnia – brak danych
- liczba nauczycieli prowadzących zajęcia – 4
- liczba uczniów korzystających z zajęć – wszystkich uczniów szkoły,
- liczba grup świetlicowych – brak danych
- dostęp uczniów do szkoły – liczba uczniów dojeżdżających, dowożonych – 2023/24 – 21
- wskaźnik wykorzystania pomieszczeń – WNP = 0,52 – wszystkie klasy/ oddziały naukę mogą rozpocząć o godz. 8:00.

Tabela 81

	Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	Razem
Obecnie (średnia liczba godzin wynikająca z arkusza)	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	86
Rekomendacja						
7.00-8.00	1 x 1	1 x 1	1 x 1	1 x 1	1 x 1	5
7.30-8.00	1 x 0,5	1 x 0,5	1 x 0,5	1 x 0,5	1 x 0,5	2,5
12.00-16.00	2 x 4*	2 x 4	2 x 4	2 x 4	2 x 4	40
13.00-15.00	2 x 2	2 x 2	2 x 2	2 x 2	2 x 2	20
						Razem: 67,5

Godzina świetlicowa – 60 minut. *2 x 4 = 2 nauczyciel pracuje po 4 godziny. Źródło: opracowanie własne na podstawie arkusza organizacyjnego Szkoły Podstawowej Nr 1 na rok szkolny 2024/25.

Szkoła posiada dobre warunki lokalowe, umożliwiające rozpoczęcie nauki o godz. 8.00 dla wszystkich klas. Różnica w zatwierdzonej i rekomendowanej liczbie godzin wynosi 18,5 godzin (86-67,5).

Efekt finansowy proponowanego rozwiązania wynosi:

- w rozliczeniu godzinowym: $18,5 \text{ godz./tyg.} \times 4 \text{ tyg.} \times 12 \text{ m-cy} \times 79 \text{ zł/godz.} = 70\,152 \text{ zł}$ brutto rocznie
- rozliczenie etatowe: $0,71 \text{ etatu} \times 123\,000 \text{ zł/etat} = 87\,330 \text{ zł}$ brutto rocznie

Ograniczenie wydatków może sięgać kwoty od 70 do 87 tys. zł brutto rocznie, w zależności od sposobu rozliczenia.

W ocenie ekspertów należy dokonać:

- ponownej weryfikacji faktycznych potrzeb pracy świetlicy,
- analizy dotychczasowej dokumentacji pracy świetlicy (uwaga: pod względem organizacyjnym) tj. dzienników zajęć, w tym frekwencji na zajęciach w poszczególnych dniach,
- bieżącej kontroli (od września 2023r.) pracy świetlicy, w szczególności godzin pracy oraz liczby uczniów z niej korzystających.

Patrz: Komentarz – Analiza arkuszy organizacyjnych wybrane aspekty prawne.

Jeden z zatrudnionych nauczycieli prowadzić będzie w roku szkolnym 36 godzin, średnio 7,2 godzin dziennie (godzina świetlicowa to 60 minut) np. od 8.00-15.00. **Zespół ekspertów nie zna uzasadnienia prowadzenia zajęć świetlicowych przez cały czas pracy szkoły.**

Arkusze organizacyjny Szkoły Podstawowej w Korytowie

na rok szkolny 2024/2025

Arkusz zatwierdzony dnia ? przez organ prowadzący – brak informacji.

Dane organizacyjne:

1. Szkoła Podstawowa w Korytowie jest placówką jednociągową.
2. Liczba oddziałów ogółem wynosi 10, z czego w szkole podstawowej 8 oddziałów i 2 oddziały przedszkolne.
3. Liczba uczniów/dzieci ogółem wynosi 72, z czego w szkole podstawowej 54 uczniów i w oddziałach przedszkolnych 18 dzieci.
4. Liczba zatwierdzonych godzin nauczycielskich 315, z czego ponadwymiarowych 29,75.
5. Wskaźnik wykorzystania pomieszczeń klasowych wynosi 0,71

Dane finansowe:

1. Kwota subwencji oświatowej na 2024r. wynosi 1 207 406 zł
2. Planowane wydatki ogółem wynoszą: 2 808 608 zł, z czego:
 - wydatki subwencionowane: 2 420 118 zł,
 - wydatki niesubwencionowane 388 490 zł.
3. Średni wydatek na 1 ucznia wynosi 36 955 zł.
4. Średnia liczba uczniów przypadająca na etat nauczycielski wynosi 5,07.
5. Procentowy udział samorządu w finansowaniu wydatków subwencionowanych dz. 801, 854 wynosi 51,69% (1,25 mln zł).

łączenie klas

Szkoła Podstawowa w Korytowie jest placówką liczącą 54 uczniów, z małą liczbą uczniów w klasach średnio – 6,75. Mała liczba uczniów umożliwi wprowadzenie elementów klas łączonych.

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie MEN z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli (Dz. U. z 2019 r., poz. 502 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe art. 96, ust. 4-5 (Dz. U. z 2024 poz. 737 t.j.)
- Stanowisko Komisji Wychowania Katolickiego KEP z dnia 9 kwietnia 2013r. oraz 18 marca 2019r.

W kolejnej tabeli wskazano możliwości wprowadzenia klas łączonych w SP w Korytowie.

Tabela 82 łączenie zajęć klasy „0”-VIII

Klasa	„0”	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Razem
Liczba uczniów/dzieci	9	5	7	6	8	6	6	5	11	72
Liczba uczniów po połączeniu	14	13	14	11					11	72
Rekomendacja łączenie zajęć (l. godzin)	5	12	15	15					–	47

Rekomendowana liczba zajęć łączonych wynosi 47 godzin. Arkusz organizacyjny SP w Korytowie na rok szkolny 2024/25 przewiduje elementy klas łączonych na wybranych zajęciach w ilości 36 godzin.

Różnica – 47 - 36 = 11 godzin

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe 11 godz. x 4 x 12 x 79 = 41 712 zł brutto rocznie
- rozliczenie etatowe 0,61 et. x 123 000 zł = 75 030 zł brutto rocznie

Ograniczenie liczby godzin nauczycielskich sięgać może 11, a wydatków od 4 do 75 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

Podstawowa prawna – patrz komentarz – klasy łączone, oraz ustawa Prawo Oświatowe (Dz. U. 2024 poz. 737 t.j.) w art. 96 ust. 4-5 – stanowi:

4. W szkołach podstawowych działających w szczególnie trudnych warunkach demograficznych lub geograficznych, w zakresie danego etapu edukacyjnego dopuszcza się organizację nauczania w klasach łączonych.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, w szkole podstawowej, w które zorganizowano oddział przedszkolny, dopuszcza się łączenie zajęć prowadzonych w oddziale przedszkolnym dla dzieci 6-letnich z zajęciami edukacyjnymi prowadzonymi w klasie I, z tym, że co najmniej połowa zajęć prowadzonych w oddziale przedszkolnym oraz co najmniej połowa obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu

odpowiednio edukacji polonistycznej, przyrodniczej, matematycznej oraz języka obcego nowożytnego w klasie I powinna być prowadzona oddzielnie w oddziale przedszkolnym i w klasie I.

Od 1 września 2024 roku (rok szkolny 2024/2024) rozpoczął się drugi etap wdrażania standaryzacji zatrudnienia w przedszkolach i szkołach nauczycieli psychologów, pedagogów, logopedów, terapeutów pedagogicznych oraz pedagogów specjalnych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 maja 2022 roku o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2022., poz. 1 116). Nowelizacja wprowadza nowe stanowisko specjalisty – pedagoga specjalnego (Karta Nauczyciela).

Liczba uczniów Szkoły Podstawowej w Korytowie wynosi 72 (w szkole podstawowej 54, w oddziale przedszkolnym 18). W ocenie ekspertów przy liczbie uczniów 72 (od 1 września 2024r.) szkoła powinna zatrudniać co najmniej 1,5 etatu specjalistów, z czego co najmniej:

- $25\% \times 1,5 = 0,375$ etatu psychologa (8,25 godziny),
- $25\% \times 1,5 = 0,375$ etatu pedagoga specjalnego (8,25 godziny),
- 0,75 etatu (łącznie pozostałych specjalistów: pedagoga, logopedy lub terapeuty pedagogicznego (16,5 godziny).

Arkusze organizacyjny SP w Korytowie na rok szkolny 2024/25 przewiduje zatrudnienie w/w specjalistów w wymiarze:

• pedagog szkolny	11 godzin	0,5 etatu
• logopeda (zajęcia logopedyczne)	6	0,27 etatu
• pedagog specjalny	8,25	0,375 etatu
• psycholog szkolny	8,25	0,375 etatu
razem	33,5 godziny	1,52 etatu

Poziom zatrudnienia spełnia wymogi prawa oświatowego. Przekroczenie w wymiarze 0,5 godziny można uznać za dopuszczalne.

Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze 5 godzin

Liczba uczestników zajęć wynosi do 8 uczniów.

Planowaną liczbą godzin (5) przy założeniu, że grupa liczy 8 uczniów można objąć 40 uczniów – co stanowi – 74% uczniów kl. I-VIII (!)

Rekomendacja:

- kl. I-III – 2 godziny
- kl. IV-VIII – 1 godzina (przemiennie np. j. polski/matematyka lub 0,5 godziny matematyka, 0,5 godziny j. polski).

Razem 3 godziny.

Różnica: $5 - 3 = 2$ godziny

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe $2 \times 4 \times 12 \times 79$ zł/godz. = 7 584 zł brutto rocznie
- rozliczenie etatowe $0,11$ etat $\times 123 000$ zł = 13 530 zł brutto rocznie

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 7,5 do 13,5 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

Zajęcia rewalidacyjne – 6 godzin

Zajęcia rewalidacyjne prowadzi zatrudniony w szkole pedagog specjalny (8,25 godz.). **Do obowiązków pedagoga specjalnego poza realizacją zadań wynikających z przepisów:**

- rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- rozporządzenie MEN z dnia 22 lipca 2022 roku w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów itp.

należy prowadzenie zajęć rewalidacyjnych.

Zgodnie z wytycznymi MEN prowadzenie zajęć rewalidacyjnych („...nie może prowadzić wyłącznie zajęć rewalidacyjnych...”) może odbyć się w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć pedagoga specjalnego.

Rekomendacja:

w ocenie ekspertów w ramach obowiązkowego wymiaru zajęć pedagoga specjalnego (8,25 godz.) prowadzone powinny być zajęcia rewalidacyjne – 6 godzin

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe 6 godz. x 4 x 12 x 79 zł/godzinę = 22 752 zł brutto rocznie
- rozliczenie etatowe 0,27 etatu x 123 000 zł = 33 210 zł brutto rocznie

Ograniczenie wydatków może sięgać od 22,7 do 32,2 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne – 2 godziny

Przepisy nie określają wymagań kwalifikacyjnych dotyczących możliwości prowadzenia **treningu umiejętności społecznych**. W ocenie kwalifikacji nauczycieli zastosowanie ma podstawowa **zasada zgodności z nauczaniem przedmiotem lub rodzajem prowadzonych zajęć**.

Zajęcia TUS rozumiane jako zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej mogą prowadzić nauczyciele i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju zajęć § 17 ust. 1 rozporządzenia MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Prowadzenie zajęć TUS rozumianych jako inne zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, dyrektor może powierzyć nauczycielom lub specjalistom posiadającym kwalifikacje odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności ucznia. Mogą je więc prowadzić: psycholog, pedagog specjalny, pedagog, nauczyciel, który w ocenie dyrektora ma kwalifikacje wystarczające do prowadzenia tych zajęć.

Zespół analizujący arkusz organizacyjny **rekomenduje powierzenie** prowadzenie ww. zajęć nauczycielom specjalistom (psycholog, pedagog itp.) w ramach przydzielonego pensum (pedagog – 11 godz. psycholog – 8,25 godzin)

Efekt finansowy: (łącznie 2 godzin)

- rozliczenie godzinowe 2 godz. x 4 x 12 x 79 zł/godz. = 7 584 zł brutto rocznie
- rozliczenie etatowe 0,09 etatu x 123 000 zł = 11 070 zł brutto rocznie

Wprowadzenie rekomendowanego rozwiązania ogranicza wydatki o kwotę od 7,5 do 11 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

Podst. prawna

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1280) – § 17 ust. 1
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2020 r. poz. 1309) – §7 ust. 10.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz.U. z 2020 r. poz. 1289) – §15 ust. 3, §16 ust. 2, §23.

OBOWIĄZKI WYCHOWAWCY W ŚWIETLICY

W arkuszu zaplanowano 21 godzin pracy świetlicy.

Informacje ogólne:

- liczba godzin zajęć świetlicy – 21
- czas pracy świetlicy w ciągu dnia – ?
- liczba nauczycieli prowadzących zajęcia – 6 (w tym 3 nauczycieli pracuje 1 godzinę, pozostali 4 i 7 godzin)
- liczba uczniów korzystających z zajęć – 24 (44% wszystkich uczniów szkoły),
- liczba grup świetlicowych – 1 (grupa świetlicowa liczy maks. 25 uczniów); w arkuszu – 2 grupy ?
- dostęp uczniów do szkoły – liczba uczniów dojeżdżających, dowożonych –?
- wskaźnik wykorzystania pomieszczeń – WNP = 0,71

Tabela 83

	Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	Razem
Obecnie (średnia liczba godzin wynikająca z arkusza)	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	21
Rekomendacja 7.45-8.00 12.00-15.00	1 x 0,25 1 x 3	1 x 0,25 1 x 3	1 x 0,25 1 x 3	1 x 0,25 1 x 3	1 x 0,25 1 x 3	1,25 15 Razem: 16,25

Godzina świetlicowa – 60 minut, *1 x 0,25 1 nauczyciel pracuje 0,25 godziny. Źródło: opracowanie własne na podstawie arkusza organizacyjnego Szkoły Podstawowej w Korytowie na rok szkolny 2024/25.

Szkoła posiada dobre warunki lokalowe, umożliwiające rozpoczęcie nauki o godz. 8.00 dla wszystkich klas. Wskaźnik WNP =0,71. Różnica w zatwierdzonej i rekomendowanej liczbie godzin wynosi 4,75 godzin (21-16,25).

Efekt finansowy proponowanego rozwiązania wynosi:

- w rozliczeniu godzinowym: 4,75 godz./tyg. x 4 tyg. x 12 m-cy x 79 zł/godz. = 18 012 zł brutto rocznie
- rozliczenie etatowe: 0,18 etatu x 123 000 zł/etat = 22 140 zł brutto rocznie

Ograniczenie wydatków może sięgać kwoty od 18 do 22 tys. zł brutto rocznie, w zależności od sposobu rozliczenia.

W ocenie ekspertów należy dokonać:

- ponownej weryfikacji faktycznych potrzeb pracy świetlicy,
- analizy dotychczasowej dokumentacji pracy świetlicy (uwaga: pod względem organizacyjnym) tj. dzienników zajęć, w tym frekwencji na zajęciach w poszczególnych dniach,
- bieżącej kontroli (od września 2023r.) pracy świetlicy, w szczególności godzin pracy oraz liczby uczniów z niej korzystających.

Patrz: Komentarz – Analiza arkuszy organizacyjnych – wybrane aspekty prawne.

BIBLIOTEKA

Przepisy prawa oświatowego nie określają wymiaru czasu, w którym szkoła ma zapewnić dostęp do biblioteki. Nie ma tzw. norm zatrudnienia nauczycieli bibliotekarzy. Decyzję w zakresie organizacji pracy szkoły, w tym biblioteki, podejmuje dyrektor szkoły. Doświadczenie zespołu ekspertów a także praktyka wielu samorządów w Polsce wskazuje na stosowanie przelicznika **1 godziny biblioteki na 15 uczniów**. Zwracamy uwagę, że proponowany przelicznik ma formę umowną i nie może być usankcjonowany, np. uchwałą rady gminy.

W arkuszu organizacyjnym zaplanowano obowiązki bibliotekarza w wymiarze 10 godzin.

Liczba uczniów klas I-VIII wynosi 54. Rekomendowana liczba godzin biblioteki – 4 godzin (54 : 15). Rekomendowane rozwiązanie ogranicza liczbę godzin nauczycielskich o 5 godzin. Realizacja rekomendowanego rozwiązania daje oszczędności w postaci 5 godzin.

Efekt finansowy wprowadzonych zmian wynosi:

- w rozliczeniu godzinowym: 5 godz./tyg. x 4 tyg. x 12 m-cy x 79 zł/godz. = 18 960 zł brutto rocznie,
- w rozliczeniu etatowym: 0,19 etatu x 123 000 zł = 23 370 zł brutto rocznie.

Wprowadzenie zmiany ogranicza liczbę godzin nauczycielskich o 5 powodując ograniczenie wydatków o kwotę od 18 do 23 tys. zł brutto rocznie w zależności od sposobu rozliczenia.

Arkusze organizacyjny Szkoły Podstawowej w Zamęcie

Arkusze zatwierdzone dnia ? przez organ prowadzący – brak informacji.

Dane organizacyjne:

1. Szkoła Podstawowa w Zamęcie jest placówką jednociągową.
2. Liczba oddziałów ogółem wynosi 10, z czego w szkole podstawowej 8 oddziałów, 2 oddziały przedszkolne.
3. Liczba uczniów/dzieci ogółem wynosi 100, z czego w szkole podstawowej 82 uczniów i w oddziale przedszkolnym 18 dzieci.
4. Liczba zatwierdzonych godzin nauczycielskich 347,5, z czego ponadwymiarowych 67,5.
5. Wskaźnik wykorzystania pomieszczeń klasowych wynosi 1,0

Dane finansowe:

1. Kwota subwencji oświatowej na 2024r. wynosi 1 980 044 zł
2. Planowane wydatki ogółem wynoszą: 2 937 880 zł, z czego:
 - wydatki subwencionowane: 2 683 250 zł,
 - wydatki niesubwencionowane 254 630 zł.
3. Średni wydatek na 1 ucznia wynosi 29 379 zł.
4. Średnia liczba uczniów przypadająca na etat nauczycielski wynosi 4,78.
5. Procentowy udział samorządu w finansowaniu wydatków subwencionowanych dz. 801, 854 wynosi 31,40% (0,83 mln zł).

ŁĄCZENIE KLAS

Szkoła Podstawowa w Zamęcinie jest placówką liczącą 82 uczniów, z małą liczbą uczniów w klasach I-VIII – śr. 10,25. Mała liczba uczniów umożliwia wprowadzenie elementów klas łączonych.

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie MEN z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli (Dz. U. z 2019 r., poz. 502 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe art. 96, ust. 4-5 (Dz. U. z 2024 poz. 737 t.j.)
- Stanowisko Komisji Wychowania Katolickiego KEP z dnia 9 kwietnia 2013r. oraz 18 marca 2019r.

FAQ - Pyt.: *Od września w szkole podstawowej będzie łączona klasa 0-I. Czy w związku z tym nauczyciel ma prowadzić 2 odrębne dzienniki, tzn. dziennik wychowania przedszkolnego dla uczniów realizujących zerówkę i oddzielnie dziennik lekcyjny dla klas I-III? Czy można prowadzić tylko 1 dziennik dla klas I-III i wpisać tam oddział 0?*

Odp.: Zgodnie z art. 96 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, Dz. U. z 2020 r., poz. 910 w szkole podstawowej, w której zorganizowano oddział przedszkolny, dopuszcza się łączenie zajęć prowadzonych w oddziale przedszkolnym dla dzieci 6-letnich z zajęciami edukacyjnymi prowadzonymi w klasie I; nie jest ono natomiast nazwane przez ustawodawcę klasą łączoną. Wynika z tego, że skoro formalnie nie są połączone oddziały tylko zajęcia, należy przyjąć odrębne prowadzenie dzienników: zajęć przedszkolnych oraz lekcyjnego dla klas I, zgodnie z §2 oraz §8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz.U. z 2017 r., poz. 1646 ze zm.).

Liczba uczniów w klasie

a) w roku szkolnym 2024/25 – planowanych jest w klasie I – 9 uczniów. Oddział przedszkolny (założenie 6-latki) liczyć będzie 11 dzieci.

Ustawa Prawo Oświatowe (Dz. U. 2024 poz. 737 t.j.) w art. 96 ust. 4-5 – stanowi:

4. W szkołach podstawowych działających w szczególnie trudnych warunkach demograficznych lub geograficznych, w zakresie danego etapu edukacyjnego dopuszcza się organizację nauczania w klasach łączonych.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, w szkole podstawowej, w które zorganizowano oddział przedszkolny, dopuszcza się łączenie zajęć prowadzonych w oddziale przedszkolnym dla dzieci 6-letnich z zajęciami edukacyjnymi prowadzonymi w klasie I, z tym, że co najmniej połowa zajęć prowadzonych w oddziale przedszkolnym oraz co najmniej połowa obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu odpowiednio edukacji polonistycznej, przyrodniczej, matematycznej oraz języka obcego nowożytnego w klasie I powinna być prowadzona oddzielnie w oddziale przedszkolnym i w klasie I.

Tabela 84

Klasa	Oddział przedszkolny	Kl. I
Liczba uczniów/dzieci	11	9
Razem	20	
Rekomendowana liczba zajęć łączonych	8	

Rekomendowane rozwiązanie ogranicza liczbę godzin nauczycielskich w ilości 8.

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe 8 godz. x 4 x 12 x 79 zł/godz. = 30 336 zł brutto rocznie
- rozliczenie etatowe (założenie pensum 18 godz.) 0,44 etatu x 123 000 zł = 54 120 zł brutto rocznie

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 30 do 54 tys. zł w zależności od rozliczenia.

Tabela 85 Łączenie zajęć kl. II-III, IV-V, VI-VII

Klasa	II	III	IV	V	VI	VII
Liczba uczniów	14	10	9	8	14	5
Liczba ucz. klasy łączone	24		17		19	
Rekomendowana liczba godzin łączonych	12		15		15	

Łączona liczba godzin zajęć łączonych 42 godziny (12 + 15 + 15)

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe 42 godz. x 4 x 12 x 79 zł/godz. = 159 264 zł brutto rocznie
- rozliczenie etatowe 2,33 etatu x 123 000 zł = 286 590 zł brutto rocznie

Rekomendowane rozwiązanie ogranicza liczbę godzin nauczycielskich o 42 godziny oraz wydatki o kwotę od 159 do 286 tys. zł brutto rocznie.

Arkusze organizacyjny przewiduje elementy klas łączonych na ogólną liczbę – 26 godzin

Podstawa prawna: Komentarz – klasy łączone (Rozp. MEN z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli).

1 września 2024 roku (rok szkolny 2024/2024) rozpoczął się drugi etap wdrażania standaryzacji zatrudnienia w przedszkolach i szkołach nauczycieli psychologów, pedagogów, logopedów, terapeutów pedagogicznych oraz pedagogów specjalnych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 maja 2022 roku o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2022., poz. 1 116). Nowelizacja wprowadza nowe stanowisko specjalisty – pedagoga specjalnego (Karta Nauczyciela).

Liczba uczniów Szkoły Podstawowej w Zamęcie wynosi 100 (w szkole podstawowej 82, w oddziale przedszkolnym 18). W ocenie ekspertów przy liczbie uczniów 100 (od 1 września 2024r.) szkoła powinna zatrudniać co najmniej 1,5 etatu specjalistów, z czego:

- 25% x 1,5 = 0,375 etatu psychologa (8,25 godz.),
- 25% x 1,5 = 0,375 etatu pedagoga specjalnego (8,25 godz.),
- 0,75 etatu (łącznie pozostałych specjalistów: pedagoga, logopedy lub terapeuty pedagogicznego (16,5 godziny).

Arkusze organizacyjny szkoły na rok szkolny 2024/25 przewiduje zatrudnienie:

- pedagog specjalny – 11 godzin
- pedagog szkolny – 11
- psycholog szkolny – 11
- logopeda (zaj. logopedyczne) 8

41 godzin – 1,86 etatu

W ocenie ekspertów placówka zatrudnia o 0,36 etatu więcej specjalistów (8 godzin).

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe 8 godz. x 4 x 12 x 79 zł/godz. = 30 336 zł brutto rocznie
- rozliczenie etatowe 0,36 etatu x 123 000 zł = 44 280 zł brutto rocznie

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 30 do 44 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne 6 godzin

Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się, czyli z dysleksją rozwojową, w formie dysleksji, dysortografii lub dysgrafii. Liczba uczniów na zajęciach nie może być większa niż 5. Zajęcia prowadzą nauczyciele i specjaliści posiadający kwalifikacje z zakresu terapii pedagogicznej. Godzina zajęć trwa 60 minut; w uzasadnionych przypadkach zajęcia mogą być prowadzone w czasie krótszym niż 60 minut, przy zachowaniu ustalonego dla ucznia łącznego czasu tych zajęć.

Zgodnie z arkuszem organizacyjnym zajęcia korekcyjno-kompensacyjne prowadzone są w wymiarze 6 godzin. **Brak informacji w których klasach prowadzone są zajęcia.**

Maksymalna liczba uczniów na zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych wynosi 5. Przyjmując ten przelicznik, zaplanowanymi w arkuszu zajęciami objętymi może być 30 uczniów (6 godzin x maksymalnie 5 uczniów), co stanowi 36,5% wszystkich uczniów szkoły. Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne mogą być prowadzone indywidualnie, jak i grupowo.

Rekomendacja:

kl. I-III – 2 godziny
kl. IV-VIII – 1
razem 3 godziny
Różnica – 3 godziny

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe $3 \times 4 \times 12 \times 79 \text{ zł/godz.} = 11\,376 \text{ zł}$ brutto rocznie
- rozliczenie etatowe (pensum 22 godz.) $0,14 \times 123\,000 \text{ zł} = 17\,220 \text{ zł}$ brutto rocznie

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 11 do 17 tys. zł brutto rocznie.

Podstawa prawna: Komentarz – Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne.

Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze 6 godzin

Brak informacji w których klasach prowadzone są zajęcia. Należy zwrócić uwagę, że maksymalna liczba uczestników zajęć wynosi 8. Rozporządzenie regulujące te kwestie nie określa, czy muszą to być uczniowie jednej klasy. Zakładając, że zajęcia zaplanowane w arkuszu odbywają się w grupach 8 osobowych, liczba uczestniczących w nich uczniów wynosić może 48 osoby, co stanowi 58% wszystkich uczniów szkoły. (I-VIII) Praktycznie co drugi uczeń korzysta z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych !!!

Zespół ekspertów rekomenduje następującą liczbę godzin zajęć dydaktyczno-wyrównawczych w kl. I-VIII: 3 godziny. Zajęcia mogą być prowadzone naprzemiennie 1 godzina np. j. polski w tygodniu, w następnym matematyka itp. lub 1/2 godziny j. polski, 1/2 godziny matematyki.

Wprowadzenie **ograniczenia liczby godzin** zajęć dydaktyczno-wyrównawczych skutkuje zmniejszeniem o 3 liczby tych zajęć tygodniowo, co przekłada się na następujący **efekt finansowy:** w rozliczeniu godzinowym: $3 \text{ godz./tyg.} \times 4 \text{ tyg.} \times 12 \text{ m-cy} \times 79 \text{ zł/godz.} = 11\,376 \text{ zł}$ brutto rocznie
rozliczenie etatowe $0,17 \text{ etatu} \times 123 \text{ tys. zł/etat} = 20\,910 \text{ zł}$ brutto rocznie

Wprowadzenie rekomendacji daje możliwość zaoszczędzenia, w zależności od rozliczenia, od 11 do 20 tys. zł brutto rocznie.

Patrz: komentarz – Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze.

Biblioteka – 10 godzin

Przepisy prawa oświatowego nie określają wymiaru czasu, w którym szkoła ma zapewnić dostęp do biblioteki. Nie ma tzw. norm zatrudnienia nauczycieli bibliotekarzy. Decyzję w zakresie organizacji pracy szkoły, w tym biblioteki, podejmuje dyrektor szkoły. Doświadczenie zespołu ekspertów a także praktyka wielu samorządów w Polsce, wskazuje na stosowanie przelicznika 1 godziny biblioteki na 15 uczniów. Zwracamy uwagę, że proponowany przelicznik ma formę umowną i nie może być usankcjonowany, np. uchwałą rady gminy.

W arkuszu organizacyjnym zaplanowano obowiązki bibliotekarza w wymiarze 10 godzin. Rekomendowany wskaźnik, wspomniany we wstępie do analizy, to 15 uczniów na 1 godzinę pracy bibliotekarza. Liczba uczniów klas I-VIII wynosi 82. Rekomendowana liczba godzin biblioteki – 5 godzin ($82 : 15$). Rekomendowane rozwiązanie ogranicza liczbę godzin nauczycielskich o 5. Realizacja rekomendowanego rozwiązania daje oszczędności w postaci 5 godzin.

Efekt finansowy wprowadzonych zmian wynosi:

- w rozliczeniu godzinowym: $5 \text{ godz./tyg.} \times 4 \text{ tyg.} \times 12 \text{ m-cy} \times 79 \text{ zł/godz.} = 18\,960 \text{ zł}$ brutto rocznie,
- w rozliczeniu etatowym: $0,17 \text{ etatu} \times 123\,000 \text{ zł} = 20\,910 \text{ zł}$ brutto rocznie.

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 18 do 20 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

Patrz: Komentarz – biblioteka.

Rewalidacja – 8 godzin

Zajęcia odbywają się tylko w przypadku ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Zajęcia prowadzi nauczyciel, który pełni obowiązki pedagoga specjalnego (2 godziny)

Do obowiązków pedagoga specjalnego, poza realizacją zadań wynikających z przepisów:

- rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- rozporządzenie MEN z dnia 22 lipca 2022 roku w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psych.-ped. oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów itp.

należy prowadzenie zajęć rewalidacyjnych.

Zgodnie z wytycznymi MEN prowadzenie zajęć rewalidacyjnych („...nie może prowadzić wyłącznie zajęć rewalidacyjnych...” może odbyć się w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć pedagoga specjalnego. (Patrz. formacja dotycząca zatrudnianie nauczycieli specjalistów w r. szk. 2022/23 (Źródło: Kuratorium Oświaty Poznań)

W ocenie ekspertów przynajmniej 50% zaplanowanych godzin rewalidacji powinien prowadzić zatrudniony pedagog specjalny w ramach obowiązkowego wymiaru zajęć.

Rekomendowane rozwiązanie **ogranicza liczbę godzin** nauczycielskich o 4 godz. (50% z 8 godz.).

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe $4 \times 4 \times 12 \times 79 \text{ zł} = 15\,168 \text{ zł}$ brutto rocznie
- rozliczenie etatowe (22 godziny) $0,18 \text{ etatu} \times 123\,000 \text{ zł} = 22\,140 \text{ zł}$ brutto rocznie

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 15 do 22 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

OBOWIĄZKI WYCHOWAWCY W ŚWIETLICY

W arkuszu zaplanowano 23 godzin pracy świetlicy.

Informacje ogólne:

- liczba godzin zajęć świetlicy – 23
- czas pracy świetlicy w ciągu dnia –
- liczba nauczycieli prowadzących zajęcia – 5 (wymiar od 1 do maks. 8 godzin)
- liczba uczniów korzystających z zajęć – 53 (65% wszystkich uczniów szkoły, kl. I-VIII),
- liczba grup świetlicowych – 2 (grupa świetlicowa to 25 uczniów). W arkuszu 3 grupy.
- dostęp uczniów do szkoły – liczba uczniów dojeżdżających, dowożonych –
- wskaźnik wykorzystania pomieszczeń – WNP = 1

	Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	Razem
Obecnie (Średnia liczba godzin z arkusza)	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	23
Rekomendacja						
7.30-8.00	1 x 0,5	1 x 0,5	1 x 0,5	1 x 0,5	1 x 0,5	2,5
12.00-15.00	1 x 3	1 x 3	1 x 3	1 x 3	1 x 3	15
						Razem: 17,5

Godzina świetlicowa – 60 minut; $*1 \times 0,5 = 1$ nauczyciel pracuje 0,5 godziny itp. Źródło: opracowanie własne na podstawie arkusza organizacyjnego Szkoły Podstawowej na rok szkolny 2024/25.

Szkoła posiada dobre warunki lokalowe, umożliwiające rozpoczęcie nauki o godz. 8.00 dla wszystkich klas. Wskaźnik WNP = 1. Różnica w zatwierdzonej i rekomendowanej liczbie godzin wynosi 5,5 godzin (23-17,5).

Efekt finansowy proponowanego rozwiązania wynosi:

w rozliczeniu godzinowym: $5,5 \text{ godz./tyg.} \times 4 \text{ tyg.} \times 12 \text{ m-cy} \times 79 \text{ zł/godz.} = 20\,856 \text{ zł}$ brutto rocznie

w rozliczeniu etatowym: $0,21 \text{ etatu} \times 123\,000 \text{ zł/etat} = 25\,830 \text{ zł}$ brutto rocznie

Ograniczenie wydatków może sięgać kwoty od 20 do 25 tys. zł brutto rocznie, w zależności od sposobu rozliczenia.

W ocenie ekspertów **należy dokonać:**

- ponownej weryfikacji faktycznych potrzeb pracy świetlicy,
- analizy dotychczasowej dokumentacji pracy świetlicy (uwaga: pod względem organizacyjnym) tj. dzienników zajęć, w tym frekwencji na zajęciach w poszczególnych dniach,

- bieżącej kontroli (od września 2024r.) pracy świetlicy, w szczególności godzin pracy oraz liczby uczniów z niej korzystających.

Patrz: Komentarz – Analiza arkuszy organizacyjnych – wybrane aspekty prawne.

Arkusz organizacyjny Szkoły Podstawowej w Sławęcinie na rok szkolny 2024/2025

Arkusz zatwierdzony dnia – przez organ prowadzący – brak informacji.

DANE ORGANIZACYJNE:

1. Szkoła Podstawowa w Sławęcinie jest placówką jednościową.
2. Liczba oddziałów ogółem wynosi 10, z czego w szkole podstawowej 8 oddziałów, 2 oddziały przedszkolne.
3. Liczba uczniów/dzieci ogółem wynosi 116 z czego w szkole podstawowej 97 uczniów i w oddziale przedszkolnym 19 dzieci.
4. Liczba zatwierdzonych godzin nauczycielskich 354,1 z czego ponadwymiarowych 14,5.
5. Wskaźnik wykorzystania pomieszczeń klasowych wynosi 0,83

Dane finansowe:

1. Kwota subwencji oświatowej na 2024r. wynosi 1 902 610 zł
2. Planowane wydatki ogółem wynoszą: 3 014 900 zł, z czego:
 - wydatki subwencionowane: 2 615 110 zł,
 - wydatki niesubwencionowane 399 790 zł.
3. Średni wydatek na 1 ucznia wynosi 24 119 zł.
4. Średnia liczba uczniów przypadająca na etat nauczycielski wynosi 5,93.
5. Procentowy udział samorządu w finansowaniu wydatków subwencionowanych dz. 801, 854 wynosi 30,6% (0,80 mln zł).

ŁĄCZENIE KLAS

Szkoła Podstawowa w Sławęcinie jest placówką liczącą 97 uczniów, z małą liczbą uczniów w klasach. Mała liczba uczniów umożliwi wprowadzenie elementów klas łączonych.

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie MEN z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli (Dz. U. z 2019 r., poz. 502 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe art. 96, ust. 4-5 (Dz. U. z 2024 poz. 737 t.j.)
- Stanowisko Komisji Wychowania Katolickiego KEP z dnia 9 kwietnia 2013r. oraz 18 marca 2019r.

W kolejnej tabeli wskazano możliwości wprowadzenia klas łączonych w SP w Sławęcinie.

Liczba uczniów w klasie

w roku szkolnym 2024/25 planowanych jest w klasie I – 9 uczniów. Oddział przedszkolny (założenie 6-latki) liczyć będzie 12 dzieci.

Ustawa Prawo Oświatowe (Dz. U. 2024 poz. 737 t.j.) w art. 96 ust. 4-5 – stanowi w art. 96 ust. 4-5:

4. W szkołach podstawowych działających w szczególnie trudnych warunkach demograficznych lub geograficznych, w zakresie danego etapu edukacyjnego dopuszcza się organizację nauczania w klasach łączonych.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, w szkole podstawowej, w które zorganizowano oddział przedszkolny, dopuszcza się łączenie zajęć prowadzonych w oddziale przedszkolnym dla dzieci 6-letnich z zajęciami edukacyjnymi prowadzonymi w klasie I, z tym, że co najmniej połowa zajęć prowadzonych w oddziale przedszkolnym oraz co najmniej połowa obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu odpowiednio edukacji polonistycznej, przyrodniczej, matematycznej oraz języka obcego nowożytnego w klasie I powinna być prowadzona oddzielnie w oddziale przedszkolnym i w klasie I.

Tabela 86

	Oddział przedszkolny	Kl. I
Liczba uczniów/dzieci	12	9
Razem	21	

Rekomendowana liczba zajęć łączonych z uwzględnieniem treści art. 96 ust. 5 Prawa Oświatowego – 8 godzin . **Liczbę godzin nauczycielskich ograniczamy o 8 godzin.**

Efekt finansowy (założenie pensum 18 godzin):

rozliczenie godzinowe 8 godzin x 4 x 12 x 79 zł/godz. = 30 336 zł brutto rocznie
rozliczenie etatowe: 0,44 etatu x 123 000 zł = 54 120 zł brutto rocznie

Realizacja rekomendowanego łączenia ogranicza wydatki o kwotę od 30 do 54 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

Tabela 87 łączenie zajęć kl. II-III

klasa	II	III
Liczba uczniów	10	11
Liczba uczniów klasa łączona	21	
Rekomendowana liczba godzin łączonych	12	

Rekomendowane rozwiązanie **ogranicza** liczbę godzin nauczycielskich o 12.

Efekt finansowy:

rozliczenie godzinowe 12 x 4 x 12 x 79 zł/godz. = 45 504 zł brutto rocznie
rozliczenie etatowe: 0,66 x 123 000 zł = 81 180 zł brutto rocznie

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 45 do 81 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

Podstawa prawna: Komentarz – klasy łączone Rozp. MEN z 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznej szkół i przedszkoli).

Łączenie zajęć – wychowanie fizyczne międzyklasowe [chłopcy, dziewczęta]

Tabela 88

Klasa	IV	V	VI	Razem
Liczba uczniów ogółem	9	16	14	39
Chłopcy	7	7	11	25
Dziewczęta	2	9	3	14

Rekomendacja:

łączenie zajęć – chłopcy kl. IV, V, VI – liczba uczniów 25
łączenie – dziewczęta – kl. IV-VI – 14 uczniów

Liczba godzin przewidziana w arkuszu organizacyjnym 2024/25
kl. IV-VI – 12 godzin, rekomendowana – 8. Różnica – 4 godziny.

Efekt finansowy:

rozliczenie godzinowe 4 x 4 x 12 x 79 zł/godz. = 15 168 zł brutto rocznie
rozliczenie etatowe 0,22 etat x 123 000 zł = 27 060 zł brutto rocznie

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 15 do 27 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

Podstawa prawna: – Rozporządzenie MEN z 3 kwietnia 2019r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2023, poz. 277 t.j. §7).

Podział na grupy – informatyka kl. V-VIII.

Podział na grupy na zajęciach z informatyki dokonuje się w przypadku:

- jeżeli klasa/oddział liczy więcej niż 24 uczniów
- jeżeli liczba stanowisk komputerowych jest mniejsza niż liczba uczniów w klasie /oddziale.

Liczba uczniów w klasach od V do VIII nie przekracza 24 uczniów – brak jest podstaw prawnych do podziału na grupy. **Dokonany w arkuszu organizacyjnym na 2024/25 podział zwiększa liczbę godzin nauczycielskich o 4 godziny**

Efekt finansowy:

rozliczenie godzinowe 4 godz. x 4 x 12 x 79 zł/godz. = 15 168 zł brutto rocznie
rozliczenie etatowe 0,22 etat x 123 000 zł = 27 060 zł brutto rocznie

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 15 do 27 tys. zł brutto rocznie.

W przypadku braku wystarczającej liczby stanowisk komputerowych rekomendujemy zakup odpowiedniej liczby laptopów.

BIBLIOTEKA

Przepisy prawa oświatowego nie określają wymiaru czasu, w którym szkoła ma zapewnić dostęp do biblioteki. Nie ma tzw. norm zatrudnienia nauczycieli bibliotekarzy. Decyzję w zakresie organizacji pracy szkoły, w tym biblioteki, podejmuje dyrektor szkoły. Doświadczenie zespołu ekspertów, a także praktyka wielu samorządów w Polsce wskazuje na stosowanie przelicznika 1 godziny biblioteki na 15 uczniów. Zwracamy uwagę, że proponowany przelicznik ma formę umowną i nie może być usankcjonowany, np. uchwałą rady gminy.

W arkuszu organizacyjnym zaplanowano obowiązki bibliotekarza w wymiarze 10 godzin.

Liczba uczniów klas I-VIII wynosi 97.

Rekomendowana liczba godzin biblioteki – 6 godzin (97 : 15)

Różnica pomiędzy zaplanowaną, a rekomendowaną liczbą godzin biblioteki wynosi 4 tygodniowo

Efekt finansowy wprowadzonych zmian wynosi:

w rozliczeniu godzinowym: 4 godziny/tyg. x 4 tyg. x 12 m-cy x 79 zł/godz. = 15 168 zł brutto rocznie,

w rozliczeniu etatowym: 0,133 etatu x 123 000 zł = 16 359 zł brutto rocznie.

Urealnienie liczby godzin bibliotecznych spowoduje ograniczenie liczby godzin o 4 oraz zmniejszenie wydatków o kwotę od 15 do 16 tys. zł brutto rocznie, w zależności od sposobu rozliczenia.

Zatrudnienie specjalistów

W roku szkolnym 2024/25 szkoła zatrudniać będzie:

– pedagog	11 godzin	11/22 etatu
– logopedę	5	5/22 (zajęcia logopedy)
– pedagog specjalny	13	12/22
– psycholog	18	18/22

Razem 47 godzin 47/22 – 2,13 etatu

Zgodnie z art. 29 ustawy z 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw liczba specjalistów zatrudnionych w szkole przy liczbie uczniów 116 od 1 września 2024 powinna wynosić 2 etaty. Karta Nauczyciela w art. 42 d ust. 11 wskazuje minimalną liczbę etatów psychologa i pedagoga specjalnego, które w przypadku szkoły liczącej 116 będzie wynosić po 0,5 et. (25% x 2 et.), co przy pensum 22 godz. daje 11 godz. na każdego specjalistę.

W ocenie ekspertów:

szkoła zatrudnia ogółem o 0,13 etatu specjalistów (3 godziny więcej)

Efekt finansowy:

rozliczenie godzinowe 3 godz. x 4 x 12 x 79 zł/godz. = 11 376 zł brutto rocznie

rozliczenie etatowe 0,13 etat x 123 000 zł = 15 990 zł brutto rocznie

Pedagog specjalny zatrudniony jest w wymiarze 13 godzin, powinien być zatrudniony na 11 godzin (25% z 2 etatów). Psycholog zatrudniony jest na 18 godzin, powinien być na 11 godzin (25% z 2 etatów).

Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze

Arkusze organizacyjny SP w Sławęcinie przewiduje 6 godzin zajęć dydaktyczno-wyrównawczych.

Brak jest informacji w jakich klasach prowadzone będą w/w zajęcia. Należy zwrócić uwagę, że maksymalna liczba uczestników zajęć wynosi 8. Rozporządzenie regulujące te kwestie nie określa czy muszą to być uczniowie jednej klasy. Zakładając, że zajęcia zaplanowane w arkuszu odbywają się w grupach 8 osobowych, liczba uczestniczących w nich uczniów wynosić może 48, co stanowi prawie 50% wszystkich uczniów szkoły. (kl. I-VIII).

Zespół ekspertów **rekomenduje** następującą liczbę godzin zajęć dydaktyczno-wyrównawczych:

kl. I-III – 2

kl. IV-VIII – 1 (naprzemiennie np. j. polski, matematyka)

Razem: 3 godziny.

Wprowadzenie ograniczenia liczby godzin zajęć dydaktyczno-wyrównawczych skutkuje zmniejszeniem o 3 liczby tych zajęć tygodniowo, co przekłada się na następujący **efekt finansowy**:

w rozliczeniu godzinowym: 3 godz./tyg. x 4 tyg. x 12 m-cy x 79 zł/godz. = 11 376 zł brutto rocznie,
w rozliczeniu etatowym: 3/18 etatu x 123 000 zł = 20 500 zł brutto rocznie.

Wprowadzenie rekomendacji daje możliwość zaoszczędzenia, w zależności od rozliczenia, od 11 do 20 tys. zł brutto rocznie.

Rewalidacja

zajęcia odbywają się tylko w przypadku ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

Liczba godzin wg arkusza organizacyjnym – 2

Do obowiązków pedagoga specjalnego, poza realizacją zadań wynikających z przepisów:

- rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- rozporządzenie MEN z dnia 22 lipca 2022 roku w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psych.-ped. oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów itp.

należy prowadzenie zajęć rewalidacyjnych.

Zgodnie z wytycznymi MEN prowadzenie zajęć rewalidacyjnych („...nie może prowadzić wyłącznie zajęć rewalidacyjnych...” może odbyć się w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć pedagoga specjalnego. (Patrz. formacja dotycząca zatrudnianie nauczycieli specjalistów w r. szk. 2022/23 – (Źródło: Kurator Oświaty Poznań)

W ocenie analizujących arkusz organizacyjny zatrudniony pedagog specjalny (pedagog) w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć prowadzić może 2 godziny zajęć rewalidacyjnych.

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe 2 godz. x 4 x 12 x 79 zł = 7 584 zł brutto rocznie
- rozliczenie etatowe (22 godziny) 2/22 x 123 000 = 11 070 zł brutto rocznie

Wprowadzenie rekomendowanego rozwiązania ogranicza wydatki o kwotę od 7 do 11 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

Arkusz organizacyjny Szkoły Podstawowej w Suliszewie na rok szkolny 2024/2025

Arkusz zatwierdzony dnia ? przez organ prowadzący – brak informacji.

Dane organizacyjne:

1. Szkoła Podstawowa w Suliszewie jest placówką jednościową.
2. Liczba oddziałów ogółem wynosi 10, z czego w szkole podstawowej 8 oddziałów, 2 oddziały przedszkolne.
3. Liczba uczniów/dzieci ogółem wynosi 84 z czego w szkole podstawowej 66 uczniów i w oddziale przedszkolnym 18 dzieci.
4. Liczba zatwierdzonych godzin nauczycielskich 367,5 z czego ponadwymiarowych 60,5.

Dane finansowe:

1. Kwota subwencji oświatowej na 2024r. wynosi 1 970 706 zł
2. Planowane wydatki ogółem wynoszą: 2 853 860 zł, z czego:
 - wydatki subwencionowane: 2 614 840 zł,
 - wydatki niesubwencionowane 239 020 zł.
3. Średni wydatek na 1 ucznia wynosi 32 430 zł. !
4. Średnia liczba uczniów przypadająca na etat nauczycielski wynosi 4,47.
5. Procentowy udział samorządu w finansowaniu wydatków subwencionowanych dz. 801, 854 wynosi 28,87% (0,74 mln zł).

ŁĄCZENIE KLAS

Szkoła Podstawowa w Suliszewie jest placówką liczącą 66 uczniów, z małą liczbą uczniów w klasach I-VIII – średnio 8,25. Mała liczba uczniów umożliwia wprowadzenie elementów klas łączonych.

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie MEN z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli (Dz. U. z 2019 r., poz. 502 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe art. 96, ust. 4-5 (Dz. U. z 2024 poz. 737 t.j.)
- Stanowisko Komisji Wychowania Katolickiego KEP z dnia 9 kwietnia 2013r. oraz 18 marca 2019r.

W kolejnej tabeli wskazano możliwości wprowadzenia klas łączonych w SP Suliszewie.

Podstawą prawną łączenia klas na wybranych zajęciach jest:

- Rozporządzenie MEN z dn. 28 lutego 2019r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli (patrz: Komentarz – klasy łączone). oraz
- Ustawa Prawo Oświatowe (Dz.U. poz. 737 t.j.) w art. 96, ust. 4-5 stanowi:

4. W szkołach podstawowych działających w szczególnie trudnych warunkach demograficznych lub geograficznych, w zakresie danego etapu edukacyjnego dopuszcza się organizację nauczania w klasach łączonych.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, w szkole podstawowej, w której zorganizowano oddział przedszkolny, dopuszcza się łączenie zajęć prowadzonych w oddziale przedszkolnym dla dzieci 6-letnich z zajęciami edukacyjnymi prowadzonymi w klasie I, z tym, że co najmniej połowa zajęć prowadzonych w oddziale przedszkolnym oraz co najmniej połowa obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu odpowiednio edukacji polonistycznej, przyrodniczej, matematycznej oraz języka obcego nowożytnego w klasie I powinna być prowadzona oddzielnie w oddziale przedszkolnym i w klasie I.

Liczba uczniów w poszczególnych klasach umożliwia łączenie klas na wybranych zajęciach w układzie: oddziałach przedszkolnych tzw. „0”-kl. I, kl. II-III, kl. IV-V, kl. VI-VII

Tabela 89

klasa	Oddz. 0	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	razem
Liczba uczniów	12	5	8	7	13	5	10	8	10	
Liczba uczniów klasy łączone	17		15		18		18		10	
Liczba rekomendowanych łączeń	5		12		15		15		–	47

Łączna rekomendowana liczba łącznych zajęć wynosi 47. W roku szkolnym 2024/25 arkusz organizacyjny uwzględnia zajęcia łączone na wybranych zajęciach w ogólnej liczbie – 30. Różnica – 17 godzin.

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe $17 \times 4 \times 12 \times 79 \text{ zł/godz.} = 64\,464 \text{ zł brutto rocznie}$
- rozliczenie etatowe: $0,94 \text{ etat} \times 123\,000 \text{ zł} = 115\,620 \text{ zł brutto rocznie}$

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 64,4 do 115,6 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

Łączenie zajęć z religii.

- kl. „0”-I – 1 godzina
 - kl. II-III – 1
 - kl. IV-V – 1
 - kl. VI-VII – 1
 - kl. VIII – 2 godziny
- razem 6 godzin

Liczba godzin przewidziana na arkuszu organizacyjnym kl. 0-I-VIII – 17. Rekomendowana – 6 godzin.

Różnica – 11 godzin

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe $11 \times 4 \times 12 \times 79 \text{ zł/godz.} = 41\,712 \text{ zł brutto rocznie}$
- rozliczenie etatowe $0,61 \text{ etat} \times 123\,000 \text{ zł} = 75\,030 \text{ zł brutto rocznie}$

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 41,7 do 75 tys. zł.

Zatrudnienie nauczycieli specjalistów

Podstawa prawna: art. 29 ustawy z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1116).

Szkoła Podstawowa w Suliszewie w roku szkolnym 2024/25 zatrudnia:

- pedagoga – 13,75
- pedagoga specjalnego – 11
- psychologa – 8,25

- logopedę – 7 godzin (zajęcia logopedyczne)
- Razem: 40 godzin (1,81 etatu)

Liczba uczniów ogółem (wg arkusza): 84 (SP – 66, oddział przedszkolny 18)

Liczbę etatów specjalistów wskazuje art. 42 d ust. 8 ustawy Karta Nauczycieli. Niezbędne minimum etatów specjalistów przy liczbie uczniów/dzieci – 84 wynosi **1,5 etatu**. W ramach tego standardu należy zgodnie z art. 42 d ust. 11 przewidzieć co najmniej 25% x 1,5 = 0,375 etatu psychologa, 25% x 1,5 = 0,375 etatu pedagoga specjalnego oraz 0,75 pozostałych specjalistów (pedagoga, logopedy lub terapeuty pedagogicznego).

- psycholog – 0,375 etatu x 22 godz. = 8,25 godz.
 - Pedagog specjalista 0,375 etatu x 22 godz. = 8,25 godzin
 - pozostali specjaliści 0,75 etatu x 22 godz. = 16,5
- razem 33 godziny**

Różnica: 7 godzin (40 – 33)

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe 7 x 4 x 12 x 79 zł/godz. = 26 544 zł brutto rocznie
- rozliczenie etatowe 0,32 etatu x 123 000 zł = 39 360 zł brutto rocznie

Zajęcia rewalidacyjne – 14 godzin

Do obowiązków pedagoga specjalnego, poza realizacją zadań wynikających z przepisów:

- rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- rozporządzenie MEN z dnia 22 lipca 2022 roku w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psych.-ped. oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów itp.

należy prowadzenie zajęć rewalidacyjnych.

Zgodnie z wytycznymi MEN prowadzenie zajęć rewalidacyjnych („...nie może prowadzić wyłącznie zajęć rewalidacyjnych...” może odbyć się w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć pedagoga specjalnego. (Patrz: informacja dotycząca zatrudnianie nauczycieli specjalistów w r. szk. 2022/23 – Kurator Oświaty Poznań)

W ocenie ekspertów 50% zajęć rewalidacyjnych tj. 7 godzin - powinien prowadzić zatrudniony pedagog specjalny w ramach obowiązkowego wymiaru zajęć.

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe 7 x 4 x 12 x 79 zł = 26 544 zł brutto rocznie
- rozliczenie etatowe (22 godziny) 0,32 etatu x 123 000 = 39 360 zł brutto rocznie

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 26,5 do 39,3 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze – 13 godzin

Maksymalna liczba uczestników zajęć wynosi 8. Rozporządzenie regulujące te kwestie nie określa czy muszą to być uczniowie jednej klasy.

Zakładając, że zajęcia zaplanowane w arkuszu odbywają się w grupach 8-osobowych, liczba uczestniczących w nich uczniów wynosić może 104 uczniów (**157,5% uczniów kl. I-VIII !!!**). Uwaga – szkoła liczy 66 uczniów klas kl. I-VIII.

Rekomendacja:

- kl. I-III – 3 godziny
- kl. IV-VIII – 2 godziny
- razem 5 godzin
- Różnica: 13 – 5 = 8 godzin

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe 8 godz. x 4 x 12 x 79 zł = 30 336 zł brutto rocznie
- rozliczenie etatowe (22 godziny) 0,44 etat x 123 000 = 54 120 zł brutto rocznie

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 30,3 do 54 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

BIBLIOTEKA

Przepisy prawa oświatowego nie określają wymiaru czasu, w którym szkoła ma zapewnić dostęp do biblioteki. Nie ma tzw. norm zatrudnienia nauczycieli bibliotekarzy. Decyzję w zakresie organizacji pracy szkoły, w tym biblioteki, podejmuje dyrektor szkoły. Doświadczenie zespołu ekspertów, a także praktyka wielu samorządów w Polsce, wskazuje na stosowanie przelicznika 1 godziny biblioteki na 15 uczniów. Zwracamy uwagę, że proponowany przelicznik ma formę umowną i nie może być usankcjonowany, np. uchwałą rady gminy.

W arkuszu organizacyjnym zaplanowano obowiązki bibliotekarza w wymiarze 10 godzin.

Liczba uczniów klas I-VIII wynosi 66. Rekomendowana liczba godzin biblioteki – 4 (66 : 15)

Różnica –6 godzin.

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe $6 \times 4 \times 12 \times 79 \text{ zł} = 22\,752 \text{ zł}$ brutto rocznie
- rozliczenie etatowe $0,2 \text{ et.} \times 123\,000 = 24\,600 \text{ zł}$ brutto rocznie

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 22,7 do 24,6 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

Komentarz – patrz – Biblioteka

OBOWIĄZKI WYCHOWAWCY W ŚWIETLICY

Informacje ogólne:

- liczba godzin zajęć świetlicy – 23
- czas pracy świetlicy w ciągu dnia – 4,6
- liczba nauczycieli prowadzących zajęcia –
- liczba uczniów korzystających z zajęć – 83 (**100% wszystkich uczniów szkoły, kl. I-VIII, oddziałów przedszkolnych !!!**)
- liczba grup świetlicowych – 2
- dostęp uczniów do szkoły – liczba uczniów dojeżdżających, dowożonych – ?
- wskaźnik wykorzystania pomieszczeń – WNP = 0,90

Tabela 90

	Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	Razem
Obecnie (średnia liczba godzin wynikająca z arkusza)	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	23
Rekomendacja						
7.45-8.00	1 x 0,25	1 x 0,25	1 x 0,25	1 x 0,25	1 x 0,25	1,25
12.00-15.00	1 x 3	1 x 3	1 x 3	1 x 3	1 x 3	15
						Razem: 16,25

Godzina świetlicowa – 60 minut; *1 x 3 = 1 nauczyciel pracuje 3 godziny. Źródło: opracowanie własne na podstawie arkusza organizacyjnego Szkoły Podstawowej na rok szkolny 2024/25.

Szkoła posiada wystarczające warunki lokalowe umożliwiające rozpoczęcie nauki o godz. 8.00 dla wszystkich klas. Wskaźnik WNP = 0,90 Różnica w zatwierdzonej i rekomendowanej liczbie godzin wynosi 6,75 godzin (23-16,25).

Efekt finansowy proponowanego rozwiązania wynosi:

w rozliczeniu godzinowym: $6,75 \text{ godz./tyg.} \times 4 \text{ tyg.} \times 12 \text{ m-cy} \times 79 \text{ zł/godz.} = 25\,596 \text{ zł}$ brutto rocznie

w rozliczeniu etatowym: $0,26 \text{ etatu} \times 123\,000 \text{ zł/etat} = 31\,980 \text{ zł}$ brutto rocznie

Ograniczenie wydatków może sięgać kwoty od 25,5 do 31,9 tys. zł brutto rocznie, w zależności od sposobu rozliczenia.

W ocenie ekspertów należy dokonać:

- ponownej weryfikacji faktycznych potrzeb pracy świetlicy,
- analizy dotychczasowej dokumentacji pracy świetlicy (uwaga: pod względem organizacyjnym) tj. dzienników zajęć, w tym frekwencji na zajęciach w poszczególnych dniach,
- bieżącej kontroli (od września 2024r.) pracy świetlicy, w szczególności godzin pracy oraz liczby uczniów z niej korzystających.

Patrz: Komentarz – Analiza arkuszy organizacyjnych – wybrane aspekty prawne.

Uwaga; szkoła mieści się w budynku nie należącym do gminy i wymagającym modernizacji i inwestycji. Brakuje sali gimnastycznej.

Analiza arkusza organizacyjnego Szkoły Podstawowej Nr 3 w Choszcznie z oddziałami integracyjnym na rok szkolny 2024/25

Arkusz zatwierdzony dnia – brak informacji

Dane organizacyjne:

1. Placówka wielociągowa
2. Liczba oddziałów – ogółem 20, z czego:
 - integracyjnych – 7
 - sportowych – 0
 - innych – 0
3. Liczba uczniów ogółem 436
4. Liczba zatwierdzonych godzin nauczycielskich 1031,4 z czego
 - ponadwymiarowych 134,4

Dane finansowe:

1. Kwota subwencji oświatowych na 2024 rok 5 991 552 zł
2. Planowane wydatki ogółem (2024r.) – 8 501 542 zł, z czego
 - subwencionowane 8 329 842 zł
 - niesubwencionowane /w tym inwestycje/ 171 700 zł
3. Średni wydatek na ucznia 20 786 zł
4. Średnia liczba uczniów przypadająca na etat nauczycielski 7,40
5. Procentowy udział funduszków samorządu w finansowaniu wydatków subwencionowanych – 28,07%

Liczba uczniów w klasie oddziale – podział na grupy

Tabela 91 klasa VIII

Klasa	VIII A	VIII B	VIII C	razem
Liczba uczniów (arkusz organizacyjny)	23	26*	18	67
Rekomendacja	24	24	19	67

* podział na grupy

Zmiana liczby uczniów w klasie (oddziałach) skutkuje brakiem konieczności podziału na grupy, co w konsekwencji ogranicza liczbę godzin nauczycielskich o 6, tj.

- informatyka – 1 godzina
 - j. obcy (1) – 3
 - j. obcy (2) – 2
- razem 6 godzin

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe $6 \times 4 \times 12 \times 79 \text{ zł} = 22\,756 \text{ zł}$ brutto rocznie
- rozliczenie etatowe $0,33 \text{ etatu} \times 123\,000 = 40\,590 \text{ zł}$ brutto rocznie

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 22,7 do 40,5 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

Ogólne informacji o klasie integracyjnej:

podstawa prawna

- Rozporządzenie MEN z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli
- Ustawa z 14 grudnia 2016r. Prawo Oświatowe

Na utworzenie oddziału integracyjnego należy uzyskać zgodę organu prowadzącego, który zatwierdza arkusz organizacyjny szkoły (§17 ust. 9). W myśl art. 4 punkt 3 ustawy Prawo Oświatowe poprzez oddział integracyjny należy rozumieć oddział szkolny, w którym uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego uczą się i wychowują razem z pozostałymi uczniami.

- doboru dzieci, uczniów do oddziału integracyjnego dokonuje dyrektor szkoły lub przedszkola za zgodą ich rodziców (rodzice dzieci zdrowych muszą wyrazić zgodę).
- liczba uczniów w klasie/oddziale integracyjnym nie więcej niż 20.

- liczba uczniów niepełnosprawnych w klasie integracyjnej do 5 (chodzi przede wszystkim o uczniów z autyzmem, zespołem Aspergera, niepełnosprawnością sprzężoną)
- Przepisy nie wskazują na obowiązek zatrudnienia nauczyciela wspomagającego w oddziale integracyjnym w wymiarze godzin odpowiadającym liczbie godzin realizacji podstawy programowej. Nauczyciel może być zatrudniony w wymiarze jednego etatu (20 godzin tygodniowo).
- W klasie integracyjnej może pracować zamiennie dwóch nauczycieli wspomagających – jeśli istnieje taka potrzeba w danej szkole (orzeczenie PPP).
- opiekę nauczyciela wspomagającego może jednocześnie przebywać do 5 dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

W SP Nr 3 funkcjonuje 7 oddziałów klas integracyjnych, w każdej z klas po 1 oddziale. Ogółem do klas integracyjnych uczęszcza, wg metryczki subwencji oświatowej, Gm. Choszczno na 2024 rok 25 uczniów /uwaga rok szkolny 2023/24. Z tego tytułu samorząd na prowadzenie oddziałów otrzymał kwotę 184 829 zł (część SOB, waga (P₉)).

Zatrudnianie specjalistów

Obowiązek zapewnienia odpowiedniej łącznej liczby etatów nauczycieli specjalistów został wprowadzony 1 września 2022r. Przez 2 lata szkolne obowiązywały przepisy przejściowe z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, które przewidywały łagodniejsze limity. Jednak począwszy od roku szkolnego 2024/2024 wymogi dotyczące zatrudniania specjalistów w szkołach i przedszkolach przedstawiają się następująco:

Liczba dzieci lub uczniów od 101	Liczba etatów od 1 września 2024 r. 2 etaty + 0,2 etatu na każdych kolejnych 100 uczniów
----------------------------------	---

401 - 500	2,6
-----------	-----

Do specjalistów zalicza się:

- pedagoga,
- pedagoga specjalnego,
- psychologa,
- logopedę,
- terapeutę pedagogicznego

arkusz organizacyjny szkoły na rok 2024/25 zakłada zatrudnienie ww. specjalistów w wymiarze:

– pedagog szkolny	– 22 godziny	– 1 etat
– psycholog szkolny	– 22 godziny	– 1 etat
– pedagog specjalny	– 16 godzin	– 0,727 etatu
– logopeda (zajęcia logopedyczne)	– 16 godzin	– 0,727 etatu
Suma	76 godzin	3,454 etaty

Kalkulując łączną liczbę etatów nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych w przedszkolu, szkole lub zespole należy uwzględniać łączną liczbę etatów ww. zatrudnionych specjalistów, a nie rodzaj zajęć i czynności przez nich realizowanych. Specjaliści powinni być zatrudniani zgodnie z potrzebami przedszkola lub szkoły z uwzględnieniem art. 42 d oraz art. 42 ust. 1-2 i 7 pkt 3 lit. b ustawy Karta Nauczyciela, a przydział zajęć i czynności w ramach obowiązkowego tygodniowego wymiaru zajęć musi być zgodny z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych, z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Biorąc pod uwagę ww. przepisy łączny wymiar etatów nauczycieli specjalistów dla szkoły liczącej 436 uczniów wynosi 2,6 tj.

2,6 etatu x 25% = 0,65 –	14,3 godz. (psycholog)
2,6 etatu x 25% = 0,65 –	14,3 godz. (pedagog specjalny)
2,6 etatu x 50% = 1,3 –	28,6 godz.
Razem	57,2

pozostali specjaliści – logopeda, pedagog, terapeuta pedagogiczny.

W ocenie ekspertów liczba zatrudnionych nauczycieli specjalistów jest o 0,854 etatu **za duża** (3,454 – 2,6), czyli o 18,8 godzin. Wymagane proporcje zatrudnienia nie odpowiadają obowiązującemu prawu, np. psycholog ma być zatrudniony na 0,65 etatu (14,3 godzin jest na pełnym etacie tj. 22 godz.)

Efekt finansowy:

- rozliczenie godzinowe 18,8 godz. x 4 x 12 x 79 zł = 71 289 zł brutto rocznie
- rozliczenie etatowe 0,854 et. x 123 000 = 105 042 zł brutto rocznie

Zwiększona liczba etatów nauczycieli specjalistów zwiększa wydatki o kwotę od 71 do 105 tys. zł brutto rocznie w zależności od rozliczenia.

Zajęcia rewalidacyjne

Planowana liczba godzin zajęć rewalidacyjnych wynika z liczby uczniów posiadających orzeczenie PPP o niepełnosprawności. Przepis prawa oświatowego stanowi, że na ucznia z orzeczeniem przypada 2 godziny zajęć. Ogółem w szkole (z klasami integracyjnymi) realizowanych będzie – 48 godzin rewalidacji. Zajęcia prowadzić będzie 15 nauczycieli.

Prowadzenie zajęć rewalidacyjnych jest jednym z zadań pedagoga specjalnego, realizowanych w ramach jego pensum, więc te godziny wlicza się do wymiaru zatrudnienia specjalistów. Należy jednak zwrócić uwagę, że poza prowadzeniem zajęć rewalidacyjnych pedagog specjalny posiada jeszcze szereg innych zadań (określonych w §3 ust. 23 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. poz. 1610)).

Rekomendacja – prowadzenie 10 godzin rewalidacji powinno być realizowane w ramach pensum zatrudnionego pedagoga specjalnego (zgodnie z obowiązującym prawem 14,3 godzin (0,65 et.)).

Zmiana liczby godzin nauczycielskich ograniczy wydatki o kwotę:

rozliczenie godzinowe	10 x 4 x 12 x 79 zł = 37 920 zł brutto rocznie
rozliczenie etatowe	0,454 etat x 123 000 = 55 842 zł brutto rocznie

BIBLIOTEKA

Przepisy prawa oświatowego nie określają wymiaru czasu, w którym szkoła ma zapewnić dostęp do biblioteki. Nie ma tzw. norm zatrudnienia nauczycieli bibliotekarzy. Decyzję w zakresie organizacji pracy szkoły, w tym biblioteki, podejmuje dyrektor szkoły. Doświadczenie zespołu ekspertów a także praktyka wielu samorządów w Polsce, wskazuje na stosowanie przelicznika 1 godziny biblioteki na 15 uczniów. Zwracamy uwagę, że proponowany przelicznik ma formę umowną i nie może być usankcjonowany, np. uchwałą rady gminy.

W arkuszu organizacyjnym zaplanowano obowiązki bibliotekarza w wymiarze 10 godzin. Rekomendowany wskaźnik, wspomniany we wstępie do analizy to 15 uczniów na 1 godzinę pracy bibliotekarza.

Liczba uczniów klas I-VIII wynosi 436. Rekomendowana liczba godzin biblioteki – 29 godzin (436 : 15) Rekomendowane rozwiązanie ogranicza liczbę godzin nauczycielskich o 1 godzinę. Realizacja rekomendowanego rozwiązania daje oszczędności w postaci 1 godziny.

Efekt finansowy wprowadzonych zmian wynosi:

w rozliczeniu godzinowym:	1 godz./tyg. x 4 tyg. x 12 m-cy x 79 zł/godz. = 3 792 zł brutto rocznie,
w rozliczeniu etatowym:	0,033 etatu x 123 000 zł = 4 059 zł brutto rocznie.

Wprowadzenie elementów klas łączonych ogranicza liczbę godzin nauczycielskich o 1 godzinę powodując ograniczenie wydatków o kwotę od 3 do 4 tys. zł brutto rocznie, w zależności od sposobu rozliczenia.

Dodatkowe godziny organu prowadzącego – 55 godzin

Zajęcia prowadzone są w każdej (poza Ia, IIa, VIc, VIIIa) klasie/oddziale w wymiarze od 1 do 4 godzin. W klasie VII a – liczba realizowanych godzin wynosi 22. Na realizację w/w ilości godzin organ prowadzący musi zabezpieczyć kwotę w:

rozliczeniu godzinowym: $55 \times 4 \times 12 \times 79 \text{ zł/godz.} = 208\,560 \text{ zł}$ brutto rocznie,
rozliczenie etatowe (założenie pensum 18 godz.): $3,05 \text{ etatu} \times 123\,000 \text{ zł} = 375\,150 \text{ zł}$ brutto rocznie.

W ramach godzin realizowane są:

nauczyciel wspomagający	– 20 godzin
zajęcia dydaktyczno -wyrównawcze	– 22
zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	– 6
zajęcia rozwijające kompetencje -emocjonalno-społeczne	– 7
razem	55 godzin

W ocenie ekspertów zajęcia rozwijające kompetencje – emocjonalno-społeczne może prowadzić w ramach przydzielonego etatu 22 godzin zatrudniony pedagog.

Efekt finansowy:

rozliczenie godzinowe 7 godzin $\times 4 \times 12 \times 79 \text{ zł/godz.} = 26\,544 \text{ zł}$ brutto rocznie

rozliczenie etatowe (zał. etat pensum 22 godz.) $0,318 \text{ etat} \times 123\,000 = 39\,114 \text{ zł}$ brutto rocznie

Ograniczenie wydatków sięgać może kwoty od 26 do 39 tys. zł.

Ilość godzin pozostałych zajęć (dydaktyczno-wyrównawczych, korelacyjno-kompensacyjnych) pozostawiamy do dogłębnej analizy i decyzji organu prowadzącego.

Pracownicy niepedagogiczni zatrudnieni w szkołach podstawowych oraz przedszkolach Gminy Choszczno

Obowiązujące przepisy prawa nie regulują kwestii zasad określenia liczby pracowników administracji i obsługi w szkołach. Decyzja w tym zakresie należy do organu prowadzącego.

Organ prowadzący szkołę odpowiada za jej działalność. Do zadań organu prowadzącego należy w szczególności:

- zapewnienie warunków działania szkoły, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;
- wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie;
- zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej szkoły;
- wyposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne i sprzęt, niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych.

Dyrektor szkoły może zatrudnić pracowników niepedagogicznych w takiej liczbie, jaka wynika z zatwierdzonej przez organ prowadzący organizacji szkoły na dany rok szkolny. W arkuszu organizacyjnym szkoły zamieszcza się w szczególności: liczbę nauczycieli oraz pracowników niepedagogicznych szkoły, w tym zajmujących stanowiska kierownicze. Organ prowadzący, jako podmiot finansujący działalność szkoły i odpowiedzialny za jej działalność – określa zasady – jakich dyrektorzy szkół zobowiązani są przestrzegać przy planowaniu organizacji szkoły, w tym przy zatrudnianiu pracowników niepedagogicznych. W praktyce zazwyczaj organ prowadzący w drodze zarządzenia ustala standardy zatrudnienia pracowników niepedagogicznych.

Zatwierdzona w organizacji pracy liczba pracowników stanowi podstawę do ustalenia środków w planie finansowym szkoły.

Celem poniższej analizy jest określenie liczby etatów niepedagogicznych w przeliczeniu na jeden oddział w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Choszczno. Pracownicy niepedagogiczni (administracja, finanse, stołówka, prace konserwatorsko-porządkowe) są niezbędnym uzupełnieniem

kadry nauczycielskiej. Dobór adekwatnych wskaźników ilustrujących ten aspekt pracy szkoły nie jest prosty. Przeliczenie etatów niepedagogicznych na jeden oddział to jedna z metod porównawczych. Wskaźnik ten pozwala monitorować poziom zatrudnienia. Duże zróżnicowanie wskaźnika w poszczególnych placówkach jest wystarczającym powodem podjęcia głębszej analizy przyczyn nadmiernego bądź niedostatecznego zatrudnienia. W przypadku Gminy Choszczno pracownicy zajmujący się administracją, księgowością, kadrami zatrudnieni są przez gminę a nie przez szkoły, co sprawia, że wskaźnik ilości etatów niepedagogicznych na oddział nie oddaje stanu faktycznego. Pracownicy administracji i obsługi są ujęci w SIO, a co za tym idzie, są uwzględnieni w subwencji oświatowej – wskaźnik korygujący Di.

$(D_i = W_r + (1 - W_r) * W_{a,i})$

W_r – średni dla kraju wskaźnik wydatków rzeczowych oraz wydatków płacowych dla pracowników administracji i obsługi wynoszący jednolicie dla wszystkich jst – 0,25).

Tabela 92 Wykaz pracowników niepedagogicznych zatrudnionych w placówkach oświatowych Gm. Choszczno (w etatach).

Stanowisko	SP Sławęcin	SP Zamećcin	SP Korytkowo	SP Suliszewo	SP Nr 1	SP Nr 3	Przed. Nr 1	Przed. Nr 2	Przed. Nr 3	Przed. Nr 4
Sekretarz szkoły	0,5	1	–	–	1	1	–	–	–	–
Sekretarka	0,83	–	1	1	–	1	1	1,03	1	0,88
Informatyk	–	–	0,05	–	–	–	–	–	–	–
Konserwator	1	–	1	1	2	0,08	–	–	1	–
Starszy referent	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–
Pomoc nauczyc.	0,85	0,963	1,05	1	–	2	3	4	1	1
Woźny	1,5	1,83	2,1	1,5	16	5	7,85	3,43	3,24	5
Inspektor BHP	–	–	–	–	0,1	–	–	–	–	–
Intendent	–	–	–	–	–	–	1	0,88	1	0,88
Kucharka/pomoc	–	–	–	–	–	–	4,67	3,08	3,87	3
Ogółem	4,68	3,793	5,2	4,5	20,1	9,08	17,52	12,42	11,11	10,76
			razem SP – 47,353				razem Przedszkola – 51,81			

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o dane UM w Choszcznie

W placówkach oświatowych w roku szkolnym 2023/24 zatrudnionych jest ogółem 99,16 etatów. z czego 47,35 w szkołach podstawowych oraz 51,81 w przedszkolach.

Wskaźniki odniesienia to syntetyczne uproszczone informacje o systemie szkolnym zawsze w postaci liczbowej uzyskane np. na podstawie danych sprawozdawczych i budżetowych. Celem wprowadzenia podstawowych wskaźników odniesienia jest ułatwienie analizy porównawczej w sferze zarządzania i finansowania szkół. Przeliczenie etatów niepedagogicznych na jeden oddział daje uśrednioną (zbiorczą) miarę tego zróżnicowanego wysiłku: personel techniczny jest zwykle zatrudniony w zależności od powierzchni budynków, administracja w dużej mierze zależnie od liczby uczniów itp.

Należy podkreślić, iż każdy organ prowadzący szkoły, przedszkola ma w sferze polityki kadrowej odrębne zasady. Brak jest w tym temacie aktualnych wskaźników odniesienia. Przyjęte wartości ORE do niniejszej analizy, w ocenie ekspertów w sposób obiektywny mogą posłużyć do zdiagnozowania poziomu zatrudnienia pracowników niepedagogicznych w placówkach oświatowych.

Opublikowanych jest kilka wskaźników odniesienia dotyczących ilości etatu niepedagogicznego na oddział:

- wskaźnik – 0,35 – szkoły podstawowe – gminy miejsko-wiejskie,
0,71 – szkoły podstawowe – bez podziału na rodzaj jst,
1,68 – przedszkola – bez podziału na rodzaj jst.

(Wskaźniki oświatowe – monitorowanie pracy szkół – Przemysław Wantuch – Ośrodek Rozwoju Edukacji)

- wskaźnik – 0,64 – krajowy (łącznie szkoły podst., przedszkola itp.)
(Wskaźniki oświatowe ORE – Jerzy Herczyński,)

Zespół opracowujący analizę rekomenduje wskaźnik dla szkół w gminach wiejsko-miejskich – 0,35 (dla zobrazowania problemu posłużymy się również wskaźnikiem 0,64 – szkoły podstawowe – wskaźnik krajowy), wskaźnik 1,68 dla przedszkoli. Wybór określonego wskaźnika należy do decyzji samorządu.

Tabela 93 Liczba etatów pracowników niepedagogicznych w roku szkolnym 2023/2024 w szkołach podstawowych (w etatach).

Nazwa placówki	Liczba oddziałów*	Liczba pracowników ogółem (etaty)	Wskaźnik zatrudnienia (liczba etatów/ liczba oddziałów)
SP Nr 1	30	20,1	0,67
SP Nr 3	19	9,08	0,47
SP Zamęcin	10*	3,793	0,379
SP Sławęcin	10*	4,68	0,468
SP Suliszewo	10*	4,5	0,45
SP Korytowo	10*	5,2	0,52
Razem	89	47,353	

* łącznie SP + oddz. przedszkolne

Tabela 94 Wskaźnik zatrudnienia pracowników niepedagogicznych w szkołach podstawowych Gm. Choszczno - porównanie do wskaźnika Ośrodka Rozwoju Edukacji (ORE) – 0,35 (rekomendowanego)

Placówka	Zatrudnienie pracowników administracji i obsługi - wskaźnik	Rekomendowane zatrudnienie wg wskaźnika 0,35 dla szkół podstawowych (etaty)	Różnica (przerost zatrudnienia w etatach)
SP Nr 1	0,67	10,5	9,6
SP Nr 3	0,47	6,76	2,32
SP Zamęcin	0,38*	3,5	0,3
SP Sławęcin	0,47	3,48	1,2
SP Suliszewo	0,45	3,5	1,00
SP Korytowo	0,52	3,5	1,7
Suma			16,12

* zaokrąglenie 0,379 = 0,38. Źródło: Obliczenia własne w oparciu o dane UM Choszczno.

Wg wskaźnika 0,35 (rekomendowanego) we wszystkich szkołach podstawowych Gm. Choszczno występuje przerost pracowników niepedagogicznych. Zastosowanie wskaźnika (0,35 etatu na oddział) **redukuje obecny stan zatrudnienia w szkołach o 16,12 etatu, co rocznie może przynieść oszczędności w wysokości 1 315392 zł**

(16,12 etatów x 6,8 tys./brutto zł m-c x 12 m-cy), przy założeniu średniego miesięcznego wynagrodzenia brutto 6,8 tys. zł (w tym tzw. „13” – nagroda roczna).

Tabela 95 Wskaźnik zatrudnienia pracowników niepedagogicznych w Szkół Podst. Gm. Choszczno porównanie do wskaźnika ORE – 0,64

Placówka	Zatrudnienie pracowników administracji i obsługi - wskaźnik	Rekomendowane zatrudnienie wg wskaźnika 0,64 dla szkół (etaty)	Różnica (przerost zatrudnienia w etatach)
SP Nr 1	0,67	19,2	0,9
SP Nr 3	0,47	nie przekracza wsk.	–
SP Zamęcin	0,38	nie przekracza wsk.	–
SP Sławęcin	0,47	nie przekracza wsk.	–
SP Suliszewo	0,45	nie przekracza wsk.	–
SP Korytowo	0,52	nie przekracza wsk.	–

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o dane otrzymane z UM w Choszcznie.

Przy wskaźniku 0,64 (wskaźnik ogólnokrajowy) przerost zatrudnienia występuje tylko w SP Nr 1 o 0,9 etatu.

Zastosowanie wskaźnik (0,64 etatu na oddział) redukuje obecny stan zatrudnienia w szkole o 0,9 etatu, co rocznie może przynieść oszczędności w wysokości 73 440 zł

(0,9 etatów x 6,8 tys. zł/m-c x 12 m-cy), przy założeniu średniego miesięcznego wynagrodzenia brutto 6,8 tys. (w tym tzw. „13”).

Należy podkreślić, iż w powyższej analizie uwzględniona tylko pracowników zatrudnionych w szkołach podstawowych. **Analiza nie uwzględnia pracowników zatrudnionych w BOSS w Choszczynie (Biuro Obsługi Szkół Samorządowych) w ilości 17 etatów.**

Konieczna jest pogłębiona analiza zatrudnienia w BOSS powiązana z zakresami obowiązków, jak i realnymi, niezbędnymi obciążeniami zawodowymi.

Na poziomie niniejszej analizy, przy doświadczeniach z analiz innych gmin, wydaje się, że **zatrudnienie jest zbyt wysokie (3-4 etaty)**

Przeliczenie etatów niepedagogicznych na jeden oddział daje uśrednioną miarę tego zróżnicowanego zjawiska. Nie bierze pod uwagę specyfiki danej szkoły, nadmierne zróżnicowanie tego poziomu w poszczególnych szkołach oraz między typami szkół. Jest wystarczającym powodem podjęcia głębszej analizy przyczyn nadmiernego zatrudnienia w danej szkole i oczekiwania wyjaśnień od jej dyrektora. Kwestie związane z zastosowaniem rodzaju wskaźnika (gmina miejsko-wiejska, średnia krajowa) pozostawia się do wyboru przez organ prowadzący szkołę.

Przedszkola

Tabela 96 Liczba etatów pracowników niepedagogicznej w roku szkolnym 2023/24 w przedszkolach prowadzonych przez Gm. Choszczno (w etatach).

Nazwa przedszkola	Liczba oddziałów 2023/24	Etaty pracowników ogółem	Wskaźnik zatrudnienia	Rekomendacja zatrudnienia wg wsk. 1,68	Różnica (przerost zatrudnienia w etatach)
Przedszkole Nr 1*	8	17,52	2,19	13,44	4,08
Przedszkole Nr 2	4	12,42	3,10	6,73	5,69
Przedszkole Nr 4	5	11,11	2,22	8,40	2,71
Przedszkole Nr 5	5	10,75	2,15	8,40	2,35
razem	22	51,8	2,35	36,97	14,83

*Oddziały integracyjne – funkcjonowanie oddz. integracyjnych może wiązać się ze wzrostem zatrudnienia dodatkowych pracowników niepedagogicznych – decyzję, w oparciu o analizę orzeczenia PPP, podejmuje organ prowadzący.

Biorąc pod uwagę wskaźnik (1,68 krajowy) przekroczenie występuje we wszystkich przedszkolach prowadzonych przez Gminę Choszczno

- w P Nr 1 – 4,08 etatu
- w P Nr 2 – 5,69 etatu
- w P Nr 4 – 2,71 etatu
- w P Nr 5 – 2,35 etatu

Razem stanowi to 14,83 etatu.

Zastosowanie wskaźnika 1,68 etatu na oddział redukuje obecny stan zatrudnienia w przedszkolach o 14,83 etatów,

co rocznie może przynieść oszczędności w wysokości 1.210128 zł

(14,83 etatów x 6,8 tys. zł/m-c x 12 m-cy) [w tym tzw. „13” – nagroda roczna].

Uwaga:

Dostarczone do analiz dokumenty dotyczące liczby pracowników niepedagogicznych, kwot płac z pochodnymi wykazują odmienne (rozbieżne !) wartości. Należy prowadzić spójną dokumentację

Dla przykładu podajemy w odniesieniu do SP Nr 1:

Tabela 97 Dane - wariant Nr 1

etaty niepedagogiczne			
Nazwa stanowisk	Liczba osób	Liczba etatów	Kwota globalna płac z pochodnymi w roku dla całej grupy
Sekretarz szkoły	1	1	1 646 287
Starszy referent	1	1	
Inspektor bhp	1	0,1	
Starsza woźna	1	1	

Woźna	15	15	
Konserwator	2	2	
razem		20,1	

Źródło: dane otrzymane z UM Choszczno

Tabela 98 Dane - wariant Nr 2

SP Nr 1	Inspektor bhp	4010	8 390,02	1 715,62		
		4040	345,28			
	Inspektor bhp Suma		8 735,30	1 715,62	10 450,92	0,10
	konserwator	4010	224 990,43	29 309,50		
		4040	13 057,05			
		4110	4 678,20			
	Konserwator Suma		242 725,68	29 309,50	272 035,18	3,40
	Pomoc administracyjna	4010	4 243,86	813,46		
		4040	4 243,86			
	Pomoc administracyjna Suma		4 243,86	813,46	5 057,32	0,08
	Sekretarz szkoły	4010	55 573,85	9 649,69		
		4040	3 630,17			
		4110	1 895,74			
	Sekretarz szkoły Suma		61 099,76	9 649,69	70 749,45	1,00
	Starszy referent	4010	64 462,96	12 175,82		
		4040	4 147,57			
	Starszy referent Suma		68 610,53	12 175,82	80 786,35	1,00
	Starszy woźny	4010	55 356,03	10 003,70		
		4040	3 313,00			
Starszy woźny Suma		58 669,03	10 003,70	68 672,73	1,00	
woźna	4010	892 536,18	142 184,39			
	4040	59 296,69				
	4110	17 571,06				
Woźna Suma		969 403,93	142 184,39	1 111 588,32	16,14	
SP Nr 1 Suma		1 413 488,09	205 852,18	1 619 340,27		
Razem 22,72						

Do analizy przyjęto wartości danych Nr 1

W perspektywie bliskiego czasu należy rozważyć opracowanie na poziomie gminy regulaminu standaryzacji zatrudnienia pracowników administracyjno-obslugowych.

Doświadczenia samorządów oraz literatura w powyższym temacie jest bardzo bogata. Organy prowadzące placówki oświatowe mają znacznie większą swobodę w kształtowaniu struktury zatrudnienia pracowników administracji i obsługi, niż ma to miejsce w stosunku do nauczycieli. Nakłady na płace pracowników tej grupy mają znaczny wpływ na koszty utrzymania oświaty, dlatego tak ważne jest dążenie do standaryzacji zatrudnienia. Ustalanie standardu zatrudnienia winno odnosić się do konkretnej grupy pracowników, wykonujących podobne czynności, porównywalne we wszystkich placówkach podlegających standaryzacji. Ważna jest również nomenklatura zawodowa, którą powinno się ujednoczyć. W ramach opracowania standardów zatrudnienia (co rekomendujemy) można przyjąć dwie metody wyliczania. W pierwszej uwzględnia się wskaźniki odnoszące się do stopnia obciążenia pracą, wynikającego z liczby pracowników zatrudnionych w jednostce oraz liczby uczniów. W drugiej natomiast, bierze się pod uwagę jedynie liczbę uczniów kształcących się w szkole. Przykładowa standaryzacja może wyglądać następująco:

- a) pracownicy księgowości, płac i kadr – 1-40 pracowników – nie więcej niż 1,5 etatu
- b) pracownicy finansowo-księgowi – do 100 uczniów – 0,5 etatu
101-300 uczniów – do 1 etatu
- c) pracownicy administracji – do 200 uczniów – 1 etat
- d) sprzątaczkę, woźny – 1 etat na 105 osób (uczniowie, nauczyciele i inni pracownicy)
lub np. 1 etat na 900 m² powierzchni do sprzątnięcia, itp.

Struktura zatrudnienia wynikająca z zastosowania standardów nie jest obligatoryjnym wskaźnikiem liczby zatrudnionych w poszczególnych grupach pracowników, dlatego należy ją traktować jako sposób wyliczenia przysługującego szkole lub placówce limitu zatrudnienia pracowników administracyjno-obsługowych. O poziomie zatrudnienia na poszczególnych stanowiskach decyduje dyrektor szkoły w **ramach limitu środków finansowych wynikających z planu finansowego.**

W ocenie ekspertów istnieje konieczność przeanalizowania celowości tworzenia – przynajmniej w „małych” szkołach – stanowisk – sekretarz szkoły, sekretarka.

Wspomniane szkoły to placówki o małej liczbie uczniów. Ogółem SP Sławęcín, Zamęcín, Korytowo, Suliszewo zatrudniają na 2,83 etatach sekretarki oraz na 0,5 etatu sekretarza szkoły.

Rekomendacja

likwidacja wymienionych wymienionych stanowisk, spraw kadrowych itp. przekazać do prowadzenia przez CUW (obecnie BOSS) w Choszcznie w ramach istniejącego zatrudnienia.

Efekt finansowy:

2,83 etaty x 6.800 zł x 12 m-cy = 230.928 zł brutto rocznie

Redukcja wydatków sięgać może minimum 230 tys. zł brutto rocznie.

Należy podkreślić, iż **jednym z obowiązków dyrektora szkoły** poza zadaniami obejmującymi działania dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, jest prowadzenie szeregu zadań poza dydaktycznych (administracyjnych). W zależności od ilości oddziałów dyrektor szkoły **korzysta ze zniżki godzin dydaktycznych oraz otrzymuje dodatek funkcyjny.** Szczegóły zawiera Regulamin w sprawie wynagradzania nauczycieli – uchwalony przez Radę Miejską. Zgodnie z uchwałą NR LII/436/2023 – Rady Miejskiej w Choszcznie z dn. 30 listopada 2023 roku dyrektor szkoły liczącej 10-16 oddziałów prowadzi obowiązkowo 5 godzin dydaktycznych (zniżka – 13 godzin).

W ocenie analizujących szczegółowej analizie powinna być poddana celowość zatrudniania pomocy nauczyciela.

Wg otrzymanego wykazu stanowisk pracowników niepedagogicznych w roku szkolnym 2023/24 ogółem ujętych jest łącznie (SP+przedszkola) 14,86 etatów pomocy nauczyciela. Kwestie zatrudnienia pomocy nauczyciela rozstrzyga organ prowadzący w oparciu o **treść orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.** To właśnie **z tego orzeczenia powinno wynikać, czy takie zatrudnienie jest zasadne.** Należy podkreślić, iż przepisy jasno **odróżniają stanowisko pomocy nauczyciela od stanowisk nauczyciela wspomagającego.** Jeżeli orzeczenie wskazuje na konkretne stanowisko np. pomoc nauczyciela, to nie można zamiast tego zatrudnić nauczyciela wspomagającego lub specjalisty. Reguła ta działa także w drugą stronę; nie można zamiast nauczyciela wspomagającego lub specjalisty zatrudnić pomoc nauczyciela, jeżeli orzeczenie ma taką możliwość nie wskazuje. Pomoc nauczyciela nie jest stanowiskiem nauczycielskim.

W roku szkolnym zatrudnienie 14,86 etatów pomocy nauczyciela może kosztować samorząd kwotą ponad 0,82 mln zł rocznie.

Kalkulacja: 14,86 etatów x 4.242 zł x 13 m-cy* = 819.469 brutto rocznie

*13 – uwzględnia roczną nagrodę tzw. „13”. 4242 zł – minimalne wynagrodzenie od 1 stycznia 2024r.

Podst. prawna – pomoc nauczyciela

- Ustawa z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz.U. z 2020r. poz. 1320) – art. 25¹, art. 30, art. 36, ze zm.
- Ustawa z 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 1282), ze zm.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (tekst. jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1960) – ze zm.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1309) – §7 ze zm.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1604) – §13, §14.

Utworzenie „grupy konserwatorskiej” świadczącej usługi dla wszystkich szkół wiejskich i przedszkoli.

W SP Nr 1 i SP Nr 3 rekomendujemy pozostawienie konserwatorów po 1 etacie w szkole. Obecnie we wszystkich placówkach zatrudnionych jest ogółem (SP, przedszkola, BOSS) tj.

- szkoły podstawowe – 5,08 etatu
- przedszkola – 1 etat
- BOSS (!!!?) – 3 etaty

Razem 9,08 etatu

Grupa konserwatorska – tworzyć ją może 3 konserwatorów (np. elektryk, hydraulik, malarz). Podporządkowana powinna być w BOSS, o ile ta struktura będzie istnieć. Każda z obsługiwanych placówek (poza SP Nr 1, SP Nr 3) powinna mieć ściśle określono dni (godziny) pracy w danej placówce z wyjątkiem spraw nagłej awarii, potrzeb. Wymaga to planowania pracy !

Wprowadzenie rekomendowanego rozwiązania redukuje liczbę obecnie zatrudnionych konserwatorów o 4,08 etatu, co skutkować może ograniczeniem wydatków o kwotę 0,33 mln zł brutto rocznie

(4,08 etatu x 6.800 zł brutto x 12 m-cy = 332.928). Kwota uwzględnia tzw. „13”.

Należy rozważyć ogłoszenie przetargu na sprzątnięcie w szkołach przez podmioty gospodarcze wyspecjalizowane w tym zakresie (wzorem catering).

Obecnie w szkołach utworzonych jest ogółem 27,93 etaty woźnych np. SP Korytowie – 2,1 etatu, SP w Zamęcie 1,83 itp. Sa to „małe szkoły”. **Same wydatki osobowe dla 27,93 etatów sięgają mogą kwoty prawie 2,3 mln zł brutto rocznie (27,93 x 6800 x 12).**

Działalność gospodarczą w zakresie sprzątnięcia mogą założyć obecnie zatrudnieni pracownicy. Przed podjęciem ostatecznej decyzji należy dokładnie określić wydatki osobowe woźnych, wydatki związane z zakupem środków czystości itp.

Biuro Obsługi Szkół Samorządowych (BOSS) w Choszczynie.

BOSS zgodnie z Regulaminem Organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Choszczynie (Zarządzenie Burmistrza Nr 2456/23 z 15.12.2023r.) jest jednostką organizacyjną, samodzielną.

a) Głównym zadaniem BOSS jest:

- obsługa ekonomiczno-administracyjna oraz finansowo-księgową szkół, przedszkoli i żłobka, dla których organem prowadzącym jest Gmina Choszczno
- organizacja dowożenia uczniów do placówek oświatowego (3 etaty)
- organizacja pracy konserwatorów (3 etaty)
- przeprowadzanie remontów i modernizacji placówek
- i inne

b) Struktura zatrudnienia.

Obecnie zatrudnionych jest w BOSS – 17 osób na 17 etatach, średnio na placówkę przypada 1,41 etatu (6 szkół podstawowych, 4 przedszkola, 2 żłobki).

Dochody BOSS.

Tabela 99 Dochody BOSS w latach 2022-2024 plan po zm. I kw.

Klasyfikacja	2022	2023	2024 pl. po zm. I kw.
75085	435	706	700
80101	167 357	188 423	158 368
80104	–	3 057	2 710
80195	–	22 058	–

85230	–	–	244 200
85516	157 439	482 979	556 816
Razem	325 231	697 223	962 794

Źródło: opracowanie własne w oparciu sprawozdanie Rb-27S za 2023-2024 I kw.

Na dochody BOSS ogółem składają się dochody:

- dz. 750 – administracja (75085 – Wspólna obsługa) jst.
- dz. 801 – oświata i wychowanie
- dz. 852 – opieka społeczna (rozd. 85230 – Pomoc w zakresie dożywiania)
- dz. 855 – rodzina = rozdz., 85516 – żłobki

Tabela 100 Wydatki Biuro Obsługi Szkół Samorządowych w latach 2022-2024.

Klasyfikacja	2022	2023	2024 pl. po zm. I kwart.
75085	994 363	1 276 590	1 787 840
80101	104 547	–	–
80113	1 989 539	2 249 041	2 363 440
80195	59 598	66 662	1 674 279
85415	10 486	12 050	–
suma	3 158 533	3 604 343	5 825 559

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o sprawozdania Rb-28S za 2023-2024 I kw).

Wydatki ogółem BOSS w analizowanych latach rosną. Plan na 2024 zakłada wydatki rzędu 5,8 mln zł (bez rozdz. 85415 – pomoc materialna dla uczniów). W wydatkach ogółem znaczącą kwotę stanowią wydatki na dowożenie uczniów – prawie 2,4 mln zł. Sprawa dowożenia poświęcony został oddzielny rozdział niniejszego opracowania. Na poziomie BOSS księgowane są wydatki rozdz. 80195 – pozostała działalność – 1,67 mln zł.

Funkcjonowanie BOSS w 2024 roku kosztować może prawie 1,8 mln zł (rozd. 75085).

Rekomenduje się przekształcenie BOSS w Centrum Usług Wspólnych

Centrum Usług Wspólnych – uwagi ogólne

Z dniem 1 stycznia 2016 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o samorządzie gminnym, która do treści tej ustawy dodała przepisy dotyczące organizacji wspólnej obsługi w gminach. (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 40). Z perspektywy szeregu lat działania tych struktur widoczne są silne i słabe strony CUW. Powstało szereg opracowań i analiz efektywności ich działania. Oczywiście, samorzady różnią się elementami, w tym też liczbą i charakterem jednostek, których obsługą się zajmują. Wciąż też w badaniach występują zwolennicy powołania (działania) CUW, jak i osoby im niechętne.

W analizach działania CUW w Polsce stwierdzono, że w większości (80%) CUW-y powoływane były przy wykorzystaniu własnych zasobów kadrowych samorządów. We wszystkich tworzonych jednostkach wdrażano równoległe **systemy informatyczne**. Zakres podmiotowy i przedmiotowy działalności CUW generalnie obejmował usługi finansowo-księgowe wraz z pochodnymi zadaniami, usługi obsługi płacowej, centralizację podatku VAT oraz świadczenie usług prawnych. Oprócz placówek oświatowych obsługiwane są żłobki, instytucje kultury, domy opieki społecznej i in. Zamówienia publiczne są obsługiwane w większości placówek. W około 40 % także kwestie techniczne związane z inwestycjami.

Poniżej przedstawiono kilka elementów działania niektórych CUW.

Analizowane Centrum Usług Wspólnych w Nidzicy jest jednostką organizacyjną Gminy Nidzica i działa w formie jednostki budżetowej. Do zadań należy m. in:

- 1) obsługa finansowa jednostek obsługiwanych oraz prowadzenie w całości zadań w zakresie rachunkowości i sprawozdawczości,
- 2) obsługa prawna obsługiwanych jednostek,
- 3) obsługa informatyczna obsługiwanych jednostek,
- 4) przygotowywanie i przeprowadzanie postępowań o udzielenie zamówień publicznych zgodnie z przepisami Prawa zamówień publicznych na wnioski i w porozumieniu z kierownikami jednostek obsługiwanych oraz przedkładanie im do zatwierdzenia,
- 5) obsługa kadrowa jednostek obsługiwanych:

- 6) organizowanie w porozumieniu z dyrektorami jednostek obsługiwanych przeglądów stanu technicznego obiektów oświatowych i prowadzenie w tym zakresie dokumentacji,
- 7) planowanie w porozumieniu z dyrektorami jednostek obsługiwanych inwestycji i remontów obiektów oświatowych,
- 8) sporządzanie informacji o stanie realizacji zadań oświatowych szkół i przedszkoli, w tym o wynikach sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, z uwzględnieniem działań podejmowanych przez szkoły nakierowanych na kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez kuratora oświaty,
- 9) prowadzenie ewidencji szkół i placówek niepublicznych,
- 10) prowadzenie ewidencji żłobków, klubów dziecięcych itp.
- 11) obsługa spraw związanych z oświatą, uprawnieniami, naliczanie i rozliczaniem dotacji, pomocą materialną dla uczniów,
- 12) nadawanie i cofanie uprawnień szkoły publicznej szkołom niepublicznym,
- 13) zapewnieniem dowożenia uczniów do szkół i przedszkoli,
- 14) kontrola obowiązku nauki,
- 15) dofinansowanie doksztalcania zawodowego nauczycieli,
- 16) dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego,
- 17) realizacja programów i projektów z zakresu oświaty,
- 18) przygotowywanie danych do sprawozdań dotyczących opieki nad dziećmi do lat 3,

W innym działającym CUW zakres działania przedstawia się inaczej:

Zapisy statutu jednostki określiła Rada Miasta. Zgodnie z nimi, zadaniem CUW jako jednostki obsługującej jest obsługa administracyjna, finansowa i organizacyjna oraz realizacja zadań z zakresu sprawozdawczości i rachunkowości jednostek obsługiwanych:

1. prowadzenie spraw w zakresie rachunkowości i sprawozdawczości,
2. prowadzenie obsługi systemu wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych wraz z pochodnymi,
3. prowadzenie obsługi finansowej realizacji płatności gotówkowych i bezgotówkowych,
4. prowadzenie obsługi organizacyjnej w zakres której wchodzi:
 - a. obsługa prawną,
 - b. prowadzenie spraw kadrowych w zakresie przygotowania dokumentów kadrowych na zlecenie dyrektorów jednostek obsługiwanych,
 - c. przygotowywanie projektów planów finansowych jednostek obsługiwanych,
 - d. przygotowywanie projektów arkuszy organizacyjnych jednostek obsługiwanych

Dodatkowo zapisy statutu stanowią, że Centrum Usług Wspólnych prowadzi również obsługę Urzędu Miasta w zakresie innych spraw organizacyjnych dotyczących zadań oświatowych.

Sprawa prowadzenia dokumentacji kadrowej jest kwestią bardziej skomplikowaną. Prawnicy i analitycy zwracają uwagę, że dokumentacja kadrowa **powinna być** prowadzona w siedzibie pracodawcy, czyli w konkretnej jednostce obsługiwanej. Przy rozrzuconej sieci, dla jednostek oświatowych CUW powinien pełnić rolę jednostki, która przygotowuje jednolite wzory dokumentacji, ale obsługa kadrowa powinna być prowadzona już w tych jednostkach. CUW ma zapewnić natomiast jednolitą i wspólną obsługę prawną spraw pracowniczych.

Po wejściu w życie przepisów o ochronie danych osobowych część działających CUW rozszerzyło swoje usługi o pełnienie funkcji Inspektora Ochrony Danych Osobowych (IODO) dla jednostek obsługiwanych.

Zakres przedmiotowy usług świadczonych przez CUW w Polsce obejmuje:

usługi finansowo-księgowo	100% jednostek
usługi płacowe	100%
podatek VAT	100%
ZFŚS	100%
PKZP	100%
usługi prawne	100%
usługi sprawozdawcze	100%
BHP i PPOŻ	80 %
usługi administracyjne	60 %
zamówienia publiczne	60 %
analizy i ekspertyzy	40 %
inwestycje i remonty	40 %

W dyskusjach o CUW podnoszone są kwestie nie tylko prawne, ale coraz częściej ze względu **na konieczność optymalizacji kosztów działania jednostek samorządu terytorialnego** sprawy efektywności działania CUW, to znaczy, liczby niezbędnych etatów jak i obciążeń etatów zadaniami w poszczególnych obszarach działania.

W CUW obsługującym 542 etaty w 17 jednostkach gminnych (w tym w 11 placówkach oświatowych) wskaźniki efektywności (układ: obszar działania – liczba etatów obsługowych w stosunku do etatów obsługiwanych przedstawia się następująco:

Sprawy księgowo – wskaźnik 0,33
 Sprawy płacowe – wskaźnik 0,13
 Sprawy kadrowe – wskaźnik 0,15
 Sprawy ogólne oświatowe - wskaźnik 0,30

Oczywiście, w większych CUW te parametry wyglądają inaczej, wskaźniki w związku ze skalą działania zmieniają się. Porównując liczbę etatów do liczby obsługiwanych placówek analitycy uzyskali następujące wartości:

Tabela 101 liczbę etatów do liczby obsługiwanych placówek

wskaźnik	CUW Kraków	CUW Gdańsk	CUW Katowice	CUW Elbląg	CUW Toruń	CUW Tychy	CUW Ustroń	Średni wskaźnik
ogólny	1,48	1,55	1,13	1,45	1,34	1,25	0,72	1,28
księgowości	0,74	0,79	0,45	0,79	0,78	0,75	0,33	0,65
płac	0,11	0,43	0,20	0,50	0,39	0,38	0,13	0,29

Rekomenduje się rozwiązanie BOSS i powołanie Centrum Usług Wspólnych w Gminie Choszczno

Centrum Usług Wspólnych (CUW) jako jednostka obsługująca zapewnia obsługę finansowo-księgową, administracyjną, organizacyjno-prawną i techniczną jednostkom organizacyjnym (szkoły, przedszkola, żłobki, jak i biblioteki, domy kultury itp.). CUW – będzie jednostką organizacyjną, **nadzór bezpośredni sprawuje Burmistrz**. CUW finansowy jest z budżetu gminy.

Uzasadnienie:

1. Obecnie istniejące BOSS wykazuje organizacyjnie cechy CUW-u
2. Ustawowe umocowanie prawne CUW-u umożliwi **większe spektrum działania** niż BOSS
3. W ramach CUW **obsługiwane mogą być** poza szkołami, przedszkolami, żłobkiem **inne jednostki organizacyjne** np. domy kultury, biblioteki itp.
4. **Racjonalizacji i obniżenia kosztów funkcjonowania organizowanej obsługi**. Kluczowym wydatkiem są tu oczywiście wynagrodzenia pracowników, wspólna obsługa pozwala bowiem na uniknięcie powielania czynności (likwidacja stanowisk sekretarek, sekretarzy, likwidacja stanowisk finansowo-rachunkowych w domach kultury, bibliotekach itp.). **CUW pozwala lepiej wykorzystać zasoby kadrowe**.
5. Oszczędności mogą pojawiać się także w obszarze stosowanych narzędzi informatycznych, gdyż wybór jednego rozwiązania dla CUW obniża koszty zakupu i utrzymania oprogramowania.
6. Centralizacja pozwala na **racjonalne i przejrzyste zorganizowanie wszystkich procesów i procedur zarządczych** poprzez ich standaryzację.
7. Łatwiejszy i szybszy do ujednocionej informacji zarządczej, lepszy obieg dokumentów, większa możliwość kontroli.

W celu powołania CUW – Rada Miejska podejmuje stosowną Uchwałę i nadaje statut. Z utworzeniem CUW mogą też wiązać się ryzyka, choć w przypadku gm. Choszczno jest to mało prawdopodobne w związku z funkcjonującym już BOSS, a będzie to proces przekształceniowy. Ryzykiem może być opór pracowników przed zmianą, roszczenia, konieczność podniesienia kwalifikacji, czy też konieczność redukcji zatrudnienia bądź zmiana zakresów obowiązków pracowników.

Wielokrotnie wskazywane w raporcie problemy organizacyjne i finansowe oświaty choszczeńskiej wymagają zdecydowanych i szybkich działań, których celem jest racjonalizacja, profesjonalizacja zarządzania oświatą jak i racjonalizacja kosztów.

Dowożenie uczniów

Kwestia dowożenia uczniów normuje Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe:

Art. 32. 1. Rada gminy ustala sieć prowadzonych przez gminę publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych

5. Jeżeli droga, o której mowa w ust. 3, przekracza 3 km, obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dziecka albo zwrot kosztów przejazdu dziecka i opiekuna środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice.

6. Obowiązkiem gminy jest zapewnienie niepełnosprawnym dzieciom pięcioletnim i sześciolatniom oraz dzieciom objętym wychowaniem przedszkolnym na podstawie art. 31 ust. 2 bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego lub ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego albo zwrot kosztów przejazdu dziecka i opiekuna na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) a rodzicami, jeżeli dowożeniem zapewniają rodzice.

7. Gmina może zorganizować dzieciom bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub innej formy wychowania przedszkolnego również w przypadkach, w których nie ma takiego obowiązku.

Art. 39. 1. Sieć publicznych szkół podstawowych powinna być zorganizowana w sposób umożliwiający wszystkim dzieciom spełnianie obowiązku szkolnego, z uwzględnieniem ust. 2.

2. Droga dziecka z domu do szkoły nie może przekraczać:

- 1) 3 km – w przypadku uczniów klas I-IV szkół podstawowych;
- 2) 4 km – w przypadku uczniów klas V-VIII szkół podstawowych.

3. Jeżeli droga dziecka z domu do szkoły, w której obwodzie dziecko mieszka:

- 1) przekracza odległości wymienione w ust. 2, obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dziecka albo zwrot kosztów przejazdu dziecka środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice, a do ukończenia przez dziecko 7 lat – także zwrot kosztów przejazdu opiekuna dziecka środkami komunikacji publicznej;
- 2) nie przekracza odległości wymienionych w ust. 2, gmina może zorganizować bezpłatny transport, zapewniając opiekę w czasie przewozu.

4. Obowiązkiem gminy jest:

- 1) zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywają się na podstawie art. 127, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym – także do najbliższej szkoły ponadpodstawowej, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 21. rok życia;
- 2) zapewnienie dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 36 ust. 17, a także dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z którymi jedną z niepełnosprawnościami jest niepełnosprawność intelektualna, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą:
 - a) 24. rok życia – w przypadku uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna,
 - b) 25. rok życia – w przypadku uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych;
- 3) zwrot kosztów przejazdu ucznia, o którym mowa w pkt 1 i 2, oraz jego opiekuna do szkoły lub ośrodka, wymienionych w pkt 1 i 2, na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) a rodzicami, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice.

Tabela 102 Wydatki rozdziału 801 13 – dowożenie uczniów w latach 2022-2024 plan (tys. zł)

	2022	2023	2024(plan I kwartał)
Wydatki rozdz. 80113	1 977 418	2 249 041	2 363 440

Źródło: Obliczenia własne w oparciu o sprawozdanie Rb-28S – gminy 2022-2024 pl. po zm. I kwartał

Tabela 103 Dowóz uczniów do poszczególnych placówek oświatowych w roku szkolnym 2022/2023-2023/24 – liczba dzieci

Placówka	2022/23	2023/24
Szkoła Podstawowa Nr 1 w Choszczynie	23	21
Szkoła Podstawowa Nr 3 w Choszczynie	48	48
Szkoła Podstawowa w Korytowie	36	30
Szkoła Podstawowa w Sławęcinie	96	95

Szkoła Podstawowa w Suliszewie	60	54
Szkoła Podstawowa w Zamęcinie	48	51
Publiczne Przedszkole Nr 5 w Choszczynie	1	–
SOSW w Suliszewie	15	15
SOSW Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo w Policach	3	4
Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „BRATEK” Barlinek	26	25
Niepubliczne Przedszkole ANCYMONEK w Choszczynie	1	1
Łącznie dowożonych uczniów	357	344

Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane UM w Choszczynie (BOSS)

W roku szkolnym 2023/24 ogółem dowożonych jest 344 uczniów, o 13 uczniów mniej niż w roku 2022/23.

Tabela 104

Placówka	Liczba uczniów ogółem*	Liczba uczniów dowożonych	%
Szkoła Podstawowa Nr 1 w Choszczynie	755	21	2,78
Szkoła Podstawowa Nr 3 w Choszczynie	409	48	11,73
Szkoła Podstawowa w Korytowie	76	30	39,47
Szkoła Podstawowa w Sławęcinie	125	95	76
Szkoła Podstawowa w Suliszewie	88	54	61,36
Szkoła Podstawowa w Zamęcinie	100	51	51
razem	1553	299	19,25

*łącznie SP, oddz. przedszkolne

W roku szkolny 2023/24 na ogólną liczbę uczniów w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gm. Choszczno – 1553 (w tym dzieci oddziałów przedszkolnych w szkołach) dowożonych jest 299 uczniów, co stanowi 19,25%. Najwięcej dowożonych uczniów jest do SP w Sławęcinie 95, co stanowi 76% wszystkich uczniów, podobna sytuacja występuje w Suliszewie 54 uczniów – 61,36% oraz Zamęcinie 51 uczniów (51%).

Opiekę nad dowożonymi uczniami sprawuje 8 opiekunów zatrudnionych na umowę zlecenie. Dowożeniem uczniów Gm. Choszczno w roku szkolnym 2023/24 zajmuje się trzy grupy podmiotów tj.

- Gmina – BOSS
- firmy zewnętrzne
- PKS – wykup biletów miesięcznych

A. BOSS zatrudnia 3 kierowców.

Wydatki za okres 1.09.2023-31.08.24 (rok szkolny 2023/24) tj. wynagrodzenie, odpis na ZFŚŚ, badania lekarskie, odzież robocza, karta kierowcy – wynoszą 217788 zł. Należy podkreślić, iż jeden z kierowców od dłuższego czasu przebywa na zwolnieniu lekarskim.

– koszty eksploatacyjne 2 autobusów (tj. ubezpieczeni pojazdów, naprawy, zakup paliwa) za okres roku szkolnego 2023/24 wyniesie 39 895 zł.

Łącznie 257 683 zł

Liczba dowożonych uczniów – 51 (okres 10 m-cy tj. 1.09.2023-30.06.2024)

Średni koszt dowożenia ucznia 257 683 : (10 x 51) = **505,26 zł**

B. Firmy zewnętrzne – wyłonione w przetargu

- Firma – Climtech Kamil Saga – dowozi 20 uczniów, koszt – 296 417. Średni koszt dowożenia ucznia 296 417 : (20 x 10) = **1 482 zł**,
- Firma – Usługi Przewozowe Rafał Bireta – dowozi 26 uczniów, koszt – 376441 zł. Średni koszt dowożenia ucznia 376 441 : (26 x 10) = **1 448 zł**,
- Firma – Usługi Przewozowe Wojciech Wadecki – dowozi 17 uczniów, koszt 248581 zł. Średni koszt dowożenia ucznia 248 581 : (17 x 10) = **1 462 zł**

Średni koszt dowożenia ucznia przez wymienione firmy jest zbliżony i oscyluje w granicach 1462 zł

C. PKS – wykup biletów miesięcznych.

- Liczba dowożonych uczniów – 265
- Średnia cena biletu 293 zł na ucznia

Najtańszą formą dowożenia uczniów jest wykup biletów miesięcznych (PKS)

D. Łączna liczba dowożonych uczniów –		
BOSS	–	51 – w tym 6 dzieci niepełnosprawnych.
Firmy zewnętrzne	–	63 – dzieci niepełnosprawne
PKS	–	265
Razem		379
Łączne wydatki		
BOSS	–	257 682 zł
Firmy zewnętrzne		921 439 zł
PKS	–	778 040 zł
Razem		1 957 162 zł
plan na 2024r.		2 363 440 zł

Rekomendacje:

Likwidacja dowozu organizowanego przez BOSS. Posiadany tabor (2 autobusy) w formie przetargu należy sprzedać lub przekazać do innej struktury gminnej

Uzasadnienie:

- BOSS dowozi 51 uczniów (w tym 6 niepełnosprawnych)
- łączny koszt dowozu 257 683 zł

Wydatki związane z przekazaniem dowozu na zewnątrz:

6 uczniów niepełnosprawnych	6 x 10 m-cy x 1 462,6 zł =	78 756 zł
45 uczniowie pozostali	45 x 10 m-cy x 293,6 zł =	132 120 zł
	Razem:	219 876 zł
Różnica 257 683 – 219 876 =		37 807 zł

Ograniczenie wydatków sięgać może minimum 38 tys. zł.

Należy podkreślić, iż przekazanie dowozów na zewnątrz **ograniczy w BOSS zatrudnienie pracownika**, który zajmuje się organizacją dowożenia. Innym argumentem może być brak problemów z dowozem uczniów w przypadku urlopów, choroby pracownika, awarii autobusu.

Rekomenduje się dokonanie szczegółowej kwalifikacji uczniów do dowożenia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa tj. Prawo Oświatowe ze szczególnym uwzględnieniem art. 39 ust. 1 w/w ustawy mówiącego o tym, że obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dziecka, jeżeli przekracza odległości:

- 3 km – w przypadku uczniów kl. I-IV SP
- 4 km – w przypadku uczniów kl. V-VIII SP

Zespół analizujący zwraca uwagę, że do SP w Sławęcinnie dowożonych jest ogółem 95 dzieci, co stanowi 76% wszystkich uczniów, kl. I-VIII oraz oddziałów przedszkolnych. Podobną sytuację mamy w SP Suliszewie – 61,36% oraz Zamęcinnie 51%.

Organ prowadzący powinien także zwrócić uwagę na ekonomikę przyjmowania do szkół i przedszkoli uczniów/dzieci spoza terenu gminy. Zwracamy uwagę, że w 2024r. otrzymana subwencja oświatowa w Gm. Choszczno średnio tylko w 63,4% pokrywa wydatki utrzymania ucznia, ponad 35% to fundusze samorządu. W przedszkolach fundusze samorządu to średnio – 60%

Regulacje prawne do wykorzystania:

- Gmina nie ma podstaw prawnych do żądania od gminy sąsiadującej zwrotu kosztów dowożenia dzieci do szkół na terenie własnej gminy. Prawo do żądania zwrotu kosztów dowozu dzieci z terenu innej gminy może wynikać wyłącznie z **porozumienia zawartego z sąsiednią gminą** związanego z przekazaniem zadania lub jego części do realizacji przez inną gminę.
- Jednym z zadań gminy – zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym – jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie edukacji publicznej. Natomiast szczegółowe zadania w tym zakresie wynikają przede wszystkim z ustawy Prawo oświatowe. Jednym z nich jest ustalenie sieci publicznych szkół w taki sposób, aby wszystkie dzieci zamieszkałe na terenie gminy miały możliwość spełniania obowiązku szkolnego, a droga dziecka

z domu do najbliższej szkoły nie przekracza 3 km – w przypadku uczniów klas I-IV, i 4 km – w przypadku uczniów klas V i VIII szkół podstawowych (art. 39 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe). Powyższe oznacza, że gdy uczeń uczęszcza do szkoły, która nie znajduje się na terenie gminy, w której uczeń mieszka, choćby szkoła ta była położona bliżej od szkoły, w obwodzie której dziecko mieszka, gmina nie ma obowiązku zapewnienia bezpłatnego transportu ani zwrotu kosztów. Obowiązek taki ma charakter publiczny i wiąże się z zaspokajaniem potrzeb mieszkańców oraz jest realizowany wyłącznie w obrębie właściwości miejscowej jednostki samorządu terytorialnego.

Wskazać należy, że organy władzy publicznej, zgodnie z art. 7 Konstytucji RP, mogą działać na podstawie i w granicach prawa. Oznacza to, że podczas gdy jednostka posiada swobodę działania zgodnie z zasadą „co nie jest wyraźnie zabronione przez prawo, jest dozwolone”, to organy władzy publicznej mogą działać tylko w przypadku i w takim zakresie, których upoważnia je do tego prawo (por. wyrok NSA z 15 stycznia 1997 r., sygn. akt II Sa 534/96, M).

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że wybór szkoły znajdującej się poza obwodem czy też obszarem gminy przez rodziców dziecka, nie może skutkować żądaniem zwrotu kosztów tego dowozu od gminy, której mieszkańcem jest ten uczeń.

Gmina nie ma obowiązku organizować transportu lub zwracać kosztów przejazdu do innej szkoły niż obwodowa, nawet jeżeli znajduje się ona bliżej niż szkoła rejonowa. Sądy administracyjne rozstrzygając podobne sprawy przyznają rację gminom stwierdzając, że rodzice nie mogą obarczać gminy ciężarem skutków finansowych wyboru przez opiekunów dziecka innej szkoły niż szkoła obwodowa. Powyższe zgodne jest z orzecznictwem sądowym (wyrok NSA z 6 stycznia 2010 r. i wyrok NSA z 5 września 2007 r.). Przytoczono orzecznictwo, mimo zmiany stanu prawnego nadal pozostaje w tym zakresie aktualne.

Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem szkołą najbliższą jest ta placówka, która zapewnia realizację zaleceń o potrzebie kształcenia specjalnego. W sytuacji dowożenia dzieci niepełnosprawnych do najbliższej szkoły podstawowej – będącej na terenie sąsiedniej gminy, która będzie mogła realizować zalecenia o potrzebie kształcenia specjalnego, możliwe jest **zawarcie stosownego porozumienia** pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego, a w rezultacie żądanie zwrotu kosztów dowożenia tych dzieci. Porozumienie o realizacji obowiązku szkolnego na terenie innej gminy powinno określać kwestię dowozu tych dzieci do szkoły w tej gminie i rozliczania kosztów organizacji tego dowozu. Jest to jedyna sytuacja, w której gmina może żądać zwrotu kosztów za dowóz uczniów mieszkających w sąsiedniej gminie. Zatem jeśli dowóz dzieci z terenu gmin sąsiadujących odbywa się **bez stosownego porozumienia**, to nie ma podstaw prawnych do żądania **zwrotu kosztów** dowożenia dzieci do szkoły w tej gminie. W takiej sytuacji pozostaje również pytanie, na jakiej podstawie gmina organizuje dowóz dzieci z terenu innej gminy.

Reasumując, gmina ma obowiązek zapewnić dowóz do szkoły wyłącznie uczniom z terenu własnej gminy – na zasadach określonych w art. 39 w zw. z art. 127 ustawy Prawo oświatowe. Natomiast jeśli dzieci z sąsiednich gmin realizują obowiązek szkolny w szkole w tej gminie – z własnego wyboru, to gminy, których mieszkańcami są ci uczniowie nie mają obowiązku finansowania dowozu tych uczniów do szkoły poza terenem własnej gminy, chyba że zostało zawarte porozumienie, o którym mowa wyżej.

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe
- Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.
-

Wskaźnik wykorzystania powierzchni klasowych w roku szkolnym 2023/2024

Wskaźnik wykorzystania powierzchni klasowych (WNP) jest równy ilorazowi liczby oddziałów klasowych i pomieszczeń lekcyjnych. Przez pomieszczenia lekcyjne należy rozumieć sale lekcyjne, pracownie, sale gimnastyczne, czyli wszystkie pomieszczenia, w których można prowadzić zajęcia lekcyjne. Wskaźnik ten nie jest tożsamy ze zmianowością, czyli procentowym udziałem uczniów uczęszczających na drugą, trzecią zmianę.

Tabela 105 Wskaźnik wykorzystania pomieszczeń klasowych w placówkach oświatowych Gminy Choszczno w roku szkolnym 2023/2024.

Nazwa placówki	Liczba oddziałów (SP + oddział przedszkolny)	Liczba pomieszczeń lekcyjnych*	Wskaźnik wykorzystania pomieszczeń klasowych
SP Nr 1 Choszczno	30	57	0,52
SP Nr 3 Choszczno	19	17	1,12
SP Zamećcin	10 (8+2)	10	1,00
SP Sławęcin	10 (8+2)	12	0,83
SP Suliszewo	10 (8+2)	11	0,90
SP Korytowo	10 (8+2)	14	0,71
Przedszkole Nr 1	8	9	0,88
Przedszkole Nr 2	4	5	0,80
Przedszkole Nr 4	5	5	1,00
Przedszkole Nr 5	5	5	1,00

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o dane UM Choszczno

Wartość wskaźnika WNP, czyli stosunek liczby oddziałów do liczby pomieszczeń lekcyjnych wskazuje na stopień wykorzystania infrastruktury szkolnej. **Wysoka wartość - powyżej 1, świadczyć może, że szkoła pracuje na więcej niż jedną zmianę w trudnych warunkach lokalowych.** Niska wartość świadczy o nieracjonalnym wykorzystaniu zasobów lokalowych szkoły (utrzymywania dużych budynków pod bieżące potrzeby szkoły). Przez pomieszczenie należy rozumieć: sale lekcyjne, pracownie, świetlice, sale gimnastyczne, w których można uczyć się cała klasa.

W szkołach prowadzonych przez Gm. Choszczno najtrudniejsze warunki lokalowe występują w SP Nr 3, gdzie wartość wskaźnika WNP jest wyższa od 1. Taki stan może świadczyć o występujących trudnościach związanych z organizacją pracy szkoły np. nie wszystkie klasy/oddziały mogą rozpoczynać zajęcia o godz. 8:00, konieczność zwiększonej liczby godzin świetlicowych. W SP Zamećcin – liczba pomieszczeń jest równa liczbie oddziałów WNP = 1. W pozostałych placówkach występują dobre warunki lokalowe pozwalające na rozpoczynanie zajęć o godz. 8:00 dla wszystkich klas/oddziałów.

SP Nr 1 posiada znacząco większe zasoby lokalowe od potrzeb. Liczba pomieszczeń, w których może uczyć się cała klasa wynosi 57, liczba oddziałów 30 – blisko 50% substancji lokalowej jest niewykorzystana (27 pomieszczeń). Należy podkreślić, iż szkoła dysponuje poza wymienioną liczbą pomieszczeń dodatkowo 16 małymi salami, w których może uczuć się np. grupa uczniów.

Przedszkole Nr 4 i Nr 5 – posiada liczbę pomieszczeń równą liczbie oddziałów – wskaźnik WNP = 1. W Przedszkolu Nr 1 i Nr 2 – wskaźnik jest poniżej jedności co pozwala w perspektywie na utworzenie dodatkowych oddziałów.

Wynik analizy finansowo-organizacyjnej szkół i placówek oświatowych Gminy Choszczno (skrót)

Na ogólną kwotę planowanych na 2024r. subwencjonowanych wydatków szkół prowadzonych przez Gminę Choszczno w wysokości 31 520 262 zł subwencja oświatowa pokrywa 65,54% wydatków, pozostałe 34,61% (10 883 226 zł) to środki pochodzące z dochodów własnych samorządu.

Natomiast wydatki oświatowe (tylko działu 801 – oświata i wychowanie) stanowią około 40% wydatków ogółem w 2024 r. W analizowanych latach wydatki tego działu nominalnie wykazują tendencję rosnącą. W 2023 r. na oświatę wydawano 41,4 mln zł, plan na 2024 r. zakłada 55,1 mln zł, czyli o ok. 14 mln zł więcej.

W roku szkolnym 2023/2024 Gmina Choszczno jest organem prowadzącym dla 6 szkół podstawowych i 4 przedszkoli.

Analiza danych demograficznych od 2016 do 2023 roku wykazuje tendencję malejącą. Najwięcej dzieci urodziło się w 2018 r. – 173 dzieci, najmniej 110 dzieci, w 2022 r. oraz 111 dzieci w 2023 r.

Przewidywana liczba uczniów kl. I-VIII w latach 2023/2024-2030-2031 maleje z 1556 uczniów w roku szkolnym 2024/2025 do 1189 w roku 2030/2031.

Największy spadek liczby uczniów występuje w Szkole Podstawowej Nr 1 (z 755 do 527), Szkole Podstawowej Nr 3 (z 409 do 307). W szkołach wiejskich liczba uczniów nieznacznie rośnie lub utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Na podstawie danych otrzymanych z UM w Choszcznie (BOSS) należy stwierdzić, że liczba nauczycieli zatrudnionych w Gminie Choszczno jest zbyt duża w stosunku do potrzeb wskaźnik zatrudnienia w 2023/24 – 0,96. Świadczy o tym również średni wskaźnik liczby uczniów na etat w szkołach prowadzonych przez Gminę wynoszący w roku szkolnym 2023/2024 – 7,60.

Zakładając średnio 18-sto godzinny obowiązkowy wymiar zajęć, jeden nauczyciel pracuje średnio na 17/18 etatu. Zalecany przez zespół ekspertów wskaźnik to 1,2-1,3, czyli pełny etat oraz dodatkowo 2-3 godzin ponadwymiarowych.

Nauczyciele zatrudnieni w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Choszczno w latach 2021-2023 osiągają wymagane prawem średnie wynagrodzenie. Wypracowana „nadwyżka” w 2023 roku wyniosła 0,94 mln zł.

Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych w roku szkolnym 2023/2024 wynosi 1477, 584 dzieci uczęszcza do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Do przedszkoli niepublicznych uczęszcza 149 dzieci.

W gminnych placówkach oświatowych pracuje wykształcona kadra pedagogiczna. Dominującym awansem zawodowym są nauczyciele mianowani i dyplomowani.

Opracowując analizę finansowo-organizacyjną oświaty w Gminie Choszczno zespół ekspertów dla lepszego zrozumienia funkcjonowania oświaty posłużył się szeregiem wskaźników, Ich celem jest ułatwienie dokonywania porównań, określenie wzajemnych relacji w sferze zarządzania i finansowania oświaty. Podstawowe wskaźniki dotyczą następujących obszarów tematycznych:

1. organizacji szkół, w tym m.in.:
 - przeciętnej liczby uczniów w oddziale klasowym
 - liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczycielski
 - liczby etatów niepedagogicznych w przeliczeniu na jeden oddział
 - wykorzystania pomieszczeń lekcyjnych itp.
2. finansowania oświaty, w tym m.in.:
 - bieżących wydatków subwencionowanych na zadania oświatowe i otrzymanej subwencji oświatowej
 - wydatków ogółem na zadania oświatowe w przeliczeniu na jednego ucznia
3. nauczycieli, pracowników niepedagogicznych, w tym m.in.:
 - wskaźnika zatrudnienia (nauczyciele, pracownicy niepedagogiczni)
 - awansów zawodowych nauczycieli.

Do obliczenia tych wskaźników wykorzystane zostały dane uzyskane z Urzędu Gminy Choszczno (sprawozdania finansowe, liczba uczniów, wysokość kosztów dowożenia, przekazane przez dyrektorów, a także pozyskane informacje publiczne, dostępne w BIP i na stronie internetowej Gminy.

Syntetyczne zestawienie tych wskaźników zamieszczono w kolejnej tabeli.

Tabela 106 Zestawienie najważniejszych wskaźników dotyczących placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Choszczno

Nazwa wskaźnika	SP Sławęcín	SP Zamęcín	SP Korytowo	SP Suliszewo	SP 1	SP 3
Liczba uczniów ogółem (I-VIII + oddział przedszkolny) (1)	116 (97 + 19)	100 (82 + 18)	72 (54 + 18)	84 (66 + 18)	755	409
Liczba oddziałów SP	10	10	10	10		
oddział przedszkolny (2)	8 2	8 2	8 2	8 2	30	19
Liczba uczniów/etat nauczycielski (3)	5,93	4,78	5,07	4,47	7,40	10,45
Koszt utrzymania 1 ucznia (w tys. zł) (4)	24 119	29 379	<u>36 955</u>	32 430	17 303	20 786
Procentowy udział gminy w pokryciu wydatków subwencionowanych (5)	30,61%	31,4%	51,69%	28,87%	37,87%	28,07%
Wskaźnik zatrudnienia (6)	0,72	0,83	0,71	0,82	1,13	1,17
Wskaźnik wykorzystania pomieszczeń WNP	0,83	1,00	0,71	0,90	0,52	1,12
Liczba etatów	0,47	0,38	0,52	0,45	0,67	0,47

niepedagogicznych na oddział (7)						
Średni wydatek na oddział (8)	301 490	293 788	280 860	285 386	435 447	447 449

(1) Łącznie: szkoła podstawowa, oddział „0” w roku szkolnym 2023/24, (2) Łącznie: szkoła podstawowa, oddział „0” w roku szkolnym 2023/24. (3) Łącznie: szkoła podstawowa, oddział „0” w roku szkolnym 2023/24. (4) Łącznie: szkoła podstawowa, oddział „0” w roku szkolnym 2023/24. (5) Procentowy udział wydatków Gminy w pokryciu wydatków subwencionowanych, według planu na 2023/2024. (6) Łącznie: szkoła podstawowa, oddział „0” w roku szkolnym 2023/24. (7) Rok szkolny. (8) Średni wydatek na oddział według planu placówek na 2024 (liczba oddz. SP + oddz. przedszkolnych). Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane otrzymane z Urzędu Miejskiego w Choszcznie.

Analiza zamieszczonych powyżej wskaźników pozwala na porównanie szkół podstawowych Gminy Choszczno pod kątem poszczególnych obszarów.

Duże obciążenie budżetu Gminy rosnącymi wydatkami oświatowymi zmusza samorząd do **wprowadzenia oszczędności**. Upatrywać ich można w:

- **racjonalizacji sieci szkół**
- **redukcji zatrudnienia nauczycieli**
- **zmianie organizacji pracy szkół, ze szczególnym uwzględnieniem liczebności oddziałów, podziału na grupy, ograniczeniu zajęć dodatkowych (zajęcia pozalekcyjne typu świetlica)**
- **ograniczenia zatrudnienia pracowników niepedagogicznych.**

Propozycje rozwiązań

Zwiększenie dostępu do edukacji od najmłodszych lat życia jest bardzo ważne. Należy zauważyć, że zarówno w Polsce, jak i w województwie zachodnio-pomorskim wydatki budżetowo gmin na oświatę i wychowanie systematycznie rosną przy jednoczesnym spadku ilości uczniów. Gmina Choszczno również nie odbiega od tego trendu.

Gmina Choszczno jest zmuszona dopłacić w 2024 pl. po zm. I kw. do subwencji oświatowej na funkcjonowanie szkół publicznych, przedszkoli dla których jest organem prowadzącym kwotę ponad 25 mln zł.

Na podstawie uzyskanych danych, analiz i dyskusji eksperci opracowali rekomendacje zamieszczone w większości w tekście raportu, prowadzące do obniżenia wydatków na oświatę lub zwiększenia dochodów na ten cel. Do decyzji Gminy pozostawia się wdrożenie proponowanych rozwiązań. Proponowane rozwiązanie są zgodne z aktualnym stanem prawnym. Należy uważnie śledzić dyskusje i decyzje na temat zmian proponowanych przez Ministra Edukacji.

Zespół ekspertów opracowując rekomendacje kierował się następującymi kryteriami:

- wielkością placówki i jej stopniem organizacji
- liczbą uczniów i oddziałów
- danymi demograficznymi otrzymanymi z jst
- kosztami, związanymi z funkcjonowaniem placówki
- położeniem szkoły w stosunków do głównych ciągów komunikacyjnych oraz odległościami pomiędzy placówkami oświatowymi.

Ewentualne wprowadzenie rekomendacji może dotyczyć roku szkolnego 2025/2026.

Podsumowanie proponowanych zmian organizacyjnych w zakresie oświaty Gminy Choszczno

Wszystkie przedstawione propozycje rozwiązań są rozwiązaniami wzorcowymi. Na ich podstawie można przygotować inne rozwiązania, zmodyfikowane, dopasowane do uwarunkowań społecznych Gminy Choszczno. Możliwe jest również połączenie rozwiązań z poszczególnych rekomendacji.

Największe oszczędności w zakresie oświaty przynosi **redukcja etatów nauczycielskich**. Coroczna, **dogłębna analiza arkuszy organizacyjnych** przed ich zatwierdzeniem jest więc czynnością niezbędną, warunkującą wysokość nakładów na finansowanie wydatków związanych z funkcjonowaniem szkół publicznych.

W celu porównania zaproponowanych rozwiązań przedstawiamy je w tabeli. Szacowane oszczędności w zakresie analizy arkuszy organizacyjnych podano w ujęciu godzinowym. W przypadku

likwidacji etatów nauczycielskich, co zostało szczegółowo opisane w analizie zawartej we wcześniejszych rozdziałach niniejszego opracowania, oszczędności te mogą być jeszcze wyższe.

Tabela 107 Zbiorcze zestawienia najważniejszych proponowanych rekomendacji dla Gminy Choszczno

Nazwa wariantu	Krótki opis (rekomendacje)	Oszczędność brutto
Finansowanie		
Nakłady na oświatę i wychowanie	Notuje się wysoki, rosnący poziom nakładów na zadania oświatowe i wychowawcze w gminie. Wydatki subwencionowane i niesubwencionowane rosną. Trend rosnący należy konsekwentnie hamować. Sukcesywnie, poprzez lepszą kontrolę zarządczą, finansową i organizację pracy należy obniżyć koszty działania placówek oświatowych.	
	Planowanie wydatków, które objęte są subwencją oświatową przekracza wartość naliczanej subwencji. Gmina musi do nich dopłacać. Dopłata corocznie kwotowo rośnie. Należy bardzo starannie planować i kontrolować planowane i realnie ponoszone koszty. Należy bardzo starannie przeanalizować na poziomie placówek (tak więc i konkretnych nauczycieli) liczbę godzin powodujących powstawanie wzrastającej nadpłaty wynikającej z art. 30 KN.	
Planowanie		
	Najważniejszym dokumentem, który jest podstawą opracowania planu finansowego jest projekt organizacyjny szkoły zatwierdzony przez organ prowadzący. Obowiązkiem dyrektora szkoły jest ścisła współpraca z organem prowadzącym przy jego opracowaniu. Organ prowadzący ma również w granicach obowiązujących przepisów prawo do określonych <u>oczekiwań</u> od dyrektora szkoły przy opracowaniu tego dokumentu. Uzasadnionym wydaje się być przyjęcie przez Burmistrza pisemnego stanowiska - oczekiwania organu prowadzącego przy tworzeniu projektu organizacyjnego na nowy rok w tych obszarach, które nie są zastrzeżone tylko dla dyrektorów szkół. W przedstawionych do analizy dokumentach były niespójności i wewnętrzne (błędy). Tak przygotowane dokumenty nie powinny trafić do Burmistrza w celu ich akceptacji.	
	Zaleca się, aby przy opracowaniu projektów arkuszy organizacyjnych w kolejnych latach dokonać dokładnej analizy faktycznych potrzeb szkoły w zakresie organizacji pracy biblioteki i świetlicy oraz wszystkich form pomocy psychologiczno-pedagogicznej, ze szczególnym uwzględnieniem orzeczeń PPP i nowych przepisów. Dyrektorzy szkół przed opracowaniem projektów arkuszy organizacyjnych powinni zwrócić się do organu prowadzącego z umotywowaną propozycją ilości godzin zajęć dodatkowych.	
Arkusze organizacyjne		

Przedszkole Nr 1	zajęcia rewalidacyjne prowadzi pedagog specjalny	30 336	44 649
Przedszkole Nr 2	zajęcia rewalidacyjne prowadzi pedagog specjalny	22 752	33 456
Przedszkole Nr 4	zajęcia rewalidacyjne prowadzi pedagog specjalny	22 752	33 456
Przedszkole Nr 5	zajęcia rewalidacyjne prowadzi pedagog specjalny zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne prowadzi pedagog specjalny	7 584 3 792	11 070 5 535
Przedszkola Nr 1, 2, 4, 5	Redukcja ilości stołówek szkolnych. Jedna stołówka na dwa przedszkola	-	683 808
SP Nr 1	Podział na grupy kl. IV, V, VI, VII, VIII	53 088	94 710
	Redukcja zatrudnienia nauczycieli specjalistów	75 916	111 930
	Zajęcia rewalidacyjne prowadzi pedagog specjalny	26 544	38 130
	Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne prowadzi pedagog	15 168	22 140
	Ograniczenie liczby godzin zajęć logopedycznych	26 544	39 360
	Redukcja godzin świetlicy	70 152	87 330
SP Nr 3	Redukcja etatów zatrudnionych nauczycieli specjalistów	71 289	105 042
	Zajęcia rewalidacyjne prowadzi pedagog specjalny	37 920	55 842
	Redukcja godzin zajęć bibliotecznych		
	Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społ. prowadzi pedagog	37 92	4 059
	Podział na grupy klasa VIII	26 544	39 114
SP w Zamęcie	Łączenie zajęć „0”-I	30 336	54 120
	Łączenie zajęć „klasa łączona” II-III, IV-V, VI-VII	159 264	286 590
	Redukcja etatów nauczycieli specjalistów	30 336	44 280
	Redukcja liczby godz. zajęć korekcyjno-kompensacyjnych	11 376	17 220
	Redukcja liczby godzin zajęć dydaktyczno-wyrównawczych	11 376	20 910
	Redukcja liczby godzin biblioteki	18 960	20 910
	Zajęcia rewalidacyjne prowadzi pedagog specjalny	15 168	22 140
	Redukcja liczby godzin zajęć świetlicy	20 856	25 830
SP w Sławęcinie	Zajęcia łączone „0”-I	30 336	54 120
	Zajęcia łączone II-III	45 504	81 180
	Zajęcia łączone – WF (IV-VI)	15 168	27 060
	Podział na grupy – informatyka kl. V-VIII	15 168	27 060
	Redukcja liczby godzin biblioteki	15 168	16 359
	Redukcja etatów nauczycieli specjalistów	11 376	15 990
	Redukcja godzin zajęć dydaktyczno-wyrównawczych	11 376	20 500
	Zajęcia rewalidacji prowadzi pedagog specjalny	7 584	11 070
SP w Suliszewie	Łączenie zajęć kl. „0”-I, II-III, IV-V, VI-VII	64 464	115 620
	Łączenie zajęć religii	41 712	75 030
	Redukcja etatów nauczycieli specjalistów	26 544	39 360
	Zajęcia rewalidacji prowadzi pedagog specjalny	26 544	39 360
	Redukcja liczby godzin zajęć dydaktyczno-wyrównawczych	30 336	54 120
	Redukcja godzin biblioteki	22 752	24 600
		Redukcja liczby godzin świetlicy	25 596
SP w Korytowie	Łączenie zajęć „0”-I, II-III, IV-V, VI-VII	41 712	75 030
	Redukcja zajęć dydaktyczno -wyrównawczych	7 584	13 530
	Zajęcia rewalidacyjne prowadzi pedagog specjalny	22 752	33 210
	Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne; prowadzą nauczyciele specjaliści	7 584	11 070

	Redukcja godzin świetlicowych	18 012	22 140
	Redukcja godzin biblioteki	18 960	23 370
Organizacja sieci			
Reorganizacja sieci (<i>patrz poniżej</i>)	Likwidacja SP Zamęcin, Sławęcin (rekomendacja Nr 1) Likwidacja SP Suliszewo (rekomendacja Nr 2) Likwidacja SP Suliszewo, Korytowo (rekomendacja Nr 3)	2 328 316 zł (SP) 595 278 zł (oddziały przedszkolne) 2 368 805 zł (SP, oddział przedszkolny) 2 141 765 zł SP 517 942 zł oddziały przedszkolne.	
Oddziały przedszkolne punkty przedszkolne w szkołach: Zamęcin, Korytowo, Suliszewo, Sławęcin	Likwidacje punktów przedszkolnych – połączenie z oddziałami przedszkolnymi	191 496	248 460
	Specyficzna sytuacja SP w Suliszewie: placówka zlokalizowana w budynku w którym niezbędna jest rozbudowa / modernizacja, a który nie jest własnością gminy, parametry finansowe, obciążenia etatowe w stosunku do liczby uczniów każą poważnie myśleć o likwidacji szkoły		
	Niewykorzystane możliwości, w tym potencjał wielkości SP Nr 1 w Choszczynie wymaga poważnego rozważenia jako budynku, który może przejąć uczniów z małych szkół. Argumentem dodatkowym jest niekorzystna sytuacja demograficzna tej placówki w kontekście potencjału budynku.		
Zatrudnienie			
Pracownicy niepedagogiczni	Redukcja zatrudnienia (szkoły): wg wskaźnika 0,35 wg wskaźnika 0,64 Redukcja zatrudnienia przedszkola wg wskaźnika 1,68		1 315 392 zł 73 440 zł 1 210 128 zł
Pracownicy pedagogiczni	Należy przeanalizować potrzeby zatrudnienia – liczbę etatów w placówkach w kontekście prognoz demograficznych, liczebności szkół i klas, niewielkich obciążeń (uczniowie/etat).		
Organizacja			
Przekształcenie BOSS	Przekształcenie BOSS w CUW wraz z redukcją personelu obsługującego oświatę		
Transport	Rekomenduje się działania analityczne jak i organizacyjne mające na celu poważną redukcję kosztów transportu dzieci		
Planowanie strategiczne			
Strategia rozwoju edukacji	Wobec niekorzystnych trendów demograficznych, jak i uwarunkowań finansowych rekomenduje się przystąpienie do analiz w celu tworzenia Gminnej Strategii Rozwoju Edukacji, w której uwzględną się – w miarę możliwości - oprócz elementów projekcji finansowej gminy , także oczekiwania rodziców, uczniów, nauczycieli, jak i środowisk opiniotwórczych		

Zmiana sieci szkół

W świetle wielkości gminy, demografii, liczby szkół i uczniów, wielkości zatrudnienia (również w kontekście porównań do danych wojewódzkich i krajowych), możliwości finansowych gminy (również w aspekcie koniecznych dla ogółu mieszkańców inwestycji infrastrukturalnych) reorganizacja placówek oświatowych wydaje się konieczna. Pozwoli na obniżenie zaangażowania własnego samorządu w dofinansowanie oświaty, jak i lepsze wykorzystanie istniejącej (rozbudowywanej) infrastruktury, jak zatrudnionych nauczycieli.

Rekomendacja Nr 1

Likwidacja SP Zamęcin i SP Sławęcín: uczniowie przenoszeni zostają do SP Nr 1 w Choszczynie

Tabela 108 Liczba uczniów w szkołach/klasach – arkusze organizacyjne na rok szkolny 2024/25.

Klasa	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Suma
SP Nr 1	105	102	87	100	121	109	99	94	817
Uczniowie/oddziały	(5)	(4)	(4)	(4)	(5)	(4)	(4)	(3)	(33)
SP Zamęcin	9	14	10	9	8	14	5	13	82
	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(8)
SP Sławęcín	9	10	11	9	16	14	13	15	97
	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(8)
Po połączeniu	123	126	108	118	145	137	122	122	996
	(5)	(5)	(5)	(5)	(6)	(6)	(5)*	(5)*	(42)

(x) – liczba oddziałów, * podział na grupy

Liczba uczniów – rok szkolny 2024/25 (arkusze organizacyjne - stan aktualny)

SP Nr 1	– 817 uczniów – 33	oddziały
SP Zamęcin	– 82	8 oddziałów
SP Sławęcín	– 97	8 oddziałów
Razem:	- 996	49 oddziałów.

Liczba uczniów/oddziałów po połączeniu:

996 uczniów – 42 oddziałów (w oddziałach podział na grupy)
 Różnica 49 – 42 = 7 oddziałów

Podział na grupy kl. VII, VIII

Tabela 109 kl. VII – liczba uczniów 122 – 5 oddziałów

	VI A	B	C	D	E	razem
Liczba uczniów w klasie	24	24	24	24	26*	122

* podział na grupy

kl. VII E – 26 uczniów	– podział na grupy
	– informatyka 1 godzina
	– j. obcy 3 godziny
Razem:	4 godziny

Tabela 110 kl. VIII – 122 uczniów

	VIII A	B	C	D	E	razem
Liczba uczniów w klasie	24	24	24	24	26*	122

* podział na grupy

	– informatyka 1 godzina
	– j. obcy (1) 3 godziny
	– j. obcy (2) 2 godziny
Razem:	6 godzin

łącznie podział na grupy VII – VIII – 10 godzin (4 + 6)

Efekt finansowy połączenia

Założenia:

- planowane wydatki SP Zamęcin – 2 937 880 zł
średni wydatek na oddział – 10 oddziałów (8+2) $2\,937\,880\text{ zł} : 10 = 293\,788\text{ zł/oddział}$
- planowane wydatki SP Sławęcín – 3 014 900 zł
średni wydatek na oddział – 10 oddziałów (8+2)
 $3\,014\,900\text{ zł} : 10 = 301\,490\text{ zł/oddział}$

Wydatki na oddział w SP Zamęcin i SP Sławęcín są zbliżone (porównywalne)

W wyniku połączenia redukcji ulega 7 oddziałów: 7 x 301490 zł = 2 110 430 zł

Inne wydatki będące skutkiem połączenia

- podział na grupy – rozliczenie godzinowe 10 godz. x 4 tyg. x 12 m-cy x 79 zł/godz. = 9.480 zł
- dowożenie uczniów (zakup biletów miesięcznych) dla uczniów 179 uczniów (82 + 97). Średnia cena biletu $179 \times 293,6\text{ zł} \times 10\text{ m-cy} = 525.544\text{ zł}$

Utrata subwencji oświatowej „małej szkoły” SP Zamęcin – 151 560 zł

Ostateczny – przewidywalny – efekt finansowy szkoły wynikający z połączenia
 $3\,014\,900 - (9.480 + 525.544 + 151.560) = 2\,328\,316\text{ zł}$

Oddziały przedszkolne w SP Zamęcin, SP Sławęcín

stan istniejący (arkusz organizacyjny 2024/25)

SP Zamęcin 2 oddziały (liczba dzieci łącznie 18)

SP Sławęcín 2 oddziały (liczba dzieci łącznie 19)

Razem: 4 oddziały

Rekomendacja

1. Utworzenie po 1 oddziale w Zamęcinie i Sławęcínie (mogą to być oddziały zamiejscowe któregoś z przedszkoli miejskich) – łącznie 2
2. Redukcja liczby oddziałów o 2

Efekt finansowy:

SP Zamęcin – 293788 zł

SP Sławęcín – 301490 zł

razem 595278 zł

Ograniczenie wydatków sięgać może 595 278 zł

Funkcjonowanie 2 oddziałów – kwoty jw.

– SP Zamęcin – 293 788 zł

– SP Sławęcín – 301 490 zł

Razem: 592 278 zł

kwoty powinny zabezpieczyć wydatki na

- wydatki osobowe (nauczyciel, sprzętaczka maks. 1/2 etatu)
- utrzymanie budynku

Uzasadnienie:

1. Wykorzystanie możliwości lokalowych SP Nr 1.
2. SP w Zamęcinie i Sławęcínie to placówki małe liczące odpowiednio 82 i 97 uczniów. W szkole prowadzone są zajęcia w klasach łączonych.
3. Na 25 zatrudnionych nauczycieli w osobach w SP Zamęcinie aż 11 nauczycieli zatrudnionych jest na niepełnym etacie, w SP Sławęcínie jest to 29 nauczycieli w osobach w tym 17 na niepełnych etacie.
4. Średnia liczba uczniów przypadająca na etaty nauczycielski to:
SP Zamęcin – 4,78
SP Sławęcín – 5,93
5. Subwencja oświatowa naliczona na:
SP Zamęcin tylko w 68% pokrywa wydatki subwencionowane, natomiast w SP Sławęcín 69%.
Do wydatków ogółem (subwencionowane, niesubwencionowane) gmina „dopłaca” w:
– SP Zamęcin – 957248 zł
– SP Sławęcín – 1 078422 zł
6. Koszt utrzymania ucznia w planie na rok 2024 wynosi
– SP Zamęcin – 29379 zł
– SP Sławęcín – 24119 zł
7. Konieczność pozostawienia oddziałów przedszkolnych w Zamęcinie i Sławęcínie wynika z trudnej sytuacji lokalowej przedszkoli funkcjonujących w Choszczynie.

Rekomendacje Nr 2

– likwidacja SP Suliszewo – uczniowie przenoszeni zostają do SP w Korytowie

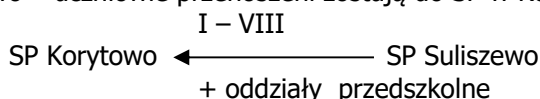

Tabela 111

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Wych. przedszk.	SP + wych. przedszkolne
SP Korytowo	5 (1)	7 (1)	6 (1)	8 (1)	6 (1)	6 (1)	5 (1)	11 (1)	18 (2)	72 (54 + 18) 10 (8 + 2)
SP Suliszewo	5 (1)	8 (1)	7 (1)	13 (1)	5 (1)	10 (1)	8 (1)	10 (1)	18 (2)	84 (66 + 18) 10 (8 + 2)
Po połączeniu	10 (1)	15 (1)	13 (1)	21 (1)	11 (1)	16 (1)	13 (1)	21 (1)	36 (2)	156 (120 + 36) (8+2)

(x) – liczba oddziałów

Stan aktualny (arkusz organizacyjny 2024/25)

- SP Korytowo – liczba uczniów (0, I-VIII) – 72 (10 oddziałów)
- SP Suliszewo – liczba uczniów (0, I-VIII) – 84 (10 oddziałów)

Razem:

156 (20 oddziałów)

Stan po połączeniu

liczba uczniów 156 – liczba oddziałów – 10

Różnica – 10 oddziałów

Efekt finansowy

całkowitej likwidacji ulega SP w Suliszewie (10 oddziałów)

planowane wydatki na 2024 r. SP w Suliszewie – 2 853 860

Inne koszty wynikające z połączenia:

dowożenie uczniów (Suliszewo – Korytowo) – 84 dzieci, zakup biletów PKS

84 dzieci x 293,6 zł x 10 m-cy = 246 624

- utrata subwencji oświatowej „małe szkoły”

SP Suliszewo – 134 926 zł

SP Korytowo – 103 505

—————
Razem 238 431 zł

Przewidywany efekt finansowy (ograniczenie wydatków): 2 853 860 – (246 624 + 238 431 zł) = 2368805 zł

Uzasadnienie:

- **Szkoła Podstawowa w Suliszewie obecnie funkcjonuje w budynku będący własnością starostwa. Obiekt stary, wymagający remontów bez sali gimnastycznej. Inwestowanie w nie będący własnością gminy, wymagający modernizacji / rozbudowy budynek małej szkoły nie ma uzasadnienia.**
- SP w Korytowie – wskaźnik wykorzystania pomieszczeń WNP – 0,71 – placówka posiadająca dobre warunki lokalowe.
- Połączenie placówek nie spowoduje zwiększenia liczby oddziałów, tylko zwiększy liczbę uczniów w obecnych klasach SP Korytowo, stąd nie ma potrzeb lokalowych. Liczba uczniów w klasach po połączeniu wahać się będzie od 10 do maks. 21.
- Połączenie placówek wyeliminuje łączenie klas na wybranych zajęciach, nastąpi poprawa warunków dydaktycznych.

Rekomendacja Nr 3

– **Likwidacja SP Suliszewo i SP Korytowo.** Uczniowie kl. I-VIII przeniesieni zostają do SP Nr 1 Choszczynie

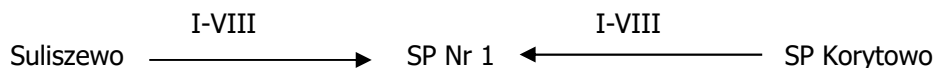

Tabela 112

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
SP Nr 1	105 (5)	102 (4)	87 (4)	100 (4)	121 (5)	109 (4)	99 (4)	94 (3)	817 (33)
SP Korytowo	5 (1)	7 (1)	6 (1)	8 (1)	6 (1)	6 (1)	5 (1)	11 (1)	54 (8)
SP Suliszewo	5 (1)	8 (1)	7 (1)	13 (1)	5 (1)	10 (1)	8 (1)	10 (1)	66 (8)
Stan docelowy	115 (5)	117 (5)	100 (4)	121 (5)	132 (5)*	125 (5)*	112 (5)	115 (5)	937 (39)

*podział na grupy

Stan aktualny

SP Nr 1 – liczba uczniów 817 – 33 oddziały
 SP Korytowo – liczba uczniów 54 – 8 oddziały
 SP Suliszewo – liczba uczniów 66 – 8 oddziały
 Razem 937 – 49 oddziałów

Stan po połączeniu

liczba uczniów – 937 – liczba oddziałów – 39 (w oddz. kl. V-VI – podział na grupy)

Tabela 113 Podział na grupy kl. V – 132 uczniów (5 oddziałów)

Oddział	V A	V B	V C	V D	V E	5 oddz.
Liczba uczniów rekomendowana	26*	26*	26*	26*	26*	132

Podział na grupy

– informatyka 1 x 5 = 5 godzin
 – j. obcy 3 x 5 = 15
 – wych. fizyczne 4 x 1 = 4
 Razem 24 godziny

Tabela 114 Podział na grupy kl. VI – 125 uczniów – 5 oddziałów

Oddziały	VI A	VI B	VI C	VI D	VI E	5 oddz.
Rekomendowana liczba uczniów	24	24	24	24	29*	125 ucz.

*podział na grupy

– informatyka – 1 godzina
 – j. obcy – 3
 – wych. fizyczne – 4

Razem 8 godzin

Razem podział na grupy (kl. V-VI) 24 + 8 = 32 godziny

Efekt finansowy 32 godz. x 4 x 12 x 79 zł/godz. = 121.344

W wyniku połączenia ograniczona zostaje liczba oddziałów o 10

Efekt finansowy:

plan wyd. 2024 – SP Suliszewo – 2 853 860

plan wyd. 2024 – SP Korytowo – 2 808 608

Wydatek na oddział:

SP Suliszewo – 2 853 860 : 10 oddz. = 285 386 zł/oddz.

SP Korytowo – 2 808 608 : 10 oddz. = 280 860 zł/oddz.

Wydatek na oddział w SP Suliszewo i SP Korytowo jest na zbliżonym poziomie.

Redukcja (po połączeniu) 10 oddziałów przynieść może oszczędności rzędu 10 oddziałów x 285 386 = 2853860 zł

Inne koszty wynikające z połączenia:

dowózienie uczniów: Suliszewo – Choszczno
 Korytowo – Choszczno
 łącznie 120 uczniów
 $120 \times 293,6 \text{ zł} \text{ śr. cena biletu} \times 10 \text{ m-cy} = 352\,320$
 utrata subwencji oświatowej „małe szkoły”
 – SP Suliszewo – 134 926
 – SP Korytowo – 103 505

Razem 238 431 zł
 podział na grupy (kl. V-VI) – patrz powyżej – 121.344

Przewidywany ostateczny efekt połączenia (kl. I-VIII) $2\,853\,860 - (352\,320 + 238\,431 + 121\,344) = 2\,141\,765 \text{ zł}$

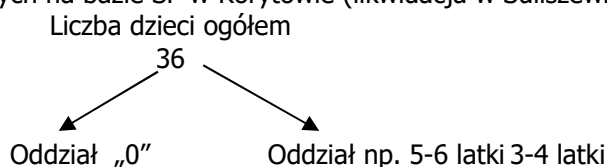
Wychowanie przedszkolne – SP Suliszewo, SP Korytowo

Stan obecny

- SP Suliszewo – liczba dzieci 18 – 2 oddziały
 - SP Korytowo – liczba dzieci 18 – 2 oddziały
- SUMA 36 – 4 oddziały

Rekomendacja Nr 4

utworzenie 2 oddziałów przedszkolnych na bazie SP w Korytowie (likwidacja w Suliszewie)

Redukcji ulegnie 2 oddziały przedszkolne

Efekt finansowy: 2 oddz. x 285 386 = 570 772 zł

Inne koszty wynikające z połączenia

dowózienie dzieci na trasie Suliszewo – Korytowo 18 dzieci x śr. cena biletu 293,6 x 10 = 52848 zł

Ostateczny efekt finansowy (wychowanie przedszkolne) $570\,772 - 52\,848 \text{ zł} = 517\,942 \text{ zł}$

Finansowanie oddziałów po połączeniu 2 oddziały – kwota 570 772 zł przeznaczona na

- wydatki osobowe (nauczyciele, sprzętaczka)
- utrzymanie budynku

Oddziały (2) w Korytowie można przekształcić w oddziały zamiejscowe jednego z przedszkoli funkcjonujących w Choszcznie.

Informacje dodatkowe:

Poniższa informacja – wyniki egzaminu po ósmej klasie ma jedynie charakter uzupełniający, informacyjny

Wyniki egzaminu ósmoklasisty w roku 2023 w szkołach Powiatu Choszczno

Gmina	Typ gminy	Nazwa szkoły	Miejscowość	wynik średni (%)	wynik średni (%)	wynik średni (%)
				Język polski	Matematyka	Język angielski
Bierzwnik	Gmina wiejska	SZKOŁA PODSTAWOWA BIERZWNIKU	Bierzwnik	72	61	80

Choszczno	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA W KORYTOWIE	Korytowo	68	43	54
Bierzwnik	Gmina wiejska	SZKOŁA PODSTAWOWA W ŁASKU	Łasko	65	41	49
Choszczno	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA W SULISZEWIE	Suliszewo	65	42	47
Drawno	Miasto	SZKOŁA PODSTAWOWA	Drawno	64	39	67
Bierzwnik	Gmina wiejska	SZKOŁA PODSTAWOWA W ZIELENIEWIE	Zieleniewo	62	39	
Choszczno	Miasto	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3 W CHOSZCZNIE	Choszczno	59	57	58
Pełczyce	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA I W BĘDARGOWIE	Będargowo	59	40	48
Choszczno	Miasto	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1 W CHOSZCZNIE	Choszczno	58	41	57
Choszczno	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA W ZAMĘCINIE	Zamęcin	58	45	46
Recz	Miasto	SZKOŁA PODSTAWOWA W RECZU	Recz	57	42	52
Pełczyce	Miasto	SZKOŁA PODSTAWOWA W PEŁCZYCACH	Pełczyce	57	53	54
Krzęcin	Gmina wiejska	SZKOŁA PODSTAWOWA W KRZĘCINIE	Krzęcin	57	43	50
Pełczyce	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA W LUBIANIE	Lubiana	57	37	52
Choszczno	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA W SŁAWĘCINIE	Sławęcin	53	41	42
Pełczyce	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA W CHRAPOWIE	Chrapowo	47	39	41
Gmina	Typ gminy	Nazwa szkoły	Miejscowość	wynik średni (%)	wynik średni (%)	wynik średni (%)
				Język polski	Matematyka	Język angielski
Bierzwnik	Gmina wiejska	SZKOŁA PODSTAWOWA W BIERZWNIKU	Bierzwnik	72	61	80
Choszczno	Miasto	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3 W CHOSZCZNIE	Choszczno	59	57	58
Pełczyce	Miasto	SZKOŁA PODSTAWOWA W PEŁCZYCACH	Pełczyce	57	53	54
Choszczno	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA W ZAMĘCINIE	Zamęcin	58	45	46
Choszczno	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA W KORYTOWIE	Korytowo	68	43	54
Krzęcin	Gmina wiejska	SZKOŁA PODSTAWOWA W KRZĘCINIE	Krzęcin	57	43	50
Choszczno	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA W SULISZEWIE	Suliszewo	65	42	47
Recz	Miasto	SZKOŁA PODSTAWOWA W RECZU	Recz	57	42	52
Bierzwnik	Gmina wiejska	SZKOŁA PODSTAWOWA W ŁASKU	Łasko	65	41	49
Choszczno	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA W SŁAWĘCINIE	Sławęcin	53	41	42
Choszczno	Miasto	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1 W CHOSZCZNIE	Choszczno	58	41	57
Pełczyce	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA I W BĘDARGOWIE	Będargowo	59	40	48
Pełczyce	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA W CHRAPOWIE	Chrapowo	47	39	41
Bierzwnik	Gmina wiejska	SZKOŁA PODSTAWOWA W ZIELENIEWIE	Zieleniewo	62	39	

Drawno	Miasto	SZKOŁA PODSTAWOWA	Drawno	64	39	67
Pełczyce	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA W LUBIANIE	Lubiana	57	37	52
Gmina	Typ gminy	Nazwa szkoły	Miejscowość	wynik średni (%)	wynik średni (%)	wynik średni (%)
				Język polski	Matematyka	Język angielski
Bierzwnik	Gmina wiejska	SZKOŁA PODSTAWOWA w ZIELENIEWIE	Zieleniewo	62	39	
Bierzwnik	Gmina wiejska	SZKOŁA PODSTAWOWA w BIERZWNIKU	Bierzwnik	72	61	80
Drawno	Miasto	SZKOŁA PODSTAWOWA	Drawno	64	39	67
Choszczno	Miasto	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3 W CHOSZCZNIE	Choszczno	59	57	58
Choszczno	Miasto	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1 W CHOSZCZNIE	Choszczno	58	41	57
Pełczyce	Miasto	SZKOŁA PODSTAWOWA W PEŁCZYCACH	Pełczyce	57	53	54
Choszczno	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA W KORYTOWIE	Korytowo	68	43	54
Recz	Miasto	SZKOŁA PODSTAWOWA W RECZU	Recz	57	42	52
Pełczyce	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA W LUBIANIE	Lubiana	57	37	52
Krzęcin	Gmina wiejska	SZKOŁA PODSTAWOWA W KRZĘCINIE	Krzęcin	57	43	50
Bierzwnik	Gmina wiejska	SZKOŁA PODSTAWOWA W ŁASKU	Łasko	65	41	49
Pełczyce	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA I W BĘDARGOWIE	Będargowo	59	40	48
Choszczno	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA 1 W SULISZEWIE	Suliszewo	65	42	47
Choszczno	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA W ZAMEĆCINIE	Zamećcin	58	45	46
Choszczno	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA W SŁAWĘCINIE	Sławęcין	53	41	42
Pełczyce	Obszar wiejski	SZKOŁA PODSTAWOWA W CHRAPOWIE	Chrapowo	47	39	41

Przykładowe dokumenty – rozwiązania problemów organizacji oświaty w innych jednostkach samorządu terytorialnego

Poniższe dokumenty zostały opublikowane w samorządach w ostatnich latach. Należy je traktować jako przykład poszukiwania rozwiązań prawno-organizacyjnych w zakresie zarządzania oświatą. Niektóre szczegółowe podstawy i ustalenia mogły się w ostatnim czasie na skutek licznych zmian prawnych zmienić, nie mniej wciąż są cenne i warte naśladowania jako przykład działań samorządowych regulujących tworzenie arkuszy organizacyjnych

ZARZĄDZENIE NR 029.O.2016 BURMISTRZA GMINY IWONICZ-ZDRÓJ z dnia 6 kwietnia 2016 r.

w sprawie ustalenia zasad dotyczących opracowywania arkuszy organizacji pracy szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Gmina Iwonicz-Zdrój na rok szkolny 2016/2017.

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515, z późn. zm.) oraz art. 5c pkt. 3 w związku z art. 34a ust. 2 pkt. 3) ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz.U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.)

z a r z ą d z a m, c o n a s t ę p u j e:

§ 1. 1. Ustala się jednolite zasady dotyczące opracowywania arkuszy organizacji pracy szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Gmina Iwonicz-Zdrój oraz trybu opracowywania i zatwierdzania aneksów do tych arkuszy na rok szkolny 2016/2017.

2. Powyższe zasady określa załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Wykonanie Zarządzenia powierza się dyrektorom szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Gmina Iwonicz-Zdrój.

§ 3. Traci moc Zarządzenie Nr 040.O.2015 Burmistrza Gminy Iwonicz-Zdrój z dnia 13 kwietnia 2015 roku w sprawie ustalenia zasad dotyczących opracowywania arkuszy organizacji pracy szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Gmina Iwonicz-Zdrój na rok szkolny 2015/2016.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Burmistrz Gminy Iwonicz-Zdrój Witold Kocaj

Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Burmistrza Gminy Iwonicz-Zdrój z dnia 6 kwietnia 2016 r.

Zasady opracowywania arkuszy organizacji pracy szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Gmina Iwonicz-Zdrój na rok szkolny 2016/2017.

I. Zasady ogólne

§ 1. Ustala się, dla szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Gmina Iwonicz-Zdrój, jednolite zasady opracowywania arkuszy organizacji ich pracy na rok szkolny 2016/2017.

§ 2. Ilekroć w dalszej części niniejszych zasad jest mowa o:

- 1) placówce – należy przez to rozumieć przedszkole, szkołę podstawową, gimnazjum, zespół szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Iwonicz-Zdrój,
- 2) dyrektorze – należy przez to rozumieć dyrektorów placówek, o których mowa w pkt. 1,
- 3) roku szkolnym – należy przez to rozumieć okres pracy placówki od 1 września 2016 roku do 31 sierpnia 2017 roku,
- 4) uczniu – należy przez to rozumieć także wychowanka przedszkola,
- 5) burmistrzu – należy przez to rozumieć Burmistrza Gminy Iwonicz-Zdrój.

§ 3. Przy planowaniu organizacji pracy danej placówki na rok szkolny 2016/2017 należy uwzględnić obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa oświatowego.

§ 4. Arkusz organizacji pracy placówki powinien być opracowany w powiązaniu z jej planem finansowym.

§ 5. Zaopiniowany i zatwierdzony przez Burmistrza Gminy Iwonicz-Zdrój arkusz organizacji pracy placówki stanowi dla dyrektora podstawę do zatrudnienia odpowiedniej liczby nauczycieli oraz pracowników pomocniczych i obsługi.

§ 6. Projekt arkusza organizacji pracy placówki powinien określać, zgodnie z planem nauczania przyjętym dla danego etapu edukacyjnego i z uwzględnieniem cyklu kształcenia, w szczególności:

- 1) tygodniowy wymiar godzin lekcyjnych poszczególnych przedmiotów lub grup przedmiotów,
- 2) liczbę godzin:
 - a) do dyspozycji dyrektora, ze wskazaniem jak zostały rozdysponowane,
 - b) religii,
 - c) pracy bibliotekarza, pedagoga,
 - d) nauczania indywidualnego, zajęć rewalidacji indywidualnej, kształcenia specjalnego, wczesnego wspomagania rozwoju dziecka,
 - e) wynikających z podziału na grupy oraz realizowanych w klasach łączonych,
- 3) liczbę uczniów w poszczególnych oddziałach z podziałem na liczbę chłopców i dziewcząt (w placówkach, gdzie tworzone są dwa lub więcej oddziałów tej samej klasy należy ustalić zbliżoną liczbę uczniów w poszczególnych oddziałach).

II. Tryb przygotowywania arkuszy organizacji pracy placówek i ich aneksów

§ 7. 1. Dyrektorzy poszczególnych placówek przedkładają do zatwierdzenia arkusze organizacji pracy placówki w nieprzekraczalnym terminie do dnia 29 kwietnia [...] roku, po uprzednim uzgodnieniu z Burmistrzem Gminy działań wymagających zgody organu prowadzącego.

2. Arkusz organizacji pracy placówki przedkłada się w dwóch egzemplarzach (w wersji papierowej) oraz w wersji elektronicznej w systemie Vulcan z adnotacją o zaopiniowaniu przez radę pedagogiczną (numer i data uchwały) wraz z następującymi załącznikami:

- 1) imienny wykaz zatrudnionych nauczycieli (pełno i niepełnozatrudnionych) łącznie z informacją o posiadanych przez nich kwalifikacjach i proponowanym przydziałem godzin dydaktycznych zgodnych z przedmiotem nauczania oraz godzin świetlicowych,
- 2) imienny wykaz pracowników pomocniczych i obsługi, z podaniem rodzaju umowy o pracę i wymiaru zatrudnienia,
- 3) szkolny plan nauczania dla każdego oddziału w danym cyklu kształcenia,
- 4) ramowy plan nauczania w klasach łączonych – w przypadku powstania takich klas,
- 5) wykaz form realizacji zajęć wychowania fizycznego z wykazem grup,
- 6) orzeczenia poradni psychologiczno – pedagogicznej oraz informacje o organizacji indywidualnych zajęć rewalidacyjnych w przypadku kształcenia specjalnego oraz informacje o organizacji nauczania w przypadku nauczania indywidualnego, rewalidacji indywidualnej,
- 7) imienny wykaz nauczycieli w podziale na stopnie awansu zawodowego oraz nauczycieli przystępujących do postępowań kwalifikacyjnych lub egzaminacyjnych w roku szkolnym 2016/2017, ze wskazaniem terminów złożenia przez nich wniosków o podjęcie tych postępowań,
- 8) wykaz nauczycieli zagrożonych utratą pracy lub ograniczeniem wymiaru zatrudnienia,
- 9) zestawienie wakatów.

3. Ostateczny termin zatwierdzenia przez organ prowadzący arkuszy organizacji pracy placówek na rok szkolny ustala się do dnia 20 maja 2016 roku. Zatwierdzony arkusz jest podstawą do ewentualnych zmian w organizacji roku szkolnego.

§ 8. 1. W przypadku zmian w organizacji pracy placówki, dyrektor do dnia 26 sierpnia 2016 roku przedkłada zaktualizowany arkusz wraz z uzasadnieniem wprowadzonych zmian.

2. Wszelkie zmiany w organizacji pracy placówki powstałe w trakcie roku szkolnego powinny być umieszczane w kolejnych aneksach do arkuszy organizacyjnych i zgłaszane do akceptacji organu prowadzącego na co najmniej 5 dni, przed datą wprowadzenia zmian.

3. Niedopuszczalne jest przedłożenie do zatwierdzenia aneksu arkusza organizacji pracy placówki po dacie obowiązywania zmian.

4. Zobowiązuje się dyrektorów placówek do bieżącego aktualizowania arkuszy organizacji pracy uwzględniającego zmiany zachodzące w placówce (organizacyjne, stanowiskowe). Każda zmiana trwająca co najmniej trzy miesiące powinna zostać zgłoszona w formie aneksu do arkusza organizacyjnego.

III. Zasady dotyczące liczebności oddziałów

§ 9. 1. W oddziale przedszkolnym dzieci grupowane są według zbliżonego wieku. Liczba uczniów w oddziale przedszkolnym nie powinna przekraczać 25 uczniów.

2. Tygodniowy wymiar zajęć prowadzonych z dziećmi pięcioletnimi wynosi 25 godzin zegarowych.

3. Tygodniowy wymiar zajęć prowadzonych z dziećmi sześciioletnimi wynosi 22 godzin zegarowych oraz dwa razy po pół godziny zegarowej zajęć z religii na oddział.

§ 10. 1. Rekrutacja do przedszkoli przeprowadzana jest zgodnie z kryteriami i w terminach ustalonych przez Dyrektorów placówek.

2. Do przedszkoli przyjmowane są dzieci w następującej kolejności:

- a) dzieci w wieku 6 i 5 lat,
- b) dzieci w wieku 4 lat,
- c) dzieci w wieku 3 lat i młodsze.

3. Przyjęcie dziecka z terenu innej gminy następuje w drodze postępowania rekrutacyjnego w sytuacji, gdy przedszkole dysponuje wolnymi miejscami.

4. Dyrektorzy mogą przyjmować dzieci spoza terenu gminy, gdy przedszkole dysponuje wolnymi miejscami i przy zachowaniu warunku, że z tego tytułu nie zajdzie konieczność tworzenia dodatkowego oddziału.

5. Niedopuszczalne jest przyjęcie dziecka z innego terenu niż Gmina Iwonicz-Zdrój do danego oddziału przedszkolnego, jeżeli spowoduje to przekroczenie liczby 25 dzieci w oddziale lub przekroczenie pojemności przedszkola.

§ 11. 1. Do szkół podstawowych i gimnazjów przyjmowani są uczniowie będący mieszkańcami Gminy Iwonicz-Zdrój.

2. Przyjęcie do szkoły uczniów z obwodu innej szkoły następuje na podstawie postępowania rekrutacyjnego.

3. Przyjęcie ucznia spoza terenu gminy zgłaszane jest natychmiast do Referatu Oświaty Urzędu Gminy w Iwoniczu-Zdroju.

4. Każdy uczeń jest wpisywany do Systemu Informacji Oświatowej (SIO) uwzględniając parametry wymagane przez system. Za prawidłową kwalifikację i wpis do SIO odpowiada Dyrektor.

§ 12. 1. Liczba uczniów w oddziałach:

- a) w klasach I - III szkoły podstawowej - do 25 uczniów,
- b) w klasach IV - VI szkoły podstawowej - do 30 uczniów,
- c) w klasach I - III gimnazjum - do 30 uczniów.

2. Dyrektor szkoły może odstąpić od podziału, o którym mowa w § 12 ust. 1 pkt. a), zwiększając liczbę uczniów w oddziale nie więcej niż o dwóch uczniów na wniosek rady oddziałowej oraz **po uzyskaniu zgody organu prowadzącego.**

3. Jeżeli liczba uczniów w oddziale klas I - III w szkole podstawowej zostanie zwiększona zgodnie z ust. 2 w szkole zatrudnia się asystenta nauczyciela, który wspiera nauczyciela prowadzącego zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze w tym oddziale.

§ 13. 1. W szkołach, w których liczba uczniów jest mniejsza niż 12, należy zastosować łączenie klas.

2. Planowanie powstania oddziałów liczących poniżej 12 uczniów następuje po uzyskaniu zgody organu prowadzącego pod warunkiem braku możliwości tworzenia klas łączonych.

§ 14. Określa się szczegółowe warunki w zakresie organizacji klas łączonych w placówkach:

- 1) łączenie klas w szkołach podstawowych i gimnazjach następuje, gdy liczebność oddziałów wynosi mniej niż 12 uczniów,
- 2) klasy z liczbą uczniów mniejszą niż 12 łączy się z klasą niższą lub wyższą na tym samym etapie edukacji, z tym, że oddział łączony nie może liczyć więcej niż 22 uczniów,
- 3) łączenie odbywa się według następujących zasad:
 - a) w klasach I - III szkoły podstawowej, w której po połączeniu liczba uczniów nie przekracza łącznie 16, łączeniem obejmuje się wszystkie zajęcia edukacyjne oraz wszystkie zajęcia dodatkowe,
 - b) w klasach IV - VI szkoły podstawowej łączeniem obejmuje się zajęcia z wychowania fizycznego, muzyki, plastyki, techniki, informatyki, języka angielskiego, religii, przyrody, godzin z wychowawcą, zajęć dodatkowych.

§ 15. Jeżeli połączenie oddziału klasy o liczbie uczniów mniejszej niż 7 z innym oddziałem nie jest możliwe, nie tworzy się w szkole oddziału tej klasy, a uczniowie zapisani do danej szkoły przyjęci zostają do szkoły w sąsiednim obwodzie szkolnym.

§ 16. W razie wątpliwości lub niejasności dotyczących łączenia klas ostateczną decyzję podejmuje Burmistrz Gminy Iwonicz-Zdrój.

IV. Zasady podziału na grupy

§ 17. 1. Podział na grupy jest możliwy w następujących przypadkach:

- 1) na obowiązkowych zajęciach z języków obcych grupy od 10 do 24 uczniów (w tym zespoły między - oddziałowe w klasach IV - VI oraz w gimnazjach),
- 2) na obowiązkowych zajęciach z informatyki, technologii informacyjnej, elementów informatyki w oddziałach liczących więcej niż 24 uczniów, z tym, że liczba uczniów w grupie nie może przekraczać liczby stanowisk komputerowych,
- 3) na obowiązkowych zajęciach z wychowania fizycznego:
 - a) w klasach I - III zajęcia prowadzi się z całą klasą,
 - b) w klasach IV - VI szkoły podstawowej oraz w gimnazjum zajęcia prowadzone są w grupie oddziałowej, między oddziałowej lub między klasowej, a w przypadku zespołu szkół - także w grupie między szkolnej, liczącej nie więcej niż 26 uczniów,
 - c) w klasach IV - VI szkoły podstawowej, w gimnazjum zajęcia wychowania fizycznego, w zależności od realizowanej formy tych zajęć, mogą być prowadzone łącznie albo oddzielnie dla dziewcząt i chłopców.

2. Podział na grupy, inny niż wskazany w ust. 1, jest możliwy wyłącznie w ramach środków posiadanych w budżetach placówek i za zgodą Burmistrza Gminy.

V. Zasady organizacji dodatkowych zajęć edukacyjnych

§ 18. 1. Liczba godzin i czas pracy świetlicy szkolnej musi wynikać z potrzeb uczniów i rodziców.

2. W godzinach pracy świetlicy, w miarę możliwości należy przewidzieć realizowanie przez nauczycieli, w ramach zwiększonego pensum, zajęć wyrównawczych oraz rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów.

3. W zespole szkół funkcjonuje jedna świetlica szkolna.

§ 19. Zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze, kompensacyjne, logopedyczne, gimnastyki korekcyjnej organizuje się z godzin pozostających do dyspozycji dyrektora.

§ 20. 1. Klasami sportowymi są oddziały, w których prowadzone jest szkolenie sportowe w jednej lub kilku dyscyplinach sportu, w kolejnych co najmniej trzech klasach danego typu szkoły, dla co najmniej 20 uczniów w oddziale.

2. Organizacja klas sportowych odbywa się według następujących zasad:

- a) rekrutacja uczniów do klas sportowych powinna być ukończona przed zakończeniem rocznych zajęć dydaktyczno – wychowawczych,
- b) liczba uczniów w klasie sportowej powinna wynosić co najmniej 20, w kolejnych trzech klasach danego typu szkoły,
- c) tygodniowy wymiar zajęć sportowych powinien wynosić co najmniej 10 godzin, w tym obowiązkowe zajęcia wychowania fizycznego przewidziane w ramowym planie nauczania,
- d) liczba uczniów w grupie ćwiczeniowej powinna wynosić co najmniej 10.

VI. Zasady organizacji indywidualnego nauczania

§ 21. 1. Nauczanie indywidualne organizuje się z uczniami, których stan zdrowia uniemożliwia lub utrudnia uczęszczanie do szkoły, na okres określony w orzeczeniu o potrzebie indywidualnego nauczania. Godziny nauczania indywidualnego oraz zajęć rewalidacyjnych zostają wprowadzone do arkusza organizacji pracy placówki po zatwierdzeniu ilości tych godzin przez Burmistrza Gminy.

2. Tygodniowy wymiar godzin zajęć indywidualnego nauczania realizowanych bezpośrednio z uczniem wynosi:

- 1) dla uczniów objętych rocznym przygotowaniem przedszkolnym - 4 godziny,
- 2) dla uczniów klas I - III szkoły podstawowej - 6 godzin,
- 3) dla uczniów klas IV - VI szkoły podstawowej - 8 godzin,
- 4) dla uczniów gimnazjów - 10 godzin.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Burmistrz Gminy może zwiększyć ww. liczbę godzin.

4. Rewalidację indywidualną przyznaje się w wysokości 2 godzin tygodniowo.

§ 22. 1. Wprowadzenie godzin nauczania indywidualnego i zajęć rewalidacji indywidualnej w trakcie roku szkolnego następuje na wniosek dyrektora placówki, złożony wraz z niezbędną dokumentacją i wyliczeniem skutków finansowych tych zmian i podlega zatwierdzeniu przez Burmistrza Gminy.

2. Wzór wniosku stanowi załącznik do Zasad opracowywania arkuszy organizacji pracy szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Gmina Iwonicz-Zdrój na rok szkolny 2016/2017.

§ 23. Nauczanie indywidualne oraz rewalidację indywidualną organizuje dyrektor placówki tak, aby zapewnić z jednej strony zaspokajanie potrzeb edukacyjnych danego dziecka, a z drugiej strony spełnić wskazania zawarte w orzeczeniu poradni psychologiczno – pedagogicznej, dotyczące organizacji form pomocy psychologiczno – pedagogicznej, w szczególności: zajęć dydaktyczno - wyrównawczych, zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych lub innych o charakterze terapeutycznym.

§ 24. 1. Zajęcia w ramach nauczania indywidualnego prowadzi się w domu.

2. Dyrektor placówki ustala dla ucznia zakres, miejsce i czas nauczania indywidualnego, co oznacza, że w szczególnych przypadkach można je organizować w szkole.

3. W uzasadnionych przypadkach dyrektor placówki może powierzyć prowadzenie zajęć nauczania indywidualnego nauczycielowi zatrudnionemu w innej placówce.

§ 25. Warunkiem wypłaty wynagrodzenia nauczycielowi prowadzącemu zajęcia nauczania indywidualnego w domu będzie wykaz faktycznie przepracowanych godzin zatwierdzony przez dyrektora placówki i potwierdzony przez rodzica lub prawnego opiekuna dziecka.

VII. Zasady pracy bibliotekarzy

§ 26. 1. Ustala się następujące normy zatrudnienia bibliotekarzy w placówkach:

- 1) liczących do 50 uczniów - wymiar 5/30 etatu,
- 2) liczących od 51 do 100 uczniów - wymiar 10/30 etatu,
- 3) liczących od 101 do 150 uczniów - wymiar 15/30 etatu,
- 4) liczących od 151 do 200 uczniów - wymiar 20/30 etatu,
- 5) liczących ponad 200 uczniów - wymiar 1 etatu, tj., 30/30.

2. Normę zatrudnienia bibliotekarzy wymienioną w ust. 1 pkt. 5) zwiększa się o 5/30 etatu na każdych następnych 50 uczniów nie więcej jednak niż dwa etaty na placówkę lub zespół szkół.

3. Za podstawę ustalenia normy zatrudnienia bibliotekarzy w zespołach szkół przyjmuje się łączną liczbę uczniów ze szkół wchodzących w skład zespołu.

4. Zmniejszenie liczby uczniów w ciągu roku szkolnego nie powoduje zmian w obsadzie etatowej biblioteki.

5. Godziny pracy biblioteki powinny być dostosowane do potrzeb uczniów.

VIII. Zasady dotyczące zatrudniania pracowników

Pracownicy pedagogiczni

§ 27. 1. W placówkach powinni być zatrudniani nauczyciele posiadający pełne kwalifikacje, określone w obowiązujących w tym zakresie przepisach prawa oświatowego. **Należy ograniczyć zatrudnianie nowych nauczycieli oraz dążyć do ograniczenia zatrudniania nauczycieli w niepełnym wymiarze czasu pracy na korzyść zatrudnienia w godzinach ponadwymiarowych. Zaleca się, aby przyjęte rozwiązania w arkuszu organizacyjnym miały na celu racjonalizację i usprawnienie procesu zarządzania szkołą poprzez nie zatrudnianie dodatkowych nauczycieli do jednego przedmiotu, gdy przedmiot ten mogą prowadzić nauczyciele nie mający pełnych etatów lub godzin ponadwymiarowych.**

2. Łączny wymiar czasu pracy nauczyciela nie może przekraczać tygodniowego wymiaru godzin powiększonego o 9 godzin. W przypadku zatrudnienia w kilku placówkach na terenie Gminy Iwonicz-Zdrój dyrektor danej placówki obowiązany jest wpisać przy wykazie nauczycieli informację, w jakim wymiarze oraz w której placówce dany nauczyciel jest zatrudniony.

3. Przydział czynności powinien uwzględniać wszystkie posiadane przez nauczycieli kwalifikacje. Nauczycielom posiadającym więcej niż jedną specjalność nauczania należy przydzielać godziny zgodnie z tymi specjalnościami.

§ 28. Dyrektorzy, działając zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 31 maja 2016 roku, podejmują decyzje kadrowe wynikające z organizacji placówki w roku nowym roku szkolnym (rozwiązanie umowy, wypowiedzenie zmieniające warunki pracy, przeniesienia, uzupełnienia etatów, itd.).

§ 29. 1. Zastępstwa realizowane są przez nauczycieli zatrudnionych w placówce w ramach godzin ponadwymiarowych.

2. W wyjątkowych sytuacjach dopuszcza się zatrudnienie nauczyciela na zastępstwo spoza placówki za pisemną zgodą Burmistrza.

3. Nauczycieli zatrudnianych w trakcie roku szkolnego na zastępstwo za nieobecnego nauczyciela należy zatrudniać na okres trwania tego zastępstwa, a na czas określony – nie dłużej niż do zakończenia zajęć dydaktycznych – z wyjątkiem nauczycieli stażystów, zatrudnionych od 1 września, rozpoczynających staż na stopień nauczyciela kontraktowego.

§ 30. 1. Obowiązkowy tygodniowy wymiar godzin dla dyrektorów i wicedyrektorów placówek reguluje Uchwała Rady Miejskiej w Iwoniczu-Zdroju. Godziny ponadwymiarowe mogą być przydzielane kadrze kierowniczej tylko w przypadku naturalnego przekroczenia pensum.

2. Wypłata wynagrodzenia za godziny doraźnych zastępstw realizowanych przez kadre kierowniczą może mieć miejsce tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach, za zgodą Burmistrza Gminy Iwonicz-Zdrój.

Pracownicy niepedagogiczni

§ 31. Zobowiązuje się dyrektorów placówek do prowadzenia racjonalnej polityki zatrudniania pracowników niepedagogicznych, wynikającej z faktycznych potrzeb placówki, mając na uwadze maksymalne wykorzystanie przez tych pracowników czasu pracy i wypełniania obowiązków w ramach zakresów czynności.

§ 32. O podziale etatów pracowników pomocniczych i obsługi na poszczególne stanowiska pracy, po uwzględnieniu potrzeb placówek, decyduje dyrektor placówki w uzgodnieniu z organem prowadzącym, stosownie do środków zatwierdzonych na ten cel w planie finansowym.

§ 33. 1. Pracowników pomocniczych i obsługi można zatrudniać wyłącznie na stanowiskach wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (t. jedn. Dz. U. z 2014 r., poz. 1786).

2. Limity etatów pracowników pomocniczych i obsługi w placówkach wynoszą:

1) Inspektor (Podinspektor, Referent):

- 1 etat w szkołach podstawowych i gimnazjach.

2) **Pracownicy stołówki w szkołach:**

- na pierwsze 100 obiadów (obiady jednodaniowe) – 1 etat – w tym tylko jeden etat,

- na każde następne pełne 50 obiadów – 0,5 etatu pomocy kuchennej,

- do 50 obiadów – 0,25 etatu intendenta,

- od 51 do 100 obiadów – 0,50 etatu intendenta,

- Powyżej 100 obiadów – 1 etat intendenta.

3) **Pracownicy kuchni w przedszkolach:**

- na pierwsze 50 obiadów – 1 etat – w tym tylko jeden etat,

- na każde następne pełne 25 obiadów – 0,5 etatu pomocy kuchennej,

- do 50 obiadów – 0,25 etatu intendenta,

- od 51 do 100 obiadów – 0,50 etatu intendenta,

4) Pomoc nauczyciela – 1 etat.

5) **Personel sprząający (sprzątaczką, woźna)** – jeden etat na 750 m² powierzchni do sprząania (wszystkie pomieszczenia łącznie z korytarzami).

6) **Konserwator** – jeden etat od 1.300 m² do 2.000 m² powierzchni użytkowej placówki, nie wliczając utrzymywania w porządku i czystości terenów szkolnych (koszenie trawy, wyrównywanie terenu, przycinanie krzewów i drzew, omiatanie, odśnieżanie itp.). Etat konserwatora tworzy się w miarę występujących potrzeb.

IX. Postanowienia końcowe

§ 34. Arkusz organizacyjny szkoły powinien być opracowany zgodnie z przepisami prawa i powiązany z planem finansowym placówki. Dyrektor jednostki zobowiązuje się do przestrzegania dyscypliny budżetowej.

ZARZĄDZENIE NR 151/2014 PREZYDENTA MIASTA RYBNIKA z dnia 25 marca 2014 r. w sprawie: ustalenia wytycznych do sporządzania arkuszy organizacji pracy rybnickich placówek oświatowych.

Działając na podstawie przepisów:

art. 30 ust. 1, ust. 2 pkt 4) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 594), art. 5c pkt. 3, art. 34a ust. 2 pkt. 3, art. 71b ust. 5c i 5d Ustawy z dnia 7.09.1991 o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. 2004, Nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami);

§ 20 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach z dnia 30 kwietnia 2013 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 532)

zarządzam co następuje:

§ 1 Ustala się wytyczne do sporządzania arkuszy organizacji pracy rybnickich placówek oświatowych w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszego zarządzenia.

§ 2 Wszelkie odstępstwa od przyjętych unormowań podlegają uzgodnieniu z organem prowadzącym.

§ 3 Wykonanie zarządzenia powierza się dyrektorom placówek oświatowych w Rybniku i Naczelnikowi Wydziału Edukacji.

§ 4 Nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawować będzie Zastępca Prezydenta Miasta nadzorujący oświatę.

§ 5 Traci moc Zarządzenie Nr 477/2013 Prezydenta Miasta z dnia 21 sierpnia 2013 r.

§ 6 Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Załącznik do Zarządzenia nr 151/2014 Prezydenta Miasta Rybnika z dnia 25 marca 2014 r.

WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA ARKUSZY ORGANIZACJI PRACY RYBNICKICH PLACÓWEK OŚWIATOWYCH

I. LICZBA UCZNIÓW W ODDZIAŁACH

Szkoły podstawowe: optymalna liczba uczniów - 24.

Gimnazja: optymalna liczba uczniów - 26.

Szkoły ponadgimnazjalne: optymalna liczba uczniów - 28.

Grupy przedszkolne: optymalna liczba wychowanków – 25.

Oddziały integracyjne: optymalna liczba uczniów - 20 uczniów w tym 3 - 5 niepełnosprawnych.

Klasy sportowe: jednodyscyplinowe 20 – 26 uczniów, dwudyscyplinowe powyżej 26 uczniów.

Zasady otwierania klas pierwszych w obwodowych szkołach podstawowych i gimnazjalnych:

1) o liczbie otwieranych nowych klas decyduje liczba dzieci zamieszkałych w obwodzie danej szkoły,

2) dziecko przyjęte spoza obwodu nie może spowodować otwarcia nowej klasy (dzieci zamieszkałe poza obwodem szkoły stanowią mogą uzupełnienie liczebności oddziału tworzonego w oparciu o dzieci zamieszkałe w obwodzie, w miarę wolnych miejsc),

3) powyższych zasad nie stosuje się dla wszystkich uczniów klas sportowych i uczniów niepełnosprawnych w klasie integracyjnej.

Przed rozpoczęciem każdego roku szkolnego należy dokonać analizy stanu osobowego uczniów w poszczególnych oddziałach i ewentualnie dokonać połączenia klas w przypadku małej liczby uczniów w poszczególnych klasach na danym poziomie kształcenia.

Przed rozpoczęciem każdego semestru należy dokonać analizy stanu osobowego uczniów w poszczególnych oddziałach i ewentualnie dokonać likwidacji podziałów na grupy.

II. PARAMETRYZACJA ETATÓW WSPARCIA

W ramach przyznaných szkole etatów wsparcia (biblioteka, świetlica, pedagog) dyrektor biorąc pod uwagę specyfikę pracy danej placówki decyduje o wielkości zatrudnienia na poszczególnych stanowiskach nie przekraczając sumarycznej liczby etatów, która przysługuje tej szkole.

1. Biblioteka - przy określeniu wymiaru zatrudnienia nie uwzględnia się oddziałów przedszkolnych:

1) Szkoły podstawowe (w tym zespoły szkolno-przedszkolne):

- 0,5 etatu w szkołach liczących poniżej 180 uczniów,
- 1 etat w szkołach liczących od 180 do 350 uczniów,
- 1,5 etatu w szkołach liczących od 351 do 550 uczniów,
- 2 etaty w szkołach liczących od 551 do 850 uczniów,
- 2,5 etatu w szkołach liczących powyżej 850 uczniów.

2) Pozostałe szkoły (w tym zespoły szkół):

- 0,5 etatu w szkołach liczących poniżej 250 uczniów,
- 1 etat w szkołach liczących od 250 do 400 uczniów,
- 1,5 etatu w szkołach liczących od 401 do 550 uczniów,
- 2 etaty w szkołach liczących od 551 do 850 uczniów,
- 2,5 etatu w szkołach liczących od 851 do 1000 uczniów,
- 3 etaty w szkołach liczących powyżej 1000 uczniów,

2. Świetlica - przy określeniu wymiaru zatrudnienia nie uwzględnia się oddziałów przedszkolnych:

1) Szkoły podstawowe (w tym zespoły szkolno-przedszkolne):

- 1 etat w szkołach liczących poniżej 100 uczniów,
- 1,5 etatu w szkołach liczących od 100 do 350 uczniów,
- 2 etaty w szkołach liczących od 351 do 450 uczniów,
- 2,5 etatu w szkołach liczących od 451 do 600 uczniów,
- 3 etaty w szkołach liczących powyżej 600 uczniów,
- 0,5 etatu dodatkowo w szkołach, w których działają klasy integracyjne,
- 0,5 etatu dodatkowo w szkołach liczących powyżej 20 oddziałów, które działają w dwóch budynkach.

2) (...)

3.

.

4. Stanowisko wicedyrektora

w każdej placówce tworzy się stanowisko wicedyrektora, w szkole, która liczy co najmniej 24 oddziały tworzy się stanowisko drugiego wicedyrektora, w szkole, która liczy co najmniej 36 oddziałów tworzy się stanowisko trzeciego wicedyrektora, w szkołach ponadgimnazjalnych, w których prowadzi się zajęcia praktyczne (co najmniej w 10 oddziałach) tworzy się dodatkowe stanowisko wicedyrektora realizującego także obowiązki kierownika zajęć praktycznych, w zespołach szkolno – przedszkolnych: jeżeli dyrektor jest nauczycielem szkoły to tworzy się stanowisko wicedyrektora ds. przedszkola, natomiast stanowisko wicedyrektora ds. szkoły tworzy się, jeżeli szkoła liczy co najmniej 12 oddziałów, stanowisko kolejnego wicedyrektora tworzy się, jeżeli szkoła liczy co najmniej 24 oddziały, jeżeli dyrektor jest nauczycielem przedszkola to tworzy się stanowisko wicedyrektora ds. szkoły, natomiast stanowisko wicedyrektora ds. przedszkola tworzy się, jeżeli przedszkole liczy co najmniej 6 oddziałów, stanowisko kolejnego wicedyrektora tworzy się, jeżeli szkoła liczy co najmniej 24 oddziały, (...). 6. Nauczyciele wspomagający w oddziałach integracyjnych: tygodniowa liczba godzin nauczyciela wspomagającego w oddziale równa się liczbie realizowanych obowiązkowych zajęć wynikających z ramowego planu nauczania wraz z religią (bez podziału na grupy).

III. LICZBA ETATÓW PRACOWNIKÓW PEDAGOGICZNYCH W PLACÓWKACH PRACY POZASZKOLNEJ I PORADNI:

12,83 etatów w Ognisku Pracy Pozaszkolnej „Zespół Przygoda”

17,5 etatów w Młodzieżowym Domu Kultury

28,5 etatów w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

IV. STANOWISKO ORGANU PROWADZĄCEGO W SYTUACJACH SZCZEGÓLNYCH

Nauczyciele korzystający ze zniżek nie mogą być zatrudniani dodatkowo w innych placówkach oświatowych prowadzonych przez miasto Rybnik.

Zatrudnienie emerytów oraz nauczycieli niepełnozatrudnionych może mieć miejsce jedynie w przypadkach szczególnych, jeżeli brak kandydatów określonej specjalności wśród nauczycieli poszukujących pracy, i jedynie po uzyskaniu zgody organu prowadzącego.

Do nauczycieli, którzy uzupełniają etaty w placówkach nieferyjnych stosuje się przepisy jak do nauczycieli placówek feryjnych.

W przypadku złożenia przez nauczyciela wniosku o udzielenie mu urlopu dla poratowania zdrowia zobowiązuje się dyrektora szkoły do pisemnego zawiadomienia w terminie 3 dni roboczych organu prowadzącego o złożeniu ww. wniosku. Decyzję o odwołaniu się od orzeczenia do wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy podejmuje dyrektor szkoły po pisemnym uzgodnieniu z organem prowadzącym.

V. SPECYFICZNE FORMY PRACY SZKOŁY

W szkołach tworzy się klasy o specyficznym charakterze, po uzyskaniu zgody organu prowadzącego takie jak:

- 1) integracyjne,

- 2) dwujęzyczne,
- 3) sportowe,
- 4) mistrzostwa sportowego.

Procedura tworzenia klas integracyjnych:

- 1) inicjatorem tworzenia klasy integracyjnej jest dyrektor szkoły,
- 2) klasa integracyjna może być utworzona w szkole, która spełnia następujące warunki:
posiada odpowiednio przygotowaną kadre pedagogiczną,
posiada odpowiednie warunki lokalowo-techniczne,

posiada co najmniej trzy orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego w szkole integracyjnej lub oddziale integracyjnym wydane przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną dotyczące uczniów zamieszkałych w Rybniku.

Procedura tworzenia klas sportowych i klas mistrzostwa sportowego - podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15.10.2012 r. w sprawie warunków tworzenia, organizacji oraz działania oddziałów i szkół sportowych.

inicjatorem tworzenia klasy sportowej jest klub sportowy działający na terenie miasta Rybnika, tworzenie klasy sportowej powinno wynikać z perspektywicznego planu szkolenia w danym klubie sportowym, klub powinien posiadać kadre trenerską z odpowiednimi kwalifikacjami pedagogicznymi, klub powinien uzyskać pozytywną opinię dyrektora szkoły, na terenie której klub zamierza utworzyć klasę sportową,

klub powinien uzyskać zgodę Prezydenta Miasta w terminie do 31 marca danego roku, podpisanie porozumienia pomiędzy miastem a klubem sportowym w sprawie zasad współpracy. Porozumienie powinno zawierać następujące uzgodnienia:

nabór do klas sportowych:

- przeprowadzenie selekcji sportowej (klub),
 - pisemne zgody rodziców na naukę w klasie sportowej (klub),
 - przeprowadzenie postępowania rekrutacyjnego (szkoła),
- organizacja obozów szkoleniowych (klub),
organizacja dożywiania (klub),
posiadanie programu szkolenia sportowego (klub),
uczestnictwo w rozgrywkach organizowanych przez związki sportowe (klub),
zabezpieczenie sprzętu sportowego (klub),
zapewnienie opieki lekarskiej - ciągłej i okresowej (klub),
klasa może być utworzona pod warunkiem wykonania pełnego naboru do dnia 10 lipca danego roku,
godziny wychowania fizycznego w klasach sportowych i klasach szkoły mistrzostwa sportowego:
- a) w klasach sportowych 10 godzin wychowania fizycznego,
 - b) w klasach mistrzostwa sportowego 16 godzin wychowania fizycznego.

Nauczanie indywidualne wyklucza udział ucznia/wychowanka w regularnych zajęciach z klasą/grupą.

Organ prowadzący w trybie art.71b ust. 5c i 5d ustawy o systemie oświaty uzgadnia tygodniowy wymiar godzin zajęć indywidualnego nauczania realizowanych bezpośrednio z uczniem, który winien wynosić:

indywidualne przygotowanie przedszkolne: 4 godziny,
dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej: 6 godzin,
dla uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej:

- a) w klasach IV - V: 8 godzin,
- b) w klasie VI: do 9 godzin,

4 (...)

5) dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych:

- a) w klasie I – III (z wyjątkiem klas maturalnych): 12 godzin,
- b) w klasach maturalnych: do 13 godzin.

Wymiar godzin zajęć specjalistycznych wynikających z opinii/orzeczenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, które ustala dyrektor placówki oświatowej na dany rok szkolny: zajęcia grupowe – wymiar 2 godziny tygodniowo, kolejną grupę zajęć specjalistycznych tworzy się dopiero po wypełnieniu górnej normy przewidzianej rozporządzeniem MEN.

Godziny zajęć rewalidacyjnych zgodnie z ramowymi planami nauczania.

Godzin zajęć wynikających z organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej nie uwzględnia się w projektach organizacji.

ZAŁOŻENIA DO OPRACOWANIA ARKUSZA ORGANIZACJI PRACY SZKOŁY, PRZEDSZKOŁA, PLACÓWKI OŚWIATOWEJ NA ROK SZKOLNY 2017/2018

ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA OGÓLNE

Arkusze organizacji pracy na rok 2017/2018 należy opracować w wersji elektronicznej w programie PABS w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz z niniejszymi zasadami.

Arkusze organizacji pracy szkoły, przedszkola, placówki oświatowej na rok 2017/2018 winien uwzględniać następujące rodzaje godzin:

godziny wynikające ze szkolnych planów nauczania, zgodnych z obowiązującymi ramowymi planami nauczania zawartymi w stosownych rozporządzeniach ministra właściwego ds. oświaty, a także przepisami regulującymi organizację nauki religii/etyki oraz wychowania do życia w rodzinie,

godziny wynikające z obowiązkowych podziałów na grupy,

dotychczasowe godziny przyznane wcześniej przez organ prowadzący (tzw. „godziny jst”) przeznaczone na realizację innowacji i eksperymentów pedagogicznych, lub będące kontynuacją wcześniej rozpoczętych zajęć,

godziny tzw. „niżek funkcyjnych” dyrektorów, wicedyrektorów i innych pracowników, którym powierzono stanowisko kierownicze, z zastrzeżeniem ust. 4,

godziny dodatkowych zajęć (treningów) w klasach sportowych,

godziny przyznane na zatrudnienie nauczycieli współorganizujących kształcenie integracyjne,

godziny przyznane przez organ prowadzący na zatrudnienie w klasach ogólnodostępnych nauczycieli w celu współorganizowania kształcenia specjalnego uczniów niepełnosprawnych lub specjalistów, ze względu na uczęszczanie do klasy ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na autyzm, w tym zespół Aspergera, lub niepełnosprawności sprzężone ucznia.

godziny zajęć rewalidacyjnych, wczesnego wspomagania rozwoju dziecka – przyznane przed datą złożenia arkusza na okres obejmujący rok szkolny 2017/2018,
godziny zajęć nielekcyjnych (biblioteka, pedagog, świetlica itp.) w ramach ustalonych na rok szkolny 2017/2018 limitów etatów.

Stosować odpowiedni zapis w systemie PABS w przypadku realizacji godzin w różnym wymiarze w poszczególnych semestrach roku szkolnego (np. realizacja godzin z przedmiotu tylko w jednym semestrze).

W arkuszu organizacji pracy szkoły w roku 2017/2018 można uwzględnić całkowite zwolnienie dyrektora z obowiązku realizacji godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w roku szkolnym 2017/2018 pod warunkiem złożenia przez dyrektora, wraz z arkuszem organizacyjnym, wypełnionego wniosku do Prezydenta Miasta Tychy o zwolnienie z obowiązku realizacji ww. godzin w roku szkolnym 2017/2018 wg wzoru stanowiącego zał. nr 3.

Dodatkowo w arkuszu organizacji pracy szkoły, przedszkola, placówki oświatowej należy uwzględnić następujące etaty pedagogiczne:

etaty nauczycieli przechodzących w stan nieczynny,

etaty nauczycieli, którym udzielono urlopu dla poratowania zdrowia (pod warunkiem przyznania urlopu przed datą złożenia arkusza na okres obejmujący rok szkolny 2017/2018),

etaty nauczycieli oddelegowanych do pracy w związkach zawodowych.

W zakresie ruchu kadrowego nauczycieli, ze względu na konieczność zapewnienia pracy nauczycielom tracącym godziny lub etat na skutek wprowadzanej reformy oświatowej, należy uwzględnić następujące zalecenia:

w przypadku dysponowania wolnymi etatami lub godzinami pedagogicznymi na etapie **składanego** w marcu w MCO projektu arkusza na 2017/2018 wykazać wakaty i ewentualnie podać w załączniku nr 1 propozycje konkretnych nauczycieli do przeniesienia lub uzupełnienia etatu na wykazane wakaty (po wstępnym uzgodnieniu z aktualnym pracodawcą),

po zabezpieczeniu w miesiące Tychy godzin dla nauczycieli tracących etaty z ww. przyczyn, pozostałe wolne godziny przydzielać, w miarę możliwości,

już zatrudnionym nauczycielom jako godziny ponadwymiarowe,

zatrudnienie nauczycieli przebywających na emeryturze dopuszcza się wyłącznie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, w uzgodnieniu z organem prowadzącym.

ROZDZIAŁ II STANDARDY DOTYCZĄCE LICZEBNOŚCI ODDZIAŁÓW

Liczba uczniów w oddziałach poszczególnych typów szkół/placówek powinna wynosić:

w przedszkolach, w szkole muzycznej, w oddziałach integracyjnych

i specjalnych – zgodnie z obowiązującymi przepisami oświatowymi,

w nowotworzonych oddziałach sportowych w szkole ogólnodostępnej – co najmniej 22 uczniów,

w nowotworzonych oddziałach sportowych w szkole sportowej – co najmniej

20 uczniów,

w szkołach podstawowych:

– w klasach pierwszych – w związku z obowiązkiem tzw. rejonizacji wymaga uzgodnienia z organem prowadzącym,

- w klasach drugich i trzecich oraz piątych i szóstych – stosownie do obecnej liczebności

odpowiednio klas pierwszych i drugich oraz klas czwartych i piątych,

- w klasach czwartych i siódmych szkół podstawowych, w szczególności powstałych z przekształcenia gimnazjum –

minimalna liczba uczniów wymaga uzgodnienia z organem prowadzącym,

w klasach drugich i trzecich gimnazjum – stosownie do obecnej liczebności, w liceach ogólnokształcących i technikach – od

28 do 32 uczniów, w branżowych szkołach I stopnia – od 26 do 30 uczniów, w zasadniczych szkołach zawodowych – od 28 do 30 uczniów,

z zastrzeżeniem, że w trakcie roku szkolnego liczba uczniów w klasie może wzrosnąć do 32, w szkołach dla dorosłych – od 28 do 35 słuchaczy.

Zmiana limitów, o których mowa w ust. 1 może nastąpić tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu akceptacji organu prowadzącego.

Liczba uczniów w grupach międzyoddziałowych tworzonych w szkołach do realizacji obowiązkowej nauki drugiego języka obcego powinna wynosić co najmniej 10 uczniów.

Liczba uczniów w grupach oddziałowych i międzyoddziałowych tworzonych

w szkołach ponadgimnazjalnych do realizacji przedmiotów obowiązkowych

w zakresie rozszerzonym powinna wynosić średnio co najmniej 20 uczniów.

ROZDZIAŁ III STANDARDY DOTYCZĄCE ZATRUDNIANIA I ORGANIZACJI PRACY

W szkołach, przedszkolach i pozostałych placówkach oświatowych można utworzyć następujące stanowiska kierownicze:

1 stanowisko wicedyrektora:

w przedszkolach liczących co najmniej 5 oddziałów,

w szkołach podstawowych i samodzielnych gimnazjach liczących co najmniej 10 oddziałów,

w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych liczących co najmniej 8 oddziałów,

w pozostałych placówkach oświatowych zatrudniających nauczycieli

w wymiarze co najmniej 15 etatów (z wyłączeniem urlopów zdrowotnych i stanów nieczynnych),

2 stanowiska wicedyrektora:

w szkołach liczących powyżej 22 oddziały – dotyczy samodzielnych LO i Gim,

w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, w których reforma wprowadzana jest od 1 września 2017 r. liczących co najmniej 20 oddziałów,

w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych prowadzących kształcenie zawodowe liczących od 18 do 22 oddziały

- w szczególnie uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu zgody organu prowadzącego,

1 stanowisko kierownika szkolenia praktycznego lub kierownika warsztatów szkolnych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe,

stanowiska kierowników sekcji, grup instrumentalnych w szkole muzycznej – zgodnie z odrębnymi przepisami.

Stanowiska nauczycieli współorganizujących kształcenie integracyjne tworzy się

w wymiarze do 1 etatu na każdy oddział integracyjny w przedszkolach, szkołach podstawowych i klasach gimnazjalnych oraz w wymiarze do 0,5 etatu w szkołach ponadgimnazjalnych.

Stanowiska odpowiednio nauczycieli współorganizujących kształcenie uczniów niepełnosprawnych, specjalistów, asystentów lub pomocy nauczyciela w klasach ogólnodostępnych ze względu na uczęszczanie do klasy ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na autyzm, w tym zespół Aspergera, lub niepełnosprawności sprzężone ucznia, tworzy się w wymiarze przyznany przed datą złożenia arkusza na okres obejmujący rok szkolny 2017/2018.

Limit dodatkowych godzin wychowania fizycznego w oddziałach sportowych wynosi:

7 godzin w klasach IV-VII sportowej szkoły podstawowej oraz w klasach II i III sportowego gimnazjum,

6 godzin w klasach IV-VII pozostałych szkół podstawowych oraz w klasach II i III pozostałych gimnazjów,

2 godziny zajęć sportowych (basen, hokej) w klasach I-III sportowej szkoły podstawowej i klasie, I szkoły podstawowej z innowacją sportową hokeja.

Zatrudnienie nauczycieli przedszkoli należy dostosować do łącznego czasu pobytu dzieci zadeklarowanego w toku rekrutacji, zgodnie z informacjami zawartymi w zał. nr 2.

W oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych można utworzyć:

stanowisko logopedy w wymiarze do 2/25 etatu,

stanowisko pomocy nauczyciela w wymiarze 0,5 etatu na 1 oddział.

Stanowiska nauczycieli bibliotekarzy tworzy się wg następujących zasad:

ilość etatów, z zastrzeżeniem pkt 2, w bibliotekach szkolnych, w tym w szkolnych centrach multimedialnych pozostawić na poziomie roku szkolnego 2016/2017,

w zespołach szkół i w szkołach podstawowych z przyłączonymi klasami gimnazjum, w których funkcjonują biblioteki w odrębnych pomieszczeniach, zatrudnienie nauczycieli bibliotekarzy należy uzgodnić z organem prowadzącym.

Stanowiska pedagoga, psychologa, logopedy tworzy się, z zastrzeżeniem ust. 9, utrzymując liczbę uczniów przypadającą na jeden etat pedagoga, psychologa, logopedy w wysokości nie wyższej niż w roku 2016/2017.

W szkołach podstawowych powstałych z przekształcenia gimnazjum stanowiska, o których mowa w ust. 8 tworzy się w wymiarze uzgodnionym z organem prowadzącym.

Pracę świetlicy szkolnej w szkole podstawowej oraz w gimnazjum (w tym prowadzącej kształcenie specjalne) w roku szkolnym 2017/2018 należy dostosować do niezbędnych potrzeb rodziców wynikających z czasu ich pracy oraz warunków lokalowych szkoły, przy zachowaniu następujących zaleceń:

minimalna liczebność grupy świetlicowej powinna wynosić co najmniej 10 uczniów, przy czym do wychowanków grupy świetlicowej nie należy wliczać uczniów korzystających ze stołówki szkolnej,

godziny pracy świetlicy należy planować z uwzględnieniem przerw w jej pracy w ciągu dnia w taki sposób, aby czas jej funkcjonowania odpowiadał potrzebie zapewnienia opieki świetlicowej nie mniej niż 10 uczniom, z zastrzeżeniem ust. 11.

Z uwagi na brak możliwości określenia w miesiącu kwietniu potrzeb wszystkich rodziców w zakresie opieki świetlicowej, w arkuszu organizacji pracy należy pozostawić zatrudnienie w świetlicach na poziomie etatów „z umowy” (bez godzin ponadwymiarowych) przyznanych w bieżącym roku szkolnym łącznie w szkołach, które od 1 września 2017 r. będą objęte wspólną organizacją pracy, zaś rzeczywisty wymiar zatrudnienia wychowawców świetlicy określić w aneksie nr 1 na podstawie zał. nr 4, który powinien zostać poddany weryfikacji po 2 pierwszych miesiącach pracy świetlicy w roku szkolnym 2017/2018.

W szkołach podstawowych z oddziałami przedszkolnymi można zaplanować w arkuszu organizacyjnym dodatkowe zatrudnienie na świetlicy w wymiarze do 10/26 etatu na każdą grupę przedszkolną, pod warunkiem organizacji zajęć świetlicowych dla wychowanków oddziału przedszkolnego w odrębnym pomieszczeniu niż świetlica dla uczniów szkoły, w grupie liczącej co najmniej 10 wychowanków, natomiast rzeczywisty wymiar zatrudnienia wychowawców świetlicy określić w aneksie nr 1 na podstawie zał. nr 4, który powinien zostać poddany weryfikacji po 2 pierwszych miesiącach pracy świetlicy w roku szkolnym 2017/2018.

Wymiar zatrudnienia pedagogów, psychologów i innych specjalistów w przedszkolach i szkołach z oddziałami integracyjnymi oraz specjalnymi w szczególnie uzasadnionych przypadkach może ulec zwiększeniu w stosunku do norm ustalonych w niniejszych założeniach po uzyskaniu zgody organu prowadzącego.

Etaty nauczycieli Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, młodzieżowych domów kultury należy planować zgodnie z przepisami oświatowymi, na poziomie nie wyższym niż w roku szkolnym 2016/2017.

W organizacji pracy młodzieżowych domów kultury należy uwzględnić minimalną liczebność grup zajęć stałych na poziomie 12 uczestników.

Normy zatrudniania pracowników administracji i obsługi w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych określają nowe standardy zatrudnienia pracowników AiO w szkołach i placówkach oświatowych.

ROZDZIAŁ IV POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Sprawy dotyczące organizacji pracy, w tym w szczególności zatrudnienia nauczycieli nie uregulowane w niniejszym zarządzeniu wymagają uzgodnienia z organem prowadzącym.

Zadania i kompetencje organu prowadzącego, o których mowa w niniejszym zarządzeniu wykonuje dyrektor Miejskiego Centrum Oświaty w Tychach.

Szczegółowość dokumentacji związanej z organizacją roku szkolnego 2017/2018 oraz harmonogram jej składania w Miejskim Centrum Oświaty zawiera poniższa Tabl.:

Termin złożenia	Nazwa dokumentu	Typy placówek				
		Przedszkola	Szkoły samodzielne w tym z	Zespoły szkół	PPP	MDK 1 i 2

- 4) tygodniowego wymiaru godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych,
- 5) wymiaru godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego,
- 6) wymiaru i przeznaczenia godzin z organu prowadzącego,
- 7) tygodniowego wymiaru i przeznaczenia godzin do dyspozycji dyrektora,
- 8) liczbie pracowników ogółem, w tym pracowników zajmujących stanowiska kierownicze,
- 9) liczbie nauczycieli, w tym nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze, wraz z informacją o ich stopniu awansu zawodowego i kwalifikacjach oraz liczbie godzin zajęć prowadzonych przez poszczególnych nauczycieli,
- 10) liczbie pracowników administracji i obsługi, w tym pracowników zajmujących stanowiska kierownicze oraz etatów przeliczeniowych,
- 11) ogólnej liczbie godzin pracy finansowanych ze środków przydzielonych przez organ prowadzący szkołę, w tym liczbę godzin zajęć edukacyjnych i opiekuńczych, zajęć rewalidacyjnych, zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz innych zajęć wspomagających proces kształcenia, realizowanych w szczególności przez pedagoga, psychologa, logopedię i innych nauczycieli,
- 12) liczbie godzin zajęć świetlicowych oraz zajęć opiekuńczych,
- 13) liczbie godzin pracy biblioteki szkolnej.

3. W arkuszu organizacyjnym szkoły, przedszkola, należy uwzględnić następujące etaty pedagogiczne:

- 1) etaty nauczycieli przechodzących w stan nieczynny,
- 2) etaty nauczycieli, którym udzielono bądź zamierza się udzielić urlopu dla poratowania zdrowia (pod warunkiem przyznania urlopu przed datą złożenia arkusza na okres obejmujący rok szkolny 2017/2018),
- 3) etaty nauczycieli oddelegowanych do pracy w związkach zawodowych.

§ 2.

1. Arkusz organizacji pracy szkoły i przedszkola na rok szkolny 2017/2018 przyjmuje formę płachty wraz z poszczególnymi załącznikami, o których mowa w § 1, opracowane w aplikacji Sigma w części organizacyjnej Arkusz.

2. Założenia do opracowania arkuszy organizacyjnych szkół i przedszkoli z terenu Gminy Olesno na rok szkolny 2017/2018 określa załącznik nr 1.

§ 3.

1. Dyrektorzy przedstawiają projekt arkusza organizacji szkoły lub przedszkola w trzech egzemplarzach na rok szkolny 2017/2018 wraz z załącznikami, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 21 kwietnia 2017 r. w formie papierowej, natomiast w aplikacji Sigma części organizacyjnej, opracowany arkusz powinien mieć nadany status Gotowy.

2. Wraz z arkuszem muszą być dostarczone: opinie związków zawodowych działających na terenie szkoły lub przedszkola (jeżeli pracownicy tej szkoły lub przedszkola są członkami tego związku zawodowego), opinia rady pedagogicznej danej szkoły lub przedszkola oraz szkolne plany nauczania.

§ 4.

Wszelkie zmiany w organizacji placówki powstałe w trakcie roku szkolnego, umieszczone w kolejnych aneksach, należy zgłaszać do akceptacji na co najmniej 7 dni przed wprowadzeniem zmian.

§ 5.

Organ prowadzący zatwierdza arkusz organizacyjny do dnia 29 maja 2017 r.

§ 6.

1. W przypadku wprowadzenia zmian do zatwierdzonego arkusza organizacji szkoły lub przedszkola do dnia 30 września opinie związków zawodowych działających na terenie szkoły lub przedszkola oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny, są wydawane w terminie 4 dni od dnia otrzymania zmian.

2. Organ prowadzący szkołę lub przedszkole zatwierdza zmiany, nie później niż w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania.

3. W przypadku wprowadzenia zmian do zatwierdzonego arkusza organizacji szkoły lub przedszkola po dniu 30 września 2017 r., organ prowadzący szkołę lub przedszkole zatwierdza te zmiany w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania.

§ 7.

Wykonanie zarządzenia zleca się dyrektorom szkół oraz przedszkoli na terenie Gminy Olesno.

§ 8.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Burmistrz Olesna Sylwester Lewicki

Załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 38.2017 Burmistrza Olesna z dnia 7 kwietnia 2017 roku

Założenia do opracowania arkusza organizacji szkoły lub przedszkola na terenie Gminy Olesno w roku szkolnym 2017/2018

I. Postanowienia ogólne

1. Ustala się jednolite zasady organizacji pracy szkół podstawowych, w tym z klasami gimnazjalnymi oraz przedszkoli prowadzonych przez Gminę Olesno stanowiące podstawę do opracowania arkuszy organizacji na rok szkolny 2017/2018.

2. Ilekroć w dalszej części wytycznych jest mowa o:

1) szkole – należy przez to rozumieć przedszkole, szkołę podstawową, gimnazjum, dla których organem prowadzącym jest Gmina Olesno.

2) dyrektorze – należy rozumieć dyrektora jednostki, o której mowa w pkt. 1,

3) roku szkolnym – należy przez to rozumieć okres pracy szkoły od dnia 1 września 2017 r. do dnia 31 sierpnia 2018 r.

4) uczniu – należy przez to rozumieć również wychowanka przedszkola.

3. Zaopiniowany i zatwierdzony przez Burmistrza Olesna arkusz organizacji szkoły stanowi dla dyrektora podstawę do zatrudnienia odpowiedniej liczby nauczycieli i pracowników administracyjno – obsługowych.

II. Standardy dotyczące zatrudnienia. Pracownicy pedagogiczni

1. W pierwszej kolejności powinni być zatrudniani nauczyciele z placówek oświatowych podległych Gminie Olesno, którzy tracą pracę w wyniku zmian organizacyjnych w sieci szkół lub przenoszeni są na podstawie art. 18, 19 czy 22 Karty Nauczyciela na wniosek organu prowadzącego.

2. Zawieranie „umów na zastępstwo” wynikających z dłuższych nieobecności nauczycieli (ponad 30 dni) jest dopuszczalne tylko w formie aneksu do arkusza organizacyjnego.

3. Wszelkie zmiany w organizacji placówki powstałe w trakcie roku szkolnego, umieszczane w kolejnych aneksach, należy zgłaszać do akceptacji co najmniej 7 dni przed datą wprowadzenia zmian.

4. Dyrektor placówki oświatowej jest zobowiązany do przydzielenia poszczególnym nauczycielom czynności w sposób wykorzystujący wszystkie posiadane przez nauczyciela kwalifikacje.

5. Dyrektor zobowiązany jest do szczególnej polityki kadrowej mając na uwadze takie zorganizowanie pracy, aby umożliwić nauczycielom osiągnięcie średniego wynagrodzenia (na poszczególnych stopniach awansu zawodowego), o którym mowa w art. 30 Karty Nauczyciela.

6. Nie wyraża się zgody na zatrudnianie nauczyciela, na część etatu, jeżeli w szkole jest zatrudniony (na pełny etat) nauczyciel o tych samych kwalifikacjach do nauczania danego przedmiotu lub prowadzenia zajęć.

7. Zatrudnienie nowego nauczyciela będzie możliwe po 25 sierpnia i za pisemną zgodą organu prowadzącego szkołę.

8. Pracę świetlicy szkolnej w szkole, należy dostosować do niezbędnych potrzeb rodziców wynikających z czasu ich pracy oraz warunków lokalowych szkoły.

9. **Stanowiska nauczycieli bibliotekarzy tworzy się wg następujących zasad:**

a) do 100 uczniów – do 1/5 etatu,

b) od 101 do 200 uczniów – do 1/2 etatu,

c) od 201 do 250 uczniów – do 2/3 etatu,

d) od 251 do 450 uczniów – do 1 etatu.

10. W bibliotekach, w których funkcjonuje centrum multimedialne, wyposażone w co najmniej 3 stanowiska komputerowe dla uczniów z dostępem do Internetu, można zwiększyć zatrudnienie bibliotekarzy o 10 godzin/tyg.

11. Nauczycielowi, który jest administratorem szkolnej sieci komputerowej, w szkole, w której są prowadzone dzienniki wyłącznie w formie elektronicznej, przysługuje zniżka godzin etatowych przeznaczonych na wykonywanie czynności związanych tylko z administrowaniem siecią komputerową. Dyrektor podejmując decyzję o udzieleniu zniżki dla administratora sieci komputerowej, powinien ją uzależnić od liczby oddziałów działających w szkole, w której są prowadzone dzienniki w formie elektronicznej oraz uzyskać zgodę organu prowadzącego.

12. Dla gminnego koordynatora sportu szkolnego tygodniowa liczba godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych wynosi 10.

Pracownicy obsługi i administracji

1. Wielkość etatów administracyjno – obsługowych powinna wynikać z faktycznych potrzeb i zakresu czynności pracowników, mając na uwadze maksymalne wykorzystanie przez nich czasu pracy i **racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi budżetu placówki**. Nie przewiduje się zwiększenia ilości obsługi w stosunku do poprzedniego roku szkolnego.

III. Standardy dotyczące liczebności oddziałów

1. Liczba dzieci w oddziale przedszkola wynosi nie więcej niż 25.

2. Liczba uczniów w oddziale klas I – III szkoły podstawowej wynosi nie więcej niż 25. W przypadku przyjęcia z urzędu, w okresie od rozpoczęcia do zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych do oddziału klasy I, II lub III szkoły podstawowej, ucznia zamieszkałego w obwodzie tej szkoły, dyrektor postępuje zgodnie z obowiązującymi przepisami oświatowymi.

3. **Liczba uczniów w oddziale w klasach IV – VII szkoły podstawowej nie powinna być większa niż 30.**

4. Liczba dzieci w oddziale integracyjnym w przedszkolu ogólnodostępnym oraz liczba uczniów w oddziale integracyjnym w szkole ogólnodostępnej wynosi nie więcej niż 20, w tym nie więcej niż 5 dzieci lub uczniów niepełnosprawnych. Za zgodą organu prowadzącego liczba dzieci może być wyższa, jeżeli uczeń/dziecko uzyska orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane z uwagi na niepełnosprawność w trakcie roku szkolnego.

5. Oddziały nauczania języka mniejszości są organizowane, jeżeli na naukę języka zostanie zgłoszonych co najmniej 7 dzieci.

6. W przypadku, gdy liczba zgłoszonych uczniów jest mniejsza niż określona w pkt. 5, nauczanie języka mniejszości w szkołach organizuje się w grupach międzyoddziałowych lub międzyklasowych na tych samych zasadach.

Łączenie klas

1. W szkołach działających w szczególnie trudnych warunkach demograficznych lub geograficznych dopuszcza się organizację nauczania w klasach łączonych.

2. Liczebność klas łączonych każdorazowo uzgadnia się z organem prowadzącym.

3. Jeżeli w szkole podstawowej jest organizowane nauczanie w klasach łączonych, to:

a) obowiązkowe zajęcia edukacyjne w klasie I, z wyjątkiem edukacji muzycznej, edukacji plastycznej i wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami,

b) w klasach II i III co najmniej połowę wymiaru godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, z wyjątkiem edukacji muzycznej, edukacji plastycznej i wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami,

c) w klasach IV-VII co najmniej połowę wymiaru godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, z wyjątkiem muzyki, plastyki i wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami.

4. W oddziale specjalnym zorganizowanym w szkole podstawowej ogólnodostępnej dopuszcza się organizację nauczania w klasach łączonych na wszystkich obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, zachowując zasadę niełączenia klas z różnych etapów edukacyjnych.

Zasady podziału na grupy

1. W klasach IV-VIII szkoły podstawowej podział na grupy jest obowiązkowy:

a) na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z informatyki w oddziałach liczących więcej niż 24 uczniów, zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej lub międzyoddziałowej liczącej nie więcej niż 24 uczniów, liczba uczniów w grupie nie może przekraczać liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej,

b) na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z języków obcych nowożytnych w oddziałach liczących więcej niż 24 uczniów, zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej lub międzyoddziałowej liczącej nie więcej niż 24 uczniów,

c) na nie więcej niż połowie godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, dla których programu nauczania wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń, w tym laboratoryjnych – w oddziałach liczących więcej niż 30 uczniów,

d) na obowiązkowych zajęciach wychowania fizycznego, zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyklasowej, liczącej nie więcej niż 26 uczniów, z tym, że jeżeli w skład grupy oddziałowej, międzyoddziałowej, międzyklasowej wchodzi uczniowie niepełnosprawni uczęszczający do oddziałów integracyjnych lub uczniowie oddziałów specjalnych, liczba uczniów w grupie nie może być większa niż liczba uczniów odpowiednio w oddziale integracyjnym lub oddziale specjalnym określona w przepisach wydanych na podstawie art. 111 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

2. W klasach IV-VIII szkoły podstawowej zajęcia wychowania fizycznego w zależności od realizowanej formy tych zajęć, mogą być prowadzone łącznie albo oddzielnie dla dziewcząt i chłopców.

IV. Postanowienia końcowe

1. Łączny wymiar czasu pracy nauczyciela zatrudnionego w kilku placówkach prowadzonych przez Gminę Olesno nie powinien przekraczać tygodniowego wymiaru godzin powiększonego o 1/2 pensum (tzw. „przy tablicy”). Dyrektor macierzystej szkoły jest obowiązany wpisać przy wykazie nauczycieli informacje, w jakim wymiarze oraz w jakiej szkole na terenie gminy dany nauczyciel jest zatrudniony lub uzupełnia pensum.

2. Arkusz organizacyjny szkoły powinien być opracowany zgodnie z przepisami prawa i powiązany z planem finansowym placówki. Dyrektorów placówek zobowiązuje się do przestrzegania dyscypliny budżetowej.

UCHWAŁA Nr XXIX/236/17 Rady Gminy Działdowo z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie zasad udzielania i rozmiaru zniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin

dla dyrektorów i wicedyrektorów, określenia obowiązkowego tygodniowego wymiaru zajęć dla pedagogów, psychologów, logopedów, doradców zawodowych, nauczycieli zajęć rewalidacyjnych, nauczycieli prowadzących zajęcia specjalistyczne z zakresu pomocy psychologiczno - pedagogicznej oraz norm zatrudnienia nauczycieli biblioteki szkolnej, nauczycieli świetlicy, nauczycieli oddziałów przedszkolnych w grupach zróżnicowanych wiekowo w szkołach i innych formach wychowania przedszkolnego, dla których organem prowadzącym jest Gmina Działdowo

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) oraz art. 42 ust. 6 i 7 w związku z art. 91d pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2016 r. poz. 1379 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. 1. Ustala się zasady udzielania i rozmiar zniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych dla dyrektorów i wicedyrektorów.

2. Nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze w szkołach i placówkach, obniża się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych o liczbę godzin zajęć równą różnicy obowiązkowego tygodniowego wymiaru zajęć nauczyciela i wymiaru określonego w poniższej tabeli:

Lp. Stanowisko Tygodniowy obniżony wymiar zajęć

1. Dyrektor szkoły podstawowej:

a) do 80 uczniów 10

b) od 81 do 120 uczniów 8

c) 121 uczniów i więcej 6

2. Dyrektor szkoły podstawowej z oddziałami prowadzonymi poza głównym budynkiem szkoły
- 3

3. Nauczycielowi, któremu powierzono stanowisko wicedyrektora szkoły, ustala się zniżkę tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć odpowiednio o 4 godziny mniejszą od zniżki ustalonej dla dyrektora danej szkoły.

4. Do liczby uczniów, od której zależy obniżenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć wlicza się uczniów i wychowanków z oddziałów przedszkolnych i oddziałów innej formy wychowania przedszkolnego. 5. Zmiana wysokości tygodniowego obniżonego wymiaru zajęć powstająca w wyniku zmiany ilości uczniów skutkującej zmianą progu, o którym mowa w ust. 2 następuje od pierwszego dnia miesiąca następującego po zająciu zmiany w liczbie uczniów.

6. Wymiar zajęć ustalony zgodnie z ust. 2 - 5 dotyczy również nauczycieli pełniących obowiązki w zastępstwie nauczycieli, którym powierzono stanowisko dyrektora lub wicedyrektora, z tym, że obowiązuje on nauczycieli od pierwszego dnia miesiąca, następującego po miesiącu, w którym nastąpiło powierzenie zastępstwa.

7. Nauczycielom, którym powierzono funkcje kierownicze w szkołach i placówkach mogą być przydzielone godziny ponadwymiarowe w przypadku, gdy liczba godzin wynikająca z planu nauczanego przedmiotu przekracza wymiar określony w ust. 2, a także gdy potrzeba przydzielenia tych godzin wynika z konieczności zabezpieczenia prawidłowej organizacji pracy szkoły lub placówki.

§ 2. 1. Ustala się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych dla nauczycieli nie wymienionych w art. 42 ust. 3 Karty Nauczyciela.

2. Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć nauczycieli na stanowiskach podanych w tabeli poniżej, określa się następująco:

Lp. Stanowisko Obowiązkowy tygodniowy wymiar zajęć

1. Pedagog, psycholog oraz inny prowadzący zajęcia specjalistyczne

z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej 24 godziny

2. Logopeda, doradca zawodowy, nauczyciel zajęć rewalidacyjnych 24 godziny

3. Nauczyciel oddziału przedszkolnego w grupach mieszanych pod względem wieku dzieci, które obejmują dzieci 6-letnie i młodsze 22 godziny

4. Nauczyciel oddziału w punkcie przedszkolnym 25 godzin

§ 3. 1. Ustala się następujący sposób wyliczania liczby godzin pracy biblioteki: liczba godzin pracy biblioteki dla szkoły lub placówki jest równa liczbie oddziałów powiększonej o jedną godzinę z przeznaczeniem na pracę wewnętrzną biblioteki.

2. Do ustalenia liczby godzin biblioteki nie wlicza się oddziałów przedszkolnych i oddziałów innych form wychowania przedszkolnego.

§ 4. 1. Ustala się następujący sposób wyliczania godzin pracy świetlicy dla danej szkoły lub placówki: liczba godzin jest równa ilorazowi ogólnej liczby dzieci dojeżdżających i liczby 15.

2. Ogólna liczba dzieci dojeżdżających obejmuje również dzieci z oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych z wyłączeniem dzieci oddziałów innej formy wychowania przedszkolnego.

3. Zwiększenie liczby godzin pracy świetlicy może nastąpić na podstawie indywidualnych decyzji Wójta w związku z umotywowanym wnioskiem dyrektora szkoły lub placówki.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Działdowo.

§ 6. Traci moc Uchwała Nr XLIV/362/14 Rady Gminy Działdowo z dnia 8 maja 2014 r. w sprawie zasad udzielania i rozmiaru zniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin dla dyrektorów i wicedyrektorów, określenia obowiązkowego tygodniowego wymiaru zajęć dla pedagogów, psychologów, logopedów, doradców zawodowych oraz norm zatrudnienia nauczycieli biblioteki szkolnej i nauczycieli świetlicy w szkołach i placówkach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Działdowo.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego z mocą obowiązującą od dnia 1 września 2017 r.

Przewodniczący Rady Gminy Mirosław Zieliński

Zarządzenie Nr 54.2016 WÓJTA GMINY STARE JUCHY z dnia 30 sierpnia 2016 r.

w sprawie ustalenia wytycznych dotyczących organizacji pracy szkoły prowadzonej przez Gminę Stare Juchy w roku szkolnym 2016/2017.

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 594 z późn. zm.) oraz art. 34a ust. 1 i ust. 2 pkt. 3 w związku z art. 5c pkt. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r., poz. 446) zarządzam, co następuje:

§ 1

Ustala się wytyczne w sprawie organizacji pracy szkoły prowadzonej przez Gminę Stare Juchy oraz trybu opracowania i zatwierdzania aneksów arkuszy organizacyjnych w roku szkolnym 2016/2017 w brzmieniu jak w załączniku do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Wykonanie zarządzenia powierza się Dyrektorowi Zespołu Szkół Samorządowych w Starych Juchach.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WÓJT GMINY STARE JUCHY /-/EWA JURKOWSKA-KAWAŁKO

Załącznik do Zarządzenia nr 54.2016 Wójta Gminy Stare Juchy z dnia 30 sierpnia 2016 r.

Zasady opracowywania arkusza organizacji szkół prowadzonych przez Gminę Stare Juchy na rok szkolny 2016/2017.

I. Zasady ogólne

§ 1. Ustala się jednolite zasady pracy dla Zespołu Szkół Samorządowych w Starych Juchach prowadzonego przez Gminę Stare Juchy – stanowiące podstawę do opracowania arkuszy organizacyjnych w roku szkolnym 2016/2017.

§ 2. Ilekroć w dalszych wytycznych jest mowa o:

- 1) szkole – należy przez to rozumieć Zespół Szkół Samorządowych w Starych Juchach dla których organem prowadzącym jest Gmina Stare Juchy.
- 2) dyrektorze - należy rozumieć dyrektora jednostki o którym mowa w pkt 1,
- 3) roku szkolnym – należy rozumieć okres pracy szkoły od 01 września 2016 r. do dnia 31 sierpnia 2017 r.
- 4) uczniu – należy również rozumieć wychowanka przedszkola.

§ 3. Przy planowaniu organizacji pracy przedszkola/szkoły na rok szkolny 2016/2017 należy uwzględnić obowiązujące przepisy prawa oświatowego.

§ 4. Arkusz organizacji powinien być opracowywany w powiązaniu z planem finansowym danej jednostki.

§ 5. **Zaopiniowany i zatwierdzony przez Wójta Gminy** arkusz organizacji szkoły stanowi dla dyrektora podstawę do zatrudnienia odpowiedniej liczby nauczycieli i pracowników administracyjno-obslugowych.

§ 6. Projekt organizacji szkoły winien określać zgodnie z planem nauczania przyjętym dla danego etapu edukacyjnego i z uwzględnieniem cyklu kształcenia:

- 1) Tygodniowy wymiar godzin lekcyjnych poszczególnych przedmiotów lub grup przedmiotów
- 2) Liczbę godzin:
 - a) do dyspozycji dyrektora ze wskazaniem jak zostały rozdysponowane,
 - b) religii,
 - c) pracy bibliotekarza
 - d) nauczania indywidualnego (zgodnie z aktualnymi orzeczeniami) lub pisemnych deklaracji rodziców/prawych opiekunów w klasach nowo utworzonych,
 - e) rewalidacyjnych (zgodnie z aktualnymi orzeczeniami) lub pisemnych deklaracji rodziców/prawych opiekunów w klasach nowo utworzonych,
 - f) w szkołach, gdzie są tworzone dwa lub więcej oddziałów tej samej klasy należy ustalić zbliżoną liczbę uczniów w poszczególnych oddziałach,
 - g) liczbę godzin wynikających z podziału na grupy,
 - h) liczbę dzieci w poszczególnych oddziałach z podziałem na liczbę chłopców i dziewcząt,
 - i) liczbę godzin realizowanych w klasach łączonych.

II. Tryb i przygotowywania arkuszy organizacji szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę Stare Juchy.

§ 7. Dyrektor szkoły przedkłada do zatwierdzenia arkusz organizacji w nieprzekraczalnym terminie do **30 kwietnia 2016 r.** po uprzednim uzgodnieniu z Wójtem działań wymagających zgody organu prowadzącego. Arkusz organizacji przedkłada się w 2 egzemplarzach z adnotacją o zaopiniowaniu przez radę pedagogiczną (numer i data uchwały) wraz z załącznikami:

1. wykaz zatrudnionych nauczycieli (pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych) z informacją o posiadanych przez nich kwalifikacjach, z proponowanym przydziałem godzin edukacyjnych świetlicowych zgodnie z organizacją pracy i przedmiotem nauczania.
2. wykaz imienny pracowników administracji i obsługi, z podaniem wymiaru zatrudnienia i rodzaju umowy o pracę.
3. szkolne plany nauczania dla każdego oddziału na cykl nauczania.

4. w przypadku organizacji klas łączonych: ramowy plan nauczania w klasach łączonych.
5. wykaz form realizacji wychowania fizycznego z wykazem grup.
6. w przypadku uczniów niepełnosprawnych (realizujących kształcenie specjalne) – orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz informacje o organizacji indywidualnych zajęć rewalidacyjnych.
7. w przypadku uczniów objętych nauczaniem indywidualnym: orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz informacje o organizacji nauczania.
8. wykaz nauczycieli w podziale na stopnie awansu zawodowego, przystępujących do postępowań kwalifikacyjnych lub egzaminacyjnych w roku szkolnym 2016/2017, ze wskazaniem terminów złożenia przez nauczycieli wniosków o podjęcie tych postępowań.
9. wykaz nauczycieli zagrożonych utratą pracy lub zatrudnieniem w niepełnym wymiarze czasu pracy w roku szkolnym 2016/2017.
10. proponowany wykaz zajęć wynikających z art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a Karty Nauczyciela.
11. zestawienie wakatów w arkuszu w roku szkolnym 2016/2017.
12. zatwierdzony arkusz jest podstawą do wprowadzania zmian w organizacji pracy na cały rok szkolny.

§. 8 Ostateczny termin zatwierdzania arkuszy organizacji szkoły na rok szkolny 2016/2017 przez organ prowadzący ustala się do dnia 25 maja 2016 r.

§. 9 W przypadku zmian w organizacji pracy, w stosunku do projektu, dyrektor do dnia **31 sierpnia 2016 r.** przedkłada zaktualizowany arkusz organizacji pracy szkoły wraz z uzasadnieniem wprowadzonych zmian.

§. 10 Wszelkie zmiany w organizacji placówki powstałe w trakcie określonego roku szkolnego, umieszczane w kolejnych aneksach, należy zgłaszać do akceptacji na co najmniej **3 dni przed** datą wprowadzania zmian. Niedopuszczalne jest przedłożenie do zatwierdzenia aneksu po dacie obowiązywania zmian. Dyrektor szkoły powinien na bieżąco aktualizować arkusz organizacyjny, uwzględniając zmiany (organizacyjne, stanowiskowe, płacowe) zachodzące w placówce. Aktualizację należy składać jako aneks do arkusza organizacji.

§. 11 W arkuszu organizacji szkół należy uwzględnić pracowników przebywających na urloпах bezpłatnych, urloпах dla poratowania zdrowia, urloпах macierzyńskich i wychowawczych (z podaniem okresu tego urlopu). W przypadku jakichkolwiek zmian – należy dokonać korekty tego wykazu w aneksach.

III. Standardy dotyczące zatrudniania we wszystkich typach placówek

Pracownicy pedagogiczni

§. 12 W pierwszej kolejności winni być zatrudniani nauczyciele o pełnych kwalifikacjach określonych w przepisach prawa oświatowego z gminnych samorządowych placówek oświatowych, którzy tracą lub wcześniej utracili pracę, w wyniku zmian organizacyjnych w sieci szkół.

§. 13 Przydział czynności powinien uwzględniać wszystkie posiadane przez nauczycieli kwalifikacje. Nauczycielom posiadającym więcej niż jedną specjalność nauczania należy przydzielać godziny zgodnie z tymi specjalnościami.

§. 14 Dyrektor zgodnie z obowiązującymi przepisami, w nieprzekraczalnym terminie do 31 maja 2014 r. dokonuje formalności kadrowych wynikających z organizacji placówki w nowym roku szkolnym (rozwiązanie umowy, wypowiedzenie zmieniające dotychczasowe umowy, przeniesienia, uzupełnienia etatów, itp.).

§. 15 Nauczycieli zatrudnionych w trakcie roku szkolnego na czas określony, na zastępstwo za nieobecnego nauczyciela, należy zatrudnić na okres zastępstwa, jednak na czas nie dłuższy niż do zakończenia zajęć dydaktycznych – z wyjątkiem nauczycieli stażystów, zatrudnionych od 1 września, rozpoczynających staż na stopień nauczyciela kontraktowego.

§. 16 Potrzeby kadrowe należy zgłaszać do Powiatowego Urzędu Pracy w Elku, Kuratorium Oświaty Delegatura w Elku – i innych urzędów. Sprawy zatrudnienia powinny być zakończone do 31 sierpnia 2016 r.

Pracownicy niepedagogiczni

§. 17 Należy prowadzić racjonalną politykę zatrudnienia pracowników niepedagogicznych, wynikających z faktycznych potrzeb, mając na uwadze maksymalne wykorzystanie przez nich czasu pracy i wypełnienie obowiązków w ramach zakresów czynności oraz racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi budżetu placówki.

IV. Standardy dotyczące liczebności oddziałów. Liczebność oddziałów

§. 18 Liczba dzieci w oddziale przedszkolnym nie powinna przekroczyć 25.

§. 19 Do przedszkola przyjmowane są dzieci w wieku określonym w art. 1 pkt. 2 lit. a i b ustawy z dnia 29 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw

§. 20 Do szkoły podstawowej i gimnazjum dyrektor ma prawo przyjmować uczniów niebędących mieszkańcami gminy Stare Juchy, gdy szkoła dysponuje wolnymi miejscami i przy zachowaniu warunku, że z tego tytułu nie zajdzie konieczność tworzenia dodatkowego oddziału.

§. 21 Liczba uczniów w oddziałach:

- > kl.,0” - do 25 uczniów,
- > kl. I – III – do 25 uczniów
- > kl. IV – VI – do 30 uczniów
- > gimnazjum – do 32 uczniów

§. 22 W szkole, w której liczba uczniów w oddziale jest poniżej 12 uczniów, należy zastosować łączenie klas. Planowanie oddziałów poniżej 12 uczniów może być zakładane wyłącznie za zgodą organu prowadzącego szkołę pod warunkiem braku możliwości tworzenia klas łączonych.

§. 23 Liczba godzin i czas pracy świetlicy szkolnej musi wynikać z potrzeb rodziców i uczniów na podstawie kart zgłoszeń oraz wyliczonego czasu na oczekiwanie na autobus, uczniów dowożonych do szkół.

Łączenie klas

§. 24 W szkole działającej w szczególnie trudnych warunkach demograficznych lub geograficznych dopuszcza się organizację nauczania w klasach łączonych.

§. 25 Decyzję w sprawach wątpliwych podejmuje Wójt.

Zasady podziału na grupy

§. 26 PODZIAŁ NA GRUPY JEST MOŻLIWY W NASTĘPUJĄCYCH PRZYPADKACH:

1. na zajęcia z języków obcych grupy od 10 do 24 uczniów (w tym zespoły między-oddziałowe w klasach IV-VI szkół podstawowych i gimnazjów).
2. Informatyki, technologii informacyjnej, elementów informatyki w oddziałach liczących więcej niż 24 uczniów.
3. Zajęcia z wychowania fizycznego:

- a) w klasach I-III zajęcia prowadzi się z całą klasą,
- b) w klasach IV-VI szkoły podstawowej, w gimnazjum prowadzone są w grupach liczących od 12 do 26 uczniów, przy czym możliwe jest tworzenie grup między-oddziałowych lub grup między-klasowych, jednakże w ilości niepowodującej zwiększenia liczby godzin.

V. Zasady organizacji dodatkowych zajęć edukacyjnych

§. 27 W godzinach pracy świetlicy, w miarę możliwości należy przewidzieć realizowane przez nauczycieli w ramach zwiększonego pensum zajęcia wyrównawcze oraz rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów.

§. 28 Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, kompensacyjne, logopedyczne, gimnastyki korekcyjnej organizuje się z godzin pozostających do dyspozycji dyrektora.

§. 29 W przypadku rozdysponowania godzin do dyspozycji dyrektora, organizacja dodatkowych zajęć edukacyjnych może nastąpić za zgodą organu prowadzącego na uzasadniony wniosek dyrektora szkoły.

VI. Zasady organizacji indywidualnego nauczania.

§. 30 Indywidualne nauczanie organizuje się uczniom, których stan zdrowia uniemożliwia lub utrudnia uczęszczanie do szkoły, na okres określony w orzeczeniu o potrzebie indywidualnego nauczania. Godziny nauczania indywidualnego oraz zajęć rewalidacyjnych zostają wprowadzone do arkusza organizacyjnego szkoły wyłącznie na podstawie orzeczenia PPP, po zatwierdzeniu ilości godzin przez Wójta.

§. 31 Wprowadzenie godzin nauczania indywidualnego i zajęć rewalidacyjnych w trakcie roku szkolnego, następuje po akceptacji Wójta na wniosek dyrektora szkoły wraz z niezbędną dokumentacją i skutkiem finansowym zmian.

§. 32 Tygodniowy wymiar zajęć indywidualnego nauczania realizowany bezpośrednio z uczniem wynosi:

1. dla dzieci objętych rocznym przygotowaniem przedszkolnym (6-latków) – od 4-6 godzin
2. dla uczniów kl. I-III szkoły podstawowej – od 6-8 godzin
3. dla uczniów kl. IV-VI szkoły podstawowej – od 8-10 godzin
4. dla uczniów gimnazjum – od 10-12 godzin
5. rewalidacja indywidualna – 2 godz. tygodniowo.

§. 33 Nauczanie indywidualne organizuje dyrektor szkoły tak, aby zapewnić z jednej strony zaspokojenie potrzeb edukacyjnych danego dziecka, z drugiej strony spełnić wskazania zawarte w orzeczeniu poradni psychologiczno-pedagogicznej.

§. 34 Zajęcia w ramach nauczania indywidualnego prowadzi się w miejscu pobytu ucznia. Dyrektor szkoły ustala dla ucznia zakres, miejsce i czas nauczania indywidualnego co oznacza, że w szczególnych przypadkach można je organizować w szkole.

§. 35 W uzasadnionych przypadkach dyrektor szkoły może powierzyć prowadzenie zajęć indywidualnego nauczania nauczycielowi zatrudnionemu w innej szkole lub placówce.

VII. Zasady pracy bibliotekarzy

§. 36 1. Ustala się następujące normy zatrudnienia bibliotekarzy w szkołach podstawowych i zespole szkół:

- 1) liczących do 50 uczniów – 5/30 etatu,
- 2) liczących od 50 do 100 uczniów – 10/30 etatu,
- 3) liczących od 100 do 150 uczniów – 15/30 etatu,
- 4) liczących od 150 do 200 uczniów – 1 etat.

2. Za podstawę ustalenia normy zatrudnienia bibliotekarzy szkolnych przyjmuje się:

- 1) w zespołach szkół – łączoną liczbę uczniów we wszystkich szkołach zespołu,
- 2) przez liczbę uczniów należy rozumieć planowaną liczbę uczniów na początku roku szkolnego,
- 3) zmniejszenie liczby uczniów w ciągu roku szkolnego w granicach od 1 oddziału nie powoduje zmian w obsadzie biblioteki.

3. Godziny pracy biblioteki muszą być dostosowane do potrzeb uczniów.

VIII. Postanowienia końcowe

§. 37 Arkusz organizacyjny szkoły powinien być opracowywany zgodnie z przepisami prawa i powiązany z planem finansowym placówki. Dyrektor placówki zobowiązuje się do przestrzegania dyscypliny budżetowej.

BIORĄC POD UWAGĘ POWYŻSZE PROSZĘ O RZETELNE I PRAWIDŁOWE PRZYGOTOWYWANIE PROJEKTÓW ORGANIZACYJNYCH.

WÓJT GMINY STARE JUCHY-/.../

Zarządzenie Nr 30 /2017
Wójta Gminy Jedlnia – Letnisko
z dnia 3 kwietnia 2017 roku.

**w sprawie zasad przygotowania arkuszy organizacyjnych na rok szkolny 2017/2018
dla szkół i przedszkola prowadzonych przez Gminę Jedlnia – Letnisko.**

Na podstawie art. 33 ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 446 ze zm.), art. 34a ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.), **zarządzam, co następuje:**

§ 1

Określam zasady przygotowania arkuszy organizacyjnych dla szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę Jedlnia – Letnisko na rok szkolny 2017/2018, stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 2

Wykonanie zarządzenia powierzam dyrektorom szkół i przedszkoli.

§ 3

Nadzór nad wykonaniem zarządzenia powierzam Sekretarzowi Urzędu Gminy Jedlnia – Letnisko.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

WÓJTA

mgr Piotr Leśnowolski

RADCA PRAWNY
Aneta Guza
KL-0084

Procedura zatwierdzania arkuszy organizacji szkół i przedszkoli w gminie Jedlnia-Letnisko

I. Zakres merytoryczny zatwierdzania:

1. Zgodność szkolnego planu nauczania z ramowym planem nauczania w zakresie liczby godzin w cyklu z poszczególnych zajęć edukacyjnych dla każdego oddziału na etap edukacyjny (w szkole podstawowej) lub okres nauczania (w gimnazjum).
2. Zgodność szkolnego planu nauczania z ramowym planem nauczania w zakresie liczby godzin do dyspozycji dyrektora.
3. Zgodność łącznej liczby godzin obowiązkowych nie przekraczającej ustalonego rozporządzeniem limitu godzin.
4. Zgodność z rozporządzeniem i zasadność podziału uczniów na grupy.
5. Zgodność przydziału godzin nauczania indywidualnego z rozporządzeniem.
6. Zgodność przydziału zajęć edukacyjnych z posiadanymi przez nauczycieli kwalifikacjami zawodowymi.

STANDARDY w placówkach oświatowych, dla których Gmina Jedlnia-Letnisko jest organem prowadzącym

W celu:

1. Określenia jednolitych dla wszystkich szkół i przedszkoli zasad planowania i ich organizacji w kolejnym roku szkolnym,
2. Naliczenia, dla poszczególnych szkół, środków na finansowanie wydatków bieżących (w tym wynagrodzeń pracowników wraz z pochodnymi), gwarantowanych przez państwo w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego,
3. Optymalnego wykorzystania środków finansowych przyznanych w budżetach dla poszczególnych przedszkoli i szkół, ustala się standardy;
 - a. rekrutacyjno - organizacyjne,
 - b. osobowe,
 - c. finansowe.

Zasady opracowania arkuszy organizacji szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę Jedlnia-Letnisko na rok szkolny 2017/2018

I. Wstęp

1. Zasady pracy placówek oświatowych- stanowiące podstawę do opracowania arkuszy organizacyjnych w roku szkolnym 2017/2018 są jednolite dla wszystkich placówek prowadzonych przez Gminę Jedlnia-Letnisko.

2. Opracowanie arkusza organizacji powinno być poprzedzone analizą i oceną efektywności organizacji i funkcjonowania placówki w poprzednich latach.
3. Ilekroć w dalszych wytycznych jest mowa o:
 - 1) Gminie- należy przez to rozumieć Gminę Jedlnia-Letnisko;
 - 2) Organie prowadzącym- należy przez to rozumieć Wójta Gminy Jedlnia-Letnisko;
 - 3) Szkole- należy przez to rozumieć szkoły podstawowe, w których funkcjonują oddziały przedszkolne;
 - 4) Uczniach- należy przez to rozumieć uczniów pierwszego, drugiego i trzeciego etapu edukacyjnego oraz dzieci w oddziałach „zero”, oddziałach przedszkolnych.
 - 5) Liczbie uczniów- planowana liczba uczniów na początku roku szkolnego 2017/2018.
4. Arkusz organizacji powinien być opracowany z zachowaniem zasad uzyskiwania jak najlepszych efektów nauczania przy optymalnym wykorzystaniu środków finansowych, również w kontekście uzyskiwania średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.
5. W każdej szkole należy dążyć do zatrudnienia pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, podyktowanych koniecznością realizacji podstawy programowej, nauczyciela można zatrudnić w niepełnym wymiarze czasu pracy.
6. W powyższym przypadku zobowiązuje się dyrektora placówki, który zmuszony jest zatrudnić nauczyciela w niepełnym wymiarze, do ustalenia, czy w innej placówce na terenie gminy nie pracuje nauczyciel, który może uzupełnić etat w jego szkole. Powyższe ustalenia muszą mieć formę pisemną.
7. Informacje dotyczące zatrudniania nauczycieli w niepełnym wymiarze dyrektor przekazuje na piśmie do organu prowadzącego.
8. Przydział czynności powinien uwzględniać wszystkie posiadane przez nauczycieli kwalifikacje. Nauczycielom posiadającym więcej niż jedną specjalność, należy przydzielać zajęcia edukacyjne zgodnie z tymi specjalnościami.
9. Nauczycieli zatrudnianych w trakcie roku szkolnego na czas określony, na zastępstwo za nieobecnego nauczyciela, należy zatrudniać na okres zastępstwa, jednak nie dłużej niż do zakończenia zajęć dydaktycznych.
10. Nauczanie indywidualne oraz zajęcia pozalekcyjne nie mogą stanowić pensum nauczyciela i należy je planować jako godziny ponadwymiarowe.

II. Zasady ogólne

1. Dyrektor szkoły jest odpowiedzialny za merytoryczne przygotowanie arkusza organizacji a w szczególności w obszarach:
 - 1) Przestrzegania ramowych planów nauczania;
 - 2) Zatrudniania nauczycieli zgodnie z kwalifikacjami;
 - 3) Przydzielania nauczycielom zajęć edukacyjnych zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi;
 - 4) Przydzielania ilości godzin ponadwymiarowych (w tym płatne zastępstwa doraźne) zgodnie z obowiązującymi przepisami, zapewniające jednocześnie osiągnięcie średniego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 30 ust. 3 Karta Nauczyciela;

- 5) Dokonywania podziału na grupy zgodnie z obowiązującymi przepisami;
 - 6) Zatrudniania osób lub nauczycieli bez właściwych kwalifikacji w sytuacjach wyjątkowych, za zgodą organu sprawującego nadzór pedagogiczny (w kwitniu powinny być wykazane wakaty);
 - 7) Przestrzegania zasad organizacji zajęć organizowanych w ramach pomocy psychologiczno- pedagogicznej zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Arkusz organizacyjny na dany rok szkolny winien obejmować:
- 1) Godziny zajęć edukacyjnych wynikające ze szkolnego planu nauczania;
 - 2) Godziny wynikające z podziału na grupy na zajęciach zgodnie z rozporządzeniem MEN z dnia 7 lutego 2012r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2012r. poz. 204);
 - 3) Godziny zajęć nauczania indywidualnego dla uczniów kontynuujących nauczanie w tej formie, posiadających aktualne orzeczenie na planowany rok szkolny;
 - 4) Godziny rewalidacji dla uczniów posiadających aktualne orzeczenia na planowany rok szkolny;
 - 5) Godziny na realizację zajęć organizowanych w ramach pomocy psychologiczno- pedagogicznej zgodnie z rozporządzeniem MEN z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 228, poz. 1487);
 - 6) Godziny zajęć pozalekcyjnych (realizowanych z godzin do dyspozycji dyrektora szkoły oraz godzin do dyspozycji dyrektora wynikających z art. 42 KN a także godziny innych zajęć przyznanych przez organ prowadzący (religia, język angielski w oddziałach przedszkolnych)
 - 7) Godziny zajęć: świetlicy, pedagoga, psychologa, biblioteki, logopedy;
 - 8) Nieobecności płatne: urlopy zdrowotne, urlopy związkowe i stany nieczynne;
 - 9) Nieobecności bezpłatne: urlopy bezpłatne.
- Nadto arkusz powinien spełniać wymogi dotyczące treści arkuszy wynikające z rozporządzenia MEN z dnia 17 marca 2017r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i placówek.

Rozdział I

1. Zasady organizacji dodatkowych zajęć edukacyjnych:
 2. Liczba godzin i czas pracy świetlicy musi wynikać z potrzeb rodziców i uczniów (na podstawie kart zgłoszeń), jednak nie może przekraczać 13 godz. tygodniowo dla grupy, na 60 uczniów 0.5 etatu- w uzgodnieniu z organem prowadzącym.
 3. Zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze, kompensacyjne, gimnastyki korekcyjnej organizuje się z godzin do dyspozycji dyrektora.
 4. Na 200 uczniów przyznaje się 1 etat pedagoga/psychologa- decyduje dyrektor szkoły w zależności od potrzeb danej placówki (ilość godzin pedagoga i psychologa).
 5. Zmniejszenie lub zwiększenie liczby uczniów w ciągu roku szkolnego nie powoduje zmian w ilości etatów zatwierdzonych w arkuszu organizacyjnym.
2. Liczebność oddziałów:
1. Oddziały przedszkolne- co najmniej 15 dzieci.
 2. Szkoła podstawowa- co najmniej 7 dzieci i nie więcej niż 25.
 3. Gimnazjum- co najmniej 24 i nie więcej niż 30 uczniów.
 4. Świetlica- co najmniej 15 uczniów.
 5. Oddziały liczące mniej uczniów niż wskazane powyżej tworzy się, w uzasadnionych przypadkach, tylko za zgodą organu prowadzącego.

6. Zmniejszenie lub zwiększenie liczby uczniów w ciągu roku szkolnego nie powoduje zmian w ilości oddziałów zatwierdzonych w projekcie organizacyjnym.

3. Łączenie klas:

1. Łączenie klas w szkołach podstawowych następuje, gdy liczebność oddziału wynosi mniej niż 7 uczniów.
2. Klasy z liczbą uczniów mniejszą niż 7/15 łączy się z klasą programowo niższą i /lub wyższą na tym samym etapie nauczania (I-III; IV-VI), z zastrzeżeniem, że oddział łączony nie może liczyć więcej niż 25 uczniów.
3. Nie należy łączyć klas programowo najwyższych w danym etapie edukacyjnym.
4. Łączenie odbywa się według następujących zasad:
 - 1) w I etapie edukacyjnym, w oddziale, w którym po połączeniu kolejnych klas liczba uczniów:
 - a. nie przekracza łącznie 15, łączeniem obejmuje się wszystkie zajęcia edukacyjne i wszystkie zajęcia dodatkowe;
 - b. wynosi 16-20, łączeniem obejmuje się edukację: społeczną, techniczną, edukację muzyczną, plastyczną, komputerową, przyrodniczą, religię, wychowanie fizyczne oraz wszystkie zajęcia dodatkowe. Łączeniem obejmuje się również 50% edukacji polonistycznej, matematycznej i języka obcego.
 - c. Przekracza 20, łączeniem obejmuje się edukację: społeczną, techniczną, muzyczną, plastyczną, wychowanie fizyczne oraz wszystkie zajęcia dodatkowe. Łączeniem nie obejmuje się zajęć edukacji polonistycznej, matematycznej, języka obcego, edukacji komputerowej, edukacji przyrodniczej i religii;
 - 2) w II etapie edukacyjnym łączeniem obejmuje się następujące przedmioty: wychowanie fizyczne, muzykę, plastykę, technikę/zajęcia techniczne, informatykę/zajęcia komputerowe oraz wszystkie zajęcia dodatkowe. Łączeniem obejmuje się również 50% zajęć z następujących przedmiotów: język polski, matematyka, przyroda, historia i społeczeństwo, religia oraz język obcy (jeżeli w szkolnym planie nauczania zaplanowana jest tylko 1 godzina z danego przedmiotu, to zajęcia z tego przedmiotu nie podlegają łączeniu).
 - 3) Jeżeli połączenie klasy o liczbie uczniów mniejszej niż 5 z inną klasą w oddział jest niemożliwe, nie tworzy się w szkole oddziału tej klasy, a dzieci przyjmowane są do szkoły w sąsiednim obwodzie szkolnym.
 - 4) Uczniom, których rodzice nie zechcą posyłać do klas łączonych, gwarantuje się miejsca w oddziałach klas w najbliższym obwodzie szkolnym.

4. Zasady podziału na grupy:

1. Podział na grupy na zajęciach informatyki i języków obcych następuje w oddziałach liczących powyżej 24 uczniów. Za zgodą organu prowadzącego można dokonać podziału na grupy w oddziałach liczących poniżej 24 uczniów w uzasadnionych przypadkach.
2. Zajęcia wychowania fizycznego są prowadzone w grupach (międzyklasowych lub międzyoddziałowych) liczących od 12 do 26 uczniów.
3. Zmniejszenie lub zwiększenie liczby uczniów w ciągu roku szkolnego nie powoduje zmian w ilości zatwierdzonych grup w projekcie organizacyjnym.

5. Standardy dotyczące zatrudniania pracowników niebędących nauczycielami:

1. Szkole przysługuje limit etatów pracowników niebędących nauczycielami, uzależniony od liczby uczniów, powierzchni użytkowej szkoły. Zatrudnianie pracowników administracji i obsługi w szkołach należy dostosować do liczby uczniów.

2. Należy racjonalnie prowadzić politykę zatrudniania pracowników niepedagogicznych, wynikającą z faktycznych potrzeb, mając na uwadze maksymalne wykorzystanie przez nich czasu pracy i wypełnianie obowiązków w ramach zakresów czynności oraz racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi budżetu placówki.
3. Standardy zatrudniania sekretarek/sekretarzy (liczy się uczniów z I, II i III etapu edukacyjnego):
 - 1) Powyżej 200 uczniów- max 1 etat w placówce
 - 2) 70- 200 uczniów- ½ etatu
 - 3) Poniżej 70 uczniów- nie tworzy się stanowiska
4. Standardy zatrudniania pracowników obsługi:
 - 1) Sprzątaczką- 750- 850 m² powierzchni do sprzątnięcia- na 1 etat;
 - 2) Sprzątaczką, której powierzono obowiązki woźnej- 200- 400m² powierzchni do sprzątnięcia;
 - 3) Woźna oddziałowa- 1 etat/ oddział 9-godzinny. Norma do sprzątnięcia dla woźnej oddziałowej- 200-400m² powierzchni do sprzątnięcia.
 - 4) Konserwator- Powyżej 200 uczniów- max 1 etat w placówce
70- 200 uczniów- ½ etatu
Poniżej 70 uczniów- nie tworzy się stanowiska

Mnożniki do obliczania powierzchni do sprzątnięcia	
1m ² powierzchni klasy	x 1,2
1m ² powierzchni pracowni	x 1,2
1m ² powierzchni korytarzy	x 1
1m ² powierzchni sali gimnastycznej	x 1
1m ² powierzchni pozostałych	x 1
1m ² powierzchni sanitariatów	x 1,5

6. Tryb przygotowania arkuszy organizacji szkół prowadzonych przez Gminę Jedlnia-Letnisko:

Terminy opracowywania arkuszy organizacji szkoły/przedszkola:

- do 19 kwietnia 2017 r. dokument zaopiniuje organizacja związkowa i rada pedagogiczna;
- do 20 kwietnia 2017 r. dyrektor przekazuje arkusz do organu prowadzącego;
- do 8 maja 2017 r. opinię wyda organ sprawujący nadzór pedagogiczny;
- do 29 maja 2017 r. arkusz zatwierdzi organ prowadzący.

7. Dyrektor przekazuje do organu prowadzącego:

- 1) trzy egzemplarze arkusza organizacji szkoły wraz z załącznikami (wg załączonych wzorów);
- 2) szkolne plany nauczania na poszczególne etapy edukacyjne;

- 3) plany nauczania na dany etap edukacyjny dla klas łączonych;
 - 4) wykaz kadry pedagogicznej (kwalifikacje i nauczone przedmioty);
 - 5) informację o indywidualnych zajęciach rewalidacyjnych;
 - 6) informację o indywidualnym nauczaniu (w przypadku kontynuacji w nowym roku szkolnym);
 - 7) informację o wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka;
 - 8) informację o indywidualnych zajęciach rewalidacyjno- wychowawczych;
 - 9) informację o dodatkowych zajęciach finansowanych przez organ prowadzący.
 - 10) informację o przeznaczeniu godzin wynikających z art. 42 ust.2 ustawy Karta Nauczyciela;
 - 11) informację o liczbie godzin przeznaczonych na zajęcia dla uczniów o szczególnych potrzebach edukacyjnych;
 - 12) informację o nauczycielach przystępujących do postępowań kwalifikacyjnych lub egzaminacyjnych;
 - 13) zestawienie wakatów w arkuszu w roku szkolnym 2017/2018;
 - 14) wykaz nauczycieli przebywających na urlopie zdrowotnym, macierzyńskim, wychowawczym, w stanie nieczynnym (z podaniem okresu tego urlopu); zagrożonych utratą pracy lub zatrudnieniem w niepełnym wymiarze czasu pracy;
 - 15) Wykaz pracowników administracji i obsługi (stanowisko, wymiar zatrudnienia, rodzaj umowy o pracę).
8. Organ prowadzący zatwierdza arkusz organizacji pracy szkoły w terminie do 29 maja 2017 r.
 9. Zaopiniowany i zatwierdzony przez Wójta arkusz organizacji szkoły stanowi dla Dyrektora podstawę do zatrudnienia nauczycieli i pracowników administracji i obsługi.
 10. W przypadku złożenia przez nauczyciela wniosku o udzielenie mu urlopu Dyrektor szkoły:
 - 1) pisemnie zawiadamia organ prowadzący w terminie 3 dni roboczych o złożeniu w/w wniosku przez nauczyciela;
 - 2) w terminie 7 dni roboczych od złożenia wniosku przeprowadza szczegółową analizę wniosku, konsultuje z organem prowadzącym aneks do arkusz organizacyjnego placówki w przypadku ewentualnych zmian oraz przedstawia organowi prowadzącemu pisemną informację o sposobie rozpatrzenia wniosku.
 11. Aneks nr 1 obowiązujący od 1 września 2017 r. uwzględniający wszelkie zmiany w planowanej organizacji szkoły, należy złożyć wraz z obowiązującymi dokumentami w terminie do 31 sierpnia 2017 r.
 12. Dyrektor, planując organizację pracy szkoły, uwzględnia lokalne potrzeby i uwarunkowania, a przy zatrudnianiu nowych pracowników bierze w pierwszej kolejności pod uwagę nauczycieli w trybie art. 18 Karty Nauczyciela, którzy tracą pracę w wyniku zmian organizacyjnych w szkołach na terenie Gminy.
 13. Zatrudnianie nowych nauczycieli możliwe jest w przypadku, gdy Wójt lub Dyrektorzy szkół nie zgłoszą pracowników tracących pracę.
 14. W przypadku kolejnych zmian w trakcie roku szkolnego, do pisma przewodniego, należy dołączyć niezbędne dokumenty potwierdzające konieczność zmiany, informację o skutkach finansowych zmian, uzyskać akceptację i przedłożyć stosowny aneks.
 15. Wszelkie zmiany w organizacji pracy szkoły powstałe w trakcie roku szkolnego, należy zgłaszać do akceptacji niezwłocznie, na co najmniej 5 dni przed planowaną datą wprowadzenia zmian.
 16. Niedopuszczalne jest przedłożenie do zatwierdzenia aneksu po wprowadzeniu zmian.
 17. Nauczanie indywidualne, mimo że wydane jest orzeczenie przez PPP na cały cykl kształcenia, dyrektor szkoły ma obowiązek wystąpić co roku z wnioskiem o przyznanie godzin do organu prowadzącego. Godziny przyznane na nauczanie indywidualne nie podlegają uśrednieniu w aneksach.

18. Nie należy przydzielać funkcji nauczyciela wychowawcy – kadrze kierowniczej, nauczycielom religii, pedagogom, psychologom, logopedom, bibliotekarzom, wychowawcom świetlicy.
19. Łączenie etatów o różnym nominale (tzw. pensum eklektyczne) . W celu ujednoczenia sposobu wyliczenia pensum dla nauczycieli realizujących w ramach stosunku pracy obowiązki określone dla stanowisk o różnym tygodniowym obowiązkowym wymiarze godzin, ustala się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin jako iloraz łącznej liczby realizowanych godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych przez sumę części etatów realizowanych w ramach poszczególnych tygodniowych wymiarów godzin – w celu ułatwienia obliczeń może mieć zastosowanie poniższy wzór:

$$W = \frac{X_1 + X_2 + \dots + X_n}{\frac{X_1}{Y_1} + \frac{X_2}{Y_2} + \dots + \frac{X_n}{Y_n}}$$

gdzie:

- a. W – oznacza ustalony dla nauczyciela tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć,
 - b. x_1, x_2, \dots, x_n - oznacza liczbę godzin zajęć przydzieloną nauczycielowi w planie organizacyjnym szkoły na poszczególnych stanowiskach,
 - c. y_1, y_2, \dots, y_n - oznacza tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dla danych stanowisk.
20. Ustalony w powyższy sposób tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć zaokrąglą się zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Jedlnia- Letnisko Nr XX/104/2012 z dnia 27 kwietnia 2012r. w następujący sposób: godzinę do 0,5 pomija się, a godzinę co najmniej 0,5 przyjmuje się za pełną.
21. Godziny zajęć przydzielone powyżej wymiaru ustalonego na zasadach określonych w niniejszym zapisie są godzinami ponadwymiarowymi.

Przykłady przeliczania etatów eklektycznych i godzin ponadwymiarowych:

1) nauczyciel realizuje łącznie 22 godziny, w tym 9 godzin wg pensum 18 godzinnego i 13 godzin wg pensum 26 godzinnego

$$9/18 + 13/26 = 1$$

tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć nauczyciela wynosi 22 godziny (brak godzin ponadwymiarowych);

2) nauczyciel realizuje łącznie 27 godzin, w tym 6 godzin wg pensum 18 godzinnego i 21 godzin wg pensum 26 godzinnego

$$6/18 + 21/26 = 1,14$$

jeżeli 1,14 etatu stanowi 27 godzin, to proporcjonalnie 1 etat stanowi 23,68 godziny, zaokrąglając do pełnych godzin - 24 godziny, pozostałe 3 godziny stanowią godziny ponadwymiarowe

tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć nauczyciela wynosi 24 godziny (3 godziny ponadwymiarowe);

3) nauczyciel realizuje łącznie 25 godzin, w tym 15 godzin wg pensum 18 godzinnego i 10 godzin wg pensum 26 godzinnego

$$15/18 + 10/26 = 1,22$$

jeżeli 1,22 etatu stanowi 25 godzin, to proporcjonalnie 1 etat stanowi 20,49 godziny, zaokrąglając do pełnych godzin - 20 godzin

tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć nauczyciela wynosi 20 godzin (5 godzin ponadwymiarowych);

4) nauczyciel realizuje łącznie 27 godzin, w tym 10 godzin wg pensum 18 godzinnego, 5 godzin wg pensum 26 godzinnego i 12 godzin wg pensum 30 godzinnego

$$10/18 + 5/26 + 12/30 = 1,15$$

jeżeli 1,15 etatu stanowi 27 godzin, to proporcjonalnie 1 etat stanowi 23,48 godziny, zaokrąglając do pełnych godzin - 23 godziny

tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć nauczyciela wynosi 23 godziny (4 godziny ponadwymiarowe).

**Zasady opracowywania arkuszy organizacji pracy szkół i przedszkoli, dla
których organem prowadzącym jest Gmina Godziesze Wielkie
na rok szkolny 2016/2017.**

I. Zasady ogólne

§ 1. Ustala się jednolite zasady pracy przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów, dla których organem prowadzącym jest Gmina Godziesze Wielkie – stanowiące podstawę do opracowania arkuszy organizacyjnych w roku szkolnym 2016/2017.

§ 2. Ilekroć w dalszych wytycznych jest mowa o:

1. szkole – należy przez to rozumieć przedszkole, szkołę podstawową, gimnazjum, dla których organem prowadzącym jest Gmina Godziesze Wielkie.
2. dyrektorze - należy rozumieć dyrektora jednostki, o której mowa w pkt 1,
3. roku szkolnym – należy rozumieć okres pracy szkoły od 01 września 2016r. do dnia 31 sierpnia 2017r.
4. uczniu – należy również rozumieć wychowanka przedszkola.

§ 3. Przy planowaniu organizacji pracy przedszkola/szkoły na rok szkolny 2016/2017 należy uwzględnić obowiązujące przepisy prawa oświatowego.

§ 4. Arkusz organizacji powinien być opracowywany w powiązaniu z planem finansowym danej jednostki.

§ 5. **Zaopiniowany i zatwierdzony przez Wójta Gminy** arkusz organizacji pracy szkoły stanowi dla dyrektora podstawę do zatrudnienia odpowiedniej liczby nauczycieli i pracowników administracyjno-obsługowych.

§ 6. Projekt organizacji pracy szkoły winien określać zgodnie z planem nauczania przyjętym dla danego etapu edukacyjnego i z uwzględnieniem cyklu kształcenia:

1. Tygodniowy wymiar godzin lekcyjnych poszczególnych przedmiotów lub grup przedmiotów
2. Liczbę godzin:
 - a) do dyspozycji dyrektora ze wskazaniem jak zostały rozdysponowane,
 - b) religii,
 - c) pracy bibliotekarza, pedagoga,
 - d) nauczania indywidualnego (zgodnie z aktualnymi orzeczeniami),
 - e) rewalidacyjnych (zgodnie z aktualnymi orzeczeniami),
 - f) w szkołach gdzie są tworzone dwa lub więcej oddziałów tej samej klasy należy ustalić zbliżoną liczbę uczniów w poszczególnych oddziałach,
 - g) liczbę godzin wynikających z podziału na grupy,
 - h) liczbę dzieci w poszczególnych oddziałach z podziałem na liczbę chłopców i dziewcząt,
 - i) liczbę godzin realizowanych w klasach łączonych.

**Zasady opracowywania arkuszy organizacji pracy szkół i przedszkoli, dla
których organem prowadzącym jest Gmina Godziesze Wielkie
na rok szkolny 2016/2017.**

I. Zasady ogólne

§ 1. Ustala się jednolite zasady pracy przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów, dla których organem prowadzącym jest Gmina Godziesze Wielkie – stanowiące podstawę do opracowania arkuszy organizacyjnych w roku szkolnym 2016/2017.

§ 2. Ilekroć w dalszych wytycznych jest mowa o:

1. szkole – należy przez to rozumieć przedszkole, szkołę podstawową, gimnazjum, dla których organem prowadzącym jest Gmina Godziesze Wielkie.
2. dyrektorze - należy rozumieć dyrektora jednostki, o której mowa w pkt 1,
3. roku szkolnym – należy rozumieć okres pracy szkoły od 01 września 2016r. do dnia 31 sierpnia 2017r.
4. uczniu – należy również rozumieć wychowanka przedszkola.

§ 3. Przy planowaniu organizacji pracy przedszkola/szkoły na rok szkolny 2016/2017 należy uwzględnić obowiązujące przepisy prawa oświatowego.

§ 4. Arkusz organizacji powinien być opracowywany w powiązaniu z planem finansowym danej jednostki.

§ 5. **Zaopiniowany i zatwierdzony przez Wójta Gminy** arkusz organizacji pracy szkoły stanowi dla dyrektora podstawę do zatrudnienia odpowiedniej liczby nauczycieli i pracowników administracyjno-obsługowych.

§ 6. Projekt organizacji pracy szkoły winien określać zgodnie z planem nauczania przyjętym dla danego etapu edukacyjnego i z uwzględnieniem cyklu kształcenia:

1. Tygodniowy wymiar godzin lekcyjnych poszczególnych przedmiotów lub grup przedmiotów
2. Liczbę godzin:
 - a) do dyspozycji dyrektora ze wskazaniem jak zostały rozdysponowane,
 - b) religii,
 - c) pracy bibliotekarza, pedagoga,
 - d) nauczania indywidualnego (zgodnie z aktualnymi orzeczeniami),
 - e) rewalidacyjnych (zgodnie z aktualnymi orzeczeniami),
 - f) w szkołach gdzie są tworzone dwa lub więcej oddziałów tej samej klasy należy ustalić zbliżoną liczbę uczniów w poszczególnych oddziałach,
 - g) liczbę godzin wynikających z podziału na grupy,
 - h) liczbę dzieci w poszczególnych oddziałach z podziałem na liczbę chłopców i dziewcząt,
 - i) liczbę godzin realizowanych w klasach łączonych.

II. Tryb przygotowywania arkuszy organizacji pracy szkół.

§ 7. Dyrektorzy szkół przedkładają do zatwierdzenia arkusze organizacji w terminie do **30 kwietnia 2016 r.** po uprzednim uzgodnieniu z Wójtem działań wymagających zgody organu prowadzącego. Arkusz organizacji przedkłada się w 2 egzemplarzach z adnotacją o zaopiniowaniu przez radę pedagogiczną wraz z załącznikami:

1. wykaz kadry pedagogicznej (pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych) z informacją o posiadanych przez nich kwalifikacjach, z proponowanym przydziałem godzin edukacyjnych i świetlicowych zgodnie z organizacją pracy i przedmiotem nauczania.
2. Informacja dotycząca awansu zawodowego nauczycieli
3. szkolne plany nauczania dla każdego oddziału na cykl nauczania.
4. Wykaz pracowników administracji i obsługi,
5. Aneks do arkusza organizacji ,
6. Zajęcia dla uczniów o szczególnych potrzebach edukacyjnych.

§ 8 Ostateczny termin zatwierdzania arkuszy organizacji szkół na rok szkolny 2016/2017 przez organ prowadzący ustala się do dnia **25 maja 2016 r.**

§ 9 W przypadku zmian w organizacji pracy, w stosunku do projektu, dyrektor do dnia **27 sierpnia 2016r.** przedkłada zaktualizowany arkusz organizacji pracy szkoły wraz z uzasadnieniem wprowadzonych zmian.

§ 10 Wszelkie zmiany w organizacji placówki powstałe w trakcie określonego roku szkolnego, umieszczane w kolejnych aneksach, należy zgłaszać do akceptacji na co najmniej **3 dni przed** datą wprowadzania zmian. Niedopuszczalne jest przedłożenie do zatwierdzenia aneksu po dacie wejścia w życie zmian. Dyrektor szkoły powinien na bieżąco aktualizować arkusz organizacyjny, uwzględniając zmiany (organizacyjne, stanowiskowe, płacowe) zachodzące w placówce. Aktualizację należy składać jako aneks do arkusza organizacji.

§ 11 W arkuszu organizacji pracy szkół należy uwzględnić pracowników przebywających na urloпах bezpłatnych, urloпах dla poratowania zdrowia, urloпах macierzyńskich i wychowawczych . W przypadku jakichkolwiek zmian – należy dokonać korekty tego wykazu w aneksach.

III. Standardy dotyczące zatrudniania w szkołach.

Pracownicy pedagogiczni

§ 12 W pierwszej kolejności są zatrudniani nauczyciele o pełnych kwalifikacjach określonych w przepisach prawa oświatowego.

§ 13 Przydział czynności powinien uwzględniać wszystkie posiadane przez nauczycieli kwalifikacje. Nauczycielom posiadającym więcej niż jedną specjalność nauczania należy przydzielać godziny zgodnie z tymi specjalnościami.

§ 14 Dyrektorzy zgodnie z obowiązującymi przepisami, w nieprzekraczalnym terminie do 31 maja 2015r. dokonują formalności kadrowych wynikających z organizacji placówki w nowym roku szkolnym (rozwiązanie umowy, wypowiedzenie zmieniające dotychczasowe umowy, przeniesienia, uzupełnienia etatów, itp.).

§ 15 Nauczycieli zatrudnionych w trakcie roku szkolnego na czas określony, na zastępstwo za nieobecnego nauczyciela, należy zatrudnić na okres zastępstwa, jednak na czas nie dłuższy niż do zakończenia zajęć dydaktycznych – za wyjątkiem nauczycieli stażystów, zatrudnionych od 1 września, rozpoczynających staż na stopień nauczyciela kontraktowego.

§. 16 Sprawy zatrudnienia powinny być zakończone do 31 sierpnia 2016r. z wyjątkiem zatrudnienia na zastępstwo.

Pracownicy niepedagogiczni

§. 17 Należy prowadzić racjonalną politykę zatrudnienia pracowników niepedagogicznych, wynikających z faktycznych potrzeb, mając na uwadze maksymalne wykorzystanie przez nich czasu pracy i wypełnienie obowiązków w ramach zakresów czynności oraz racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi budżetu placówki.

IV. Standardy dotyczące liczebności oddziałów

Liczebność oddziałów

§. 18 Liczba dzieci w oddziale przedszkolnym nie powinna przekroczyć 25.

§. 19 Do przedszkola przyjmowane są dzieci w wieku od 3 do 6 lat, w wyjątkowych przypadkach, za zgodą organu prowadzącego również w wieku 2,5 lat (tylko, gdy są wolne miejsca).

§.20 Do szkół podstawowych i gimnazjów dyrektorzy mają prawo przyjmować uczniów niebędących mieszkańcami gminy Godziesze Wielkie gdy szkoła dysponuje wolnymi miejscami i przy zachowaniu warunku, że z tego tytułu nie zajdzie konieczność tworzenia dodatkowego oddziału.

§. 21 Liczba uczniów w oddziałach:
kl. „0” - do 25 uczniów,
kl. I – III – do 25 uczniów,
kl. IV – VI – do 30 uczniów,
gimnazjum – do 30 uczniów,

§. 22 W szkołach, w których liczba uczniów w oddziale jest poniżej 10 uczniów, należy zastosować łączenie klas. Planowanie oddziałów poniżej 10 uczniów może być zakładane wyłącznie za zgodą organu prowadzącego szkołę pod warunkiem braku możliwości tworzenia klas łączonych.

§. 23 Liczba godzin i czas pracy świetlicy szkolnej musi wynikać z potrzeb rodziców i uczniów na podstawie kart zgłoszeń oraz wyliczonego czasu oczekiwania na autobus uczniów dowożonych do szkół.

Łączenie klas

§. 24 Określa się szczegółowe warunki w zakresie organizacji klas łączonych dla szkół podstawowych :

1. łączenie klas w szkole podstawowej następuje, gdy liczebność oddziałów wynosi mniej niż 10 uczniów,
2. na realizację obowiązkowych zajęć edukacyjnych w klasach łączonych przeznaczają się w szkolnym planie nauczania taką liczbę godzin , aby była zapewniona realizacja przyjętych programów nauczania.

§. 25 Decyzję w sprawach wątpliwych podejmuje organ prowadzący.

Zasady podziału na grupy

§.26 Podziału na grupy dokonuje się zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem MEN w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych.

V. Zasady organizacji dodatkowych zajęć edukacyjnych

§. 27 W godzinach pracy świetlicy, w miarę możliwości należy przewidzieć realizowane przez nauczycieli w ramach pensum zajęcia wyrównawcze oraz rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów.

VI. Zasady organizacji indywidualnego nauczania.

§. 28 Nauczanie indywidualne organizuje się uczniom na podstawie orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej, na okres określony w orzeczeniu o potrzebie indywidualnego nauczania. Godziny nauczania indywidualnego oraz zajęć rewalidacyjnych zostają wprowadzone do arkusza organizacyjnego szkoły wyłącznie na podstawie orzeczenia PPP, po zatwierdzeniu ilości godzin przez organ prowadzący.

§. 29 Wprowadzenie godzin nauczania indywidualnego i zajęć rewalidacyjnych w trakcie roku szkolnego, następuje po akceptacji organu prowadzącego, na wniosek dyrektora szkoły wraz z niezbędną dokumentacją.

§. 30 Tygodniowy wymiar zajęć indywidualnego nauczania realizowany bezpośrednio z uczniem wynosi:

1. dla dzieci objętych rocznym przygotowaniem przedszkolnym (6-latków) – od 4-6 godz.
2. dla uczniów kl. I-III szkoły podstawowej – od 6-8 godz.
3. dla uczniów kl. IV-VI szkoły podstawowej – od 8-10 godz.
4. dla uczniów gimnazjum – od 10-12 godz.
5. rewalidacja indywidualna – 2 godz. tygodniowo.

§. 31 W uzasadnionych przypadkach dyrektor szkoły może powierzyć prowadzenie zajęć indywidualnego nauczania nauczycielowi zatrudnionemu w innej szkole.

VII. Zasady pracy nauczycieli bibliotekarzy

§. 32. 1. Ustala się następujące normy zatrudnienia nauczycieli-bibliotekarzy w szkołach podstawowych i gimnazjum:

- 1) liczących do 50 uczniów – 15/30 etatu,
- 2) liczących od 51 do 100 uczniów – 15/30 etatu,
- 3) liczących powyżej 101 uczniów – 1 etat

2. Za podstawę ustalenia normy zatrudnienia nauczycieli-bibliotekarzy szkolnych przyjmuje się:

- 1) liczbę uczniów planowaną na początku roku szkolnego,
- 2) zmiana liczby uczniów w ciągu roku szkolnego nie powoduje zmian w obsadzie biblioteki.

3. Godziny pracy biblioteki muszą być dostosowane do potrzeb uczniów.

VIII. Postanowienia końcowe

§. 33 Arkusz organizacyjny szkoły powinien być opracowywany zgodnie z przepisami prawa i powiązany z planem finansowym placówki. Dyrektor jednostki zobowiązuje się do przestrzegania dyscypliny budżetowej.

WÓJT GMINY
Józef Podkościelny